

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

nr. 6

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

BIBLIOTECA MITROPOLIEI IAȘI

P. I - 1

LA INCEPUTUL UNUI NOU AN

Inceperea unui nou an este totdeauna un prilej de reculegere. Omul gânditor se lasă dus, chiar fără voce, pe calea reflexiunilor de tot felul cu privire la rostul său, la grijile și planurile sale de viitor, pe care le raportează la vremea care trece mereu și la anii vieții sale, care de asemenea lunecă neîncetat. Emoțiile, ce-i însoțesc gândurile, încă sunt puternice. Privindu-și viața pe linia veșniciei, el nu știe bine dacă trebuie să se bucure, că a pășit spre curgerea unui nou an, sau mai curând să fie mâhnit, că încă un an din viața sa, a lasat în urmă.

Și totuși se bucură și merge înainte cu încredere. Dumnezeu a dat omului această sfântă putere de a nădăjdui mereu și de a întâmpina cu bărbăție orice greutăți ar sta în calea silinților sale. El mai ales știe, că în lupta pentru izbândirea năzuințelor sale drepte și legitime, nu e singur: Acel ce i-a dat ființă și i-a pus în suflet setea de dreptate și desăvârșire, nu-l poate părăsi, ci îl asistă mereu, în străduința spre realizarea lor. Astfel credința religioasă nu este numai o mângâiere ci și un puternic sprijin și tovarăș în scurta drumului, încă necunoscut, pe care ne îndreptăm pașii la începerea unui nou răstimp de vreme, din viață.

Nădejde în Dumnezeu și încredere în puterile proprii—altă formulă mai fericită nu poate fi care să resume atitudinea sufletească în fața viitorului necunoscut. Și ea are aceiași valoare și când e vorba de instituții sau popoare, și încă mai mult când *semnele* anului nu sunt dintre cele mai bune.

În adevăr auspiciile sub care apare noul an, ce începem, sunt departe de a surîde. Țara întreagă trece printr'o criză economică și socială extrem de apăsătoare și care cu drept cuvânt produce îngrijorare. Toate straturile sociale, începând cu țărănimea și muncitorii de tot felul, cu industriașii și comercianții se plâng deopotrivă de deprecierea muncii și a produselor lor, de greutatea traiului, ceea ce produce o stare de depresiune morală, care în adevăr dă de gândit. Statul însuși se resimte adânc de această criză și pune toate silințele de a o înlătura ori macar ameliora. Instituțiile țării nu mai puțin sufăr consecințele stării de lucruri generale. Ele îndură cu multă resemnare economiile mari ce se impun în interesul general.

Între toate însă, credem a nu greși, spunând, că Biserica noastră pare a fi obiectul unei speciale atenții din partea factorilor în drept în ceea ce privește partea de jertfă ce are a depune pentru nevoile momentului. Socotită, se vede, ca o mare depozitară a tuturor bunurilor materiale, ea e invitată stăruitor a lăsa în folosul vistieriei nu numai *cote* destul de mari din micile sale resurse, ci și drepturile legale ce mai are. Căci puțin a lipsit, ca să nu se dea clerului pe noul an, în loc de salar bugetar, un anumit „fond global“ pe care Statul l-ar servi anual Bisericii — firește, după putere și împrejurări — spre a-l împărți cum va crede. Pare în adevăr, că n'a lipsit în atmosfera discuțiilor gândul unei quasi-lichidări cu incomoda obligație de întreținere a acestei instituții milenare a poporului românesc, Biserica. În orice caz soluția cu „fondul global“ este caracteristică și rămâne ca un avertisment pe viitor.

După cum tot caracteristică e și propunerea în Senat a cutărui senator, de nuanță, zisă „steristă“ de a se desființa toate episcopiile, seminariile și facultatea teologică din Basarabia, ca unele ce nu ar mai avea vre-un rost real, făcându-se astfel mari economii în folosul țării. Destul de semnificativă propunere dela un senator din preajma Nistrului..

Iată deci „semne“ care nu ne pot scăpa.

Luptând fără preget pentru consolidarea morală a poporului nostru și pentru întărirea statului nostru românesc, căruia înțelegem a-i pune la dispoziție toate puterile noastre, noi preoții nu putem totuși uita nici o clipă poziția și prestigiul Bisericii ortodoxe în cuprinsul Statului român și nici drepturile ei legale.

Menținerea și întărirea acestei poziții se impune ca o supremă cerință în chiar interesul social al statului românesc. Cu o biserică slăbită de puteri, în vremea experiențelor sociale primejdioase de azi, statul însuși și societatea românească va fi în pierdere.

Și apoi dreptul la o întreținere echitabilă a bisericii ortodoxe din partea statului, să nu se uite, nu vine chiar din senin și ca un dar ca la alte culte religioase, ci el isvorăște firesc și logic din acele imense bunuri pe care biserica cu mănăstirile ei le-a dat statului român, acum câteva decenii, pentru crearea gospodăriei sale materiale și care astăzi sunt, cel puțin moralmente, tot atâtea creanțe, în baza cărora Biserica are dreptul măcar la o întreținere omenească.

Se cere dar ca în fața unor împrejurări atât de serioase, pe lângă participarea sinceră la nevoile generale, Biserica prin reprezentanții ei să ia bine aminte și să-și consolideze situația. Și numai prin o strânsă *unire* între ierarhia cărmuitoare deoparte, cu preoțimea având în juru-i poporul credincios de altă parte, formând la oaltă o unică putere spirituală și socială, Biserica ortodoxă poate fi acea forță impunătoare, cu cuvânt plin de autoritate, și în stare în zădărnicească ori ce încercare de atingere ori bagatelizare a drepturilor ei legale.

Lucrul disparat în Biserică începe o fi a primejdie. E timpul s'o înțelegem cu toții măcar acum. Indiferența unora ca și capriciile și personalismul exagerat al altora nu se mai pot menține decât cu cea mai mare pagubă pentru interesul instituției care își fărâmițează astfel zadarnic puterea ei de acțiune. Inceputul bun făcut dăunăzi prin o înțelegere directă a preoțimei, prin „Asociațiunea“ ei, cu membrii Ierar-

hiei noastre superioare pe chestiuni de interes general bisericesc, ne-a bucurat pe toți și dorim să fie de bun augur și să se continue. E vorba doar nu de trecătoarele noastre interese personale, ca reprezentanți vremelnici ai Bisericii, ci de nevoile superioare și permanente ale acestei sfinte Instituții, care stau pe un plan mult ridicat și mult deasupra capetelor noastre, și pe care trebuie să le slujim cu toată conștiința răspunderii mari ce avem.

E vremea încercărilor; o vedem bine. „Semnele anului“ însă să nu ne tulbure nici să ne slăbească; mai mult încă să ne întărească și să ne pregătească. De noi atârnă binele și răul.

După Dumnezeu nădejdea toată să fie în noi înșine și în puterile noastre; mai puțin în „fii oamenilor“.

Pr C. ROȘESCU

Pentru menținerea Seminarului din Dorohoiu

de Econ. Dr. D. Furtună.

Fiind o instituție culturală bisericească dependentă de Sf. Mitropolie, Seminarul din Dorohoiu stă în directă și permanentă legătură cu Iașul. Dintre celelalte școli dorohoiene, singur Seminarul ca școală bisericească, menține în prezent vechea, firească și neîntreruptă comunicare sufletească și administrativă cu capitala Moldovei. Nu în zădar la 30 Maiu 1925, I. P. S. Mitropolit al Iașului, însoțit de Ministrul de Culte de pe atunci, luând parte împreună cu fruntașii clerului ieșean la punerea petrei fundamentale a noului și mărețului local dela Dorohoiu, au avut alături și pe regretatul Ministru Gh. Gh. Mârzescu, vajnicul și generosul reprezentant al aspirațiilor Moldovei. Noi, Dorohoenii, când venim în Iași și vedem palatul Ad-tiv, o podoabă și o mândrie istorică ce se datorește în bună parte lui Mârzescu, imediat punem în legătură această faptă a sa cu monumentală clădire a Seminarului nostru, care prin urmare din toate punctele de vedere stă ca o cetate a Iașului într'un punct mai avansat al Eparhiei. Și Mârzescu, și ceilalți Miniștri și clerul au semnat atunci documentul de temelie în care se prevede că această strajă de credință ortodoxă și de românism trebuie să trăiască în veci la Dorohoiu, în neîntreruptă legătură cu Iașul — pentruca din istoricul și nobilul Iași să se înfăptuească aci unitatea sufletească atât de necesară cu Bucovina și Basarabia de nord. Ni:

e lucru ușor a înființa și a înzestra o atare școală bisericească, într'un mediu sărman și pustiu, depe dealul Polonicului, în așa fel încât astăzi să aibă unul din cele mai mărețe localuri cu un inventar de peste 20 milioane, cu un parc splendid, cu un teren important, — așezare de ordin eclesiastic care constituie pentru Biserica Moldovenească, pe aceste vremi, o izbândă echivalentă cu cea mai vie „minune“.

Din fericire, nouă ni se pare că a desființa acest seminar e lucru cam greu — cu toate că, dacă vrea cineva numaidecât poate închide și Mitropolia. Doar trăim în vremea surprizelor, a suprimărilor — de persoane, prin terfelire, iar de instituții, prin ștergerea din buget; trăim o epocă de senzațional, și de plumb ce se toarnă din belșug, — peste aripele entusiaștilor. În sfârșit, în ce privește Seminarul Dorohoean, Adunarea Eparhială din 18 Maiu a. c. cum și clerul județului, prin noțiunea din 29 Oct. a. c. tipărită în „Mitropolia Moldovei“ ultimul No. au cerut cu tărie menținerea lui. Motivele sunt foarte puternice, și n'avem de gând a le rezuma aci.

N'am pomenit însă de adresa Ministrului cu No. 122275 din 26 Sept. a. c. către Mitropolia Iașului în care se precizează, că dacă din cauza bugetară — s'ar impune vre'o desființare de Seminarii, atunci aceasta se va face numai în urma avizului Sf. Sinod.

După informațiile noastre, s'ar fi cerut sf. Sinod să desființeze 5 seminarii. Consiliul inspectorilor ar fi opinat: oaricare, afară de Constanța. Se precizează că Seminarul din Bălți se va desființa. Se mai precizează vedeți, că lucrul este „secret“ și de aceia îl știe toată lumea! — că seminarul monahal din Cernica era pus pe lista neagră, ieri: astăzi s'a revenit. Căci ținem secretul și nu spunem de ce.

Încă un element: Sf. Sinod ar fi opinat în principiu, a se păstra un Seminar în lăuntru fiecărei Eparhii ca și cum toate ar fi de-opotrivă de mari și de importante.

Întrebăm însă: se potrivește întinderea Eparhiilor cu 2 județe cu întinderea Eparhiei Bucureștilor și a Iașilor (cu 5 județe)? Și apoi, altă anomalie: Eparhia București ar rămâne cu 4 Seminarii (Central, Nifon, Câmpulung și Cernica) iar Eparhia Iașilor — cu unul singur (Veniamin). Este de admis? *In acest caz calculul este clar: Servește măcar două județe din Eparhia noastră; servește 2 județe ale Eparhiei Bălților, — și servește și cele 5 județe ale Eparhiei Cernăuților, fiind singurul Seminar Ortodox în Directorat.* Se potrivește oare rostul său social și național, seminar la 9

judete, la raspantie de primejdie, cu rostul unui Seminar eparhial care servește doar 2 județe?! Ce ți-i 2 și ceți-i 9!

Culmea anomaliei este aceasta: Constanța n'are local, n'are nimic. Războaie întregi se poartă la București, ca să se menție într'o cazarmă. Și totuși, în interes național, de sigur, se cere menținerea acelu seminariu. Ce vom face noi cu localul dela Dorohoiu? just este ca în el să se mute numai o școală cu caracter bisericesc. Să se mute deci la Dorohoiu — cei 250 seminarisți dela Constanța și vice versa, căci tot Constanța n'are local iar seminarisții dela Dorohoiu nu pot fi lăsați pe drumuri, și, spre a se respecta întru totul decizia luată, să se schimbe numele seminarului Dorohoiu, spuindu-se „Seminarul Constanța”. Până una alta, cât timp vor fi păsuți în cazarma dela Constanța, cei dela Dorohoiu să nu poarte nici un nume... în cel mai rău caz, printr'o decizie specială doar „Constanța No. 2”.

Nu e glumă. Serios și pașnic. Un calcul ne va lămuri. Am uitat să spun că azi e timpul bunelor forme, a bunilor contabili. Dela 5 Seminarii desființate vor trebui plasați la celelalte seminarii rămase un număr de $250 \times 5 = 1050$ elevi; revine cam 125 elevi pentru un seminar. Toate însă își au efectivul complet. Luați lașul sau centralul. Mult, dacă ar putea primi 25! Ce te faci cu ceilalți? In concluzie, noi ne permitem a propune o altă soluție: pentru economia cerută să se desființeze în noul buget clasa I pe 1 Septembrie dela actualele Seminarii. Deasemenea să se suprimă 30 la sută din burse. Se va realiza o economie cu mult mai mare decât cu formula celor 5 seminarii. In acest timp, pe îndelete, se va face legea învățământului teologic și se va realiza la seminariile care vor rămânea, *cuvanita capacitate de primire*, ceia ce lipsește în prezent, urmând ca aproape 1000 de elevi să rămână pe drumuri ori să fie înghesuiți câte 2-3 într'un pat prin vechile focare de turbeculoză.

Înțelepciunea celor în drept va face după cum va crede de cuviință. De va face bine, bine va culege. De va face rău noi ne vom mângâea cu gândul că nu este acum pentru prima oară când Eparhia Iașilor a fost nesocotită, după cum nu este și nu va fi întâiul caz în lume și în Dorohoiu — *când se lovește cu păcat și se nimicește cu brutalitate un spor oarecare de muncă, de astă dată bisericească...*

Prorociile despre venirea Mântuitorului.

Una dintre cele mai mari dovezi despre dumnezeirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos este că venirea sa în lume a fost prorocită cu mulți ani încă înainte.

Nici un fondator de religie, din câți cunoaștem, n'a fost prorocit mai înainte, cu toate că viața lor, mult sau mai puțin, a fost un eveniment. Brahma cel mai vechi inițiat al Asiei, care a fondat religia Brahmană, n'a fost de cât un simplu muritor, înzestrat cu oarecare calități superioare, ceea ce a făcut pe oameni să-l creadă Dumnezeu. El n'a fost prorocit și nici nu i s'a așteptat venirea sa în lume. Buddha marele reformator și îndreptător al lui Brahma, cu toată viața lui mistică și morală, n'a fost decât un om al acelor timpuri, primit cu dragoste de cei săraci și de cei oropsiți prin legile de castă date de Brahma. El este un revoluționar trecător. Tot astfel și Confucius Mahomed și alții.

Cea dintâi făgăduință a venirii unui răscumpărător, a fost dată de însuși Dumnezeu la izgonirea strămoșilor Adam și Eva din paradis, când a pus vrăjmășie între femeie și șarpe și între seminția femeiei și seminția lui, căci șarpele nu era decât o închipuire a lui Satan. Deci vrăjmășia trebuia să se nască între Satan și omul născut din femeie. Acel ce era seminția femeiei, trebuia să fie un trimis puternic.

Lui Avraam i-a fost făgăduită această naștere, care trebuia să se îndeplinească în cursul veacurilor din seminția sa. De aici încolo începe a se desemna viața aceia nobilă și aleasă, din care trebuia să se nască dumnezeul răscumpărător. De aceia atâtea semne prin care vedem că se dă primogenitura lui Isav fratelui său Iacov, care se arată mai curat și mai ales ca Isav. Iuda unul dintre cei doisprezece fii ai lui Iacov primește această binecuvântare din partea tatălui său: „Nu va lipsi Domn din tine și povățuitor din coapsele tale, până vor veni cele gătite ție și acela va fi așteptarea neamurilor“.

Din aceste cuvinte s'a înțeles că răscumpărătorul din seminția Iudei va fi.

Iuda se căsătorește cu o Hananiacă, aceasta pare a fi o încredințare că Răscumpărătorul nu păzește numai decât seminția Evreească, după cum el n'avea să fie răscumpărător numai al acestui popor ci al tuturor oamenilor. Mai târziu vedem încă o străină intrând în rândul strămoșilor Mântuitorului, pe Rut moabiteanca ;

căci Dumnezeu prin judecățile sale ascunse pregătea sămânța cea binecuvântată cu tot ce găsea mai bun nu numai din neamul Israelenesc ci și dintre celelalte neamuri.

Câte odată se întâmplă și lucruri suprafirești pline de curiozitate în pregătirea acestei seminții, De ex. primogenitura era socotită la evrei ca o putere simbolică de stăpânire asupra fraților și de o alegere dumnezeiască. La nașterea lui Fares din Tamar, nora lui Iuda, vedem o naștere curioasă: Tamar naște doi gemeni și pe când năștea unul, din gemeni Zara a scos mâna iar moașa i-a legat ceva roșu la mână pentru ca să știe că acela este întâiul născut; însă cum menirea seminției alese trebuia să cadă asupra celuilalt adică a lui Fares vedem lucru curios: Zara își trage mâna înapoi și nuse naște decât după fratele său care trebuia să intre în linia strămoșilor răscumpărătorului.

Dar proorociile cele mai luminate au fost spuse de marii prooroci născuți în Iuda și Israil despre formarea statului Ebreu. David Impăratul și proorocul în cântarea psalmilor săi a proorocit mult despre venirea lui Mesia care de aici încolo începe a fi așteptat cu un fel de nerăbdare.

Proorocii Ilie și Elisei prevăd venirea lui Meseia și proorocesc despre viața lui.

Pe toți însă îi covârșește Isaia care spune aceste cuvinte relativ la nașterea răscumpărătorului:

„Iată fecioara în pântec va lua și va naște fiu și se va chema numele lui Emanoil (ce se tâlcuește cu noi Dumnezeu).

Acest prooroc mare vede în viziune cerească, răpindu-se cu mintea peste secolii viața și însuși patimile Mântuitorului. În astfel de contemplații el vede deasemenea moartea și învierea lui Hristos, precum și înălțarea la cer și șederea de-a dreapta pe scaunul cel prea înalt. La aceasta viziune el cade în extaz de bucurie sufletească și se plânge că n'a trăit și el în vremurile când Mesia va fi pe pământ: *„O, ticălosul de mine, că mai înainte am văzut pe Domnul Slavei pe scaunul prea înalt șezând încongiurat de îngerii măririi cele negrăite, sunt cuvintele sale în această contemplație supremă.*

Daniil ceva mai târziu trăitor pe vremea robiei Vavilonului proorocește iarăși foarte luminat despre venirea răscumpărătorului spunând chiar și numărul anilor câți trebuia să mai treacă până la nașterea Lui pe pământ. El zice: Șapte zeci de săptămâni de ani ceia ce înseamnă de 70 de ori câte 7 ani, adică tocmai peste

490 de ani. Și în adevăr dacă se socotesc exact anii din timpul proorocului Daniil până în timpul Mântuitorului, vedem exactitatea prorociei.

Poporul Ebreu simțind că este ales dintre celelalte popoare pentru a da naștere lui Mesia celui atât de așteptat, a adunat cu sfințenie toate proorociile Sf. Prooroci și le-a așezat în sf. Scriptură pe care le citeau la anumite ceremonii în temple și în sinagogi.

Cultul venirii lui Hristos era întins și în masa poporului. Din toate pepturile și din toate inimile se înălțau rugăciuni și invocări adoratoare pentru Cel mult așteptat. Un fel de înfrigurare coprindea inima Iudeului când se ruga lui Dumnezeu gândindu-se la venirea răscumpărătorului.

„Când va veni oare? Ce fel de om va fi? Cât de mare va fi puterea lui? Cum se va naște, în ce oraș și în ce palat anume?” Toate aceste întrebări erau de multe ori subiectul discuțiilor celor mai întinse.

Câți n'ar fi vrut să trăiască până la venirea Lui!... Osanale și Aleluia se îndreptau cu tânguirii spre cer din partea celor ce trebuia să moară fără a putea vedea mântuirea lui Israel și a toată lumea... „Vino Doamne! strigau unii; vino spre a noastră și nere-nie, ziceau alții, vino ca să ne răscumperi din păcat și să ne bagi în rai, răspundeau alții! Dacă poporul Ebreu a știut atât de bine despre taina aceasta dumnezeiască a venirii mântuitorului, nu mai puțin ne îndreptăm a crede că și celelalte popoare au avut măcar presimțiri. Cu toate că închinătorii de idoli nu cunoșteau ideia unui singur Dumnezeu și morala adevăratei credințe, totuși se aflau și între păgâni câte odată oameni pioși, oameni morali, adânc cugetători și limpede văzători atât în legile omenești cât și în cele suprafirești. Acești oameni cugetători sunt filosofii antici ai diferitelor popoare, care au trăit în epoci diferite, fie în Egipt, fie în Asiria, Persia, Fenicia, cât și în Grecia sau Roma. Un Aristot, un Platon, sau un Pitagora, cari au fost mari genii ca gândire, au prevăzut într'o măsură mai mare sau mai mică, venirea unui răscumpărător dumnezeesc, care să ne dea deslegare tuturor problemelor vieții.

Unul din acești filosofi ai antichității, *Solon*, care a trăit cu vre'o 560 de ani înainte de nașterea Mântuitorului și care a fost un mare legislator a avut pe cât ni se pare o foarte vădită revelație despre Mesia în cuvintele: „*Și eu vă zic că va veni oarecare*

pe acest pământ... va sfărma hotarul cel fără vindecare... și spre înălțime se va spânzura suferind".

Acest gen de revelații spontonee în lumea păgână nu prea dădeau loc la discuții theologice de oarece ei nu practicau în înțelesul adevărat al cuvântului cultul venirii unui Mesia. Ele treceau drept pasagii obscure sau mistice cărora pe atunci nu li se dădeau importanță.

Istoricul Tucidide, 395 ani înainte de Hristos, spunea „Dumnezeu este lumină spirituală și lui i se cuvine laudă... el este singurul Domn și creatorul Universului".

Filosoful Platon, 347 ani înainte de Hristos spunea: vechiul este nou și noul este vechi... una se împarte în trei și trei în una"... Relativ la sfânta treime Dumnezeu creștinilor.

Aristot 322 ani înainte de Hristos spunea : Cel bătrân tânăr și tânăr bătrân ; Tatăl în fiul și Fiul în Tatăl". relativ la consubstanțialitatea Mântuitorului cu Dumnezeu Tatăl.

Tot astfel *Apolonius din Rodos, 196 ani înainte de Hristos* spune următorul pasagiu care se poate asemăna cu al Isaiei *Pro-roocul : „Eu vestesc în trei pe un singur Dumnezeu stăpânitor, al cărui netrecător cuvânt, va fi conceput de o fecioară nevinovată. Iată deci un text care se rapoartă la însăși nașterea Mântuitorului.*

Pe lângă acești filosofi proroci cari au spus despre venirea Domnului, mai putem cita și *Sibilele*, care erau niște femei pricepute în cultul celor vechi a cunoaște viitorul. Ele trăiau pe lângă templu și duceau o viață pioasă și morală căci curățenia și morala erau cerute de însăși profesia lor de a prezice.

Din ele unele au prorocit foarte lămurit despre venirea Mesiei pe pământ.

În evul mediu s'a discutat foarte mult scrisul lor și unele din ele au fost luate chiar de profetese, în această privință

Deaceia chiar în țara noastră, unde se vede că a pătruns această influență de la greci, vedem multe biserici zugrăvite cu chipurile filosofilor și Sibililor cari a prorocit despre venirea lui Hristos, ex : Biserica cu sfinți din București, Biserica sf. Nicolai Domnesc din Iași, biserica Mănăstirei Căldărușani etc.

Astfel, Sibila persiană rostește următorul text : *„Iată va veni ziua cea prea luminoasă în care Domnul cel de veci, pentru păcatele tuturor va fi trimis și după trup va viețui*".

Sibila lirică spune următoarele : *Prorocul cel din margenele*

de sus prin nori din fecioară curată se va naște și pe noi cu Dumnezeu Tatăl ne va împăca". Sibila himerică dela Marea Neagră zice aceste cuvinte: „Fecioară în veacul cel tânăr va fi întru cinstea omului și noi toți o vom cinsti pe dânsa. Pe împăratul îl va ține în măriri căruia îi vor aduce daruri cei trei crai drept credincioși"! Stranie proorocie!.. după cum vedem Sibila aceasta ne spune și despre închinarea Magilor.

Sibila dela Cume din Italia ținând în mână o esle zice aceste cuvinte: „va fi lui maică”.

Sibila dela Samos ținând un leagăn spune: „Iată va veni în lume către voi Domnul cel bogat din ceruri, naște-se-va din Stăpâna Maica Fecioară”.

Sibila dela Marea Roșie ținând în mâni un trandafir alb zice următoarele cuvinte: „Și înger va veni ei din înălțime, zicându-i să se bucure de nașterea cea mai pre sus de fire”...

Iată deci revelațiuni foarte luminoase eșite din gurile altor neamuri cari n'au mai puțină valoare decât prorociile Prorocilor biblici.

Poetul Virgilius care a trăit cu vre'o 50 de ani inaintea nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, acel mare poet roman, care a descris, frumusețele naturei, n'a putut să nu se gândească și la Dumnezeu, creatorul acestor frumuseți. Lui i se atribue un text tot atât de important referitor la nașterea lui Hristos. Și înadevăr printre frumoasele lui versuri vedem că există și un rând ca acesta: „In curând va veni în lume un prunc drăgălaș care va mântui lumea de păcat”. Deși ebreii cunoșteau din prorocii venirea lui Mesia totuși ei n'au putut crede că Mântuitorul se va naște printre cei săraci și umili. Ei îl așteptau să easă dintr'o curte regească și stăpânirea Lui să înceapă deodată asupra poporului: Tot astfel ei n'au putut concepe că El se va naște dintr'o fecioară.

Cu vre'o 300 de ani înainte de Hristos domnia în Egipt Ptolomeu; acest Rege auzind de sf. scriptură a ebreilor, a cerut s'o traducă această carte în grecește și în acest scop au chemat 70 de cărturari din Ierusalim, cari să înceapă traducerea bibliei numită mai târziu septuaginta; printre aceștia a fost și unul cu numele Simeon. Acestui cărturar i-a căzut să traducă pe Isaia; și ajungând el la pasagiul citat mai sus adică: *Iată fecioara va lua și va naște fiu*: după ce a scris pasagiul cum trebuie, i s'a părut ciudat acest cuvânt „fecioară” și punând mâna pe cuțit ca să'l radă sau să'l înlocuească cu „tânăra” a fost oprit de un

înger ceresc care îi spune: „Pentru că nu ai crezut și te-ai îndoit iată vei trăi până vei vedea cu ochii“.. Acesta este Simon bătrânul cel ce a întâmpinat pe Domnul în templu și care văzând pruncul cel dumnezeesc l'a conșcut cu duhul și a zis. „Acum slobozește pe robul tău Stipâne că văzură ochii mei mântuirea Ta care ai gătit'o înaintea tuturor popoarelor, luminează spre descoperirea neamurilor și slavă poporului tău Israil“.

Protosinghel THEODOSIE BONTEANU

PSALMUL 130¹⁾.

(Creațiunea)

1. Bine cuvintează, suflete al meu, pe Domnul! Doamne Dumnezeul meu, mare și minunat ești Tu: cu slavă și cu strălucire împodobit!

2. Tu te îmbraci cu lumina ca cu o haină; Tu întinzi cerul ca un cort.

3. Tu din ape îți faci lăcașurile cele de sus; norii sunt căruța Ta, și te porți pe aripile vânturilor.

4. Tu faci vânturile trimișii Tăi, și flăcările focului sunt slugile Tale.

5. Tu ai așezat pământul pe temeliiile lui, și nu se va povârni în veacul veacului;

6. Cu adâncul ca cu un vestmânt l-ai îmbrăcat, și apele acopereau înălțimile lui.

7. La porunca Ta ele au fugit, la glasul tunetului Tău repede au curs:

8. au suit munți, s'au pogorât în văi, la locul ce Tu le-ai rânduit;

9. pusu-le-ai hotar, peste care nu vor trece, nici se vor întoarce să acopere pământul.

10. Tu ai trimis izvoare în văi, printre munți curg ape.

11. Din ele s'adapă hiarele câmpului; asinii sălbateci setea-și potolesc.

12. Peste acelea locuiesc paserile cerului; de prin ramuri răsună glasul lor.

1) *Psaltirea* tradusă de P. S. Episcop Nicodem, starețul monastirei Neamțu 1927.

13. Tu adăpi munții din înălțimile Tale ; din roada câmpurilor Tale se satură pământul.

14. Tu faci să răsară iarba pentru dobitoace, și verdeață pentru trebuința omului ; Tu scoți hrana din pământ :

15 pânea, care întărește inima omului ; untdelemnul, care-i luminează fața, și vinul care veselește inima omului.

16. Sătura se-vor copacii dumbrăvii și cedrii Libanului cei sădiți de mâna Ta.

17. Intr'înșii paserile-și fac cuiburi, ciparișii sunt locuința cocostârcului.

18. Munții cei înalți sunt sălașul căprioarelor, și stâncele cele scorburoase adăpost ființelor tricoase.

19. Făcut-ai luna, ca să arate timpurile, și soarele, care-și cunoaște apusul său.

20. Tu presări întunericul și se face noapte, în care mișună toate hiarele pădurii :

21. leii mugesc după pradă, și-și cer mâncare dela Dumnezeu.

22. Dar răsare soarele și ei fug, în culcușurile lor s'ascuud.

23. Atunci iese omul la lucrul său, și la munca sa până seara.

24. Cât de minunate-s lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut, și e plin pământul de făptura Ta.

25. Iată, marea aceasta e întinsă și largă : într'în-sa-s târâtoare nenumărate, vietăți mici și mari.

26. Pe dânsa plutesc corăbiile ; acolo-i balaurul, ce l'ai făcut să se joace într'ânsa.

27. Toate dela Tine așteaptă, să le dai hrană la vreme.

28. De le-o dai, ele-o primesc ; de-Ți deschizi Tu mâna, toate se umplu de bnnătăți.

29. Iar de Ți întorci Tu fața' se ofilesc ; de leiei duhul, mor, și 'n țărână se prefac.

30. De privești pământul, el tremură ; de Te-atingi de munți, ei fumegă.

31. Când trimiți tu însă duhul Tău, toate iarăși se zidesc și noești fața pământului.

32. Fie Domnul în veci slăvit! Veselească-se Domnul de lucrurile Sale!

33. Toată viața mea Domnului voi cânta, cântă-voi Dumnezeului meu cât voi trăi!

34. Plăcută să-I fie Lui cântarea mea, și eu mă voi veseli de Domnul.

35. Piară păcătoșii de pe pământ, și nelegiuții să nu mai fie! Bine cuvintează, suflete al meu, pre Domnul. Aliluia.

Curente disolvante și combaterea lor.

După cum știm, țara noastră — cu ajutorul lui Dumnezeu și datorită vitejiei armatei noastre a devenit în urma războiului ce l'a purtat contra dușmanilor de veacuri, mare și întinsă și pentru aceasta datorii suntem să plecăm genunchii în fața lui Dumnezeu și să-I mulțumim. Dela această mărire și întindere însă, care însumă înfăptuirea idealului nostru național, o luptă mare s'a deschis între ceiace a fost și ceiace trebuie să fie, o mulțime de curente — în mare parte venite de peste hotare — caută să se strecoare în țară și să disolve, să atace societatea românească și biserica națională.

Intre aceste curente, cităm: Socialismul-internațional-comunist, care prinde teren zi cu zi în masele poporului românesc și în special în acele ale muncitorimei dela orașe, tinzând să surpe din temelie statul și biserica creștină-națională prin diferite mijloace, ce se găsesc expuse în programul lui.

Bolșevismul, care ca fenomen social, e o formă extremă a socialismului-revoluționar și care denuște un partid politic, ce s'a născut în Rusia în a treia fază a revoluției. Și la noi, cași în altă parte, el are un întreg program de revendicări: economice, politice și sociale, precum și nenumărate mijloace pentru ajungerea scopului ca: presa, propaganda verbală, diferite asociații de spionaj etc., urmărind în acelaș timp, cu cea mai mare asiduitate și tenacitate educația maselor muncitorești pe cari le sugestionează, le transformă conștiința, le toarnă în suflete alte concepții despre viață, pentru ca la un moment dat, să se poată servi de ele când va încerca atacul general de cucerire a societății.

Un alt curent, care vine astăzi să tulbure conștiința noastră strămoșească, e acel al adventismului.

Adventismul, nu e numai un pericol religios, ci și social și

național. Și în vremurile de astăzi, când trebuie să se lucreze din toate părțile la consolidarea unității neamului românesc, nu e timpul de-a vedea masa cea mare a poporului — pe care se bazează toată țaria statului nostru — frământată și învrăjbită de epidemia adventistă, care vrând să se lățească tot mai mult, — devine agresivă — cași celelalte curențe enumerate mai sus.

Materialismul, care înșamnă dorința neînfrânată de îmbogățire pe orice cale: permisă ori nepermisă și care dorință o întâlnim mai la fiecare pas și care aduce multe rele în lumea aceasta etc.

Aceste curențe sociale și religioase ca și multe altele pe care nu le am enumerat, au reușit să pătrundă în societatea românească și creștinească, pentrucă au găsit teren priincios și anume:

O societate desorientată, mizerie morală și materială, lipsă de autoritate a celor de sus, o presă binevoitoare, o biserică fără multă voință etc, etc.

Pentru combaterea acestor curențe, ce caută să dissolve și dărâme edificiul nostru național și bisericesc, atât biserica cât și statul trebuie să lucreze mână 'n mână și cu toată râvna și îndârjirea.

Biserica deși de origine dumnezeiască și cu menire veșnică, nu poate și nici nu trebuie să rămână nepăsătoare la mișcările și prefacerile sociale. Păstrând cu sfințenie comoara învățăturile evanghelice, ea trebuie să știe totdeauna s'o întrebuițeze în vederea țărilor eterne, dar cu nemerite aplicări și cu luminoasă înțelegere a momentelor sociale în perindare.

Ea e nevoită să studieze cu luare aminte semnele timpului și să nu se izoleze de viața păstoriților și de curențele oricât de trecătoare pe cari le dă pe față această viață și pe toate să le descurce și să le așeze în cadrul și la lumina idealului evanghelic.

Și aceasta o zic, pentrucă am convingerea că în domeniul sufletului și al moralei omenești, în domeniul umanității noastre precare și veșnic nesatisfăcută, Evanghelia lui Iisus Hristos, ni-a spus și adus tot adevărul. Dincolo de învățătura Mântuitorului, și de bariera concepției creștine nu mai există decât șovăială și durere; mizeria și dezechilibrul sufletului nostru, nu vor găsi nicăiri aiurea decât în Evanghelie, terapeutica necesară. Dealtfel socot că și observația de toate zilele, ne învață că în afară de idealul evanghelic, restul e goana după vânt și deșărtăciune!

Dar nu numai biserica, ci și statul, are datoria de a contribui la împedizarea curențelor enumerate mai sus la care împedi-

care va ajunge, stabilind armonia socială, asigurând dreptul existenței fiecăruia, stavilind abuzurile, specula și acumularea averilor; iar la nevoie, luând măsuri aspre de pedepsire.

Și tot statul trebuie să pună la baza legilor sale, principiile creștine și atunci, nu vor mai fi asuprași și asuprași, nu vor mai fi speculanți egoiști, feroci ci se va întrona: un echilibru, o armonie și o frăție.

Astfel făcând biserica și statul, se va ajunge la slăbirea și chiar sârpirea acestor curente, cari dacă vor fi lăsate să trăească înainte și să pătrundă mai adânc, vor aduce slăbirea țării și a neamului nostru românesc.

Econom N. ȚĂRÂNGĂ
Tg. Frumos.

Adevărul asupra desființării seminariilor.

Adevărul asupra desființării unor seminarii este că s'a procedat în *necunoștință de cauză*: Aproape o mie de elevi rămân pe drumuri, în toiul ernei. Am văzut părinți plângând și blestemând. S'a procedat fără nici un criteriu. — Se menține câte un Seminarium la eparhiile mici, de 2 județe, și în mijlocul populației românești compacte ca la Muscel ori ca la Argeș; se lasă 4 seminarii la eparhia Ungro-Vlahiei; în eparhia Iașilor cu 5 județe mari, deabia rămâne un seminar, care va trebui să servească și cele 5 județe ale Bucovinei, cum și cele 2 județe ale Eparhiei Bălților. Nordul Moldovei deci, absolut înstrăinat și periclitat de secte, unde dispar obiceiurile strămoșești și portul, — este lasat descoperit, desființându-se Seminariile din Bălți și Dorohoi. Se menține Buzeu, pentru că s'a găsit intervenția imediată a D-lui Pompiliu Ioanițescu; se menține Constanța care nu și-a putut agonisi decât permisiunea de a sta într-o cazarmă, — și se desființează Dorohoiul, în punctul cel mai primejduit, acolo unde conștiința ortodoxă muribundă a înalțat cu sacrificii supra-umane un palat modern, cu o zestre de 20 milioane lei.

Uu Inspector general a și sosit grabnic în sfintele zile ale Crăciunului ca să împartă elevii — și zestrea, dobândită cu sânge.

Văzând cu ochii realitatea, acel inspector a luat cunoștință că părinții s'au obligat să susțină ei, prin Comitetul Școlar, Seminarul până la 1 Septembrie, iar profesorii titulari s'au oferit în schimbul unei infime sume de la Comitet, să predea până la finele anului.

Seminariștii de la Bălți și Dorohoi (416 la număr) urmează să fie repartizați la Seminariile Roman, Iași, Chișinău și Ismail.

De la Dorohoi, la Ismail, sârmanii părinți: La Chișinău, câți vor fi primiți? La Roman, vor fi tixiți 110 elevi (notați: 110 elevi) într'o sală de spectacole. Paturi, prin loje și staluri. Adevărat spectacol:

Ar reveni pentru Iași, cam 100 elevi... cine cunoaște realitatea, cine știe puțină istorie din vremi cu totul apropiate de noi, cine mai cu seamă a scăpat de acolo dela „Veniamin” neatins la plămâni — să poftască acum și să îndese și această sută de (elevi) candidați la tuberculoză în vechiul local. Păcatele noastre: *Să nu uităm că un singur elev* dacă ai fi vrut săl plasezi la Roman sau la Iași astă toamnă, toată opunerea o aveai de la medicul respectiv, în interesul cubajului școalei ...Acum? o sută de copii vor da pept cu microbii — și, poate, tot cu vre'un aviz oficial. Prima parte am analizat'o: adică, atunci când s'a procedat la „desființare” n'am studiat chestiunea.

A doua parte, după noi, este următoarea: Seminariile sacrificate (Craiova, Câmpulung, Bălți și Dorohoiul, să fie cercetate la fața locului și dacă au local și pot suporta cheltuielile necesare până la 1 Septembrie, așa fel ca pe stat să nu-l coste nici un ban — *să se revină*

Dacă se menține Constanța, de frica nuștiu cărei promisiuni din partea bulgarilor c'ar vrea să facă un seminar de al lor... să nu se lase descoperite Nordul Moldovei, Bucovina și Basarabia de Nord — unde o atare școală bisericească este o icoană religioasă pe care nu e bine să o aruncăm afa ă din casă... mai ales că ne obligăm a nu-l costa nimic pe stat, nici o lețcaie. Studiați, d-lor, chestiunea și reduceți cursul inferior de la cele 16 Seminarii, — adică circa 40 clase mai reduceți 30 % din burse de la toate seminariile, conform vremurilor grele, — și veți obține o *economie enormă* pentru stat, iar nu una ridicolă, cum o obțineți azi cu desființarea a 4 Seminarii... Lasați macar cursul superior la Dorohoi, nici o cheluială nu revine pentru stat; ba dacă veți judeca bine — ar fi nemerit să se trimeată aici și elevi de la Seminarii fără local, căci avem un pa.at mare și un parc splendid, de au să se sperie lichidatorii:

Posturi de Comandă ale Bisericii, străji și Cetăți naționale, Seminariile trebuesc menținute. — Trebuește micșorat efectivul, prin desființare de clase inferioare în actualul buget, la 1 Septembrie;

bursele trebuiesc înpuținute. — Cu acest chip, numărul de semina-riști va evita orice pletoră; cei cari vor fi, vor pleca sănătoși din-tre zidurile școalei.

Adevărul acesta este, și nu ne îndoim că va triumfa.

1930 Decembrie în 29 zile.

Econ. Dr. D. FURTUNĂ

Directorul Seminarului din Dorohoi

Serbarea Anului Nou la Sf. Mitropolie din Iași.

În ziua de 1 Ianuarie 1931, potrivit tradițiunilor s'a oficiat în Catedrala Sf. Mitropolii, după terminarea liturghiei, un tedeum. Erau de față șefii autorităților militare și civile precum și un număr ros public.

I. P. S. Mitropolit Pimen îmbrăcat în mantia arhierască a dat binecuvântări pentru anul nou.

Tedeumul a fost oficiat de P. S. Grigorie Leu Botoșăneanu Vicarul Sf. Mitropolii, care în câteva cuvinte bine potrivite a arătat că înnoirea noastră sufletească se cuvine să o dorim mai presus decât orice, la urările de anul nou.

După Tedeumul din Catedrala Mitropoliei la eșirea autorităților o compadie din Reg. 7 roșiori așezată în curtea Mitropoliei, a dat onorurile.

I. P. S. Mitropolit a făcut apoi primire șefilor autorităților și clerului în Palatul Mitropolitan unde s'a servit tradiționala șampanie.

Primul a tuastat I. P. S. Mitropolit Pimen urând, din partea bisericeii, Majestății Sale Regelui domnie lungă, rodnică și îndeplinirea dorințelor regale.

Înaltul Chiriarh face apoi călduroase urări armatei, instituțiilor culturale, administrative și judiciare.

D. General Prodan în numele armatei spune că dacă în cursul anului trecut situația țării a fost în dese rânduri primejduită, feroșul eveniment din 8 Iunie prin care țara și-a recâștigat pe Regele său glorios, ne face să uităm acele griji și cu o speranță redevărată și dreaptă se cuvine să fim veseli în pragul acestui nou an având pe Majestatea Sa Regele Carol al II-lea în mijlocul nostru.

Alături de întreaga țară, armata face cele mai bune urări Majestății Sale Regelui.

D. General Prodan face apoi urări I. P. S. Mitropolit Pimen de a păstori încă mulți ani credincioșii eparhiei Moldovei.

La acestea I. P. S. Mitropolit vădit mișcat, luând pentru a doua oară cuvântul, arată că urările venite din partea unui Comandant al armatei, le primește cu toată inima, de oarece I. P. S. Sa însăși se socotește un mare admirator al armatei, amintindu-și de zilele grele ale războiului, când a avut prilejul să lucreze în deaproape cu mândra armată românească, s'o îmbărbăteze și s'o binecuvinteze.

Deși poartă pe umeri atâtea ani rodnici și glorioși, Inalt Prea Sfinția Sa, spune, că refuză în fața armatei pe care o iubește din suflet.

D. Petrovanu felicită pe Inaltul Ierarh conducătorul bisericii moldovene în numele guvernului.

D. Primar P. Bogdan în numele ieșenilor se asociază la urările făcute.

În asistență mai remarcăm pe coloneii Sion, Giușcă, Macri, Bălănescu și Pârvulescu; D. Jacotă președintele delegației județene, prim procuror Pogonat, preot N. Todicescu directorul Sf. Mitropolii, Pr. Vuza, Pr. Ciolan protoereul județului, Dr. Cazacu Dr. Vasiliu etc.

La ora 1 solemnitatea dela Palatul Mitropolitan a luat sfârșit.

Prot. T. B.

Conferința protopopească dela 13 Ianurie 1931

La 13 Ianuarie a. c. s'a ținut la Mitropolie în cancelaria palatului o conferință cu protopopii din eparhie sub președinția I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei. Pe lângă P. P. C. C. Protopopi convocați, au mai luat parte: P. S. Arhiereul Grigorie Vicaru sf. Mitropolii, consilierii referenți și Pr. N. Todicescu.

Ordinea de zi

1. Chestiunea reducerii Protopopiilor și rămânerea unui singur protopop de fiecare județ.

2. Măsurile de luat contra sectarilor și agitațiilor calendaristice prin introducerea în cler numai a titraților teologi licențiați sau doctori și hotărând de a nu mai fi primiți la hirotonie seminariști care n'au pregătirea trebuincioasă pentru vremea noastră (Art. 35 din lege)

3. *Preoțimea să n'aibă dreptul de a ocupa decât o singură funcțiune, fie pastorală, fie didactică fie administrativă cum e în Ardeal în Bucovina, în Banat și Basarabia.*

4. *Pentru păstrarea autorității pastorale preotul nu poate ocupa funcțiuni și însărcinări laterale de activitatea bisericească precum bunăoară la Bănci și întreprinderi comerciale etc. (adresa Consiliului Central N-o 10415-1930)*

5. *Amestecul preoțimei în agitațiile politice de partid pentru care intervine Guvernul prin adresa No. 691/931.*

6. *Transferarea din oficiu a preoților pătimași și incapabili din pricina purtării cărora poporul se înstreinează de biserică.*

7. *Preoțimea să urmărească deaproape și să dea pe mâna poliției pe călugării și călugărițele vagabonzi care agită populația țărănească pe chestia calendarului*

8. *Venitul pământurilor bisericești se vor întrebuința numai pentru clădiri de case parohiale, după modelul dat de consiliul central bisericesc.*

9. *Preotul care are calitatea de președinte al Consiliului și epitropii parohiale să fie făcut personal răspunzător de buna păstrare și îngrijire a averii bisericești.*

10. *Protopopii la inspecțiile lor vor face o minuțioasă cercetare și asupra administrației și gestiunii bănești a veniturilor parohiale.*

Rezumatul ședinței.

Deschizând ședința I. P. S. Mitropolitul Pimen salută pe c. protopopi și le mulțumește pentru urările ce i-au adresat de sf. Sărbători și urează ca noul an, care se anunță a fi un an greu din punct de vedere economic, să fie bogat în roade sufletești.

Anul 1931 vine cu mari reduceri bugetare pentru toate categoriile de funcționari, inclusiv cei bisericești. E anul jertfelor.

Prin înmulțirea protopopiatelor, după analogia Ardealului, se fărâmițase conducerea administrativă a Eparhiei.

Fuse vorba de reducerea cântăreților, dar în urma protestelor făcute, s-au menținut. S'au redus însă posturile importante de Revizor, Misionar și Director.

Postul de misionar ajunsese la o mare importanță și reprezintă o necesitate actuală, dat fiind că în județul Neamț și Baia sunt încă răsvrătiri pe chestia calendarului.

Vina acestor neînțelegeri o poartă călugării vagabonzi.

Dar vina e și a preoțimei, care nu are camaraderia, unitatea și solidaritatea, care ar trebui să o aibă.

Din această cauză o parte a presei a găsit prilejul de a face o aspră și nemiloasă critică preoțimei și în deosebi a conducătorilor.

Aceasta se datorește și faptului că preoții se amestecă în lupte politice de partid. De aceasta preoții ar trebui să stea departe de politică cași magistrații și ofițerii.

Amestecul imprudent al preoțimei în politică, a determinat Ministerul să trimită o adresă restrictivă care nu face cînste preoțimii.

O chestiune de o deosebită importanță e ca să nu se mai numească preoți decât cu licență în teologie.

Deaceia facultatea de teologie la Chișinău, a lipsit Eparhia de o școală în care clerul să-și completeze educația.

În grija de a nu se deprecia învățământul clerului, li-a s'a dat îndemnul de a urma la Facultatea de Teologie de la Cernăuț ca cea mai apropiată. În acelaș timp facultatea a fost rugată să controleze frecvența preoților la acea Facultate îngăduindu-le. Duminicile și sărbătorile să slujească la parohie.

Protopopii prin Epitropii să ceară știri dacă preoții studenți slujesc la sărbători în parohie.

Protopopii să treacă peste toate neajunsurile și să-și facă datoria.

Pentru preoție nu se vor mai admite hirotonii de seminariști.

Clerul nostru sub raportul cultural e inferior altor culte. În țara noastră, numai clerul Bucovinei e la înălțimea culturii cerute de vreme.

În privința serviciilor sau funcțiunilor ocupate de preoți, e o chestiune morală, ca orice cetățean, inclusiv preotul, să nu aibă decât o pită.

E un act de dreptate socială, ca fiecare să nu ocupe decât o singură slujbă.

În ceea ce privește prestarea serviciilor religioase cerute de popor, preoțimea din vechiul regat, s'a dovedit mai umană și mai îngăduitoare și mai aproape de nevoile poporului.

Fiecare parohie e necesar să aibă casă parohială pentru a fixa pe preot la parohie.

Nevoile apăsătoare de azi sunt de natură să sguđue sufletul poporului până a-l face să debordeze din fagașul ordinei. Preotul trebuie să fie elementul împăciuitoare și să îndemne la rabdare.

I, P, S, Mitropolit dezvoltă pe larg fie care din punctele din

ordinea de zi, arătând câmpul de activitate ce se deschide preoțimei față de împrejurările grele de azi, îndemnând ca toți să muncească fără preget pentru îndeplinirea datoriei. Face atenți pe P. P. C. C. Protopoi asupra însărcinărilor ce au, cerându-le ca față de întinderea mare a circumscripțiilor actuale, ca protopopi pe județe, să-și îndoască silințele și să controleze cu toată grija parohiile și bisericile respective. Să îndemne pe preoți spre muncă pastorală cât mai rodnică și să roporteze Mitropoliei constatările ce vor face.

Iau apoi cuvântul și mai mulți protopopi arătând greutățile ce întâmpină cu deplasarea și lipsa ajutoarelor de cancelarie, arătând că vor face tot ce va fi cu putință spre a corespunde însărcinărilor ce au.

Se discută apoi unele chestiuni de detaliu, după care ședința se ridică.

Modificări cu delimitarea parohiilor din Iași.

DECIZIUNE No. 7870.

Noi, *Pimen*, Mitropolit al Moldovei și Sucevei

Având în vedere hotărârea luată de Adunarea Eparhială în ședința dela 22 Mai 1927, de a se face o nouă delimitare a parohiilor din orașele reședințe de județ ale a Eparhiei ;

Având în vedere propunerile făcute prin procesele verbale din 13 Aprilie, 19 Septembrie și 9 Decembrie din anul 1929, de către comisiunea instituită de către Adunarea Eparhială, de la 22 Mai 1927 și alcătuită din : P. C. Econom C. Dinescu, Protopopul Circ. I Iași, d. Gh. Gheorghiu, membru al Adunării Eparhiale și Preot Em. Vasiloschi, delegat al preoților din orașul Iași, înaintea Sf. Mitropolii cu raportul Protoieriei Circ. I Iași No. 944 din 15 Decembrie 1929 ;

Având în vedere hotărârea Consiliului Eparhial Plenar, din ședința dela 14 Ianuarie 1930,

Având în vedere hotărârea Adunării Eparhiale din ședința de la 18 Mai 1930 ;

În temeiul celor tuturor arătate mai sus și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și Sf. Canoane ;

DECIDEM :

Următoarele modificări, în delimitarea parohiilor din orașul Iași :

1. Parohia *Sf. Atanasie și Kiril*, se mărește cu strada Vulpe, str. Săvescu și strada Cerchez, până în Albinet, prin deslipire de la parohia Sf. Ștefan. Prin această modificare, populațiunea Parohiei Sf. Atanasie și Kiril se mărește cu un număr de 20 familii și 90 suflete și va avea în total 130 familii și 545 suflete.

2. Parohia *Copou* va avea și porțiunea din str. Sărăriei, cuprinsă între casa Ghiurț și str. Târgușorul Copou, pe ambele părți.

În felul acesta se rezolvă delimitarea în această parte între parohia Copou și parohia Patruzeci de mucenici. Prin această modificare, populațiunea parohiei Copou se mărește cu un număr de 23 familii și 100 suflete și va avea în total 301 familii și 1150 suflete.

3. Parohia *Sf. Dimitrie-Misai*, va avea și partea stângă a străzii Dăncinescu, pe lângă partea dreaptă care îi aparținea până acum ; deci strada Dăncinescu pe ambele părți. În felul acesta este clarificată delimitarea în acest punct, dintre parohia Sf. Dimitrie-Misai și parohia Sf. Voevozi-Roșca. Prin această modificare parohia Sf. Dimitrie Misai se mărește cu un număr de 6 familii și 210 suflete și va avea în total 236 familii și 1071 suflete.

4. Parohia *Sf. Gheorghe Lozonschi*, se micșorează cu partea din strada Ștefan cel Mare, care începe dela Comandamentul Corpului IV Armată, până în Piața Cuza-Vodă și continuând pe str. Cuza-Vodă, partea dinspre casele Rusovici, până la Banca Dacia, prin alipire la parohia Sf. Sava. Prin această modificare parohia Sf. Gheorghe Lozonschi, se micșorează cu un număr de 8 familii și 27 suflete, rămânând cu o populațiune de 237 familii și 708 suflete. Deasemenea biserica Sf. Dumitru Balș, trece ca filială a parohiei Sf. Sava.

5. Parohia *Sf. Nicolae Ciurchi*, se micșorează cu partea dreaptă a străzii Oancea, cu stradela Donțu până în Ciurchi și cu prelungirea străzii Ciurchi până la stradela Stanciu, care se alipesc la parohia Sf. Vasile Tatarăși. În urma acestei modificări parohia Sf. Nicolae Ciurchi, se micșorează cu un număr de 11 familii și 49 suflete și va avea 549 familii și 1801 suflete.

6. Parohia *Patruzeci de Sfinți* în delimitarea cu parohia Copou, se va întinde până la strada Sărăriei, care în porțiunea dela

casele Ghiurți până la strada Târgușorul Copou, pe ambele părți va aparține parohiei Copou (a se vedea punctul 2). Prin această modificare parohia Patruzeci de Sfinți, se micșorează cu un număr de 23 familii și 100 de suflete.

Se micșorează cu casele din capătul stradelor : Toma Cosma, Lătescu și Aurora, care se alipesc la parohia Toma Cosma între care, limita o formează strada Carol, care aparține pe ambele părți parohiei Patruzeci de Sfinți. Prin această modificare, parohia Patruzeci de Sfinți, se micșurează cu un număr de 18 familii și 76 suflete.

Se mărește cu porțiunea dela Cavalina până la Iliescu, prin deslipire dela parohia Sf. Ștefan. Prin această modificare parohia Patruzeci de Sfinți se mărește cu 40 familii și 160 suflete.

În urma schimbărilor produse între parohiile Patruzeci de Sfinți și parohiile Copou, Toma Cozma și Sf. Ștefan, parohia patruzeci de sfinți, va avea o populațiune de 272 familii și 1239 suflete

7. Parohia *Sf. Sava* se mărește cu partea din Str. Ștefan cel Mare, care începe dela comandamentul Corpului IV Armată, până în piața nouă Cuza-Vodă — și continuând pe Strada Cuza Vodă, parte dinspre casele Rusovici până la Banca Dacia, prin deslipire dela parohia Sf. Gheorghe Lozonschi. (a se vedea punctul 4). În urma acestei modificări parohia Sf. Sava va avea un număr de 80 familii și 189 suflete. De această parohie se alipește ca filială Biserica Sf. Dumitru-Balș, prin deslipirea dela parohia Sf. Gheorghe Lozonschi.

8. Parohia *Sf. Ștefan* se micșorează cu Strada Vulpe, Strada Săvescu și Strada Cerchez până în Albineți, prin alipire la parohia Sf. Atanasie și Chiril (a se vede punctul 1) și cu porțiunea dela Cavalin până la Iliescu prin alipirea la parohia Sf. Patruzeci de Mucenici (a se vede punctul 6). În urma acestei modificări, parohia Sf. Ștefan va rămâne cu o populațiune de 310 familii și 1450

9 Parohia *Talpalari*, se mărește, prin alipirea cartierului nou înființat, cuprins între hotarul terenului fabricii R. M. S. unde se învecinează cu parohia Toma Cozma și până la prăvălia Ciornei din dreptul rampei de trecere peste linia ferată, unde se învecinează cu parohia Sf. Gheorghe Lozonschi. Prin această modificare populațiunea parohiei Talpalari se mărește cu un număr de 105 familii și 333 suflete și va avea în total 230 familii cu 767 suflete.

10. Parohia *Toma Cozma*, în delimitarea cu parohia Patru-

zeci de Sfinți va avea ca hotar Strada Carol, care aparține pe ambele părți parohiei Patruzeci de Sfinți, rămânând astfel parohiei Toma Cozma, Lătescu și Aurora (a se vedea punctul 6). Prin această modificare, parohia Toma Cozma se mărește cu un număr de 18 familii și 76 suflete și va avea în total 338 familii cu 1791 suflete.

11. Parohia *Sf. Vasile — Tatarashi*, se mărește cu partea dreaptă a străzii Oancea, cu stradela Donțu, până în Ciurchi și cu prelungirea Străzii Ciurchi, până'n stradela Stanciu, prin deslipirea dela parohia Sf. Nicolae — Ciurchi. Prin această modificare i se adaogă parohiei Sf. Vasile Tatarashi un număr de 11 familii cu 49 suflete și va avea în total o populațiune de 282 capi de familii cu 1061 suflete.

12. Parohia *Sf. Voevozi — Roșca*, se micșorează cu Str. Dăncinescu partea stângă, care se atribue parohiei Sf. Dumitru — Misai, căreia acea stradă, îi va aparține astfel pe ambele părți. (a se vedea punctul 3). Prin această schimbare populațiunea parohiei Sf. Voevozi Roșca se micșorează cu un număr de 6 familii și 21 suflete și va rămânea astfel cu 279 capi de familie și 1254 suflete.

P. C. Potropop al Circ. I Iași este însărcinat cu aducerea la îndeplinire, a prezentei deciziuni pe data de 1 Ianuarie 1931.

Data în reședința Noastră Metropolitană din Iași astăzi 31 Dec. 1930.

P I M E N Metropolitul Moldovei.

Consilier Referent Pr. C. GH. VUIESCU

Colecție pentru zidirea unei biserici la Ierusalim

Adresă Sf. Sinod No. 690 — 930 către Sf. Mitropolie

Inalt Prea Sfințite,

Patriarhia noastră posedând un loc la Ierusalim, pe care intenționăm să clădim o biserică română cu metoh, am trimis acolo, pe Ieromonahul Gherasim Luca dela catedrala Patriarhiei, cu însărcinarea de a îngriji de pelerinii români veniți la Ierusalim și de a înființa totdeodată o colectă pentru zidirea bisericii proiectate; pentru acest scop i-am și dat cărți.

Despre aceasta Sf. Sinod a luat cunoștință în ședința sa dela 14 Iunie 1930. însărcinând pe P. S. Episcop Visarion al Ho-

tinului și pe P. S. Arhiereu Titu Târgovișteanul, ca împreună cu alte trei persoane pe care vor binevoi a le alege, să se intereseze de zidirea bisericii proiectată, ținând mereu chestia la suprafață.

Ni se aduce acum la cunoștință că Ieromonahul trimis de Noi, a înființat tot la Ierusalim un comitet de inițiativă pentru strângerea fondurilor necesare zidirii bisericii și a tipărit în acest scop niște apeluri pe care le va trimite tuturor parohiilor din țară.

Astfel stând lucrurile Vă rugăm să binevoiți a dispune să se dea tot concursul de către preoții din acea de Dumnezeu păzită Eparhie, când le vor veni apelul comitetului dela *Ierusalim iar sumele colectate să se trimită la Patriarhie prin Eforia Bisericii ortodoxe Române, care va centraliza toate sumele.*

Pri . . . Vă rugăm Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățe . . . dragă și prieteni.

Președintele Patriarh,
MIRON

Director,
† TITU TÂRGOVIȘTEANU

**Copie de pe adresa Consiliului Central Bisericesc No. 11714
către Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei**

Înalt Prea Sfințite.

Potrivit legii privitoare la recensământul general al populației, promulgată cu Înaltul Decret Regal No. 878 din 20 Martie 1930 (Monitorul Oficial No. 66 din 21 Martie a. c.) urmează ca la fiecare 10 ani, să se facă în tot cuprinsul țării o numărătoare a populației.

Prima numărătoare se va face chiar în cursul acestui an, și anume la sfârșitul lunii Decembrie, în care scop Direcțiunea, recensământului a și trimis organelor subalterne instrucțiunile și formularele necesare.

Acest recensământ, este nu numai o necesitate națională, ci și îndeplinirea unei obligații pe care și-au luat-o toate țările din lume inclusiv România, aderând la rezoluția Institutului Internațional de statistică. Ca atare însemnătatea lui este foarte mare, mai ales că din felul cum e compusă legea, precum și din instrucțiunile ce s'au dat, nu e vorba numai de starea numerică a populației, ci și de situația economică, socială, religioasă, națională etc. a diferitelor grupuri care compun Statul.

Toate aceste necesită însă o deosebită luare aminte, la în-

to cmirea recensământului, spre a nu se strecura erori, menite a vătămă : fie prestigiul țării în afară, fie interesele diferitelor corporațiuni, clase sociale, sau instituțiuni culturale și confesionale, care trăesc și se desvoltă pe pământul țării.

Pentru a se ajunge la scopul urmărit de lege, *Biserica Ortodoxă Română, trebuie să ia din vreme măsurile necesare pentru ea, pe de o parte organele ei, să dea la timpul cuvenit concursul necesar autorităților însărcinate cu efectuarea recensământului, iar pe de altă parte, să vegheze ca din punct de vedere confesional să nu se strecoare erori, care să micșor ze, pe nedrept, numărul credincioșilor, creindu-se astfel, pentru ea, o stare de inferioritate. față de alte culte sau religiuni conlocuitoare în statul român.*

În acest scop este necesar, ca din vreme să se atragă atențiunea tuturor protopopilor și preoților din acea Eparhie, asupra următoarelor îndatoriri, pe care le au ca organe administrative, ale Bisericii Ortodoxe.

1. Să se înlămne poporul prin predici ca să declare datele cerute potrivit dispozițiunilor, pe care le vor lua organele însărcinate cu efectuarea recensământului.

2. Fii Bisericii noastre, *creștinii ortodoxi*, să-și declare în mod categoric și precis confesiunea, și în special să bage de samă să nu fie trecuți din eroare la altă confesiune. Această atențiune deosebită este mai ales necesară în Ardeal, unde numirea de *greco oriental și greco catolic* se poate ușor amesteca. De aceea pentru a se evita confuziunile, credincioșii noștri de pretutindeni, trebuie să declare că sunt „*ortodoxi*” înscriind ca atare în listele respective, pe toți membrii familiei și pe toți cei cari locuesc împreună.

3. *Fiecare protopop*, să urmărească cu tot interesul rezultatul operațiilor de recensământ din parohia, satul sau comuna lui, consemnându-și în mod precis toate datele. Aceste date se vor trimite prin protopopiate, Eparhiilor respective, care la rândul lor, le va centraliza și trimite în cifre rezumative Consiliulu Central Bisericesc în vederea alcătuirii unei statistice a Bisericii noastre ortodoxe.

Aducând la cunoștința Înalt Prea Sfinției Voastre cele de mai sus, nu e nevoie să mai stăruim asupra însemnătății momentului. *Biserica Ortodoxă trebuie să se folosească negreșit de această împrejurare, când Statul pe cheltueală proprie și cu ajutorul organelor sale întocmește o statistică oficială, care are a servi la aplicarea justă a legilor, dar de care se va folosi și biserica orto-*

doxă, pentru a-și susține drepturile sale, și a se administra potrivit stărei exacte și legale a instituțiilor care o alcătuiesc.

Este deci absolută nevoie ca administrația noastră bisericească să se ocupe cu sârguință de această chestiune, în care scop, vă rugăm să binevoiți a dispune.

Primiți etc.

Președinte Patriarh ss MIRON
Consilier Referent ss, Pr. DRON

Mulțumiri publice.

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțumiri publice următoarelor persoane și Instituții; care au donat obiecte sfinte și bani pentru biserica din parohia *Sendriceni-Gherghel* com. *Lozna* jud. *Dorohoi*.

D-lui *Ion Crâșmaru* care a donat un rând de veșminte preoțești în valoare de 11000 lei; *Căminul Cultural „Lumina Poporului“*, care a închis cimitirul vechi din satul *Cobâla* cu gard nou de scânduri și oștețe în valoare totală de 10000 lei. D-lui *Gh. A. Ungureanu* care a donat bisericii o sobă de tuci în valoare de 3500 lei, D-rei *Eleonora Belehurz*, care a donat un acoperemânt pentru sfânta masă în valoare de 1000 lei D-rei *Aglaia Zamos-teanu*, care a donat două acopereminte pentru Proscomidie și Iconostas, în valoare de 500 lei, D-lui *C. I. Palamaru*, a donat o cruciță și un prapore în valoare de 500 lei.

*

Mitropolia Moldovei aduce mulțumiri publice domnului *Constantin Gorovei* pensionar în *București* care a dăruit mănăstirii *Gorovei* din jud. *Dorohoi* un rând de veșminte în valoare de 20000 lei.

Reduceri de posturi în administrația bisericească din eparhie

Printr'o adresă a Consiliului Central bisericesc se face cunoscut, că pentru motive de economii bugetare, s'au suprimat pe ziua de 1 Ianuarie a. c. în administrația eparhiei șase posturi de *protopopi*—rămânând câte unul de județ; asemenea s'au suprimat din ad-ția centrală postul de *revizor eparhial*, de *misionar*, de *secretar eparhial*, și patru locuri de *șefi de birou* iar dintrei consilieri referenți se mențin doi cu salar unul fiind plătit cu diurnă.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

SĂ CUNOAȘTEM REALITATEA.

Biserica noastră trece prin împrejurări grele. Aș putea spune că ne aflăm la o cotitură primejdioasă. Tulburările se întetesc, sectanții se înmulțesc, iar noi conducătorii sufletești cu toată pregătirea cărturărească ce avem, nu putem face față acestor greutăți.

În 1924 s'a făcut îndreptarea calendarului. Reacțiunea a fost puternică și chiar amenințătoare. Îndeosebi, Basarabia a fost și este cea mai tulburată și nu se știe cum se va rezolva problema. Toți străinii și înstrăinații profită și ațâță, iar sectanții se înmulțesc.

După Basarabia, cea mai amenințată eparhie este Metropolia Moldovei, după care urmează Bucovina cu Rutenii ei.

În eparhia Arhiepiscopiei noastre mișcarea calendaristilor a luat o întorsătură destul de serioasă. Se manifestă tendinți de organizare și de separare.

În județele de munte, Baia și Neamțul, tulburarea a fost puternică dela început.

Cauzele sunt întreite: a) Puternica influență conservatoare a monastirilor și legătura cu muntele Atos; b) Slaba administrație bisericească; c) Invrăjbirea politicianilor pentru interese particulare.

Deși manifestările erau puternice încă dela început, totuși s'a părut o glumă și nu s'au luat măsuri serioase.

Tulburările calendaristice au luat forme amenințătoare în parohiile de pe valea Moldovei și de pe valea Bistriței.

Parohiile Brusturi, Drăgușeni, Rădășeni din jud.

Baia, Zănești, Mastacăn, Borlești din jud. Neamț; au fost și sunt centre de tulburări cu tendințe puternice de separație. Ațâțați de călugării excluși din monastiri și fugari, au ajuns să se organizeze în societăți și să-și facă biserici aparte. Politicianii, mici la suflet și mari la patimi, au început să-i ajute și să-i ocrotească pentru interese bănești și de partid.

O astfel de asociație s'a format, întâi, în parohia Rădășeni, jud. Baia, cu statute în regulă, autentificate. Au și început construirea unei biserici sub ocrotirea administrativă. Este și acoperită. Prin intervenția noastră la ministerul de interne a fost oprită.

O altă societate s'a format în Mastacăn. Locuitorul V. Chetreanu și-a făcut un mijloc de trai bun ca președinte. După cât știe, a adunat cotizații de vr'o 250.000 lei, pe care i-a cheltuit cu avocații și cu judecățile. Acesta a ajuns să înșale și pe I. P. S. Metropolit, pentru a obține autorizația de funcționare. N'au putut obține însă dreptul de funcționare cu tot sbuciumul lor atât la tribunalul din Piatra Neamț, cât și la Curtea de apel din Iași. Totuși ei funcționează clandestin. V. Chetreanu dă delegații ca președinte pentru încasare de cotizații cu stampilă și statute.

Cea mai primejdioasă asociație însă cu numiri false este în Vânători, jud. Neamț, deși e mai puțin formală. Aceștia au izbutit să-și facă biserică aproape în regulă la locuitorul M. Urzică, care e și președintele societății. Are și preoți dintre călugării excluși din monastiri.

Recurg la toate mijloacele numai pentru a se organiza și înstări. Au făcut-o pe smeriții și ne-au chemat în mijlocul lor. Ne-am dus, socotindu-i de bună credință. Președintele lor *M. Urzică*, pus la cale și ajutat de fostul ieromonah *Pamvu Hoisu* și de ierodiaconul *David Bidașcu*, i-a întărâtat până la amenințare.

Toți aceștia, cași Chetreanu dela Mastacăn, ș'au făcut un mijloc de câștig și greu pot să se lase de un așa trai comod. De aceia lupta lor este pe viață și pe moarte.

Oamenii se vor convinge de falșitatea lor. Până

atuncea însă noi trebuie să cunoaştem realitatea, să nu ne mai ascundem ca struţul capul în nisip şi să luăm măsuri serioase.

Mai mult ca oricând să sune puternic cuvintele Sf. ap. Pavel „*Vedeţi să umblaţi cu pază, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca cei înţelepţi, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt*”.

Despre măsurile, ce se impun, într'un număr viitor.

† GRIGORIE

Cultivarea muzicii bisericeşti.

Imprejurările vitrege prin care trecem în timpul de faţă mai că ar face de prisos discutarea acestei chestiuni. Intenţia guvernului de a scoate din statul parohiilor pe cântăreţi, intenţie cu mare greu reuşită a fi înlăturată, arată răspântia neprevăzut de critică la care am ajuns. Optimismul, care trebuie să călăuzească paşii vieţii noastre, ne îndeamnă totuşi să stăruim un moment asupra acestei laturi însemnate din organizaţia bisericeii noastre.

Despre însemnătatea muzicii bisericeşti în desfăşurarea actelor de cult religios, nu există membru din cler care să nu-şi deie seama. Podoaba cea mai aleasă a slujbelor religioase este muzica. Tot fastul unui serviciu, toată atracţia lui este cântarea. Fiorul mistic în sufletele ascultătorilor, înălţarea inimelor, uitarea pentru o clipă de toate cele pământeşti şi identificarea cu viaţa mai presus de cele trecătoare, muzica bisericească le trezeşte. Mlădierea vocii, calitatea timbrului, ondulaţiunile melodice, gorgoanele caracteristice muzicii orientale, ansamblul maiestos fac din cântarea bisericească mijlocul cel mai indicat pentru transportarea auditorilor în sferile senine, streine de orice alte griji materialiste şi zădărnice.

Şcolile de cântăreţi din cuprinsul eparhiilor noastre acest scop urmăresc: formarea unei pleiade de tineri devotaţi măestriei cântului bisericesc şi continuarea unei tradiţii, atât de strălucit reprezentată la neamul nostru românesc, prin compozitori şi cântăreţi ca Anton Pan, Ieromonahul Macarie, Dimitrie Suceveanu, Gr. Gheorghiu etc.

Dacă nu totdeauna şi-au ajuns scopul, cauza trebuie găsită în împrejurările grele prin care au trecut şi în plata extraordinară

de mizerabilă cu care au fost și sunt plătiți cei meniți ca să facă din ocupația lor o artă, iar din viața lor un apostolat.

Pentru desăvârșirea cunoștințelor în arta muzicii bisericești Patriarhia noastră a reușit să înființeze în București Academia de muzică bisericească, pusă sub conducerea celor mai destoinice elemente din biserica noastră. Mijloacele de existență ale celor care frecventează cursurile ei nu permit tuturor să le urmeze cu ușurință. Cei din Capitală și din împrejurimile ei nu se resimt. Ce să zicem despre cei din provincie? Chiria, masa, cheltuielile mărunte apasă foarte mult asupra bugetului unei familii, silite să suporte greutatea în două locuri și dintr'un salar atât de modest, după cum se cunoaște de toți clericii.

Avântul, însuflețirea, devotamentul cultivării în ramura în care îți simțеști înclinarea, se evaporază în fața atâtor greutăți. Știut este că populația studentească a acestei Academii este recrutată din cântăreții actuali, cu absolvența școlilor de cântăreți, oameni, în majoritatea absolută a cazurilor, însurați și cu copii. Iși poate închipui oricine neajunsurile de care se poticnesc acești idealisti ai timpurilor noastre materialiste.

Dovada acestei afirmații o face faptul, că din toată Moldova unul singur este, care se numără printre acești studenți: D-l. Gh. A. Lupei cântărețul I al catedralei din localitate și directorul școlii de cântăreți din acest oraș și județ. Pentru noi este o fală că dintre atâția colegi de ai săi s'a găsit numai el singur să urmeze. Este o mândrie pentru noi și demnitatea cu care își reprezintă breasla la cea mai înaltă instituție din ramura specialității alese. Pentru D-lui însă greutățile sunt foarte mari.

La fel va fi fără îndoială și pentru toți colegii lui. De aceea nimerit ar fi și cu drept s'ar judeca, dacă eparhiile din fondul lor cultural ar sacrifica ceva și pentru încurajarea acestor elemente, atât de indispensabile cultului nostru bisericesc. Solicitudinea înalților noștri ierarhi nu se poate să nu cuprindă și pe frații mai mici ai noștri, ajutătorii preoților în serviciile lor.

Vor bombăni poate unii: „Ce ne mai trebuie și Academie muzicală? Ne ajunge și ne prea ajunge și cât știu din școlile elementare de muzică. Vocea e totul, restul se acomodează după împrejurări“.

Totul evoluiază însă în univers. Toate științele propășesc. Nici știința muzicii nu trebuie să rămână mai pre jos. Prezentul o cere, viitorul mai imperios o reclamă. Cine are talent și dragoste,

ar fi păcat să rămână stingherit în ascensiunea darurilor lui naturale. Dirijorii de coruri, directorii școlilor de cântăreți, plasații geloși și ambițioși de demnitatea și maiestatea stranei și a melodiei bisericesti vor ridica mult prestigiul și în lumea muzicală profană chiar nu numai în cea bisericească, în urma frecventării cursurilor acestei Academii.

Cât nu poate buna voința și dragostea părintească a Inalților noștri arhipăstori și a elementelor valoroase din anturajul lor?

Preot GH. VERȘESCU - Piatra Neamț.

Memoriu asupra situației și drepturilor Monastirei Neamțu.

Monastirea Neamțu a fost cel mai mare așezământ monastic din România și chiar din lumea ortodoxă și cea mai mare gospodărie bisericească din Țară, având un strălucit trecut. Ba ea și astăzi își păstrează întâietatea între monastirile Țării.

Prin focul sfânt al credinței, ce neconținut a ars în curgere de multe veacuri pe altarul ei, prin tiparnițele ei, prin atelierele ei de turnătorie de literă, de legătorie de cărți, de sculptură, de făurire în aur, argint și aramă, de iconografie, de sculptură și chiar prin școlile, pe care le-a întemeiat ea în cuprinsul său, în Tg. Neamț și prin satele de pe moșiile ei, a servit ca vatră mult luminoasă de cultură religioasă în mijlocul neamului românesc. Ba prin valurile de tipărituri, ce au curs mereu din tiparnițele ei, nu numai peste ținuturile românești, libere, ci și peste cele robite, mai ales ale Ardealului și Basarabiei, unde le întâlnim și astăzi pretutindenea atât prin biserici, cât și prin casele creștinilor, a contribuit puternic la susținerea și unificarea graiului românesc.

După aceia prin cultivarea țărinilor, livezilor, viilor, fânețelor și pădurilor ei, prin crescătoriile ei de vite mari, de cai și de oi, cum și prin fabrica ei de postav, cea dintâi în țara aceasta, a ajutat în măsură largă la dezvoltarea vieții economice a Țării.

Apoi în timpuri de cumpene grele pentru Neam și Țară, în vremuri de războaie, de năvăliri ale dușmanilor, de resmirițe și be-

jenii, Mănăstirea nu numai a înălțat rugăciuni de zi și de noapte către Atotputernicul și a suferit necazuri, nevoi și primejdii alătura cu poporul, ci a servit și de adăpost și cetate tare pentru familiile și copiii celor plecați în apărarea țării, iar taințele din zidurile și din munții ei erau păstrătoarele avutului gospodarilor și fruntașilor neamului. Chiar în timpul marelui și groznicului război din urmă, cel pentru întregirea Neamului, Monastirea noastră, — deși acum sărăcită și nevoiașă, — a fost un mare și mântuitor adăpost. Aici, între altele, a fost sediul unui batalion al Vânătorilor de Munte, a unei companii de mitraliere și motocicliști, a unui mare spital de răniți din război, servit de frații călugări, și a adăpostit o sumedenie de refugiați. Afară de aceasta, echipe de călugări din Monastire, în calitate de sanitari, au însoțit trupele pe fronturile de luptă.

Când apoi s'a întâmplat să vie asupra Țării boale molipsitoare și molime ucigătoare și pustiitoare, aicea la Monastire alergau oamenii din toate părțile, ca să-și scape viața, și Monastirea stătea la îndămâna lor nu numai cu mângâerile rugăciunilor și ale slujbelor cele către Dumnezeu, ci și cu hrană și cu doftorii și cu tot felul de ajutoare și de înlesniri. Ba Monastirea și în timpuri scutite de molime s'a interesat de sănătatea oamenilor. Așa ea, acasă la dânsa, a ridicat două spitale: unul la 1821, în partea de miază zi a ei, pentru alienați, iar altul, după anul 1840, în partea ei de miază-noapte, pentru bătrâni și infirmi. Tot pe atunci a ridicat, în Tg. Neamțu, un mare spital cu două rânduri, înzestrat cu numeroase paturi pentru bolnavi, cu medici, cu două biserici: una înlăuntrul spitalului — Sf. Dumitru — pentru bolnavi, iar alta — Sf. Lazăr, — la cimitirul spitalului. Tot în Târgul Neamțului a făcut o mare clădire cu două etaje pentru farmacie, pe care a înzestrat-o cu medicamente așa, „Că nici în târgul Eșului, — cum zice un cronicar al vremii, — nu era alta“.

Chiar astăzi toată mulțimea de muncitori intelectuali ai școlii, magistraturei, bisericeii, administrației, etc, cari se simt obosiți de munca istovitoare de peste an, dar cari n'au mijloace mari, ca să se ducă vara pe la marile stațiuni climaterice, pentru reînnoirea puterilor lor, aleargă în monastirile noastre, unde cu o cheltueală modestă se pot folosi de liniștea și aerul binefăcător al munților și pădurilor de brad.

Aceasta a fost monastirea Neamțu până pe la jumătatea vea-

cului XIX. Negreșit, în cele spuse până aici nici pedeparte nu se cuprind toate câte a înfăptuit ea în folosul Patriei și Neamului nostru. Istoria ei se întrețese cu istoria neamului, cum razele din făclia ei strălucitoare s'au împletit cu razele altor făclii din cuprinsul Țării și au alcătuit cununa și aureola culturală a națiunii noastre. Mai mult încă, ea însuși, cu bisericile ei, — ctitorii ale lui Petru Mușat, Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare — cu cetatea ei falnică și cu toate așezemintele ei, toate dănuitoare în aceste mărețe văi dela porțile Carpaților, alcătuește cel mai măreț monument național românesc, care grăește așa de convingător, că toate aceste ținuturi sunt moșia de veacuri a neamului românesc.

Dar depe la jumătatea veacului XIX împrejurări nouă și stări de lucruri vechi fac să se abată asupra ei timpuri de grele încercări.

În anul 1859 se realizează un mare gând al românilor : cele două principate române — Moldova și Valahia — se unesc și alcătuesc România. Noul stat avea nevoie de mijloace materiale pentru a se organiza și consolida. Mulți își pun ochii pe averile Bisericeii, în deosebi pe averile monastirilor, care în adevăr erau immense, căci o treime din teritoriul țării alcătua domeniul lor. Aceasta pe de o parte.

Pe de altă parte, o stare veche de lucruri din Principate dădu și motiv guvernului de atunci pentru luarea acestor averi. Încă de prin veacul al XVI și al XVII, unii voievozi și domnitori ai Principatelor române, pentru a veni în ajutor locurilor sfinte din orient, robite de turci, au închinat unele din monastirile și ctitoriile lor împreună cu averile lor acelor locuri sfinte. În epoca fanarioților acest obicei a mers așa de departe, încât mai toate monastirile din cele două principate cu averile lor au ajuns să fie închinat. În Moldova la 1859 nu mai rămăsese neînchinat decât șase monastiri și anume : Neamțu, Secu, Agapia, Varatecu, Vorona și Adam, care din această cauză, spre deosebire de cele închinat, se numiau naționale.

În fața acestei înstrăinări a avutului monastiresc și în vederea nevoei ce avea noul stat de mijloace materiale, Domnitorul Cuza și guvernul său se hotărâră să restituie Țării acele averi și în anul 1864 veni cu legea de secularizare, prin cari luă toate averile monastirilor închinat.

Cuza Vodă însă n'a voit să pună monastirile naționale pe acelaș picior de tratament cu cele înstrăinate. Dar pentru ca să nu apară în fața grecilor și a străinătății ca părtinitor, el regulează mai

întâiu situația monastirilor naționale prin un Decret — lege, publicat în Buletinul Oficial al Moldovei No. 47 din 11 Iunie 1859. Prin articolul I al acestui Decret, administrarea averilor acelor șase monastiri naționale trece la stat. Prin articolul II al Decretului se numește o comisie regulatorie a averilor, sub prezidenția Ministerului de Culte.

Din Buletinul Oficial al Moldovei No. 47 din 11 Iunie 1859 se vede, că cu acest prilej monastirei Neamtu i s'au luat următoarele averi :

74 moșii în întindere aproximativă de peste 300 000 hectare, — teren agricol, pădure, vii și livezi — cu toată zestrea lor și anume : conace, acareturi, mori etc. 472 cai, 2686 boi și vaci, 175 bivoli și bivolițe, 10,269 oi țigăi roșii, 132 capre, 1538 mascuri, 1784 stupi — ceeace în total fac 17.056 capete.

Din vânzarea la mezat a vitelor, stupilor și metoacelor de prin târguri, au rezultat 295.203 galbeni austrieci, care socotiți în valuta de astăzi ne dau suma de 448.900.440 lei.

Osebit de averea arătată mai sus, s'au mai luat și toată gospodăria monastirei de acasă și de pe la toate moșiile, viile, prisăcile, morile, ferestreele, drîstele, pivile, fabrica de postav, tipografie, etc. care toate la un loc s'au rădicat la suma de peste 500.000 galbeni aștrieni, sau în valuta de astăzi cam 740.000.000 lei, care cu cea de mai sus, face 1.184.900.440 (un miliard una sută opt zeci și patru milioane nouă sute de mii patru sute patru zeci) lei. În care nu intra cele peste trei sute mii hectare pământ (câmp, pădure, livezi, vii, etc.) de pe cele 74 moșii, care și ele se urcă la o valoare de mai multe miliarde.

Dacă numai la o monastire s'a găsit atâta avere, apoi câtă a fost ea la toate monastirile? Imensitatea acestor averi ne-o arată de altminterlea și domeniile păduroase întinse, pe care le posedă Statul astăzi, mai ales în Vechiul Regat, căci toate acestea sunt monastirești.

Această mare zestre a monastirilor ne arată, pedeoparte, cât de puternică era în poporul nostru ideia religioasă și dragostea de Biserică și monastiri, iar pe de altă parte ne vorbește de buna în-

trebuințare și chivernisire a acestor averi de cătră monastiri. Afirmatiunea, că monastirile ar fi fost cuiburi de lene și trândăvie, este o născocire a celor ce au căutat să justifice cumva faptul spoliei monastirilor de avutul lor. Contra acestei afirmațiuni se opun nu vorbe, ci fapte. Faptul că monastirile mai ales cele naționale, erau ca niște stupi plini cu miere, arată că în ele nu erau trântori, ci albine harnice. Se știe doar, că din stupul plin de trântori nu mânâncă nimeui nici pic de miere.

Păcat numai că acești stupi n'au fost recoltați cu priceperea stuparului priceput, care-și ia partea cuvenită de miere, dar cruță albinele, lăsându-le și lor cât le trebuie peste iarnă, ca apoi vara următoare se mai poată recolta dela ele miere. Stuparii noștri au procedat cam ca nenea Martin, care apucă stupul, îl trânteste de pământ, ucide albinele cu labele, încât nu alege nimic nici de miere.

Și ce pildă minunată a avut înaintea ochilor săi Statul nostru la luarea averilor monastirești! Au avut pilda statului austriac, care deși catolic, au procedat așa de frumos cu averile Bisericii ortodoxe din Bucovina, unde a întemeiat fondul religios sau bisericesc.

Dacă Statul nostru s'ar fi uitat bine în actele de danie ale ctitorilor, fondatorilor și înzestrătorilor mănăstirilor, ar fi văzut că în ele se spunea, că averile sunt lăsate pentru nevoile monastirilor și bisericilor, pentru școale, pentru spitale și aziluri, etc. Și dacă Statul pe temeiul acestor acte de danii ar fi format din averile tuturor monastirilor un fond mare cu destinația, arătată în acele acte, ar avea astăzi Monastirile, Biserica, Școala, Spitalele și toată asistența publică *asigurate*, fără să aibă nevoie să cheltuească cu toate acestea nici un singur ban. Ce scutire ar fi fost în cazul acesta pentru Stat și ce minunat ar fi fost asigurate instituțiile culturale și de asistență publică ale Neamului acestuia!

Statul nostru a procedat însă altminterile : a luat toate averile pe sama sa, rezervând doar o mică parte din imensele moșii pentru monastirile naționale, sub numele de **vetre monastirești**, și înscriind în bugetul său sume pentru ele, ca despăgubire, însă așa de mici, că nu reprezintă nici măcar un ban procent anual (0.01%) la averile luate.

În adevăr art. IV din Decretul — lege, dispune următoarele cu privire la întreținerea viitoare a monastirilor naționale :

„Comisiunea regulatorie, în vederea leguiri dela 1835, va

alcătui bugetele cheltueleur trebuitoare pe fiecare an a arătatelor chinovii cu toată îndestularea, iar pentru monastirea Neamțu, la alcătuirea unui asemenea buget, se va avea în vedere și așezământul din 1839, încuviințat după anaforaua Mitropolitului Veniamin, care să nu se știrbească întru nimic, atât în ce privește ținerea în cea mai bună rânduială a slujbelor bisericesti și a osebitelor așezeminte de binefacere, hotărâte a se ținea de acea monastire, precum : spitale, spițarie, școli și altele, cât și pentru îndestularea materială a tuturor petrecătorilor în acel sfânt lăcaș și pentru întâmpinarea în tot timpul a închinătorilor ce vin la sf. monastire. Toate aceste cheltueli se vor întâmpina din veniturile moșiilor mănăstirilor, și Ministerul Cultelor va fi pururea cu toată privigherea a se urma în cea mai bună rânduială și cu toată chibzuința, ca astfel să se îndeplinească în totul scopul dorit al fondatorilor“.

Deși rândurile cu care se încheie paragraful 4 al Decretului pomenește de îndeplinirea în totul al scopului dorit al fondurilor, totuși nu se lasă monastirei mijloace suficiente pentru aducerea la îndeplinire a dorințelor fondatorilor, nici nu-și luă statul asuprași executarea actelor de danie. Și doar actele de danie cuprindeau grele blesteme pentru cei ce n'ar împlini sau s'ar atinge de daniile lor. Iată un exemplu :

Voevodul Alexandru cel Bun, dăruind Monastirei Neamțu iazul Zahorna cu moșia Copanca și gârlele Nistrului, în hrisovul său din 1 Septembrie 1429, se rostește așa pentru cei ce s'ar atinge de dania sa : „Iar cine ar vre să le strămute pe acelea (daniile), sau să sfătuiască spre a le strămuta, unul ca acela să fie blestămat de Domnul Dumnezeu și de Preacurata Maica lui, și de patru Evangheliști... să fie asemenea cu Iuda și ca blestematul Arie și să aibă parte cu cei ce au strigat asupra stăpânului Hristos, ca sângele lui să fie asupra lor și asupra fiilor lor. Să se stingă, cum să stinge fumul și într'un neam să piară“.

Se prea poate, că ceice au sfărmat testamentele ctitorești să nu fi crezut în aceste blesteme, dar prin asta puterea acestor blesteme n'a fost desființată.

Dar cine a urmărit mersul lucrurilor, a putut vedea, că toți câți au luat parte la despoierea Bisericeii și a mănăstirilor de avutul lor, au perit rău și din averile luate nu s'a ales nimica. Nici măcar țara nu s'a folosit, căci cu toată mulțimea acelor averi, ea a mers din

nevoe în nevoie. Ar trebui cugetat mai serios și la această latură a chestiunii.

Articolul V din Decret prevede inventarierea averilor monastirei.

Iar articolul VI al Decretului adaugă: „*In vederea acestui inventar, Ministeru Cultelor va opri din vite, stupi și alte înzestrări ale moșiilor și ale monastirilor numa pe acelea, care de către comisie se vor arăta că sunt neapărat trebuitoare soboarelor*“. Așa dară în vedere că se lăsa monastirilor o parte din vite și din stupi pentru nevoile lor, și în vedere că ele aveau nevoie de lemne de foc și de construcție, etc. comisia a dispus ca terenurile din jurul M-rei Neamțu și Secu și a schiturilor atârănătoare de ele să fie lăsate în stăpânirea lor și a rânduit pe Gh. Dubău, inginerul Ministerului Cultelor, iar din partea monastirei pe monahul Isachie Almașu, care au grănițuit vatra mănăstirei în următoarele hotare:

„*Incepând din fundul obârșiei pârăului Chiriacu, ce stă drept în opcina unde se împreună moșia Nemțisoru cu moșia Drăgănești, și tot pe scursura zisului pârău până la gura lui, unde s'a făcut moșilă. Apoi linie dreaptă peste pârăul Nemțisor drept în muchea dealului Podireului și tot prin linia tăiată prin Dumbrava de stejari și peste șes până la movila ce este făcută în muchea malului gârlei ce merge la morile Drâsda. Iar de acolo drept peste apa Neamțului ce vine dela Pipirig până în gura Văii Rele, la movilă. Apoi tot pe scursura apei zisei văi, nici la dreapta nici la stânga, până la obârșia ei. Iar de acolo drept la Runcu și la Piciorul Cânelui. Apoi prin poenile Sârghia și Pahomia, pe dinjos de schitul Sihla, drept în opcina Sihlei, pe dinjos, unde se împreună moșia Agapia cu Bălțătești. Deacolo tot opcina însus până în vârful Chitelor, iar din opcina Chitelor drept în obârșia pârăului Dumesnicul și tot pe scursura apei până la gură, la movilă. Și deacolo însus pe șes și peste pârăul Neamțului ce vine dela Pipirig drept la movila ce este în gura pârăului ce curge prin fața Leghenului și tot pe scursura zisului pârău până la obârșia lui. Iar deacolo drept în muchea Dobreanașului, la movilă, și tot pe muche până în vârful Leghenului ce-i despre Dobreanu. Apoi pe opcină tot în sus până la movila ce-i în vârful Dobreanului. Apoi linie dreaptă peste păduri și peste pârăul Nemțisor la movilă, și tot linie drept la obcina Ru-*

sului Mic, iarăși la movilă. Iar de acolo și până la obârșia Chiriacului, de unde am început, rămâne a se urma hotarul vechiu, de pe când stăpânea monastirea."

Toată această întindere de pământ, gol și pădure, alcătuiește vatra înconjurătoare a mănăstirii Neamțu și Secu, pământ, care la 1859 n'a fost trecut în administrația statului, ci a fost lăsat în stăpânirea monastirii.

Așa dar Decretul — lege din 1859, pedeoparte, lua averile monastirii noastre, iar pedealtă parte se obliga să o întrețină, fixându-i un buget și lăsându-i în stăpânire o porțiune de moșie — câmp și pădure, — împrejurul monastirii, care alcătuiă așa zisa vatră a monastirii. Prin urmare pomenitul Decret este un act contractual între Stat și Monastire.

Acest angajament Statul în cursul celor 80 de ani, ce s'au scurs dela luarea averilor și până astăzi, și l-a ținut, înscriind pentru monastire în bugetul său sume pentru întreținerea unui număr de călugări, pentru cheltuelile bisericilor, pentru casa de oaspeți, pentru spitalul de infirmi, pentru seminar; da sume pentru reparația bisericilor, a clădirilor și acaretelor, etc. Dar toate acestea nu în măsura, care se fixase de comisiunea regulatoarie, ci an de an aceste mijloace s'au tot îngustat mereu.

Așa vatra monastirii, adecă porțiunea de moșie, rămasă monastirii, începând de pe la anii 1875—1880 a început a se îngusta prin cotropire de cătră serviciul silvic. Incetul cu încetul și pe nesimțite s'a cotropit pădurea și apoi a început și cotropirea poenelor și golurilor. Monastirea a tot protestat la Minister și Ministerul a tot rânduit anchete, care deși stabileau dreptatea monastirii, totuși rămâneau fără rezultat.

Iată un exemplu de rășuire și cotropire, săvârșit în anii din urmă. În urma deselor plângeri ale Monastirii, Ministerul Domeniilor, prin adresa No. 17,613 din 28 Februarie 1910, comunică Mitropoliei Moldovei, că „în urma plângerilor întemeiate ale monastirilor pe chestiunea vetrelor monastirești și în dorința de a da acestei chestiuni o deslegare dreaptă, Ministerul Domeniilor, luând înțelegere cu Ministerul Cultelor, a numit o comisiune, formată din câte un delegat al acestor două ministere, care mergând la fața locului, să delimiteze întinderile de pământ, cuvenite monastirilor, după delimitările din vremea luării averilor, sau în baza cedărilor ce li s'au făcut după acea epocă”.

Comisiunea aceasta în adevăr a venit la mănăstirea Neamțu, dar în loc să restabilească hotarele vetrei după grănițuirea lu Dubău, din 1859, trage hotare cu totul altele, prin care rășluea nu numai ceia ce se cotropise până atunci de stat, ci mai rășluia încă vre'o 500 hectare, pe care mănăstirea le stăpânea de fapt și de drept, neîntrerupt de multe veacuri, cum poate oricine vedea aceasta din arhiva mănăstirii. Contra acestei hotărnicii Mănăstirea a protestat și lucrările comisiei au rămas neaprobată de cele două ministere și deci nule. Totuși până să vină dela Minister rezultatul, ocolul silvic local a pus stăpânire pe cele 500 hectare teren și le stăpânește și az.

În urma acestor neconținute rășluri și cotropiri, vatra mănăstirească, adică porțiunea de moșie, pe care o mai are mănăstirea, a ajuns să fie abea a paisprezecea parte din ceia ce îi rămăsese la 1859. Dar și asupra acestui mic rest și-au pus unii ochii. Aceștia zic: „la ce trebuie pământ călugărilor? Pământul să se dea țăranilor“. Aceasta o zic unii politicieni din partea locului.

Mila de țărani a acestor politicieni ne aduce aminte de o întâmplare din Evanghelie. Odată a venit la Hristos o femeie cu un vas plin cu mir scump și l-a turnat pe picioarele lui Iisus. Atunci Iuda a zis, că de ce s'a făcut această risipă și că mai bine era ca mirul să se vândă și banii să se dea la săraci. Despre această pornire miloasă a lui Iuda, sfânta Evanghelie se rostește așa: „*Dar aceasta o zicea el nu pentru că-i era milă de săraci, ci pentru că era fur și, având punga obștei la el, rășluia din el ce se puneau în ea*“. (Ioan XII 3-6).

Tot așa și prin politicienii cari se leagă de bunurile mănăstirii, nu vorbește mila de țărani, ci interesul lor personal, de a vâna voturi.

Dacă însă acești politicieni sunt sinceri, atunci ei nu știu ce sunt călugării, și prin urmare nu știu ce zic și ce fac.

Călugării sunt și ei țărani: țărani prin naștere, căci sunt fii de țărani; țărani prin domiciliu, căci trăesc la țară; țărani prin cea mai mare parte a îndeletnicirii lor, căci lucrează pământul.

Dar poate că țăranii călugăriți prin faptul că s'au lepădat de anumite lucruri lumești și au intrat în mănăstire, au devenit ne folositori sau mai puțin folositori țării și neamului de cât țăranii din sate. Să dociocălăm și să cercetăm lucrurile mai deaproape și să vedem cum stă și chestia aceasta.

O categorie de oameni e cu atât mai utilă, cu cât aduce ser-

vicii mai mari intereselor obștești. Să comparăm din acest punct de vedere pe țărani din sat cu cei din monastire :

a) Țăranii din sat fac serviciul militar și deci la caz de nevoie apără țara. Dar și călugării fac serviciul militar. În monastirea noastră nu e nici unul, afară doar de vreun infirm, care să nu-și fi îndeplinit această datorie, și în timpul războiului din urmă toți au luat parte la el : unii cu arma în mână pe front, alții ca sanitari au însoțit trupele, iar cei mai învrâstă au îngrijit acasă spitalele de răniți și au adăpostit unități militare și mulțime de refugiați.

b) Țăranii din sate plătesc dări către stat. Și călugării plătesc darea personală, dare pe case, dare pentru drumuri, etc.

c) Țăranii dau Țării cetățeni în persoana copiilor lor. Călugării răspund și ei pe altă cale la această datorie : În monastire vin mereu copii orfani, sau de părinți săraci și monastirea îi crește, îi învață carte, muzică bisericească și vocală, precum și felurite meșteșuguri și meserii. Acești copii după ce cresc, unii rămân în monastire ca monahi, alții se întorc în lume, unde ajung cântăreți pela biserici, meșteșugari și meseriași și în tot cazul buni gospodari. Această faptă parcă n'ar fi de mai puțin preț ca a țăranilor din sate, care-și cresc copii lor.

d) Țăranii din sate muncesc și pun pe piață produsul muncii lor, înlesnind astfel traiul obștesc. Monastirea noastră, cum am văzut mai sus, a îndeplinit această funcție socială în cea mai mare măsură. Astăzi chiar, cu toate strâmtorările, monastirea este o minunată pipinieră și fermă. Așa de exemplu camerele de agricultură, care doresc să servească județele cu vite bune de prăsilă, se adresează monastirei noastre.

Până aici țăranii din sate, pe chestia serviciilor aduse binelui obștesc, n'au pentruce să aibă întâetatea față de țăranii din monastire.

Dar țăranii din monastiri mai aduc și alte servicii binelui obștesc, pe care cei din sate nu le pot aduce. Țărani din monastirea noastră trimite în toate părțile zeci și sute de mii de cărțicele, care prin cuprinsul lor variat și edificător, servesc în mare măsură la propășirea culturală a neamului. Deasemenea și prin slujbele bisericești alese, ce se săvârșesc ziua și noaptea, potolesc setea duhovnicească a zeci de mii. de credincioși, care vizitează în cursul anului monastirea și se întorc apoi înviorați sufletetește la casele lor.

Ba și celorce vor să se recreeze trupește, monastirea le vine

în ajutor. Căci unde se duc unii ca aceștia în toate verile? Negreșit nu prin sate, ci prin monastiri.

Iată cum stau lucrurile, dacă le luăm la scarmanat și iată câtă dreptate au cei cu mila de țărani.

Dar cotropirile drepturilor monastirei s'au urmat și în alte domenii.

Așa, după cotropirea pădurii, Monastirii i se da lemn de foc și de construcție gratis. Acum i s'au suprimat. Se dădeau monastirii sume anuale pentru reparațiuni. După votarea legii de autonomie bisericească, aceste sume nu i se mai dau, sub pretext, că monastirile n'ar fi mai căzând în sarcina statului. Din această pricină bisericile și celelalte clădiri ale monastirei au ajuns în stare de dărăpănare și plouă până și prin biserici.

Ba reducerile și suprimările au mers până la cele mai mici drepturi ale monastirei. Așa de pildă înainte vreme monastirea avea fântâni de slatină din care-și satisfăcea nevoile de sare pentru casă și vite. La înființarea monopolului sării, Statul a astupat acele fântâni fără nici un drept. Când Monastirea a protestat, Statul a convenit să dea monastirei în schimb sarea necesară gratuit din salinele dela Tg. Ocna. Și a dat această sare dela 1865 până la 1927, când a suprimat-o, ca și cum aceasta ar fi fost o grație, iar nu un drept pentru Monastire.

Bugetul fixat de comisia reglatoare în 1859 încă n'a rămas acelaș, ci pe cât viața se scumpea și valorile pământurilor și pădurilor luate monastirei se rădicau, peatăta bugetul ei scădea, ciunțindu-se în două feluri: și prin reducerea numărului călugărilor, și prin scăderea sumelor alocate pentru aceștia, până ce a ajuns în 1930 la biata sumă de 10 lei pe zi, adecă la 25 bani, după valuta din timpurile normale.

Acum însă prin noul buget monastirea este rasă aproape cu totul, reducându-i-se numărul călugărilor dela 150 și încă și aceia cu cei 25 bani pe zi reduși la mai puțin, suprimându-se și sumele de întreținere a cultului, a spitalului de bătrâni, a seminarului călugăresc, a casei de oaspeți, etc.

Aceasta e nu numai desființarea și pustiirea monastirei, ci și o faptă destul de neomenească și crudă, care nu-și găsește pereche nici în celelalte reduceri budgetare, ce s'au făcut. Acolo Statul dădea din veniturile sale cât putea; dincoace Statul dădea nu din al său, ci din al Monastirei. Acolo cei reduși din buget rămân la

casele lor, și cei mulți și cu alte resurse de traiu; aicea pentru călugări, din copilărie singura lor casă e monastirea, infirmii n'au alt adăpost decât azilul, iar seminariștii sunt mai toți dintre orfani. În cotro să plece 200 oameni, și încă cei mai mulți bătrâni și infirmi, și pedeasupra la vreme de iarnă.

Dar mai dureros decât orce este faptul pustiirii Monastirei, a acestui măreți așezământ cultural național al românismului. De ce se dorește oare, ca el să nu mai fie? Cine dorește oare, ca în locul acestui așezământ măreț, religios și național, cu slujbele lui bisericesti înălțătoare, cu tiparnițele lui dătătoare de lumină și cu toate celelalte binefaceri purcezătoare de la el, să fie ziduri părăsite și ruinate, unde să răsune doar țipetul cucuveicelor și al paserilor cobitoare de rău și de nenorocire? Asemenea perspectivă e mai de folos oare pentru neam și țară, decât starea de înflorire din trecut a acestui așezământ, ca să o dorească cineva? Avem oare alte făclii mai durabile și alte mame mai duiioase? Au trecut oare toate primejdiile și viitorul ni se întrezărește senin și făgăduitor numai de bine și fericire? Vai, nu! După cât se întrezărește, se pare că vor veni zile, când trecutul va țipa în gura lor. Cum dară să ne stricăm cuiburile și vechile citadele ale credințelor noastre religioase și ale nădejdiilor noastre naționale?

În contra unei asemenea grele soarte ce se pregătește monastirei, **soborul** în frunte cu **starețul său** își rădică glasul și, în temeiul celor expuse mai sus, cum și în vederea tuturor celorce această monastire a înfăptuit pentru Neam și Țară pe terenul religios cultural, economic și național;

În vedere că ea, reînființându-și tiparnițele, atelierile și așezămintele sale de cultură și gospodărie, dovedește că înțelege să-și păstreze și pe viitor atât rolul de îndrumătoare în ale credinței strămoșesti, cât și pe cel de factor cultural și economic;

În vederea imenselor averi în moșii, păduri, vii ect. ce Statul deține dela monastire;

Considerând, că ceea ce dă Statul Monastirei nu e din birurile plătite de popor, ci mici despăgubiri din averile luate dela ea;

În vederea Decretului Lege din Iunie 1859, care e un contract și un cuvânt de o oare, prin care Statul se obligă să înlesnească Monastirei mijloacele de întreținere pe tr: ea și instituțiile ei, conform actelor da danie ale fondatorilor;

În vederea tuturor acestora, cerem ca Monastirea Neamțu să fie repusă în toate drepturile ei și anume :

a) Toate prevederile bugetare, ce le-a avut în anul 1930, pentru 150 călugări, pentru biserică, pentru spital și seminar, să i se servească și de aici înainte, întrucât sunt cu mult prea mici (360 lei lunar de persoană) ca să poată fi atinse de curba de sacrificiu, care nu atinge salariile de 3000 lei; iar când nevoile de astăzi ale statului vor fi înlăturate, prevederile bugetare să se sporească, dacă nu în măsura nevoilor de trai și a sporirii veniturilor moșilor luate, cel puțin până la măsura celor regulate la 1859;

b) Să se acorde monastirei sumele necesare pentru reparațiuni, întru cât acum ruina s'a întins peste tot și plouă, cum am arătat mai sus, până și prin biserici.

c) Să se numească o comisiune, compusă din un delegat al Ministerul Domeniilor și unul al autorității bisricești, care să restabilească granițele vetrii monastirești în limitele ei dela 1859, cum s'a arătat mai sus, ca astfel să dispară ori ce neînțelegere dintre monastire și serviciul silvic, reducându-se rolul acestuia din urmă, în această porțiune de moșie, la supravegherea strictei aplicări a regulilor prescrise de codul silvic.

Prin aceasta se va înlesni refacerea acestui așezământ și i se va da putința să se țină pe viitor totdeauna într'o stare bună și să-și îplinească în măsura cerută rolul său în mijlocul neamului românesc.

Aceasta pe deoparte, iar pe dealtăparte, Biserica Națională Română, mai mult ca oricând, are nevoie de mari așezăminte de cultură religioasă și de o întinsă propagandă culturală în masele poporului, unde fac revagii sectele și tot felul de propagande subversive, dăunătoare și Statului, și pentru înfăptuirea acestora ea are mare nevoie de aceste puține resurse ale moastirei Neamțu,

STAREȚ, † EPISCOP NICODEM

• CONSILIERI

{	Arhimandrit Valerie
	Arhimandrit Policarp
	Monah Dionisie
	Monah Ghenadie
	Monah Mitrofan
	Monah Eufrosin

In amintirea preotului econom Ioan Petrescu.

In ziua de 3 August, 1931, a murit preotul I. Petrescu din parohia Humulești, jud. Neamț.

De abia trecut peste vrâsta de 50 de ani și cu o constituție destul de robustă și sănătoasă, nimeni nu se putea gândi că sfârșitul îi este aproape. De aceea moartea lui a străbătut ca un fulger, aducând în jurul sicriului o mulțime neobicinuită și o bună parte din preoțimea județului, în frunte cu cei doi protoierei.

Prietenii și cunoscuții — căci părintele Petrescu avea foarte mulți — au alergat dela depărtări destul de mari, ca să mai vadă odată pe cel ce le-a fost mai simpatic și mai bun tovarăș de viață.

L-am cunoscut de mult pe Păr. Petrescu; de pe vremea când Sf. Sa era în plină activitate pastorală și didactică; iar eu eram un copil de curând intrat la seminar. In casa lui am găzduit adeseori și n'am găzduit numai eu, căci orice drumeț se abătea prin partea locului, nu se putea să nu facă cunoștință cu Păr. Petrescu și cu ospitaliera casă a Sf. Sale.

Iubirea de străini pe care sf. apostol Pavel o recomandă printre cele dintâi virtuți, cu cari treabue să se înarmeze păstorii turmei lui Hristos, era cultivată de Păr. Petrescu cu multă sfințenie.

Toți cei care l-au cunoscut și au trecut măcar odată prin casa lui, îi vor păstra o plăcută amintire. Cu el nu te puteai plictisi niciodată.

Era și oleacă de cărturar și se putea discuta cu el, orice chestiune bisericească și școlară, politică sau socială.

De cumva conversația ar fi început să lânzezească, Păr. Petrescu imediat găsea mijloace de reînviore a spiritului. Alegea o nuvelă plăcută și ți-o citea cu voce tare. Ii plăcea mult să citească și avea și talent în această privință.

N'am să uit niciodată cum mi-a cetit într'o zi la el acasă, o nuvelă de Visarion, în care era vorba despre judecarea unui preot, amestecat în răscoalele dela 1907. Se indentificase cu preotul din nuvelă și-i scăpărau ochii. Se vedea parcă pe el, dus în fața judecătorului împreună cu credincioșii săi.

Ca și preotul din nuvelă, Păr. Petrescu n'ar fi știut dacă trebue să se apere întâi pe sine sau pe enoriașii lui. Era o apă și un pământ cu dânșii. Și îngăduitor și aspru, după împrejurări, în parohie și în școală la el era totdeauna ordine și lucrurile mer-

geau strună. Datorită energiei sale, a reușit să facă lucruri frumoase în cei 30 de ani de păstorie.

Folosindu-ne de câteva date, iată cum am putea schița în linii de tot generale viața și activitatea acestui rodnic slujitor.

Fiu al vestitului psalt Petrescu din Târgu-Neamț, el absolvește Seminarul Veniamin în anul 1900. După căsătorie, el este hirotonit și numit preot pe sara parohiei Moișa, jud. Baia, la 21 Octombrie acelaș an.

Pe ziua de 1 Aprilie, 1907, când se transferă la parohia Holda jud. Neamț, el lasă în Moișa o casă parohială, construită din îndemnul și cu cheltueala lui.

În Holda construiește iarăși o frumoasă casă parohială și repară biserica.

În anul 1911, Octombrie 1, se transferă la parohia Coroi jud. Neamț, unde îl aștepta o muncă și mai obositoare.

Sat sărăcăcios de munte, Coroiul sau Valea Iorgului este așezat pe marginele unui pârâu aproape sec din obicinuință, dar care are naravul ca la intervale de 2-3 ani să se ia la întrecere cu Bistrița în care se varsă.

Atunci aduce jale și prăpăd asupra locuitorilor.

Păr. Petrescu a împărtășit de multe ori soarta enoriașilor săi, dar nu sa descurajat.

Aici s'a preparat pentru diploma de învățător, pe care a și luat-o cu deplin succes.

Aici a construit el a treia casă parohială, alegând pentru ea cel mai frumos loc din sat — un dâmbuleț mai ridicat — pentru ca să fie astfel apărată și de nărăvașurile valuri ale pârăului răs-vrătit.

Și tot aici și-a arătat vrednicia și pe terenul didactic, construind local pentru școala la care a ajuns diriginte. Nu și-a uitat nici cele două biserici ale parohiei sale pe care le-a reparat și întreținut în bnnă stare.

În acest sat s'a luptat el cu cel dintâi adventist care apăruse pe neașteptate, tulburând liniștea parohiei.

A încercat toate mijloacele de reconvertire, dar adventistul nu se da convins. A recurs în cele din urmă la un mijloc mai energetic. A dat afară din școală pe copilul rătăcitului, *raționând că el preot ortodox, nu poate învăța carte un copil de eretic.* Măsura s'a dovedit eficace; adventistul s'a întors la credință și copilul i-a fost reprimit în școală.

În Parohia Coroi l-a apucat și vremea războiului și l-am văzut cum trecea spre Târgu-Neamțu ca în vremuri de bejănie cu enoriașii săi, atunci când Rușii au dat ordin de evacuare a satului ce căzuse în zona frontului.

După 16 ani de păstorie în acest sat, la 15 Martie, 1927, s'a transferat la parohia Humulești — satul de naștere al lui I. Creangă din marginea Târgului Neamț, unde avea și post de învățător. Se întorsese din nou la casa părintească, după ce pribegise timp de 27 de ani.

Aici la săgetat moartea, într'o Sâmbătă seara, pe când se întorcea dela vecernie.

Judecând după numărul parohiilor prin cari s'a mutat s'ar părea că avem de-a face cu un om puțin statornic; dar cercetându-i activitatea, constatăm dela prima ochire, că *în Preotul Petrescu a sălășluit un suflet curat, o minte clar văzătoare și o energie rară*. Moartea l'a apucat cu reperația bisericii din Humulești neterminată.

Dar cel care prin munca și energia lui făcuse trei case parohiale cu câte 3-4 odăi destul de încăpătoare, de abea a putut agonisi atâta, cu cât să cumpere pentru îndurerata lui tovarășa de viață, o căsuță cu două odăi mici, în Humulești.

Preotul Petrescu a murit sărac, după o păstorie atât de bogată în fapte vrednice de imitat.

Activitatea lui pe terenul pastoral a fost scoasă în evidență cu ocazia înmormântării sale de către P. C. Protoiereu Gh. Popovici; iar cea de pe terenul didactic a fost elogiată de către D-l Leon Mrejeru, institutor și fost deputat.

O datorie de sinceră și devotată prietenie l'a îndemnat și pe D-l Dr. Dimitriu-Borca, ca să-și ridice cu piositate glasul în ședința consiliului Eparhial plenar — prezidat de către I. P. S. Mitropolit și să evoce memoria Preotului Ioan Petrescu, căzut jertfă a datoriei sale.

De aceea nu-mi pot deloc explica, cum au putut să apară profanatori pe urma înmormântării sale și să-i arunce crucea ce străjuia la mormânt ¹⁾

Că o vi avut și păcate? Dar cine este fără de păcat pe lumea aceasta? Și apoi nu fiecare om are un dar și un amar?

„Deci iartă-să păcatăle lui cele multe, căci a iubit mult.“

Diacon ILIE GHEORGHÎȚĂ, Profesor

Pentru combaterea omizilor

În vederea stârpirei omizilor care aduc o mare pagubă pomilor și grădinilor, Ministerul de Interne a dat o serie de *instrucțiuni* în toate comunele, cerând a fi ajutat în aplicarea lor de către toate organele de conducere a satelor.

1) Toți proprietarii de livezi de pomi fructiferi, să înceapă de îndată să-și curețe pomii, atât de cuiburile de omizi, cât și de mușchi, coajă putrezită de pe trunchi și mai ales păduchele țestos de pe pruni, atât din cuprinsul ogrăzii și grădinilor de pe lângă casă, cât și a livezilor din câmp.

2) Ramurile purtătoare de cuiburi de omizi, să fie tăiate, strânse la un loc și arse (în locuri cât mai depărtate și adăpostite, spre a feri atât gospodăriile cât și livezile, de pericolul incendiilor.

3) Toți locuitorii să stârpească mărăcinii din fânețe și locurile de cultură, și în special mărăcinii de pe răzoare care prin dezvoltarea prea mare, luată din cauza neglijenței, amenință să transforme locurile de cultură în adevărate mărăcinișuri.

Acești mărăcini să fie imediat arși.

4) Consilierii comunali și satești să supravegheze în deaproape, ca sătenii să execute măsurile de curățire a livezilor și locurilor de cultură, aducând la cunoștința autorității comunale pe cei care n'au executat, în timpul prevăzut de ordonanța ce se va da, măsurile precise, spre a se putea lua în potrive contraveniențelor, sancțiunile prevăzute de lege.

Li se atrage atenția consilierilor că însăși ei sunt pasibili de pedepse, în caz când își vor neglija sarcina cetățenească ce li s'a dat, și că vor suferi pedepse până la 500 lei amendă.

5) Autoritatea comunală să îngrijească din timp de formarea echipelor care, după 15 Martie și până la maximum 30 Martie, să curețe livezile de cuiburile de omizi etc., în contul celor cari nu și-au executat obligațiunile; iar locurile de cultură să le curețe de mărăcini după 15 Mai și până la 1 Iunie.

Plata acestor echipe va fi repartizată pe capul fiecărui locuitor în raport cu suprafața ce i s'a curățit.

Pentru curățirea pășunelor comunale, primăriile vor avea obligațiunea să aplice măsurile prevăzute în angajamentele pa-

1) vezi ziarul Universul din 2 Noembrie 1930.

storale, acolo unde s'au făcut și în general în planurile de exploatare ale pășunelor. În acest scop, primăriile vor prevedea, în bugetele izlazurilor respective, sumele necesare pentru curățirea izlazurilor și vor îngriji imediat la formarea de echipe, care să procedă de îndată la toate măsurile preconizate în planurile de exploatare.

Se atrage atenția autorităților comunale că dacă organele de control: pretorii, consilierii agricoli, sau directorii oficiilor agricole județene, agronomii regionali, sau agenții agricoli etc., vor constata că nu s'au luat măsurile necesare, vor fi pedepsite potrivit legii de organizare a pășunelor comunale.

Epoca fixată de legiuitor pentru îndeplinirea acestor obligațiuni, fiind în lunile în care sătenii nu sunt ocupați cu muncile agricole dela care ar fi sustrași, suntem convinși că ei, având în vedere folosul ce li se dau, fără să se mai simtă nevoia aplicării unei pedepse, sau executarea acestor obligațiuni, în contul lor, de organele comunale.

Prin adresa No. 1568 a. c. către sf. Mitropolie, Ministrul de Interne roagă ca și preoții să dea tot concursul lor, în aplicarea acelor măsuri.

I. P. S. Mitropolit, apreciind utilitatea unei atare acțiuni, prin rezoluția dată, arată că *„e în interesul poporului nostru de a se îndeplini cu cea mai mare bună voință aceste dispoziții și preoții în biserică la slujbele religioase din Duminici și Sărbători vor îndemna poporul să le îndeplinească întocmai, controlând la gospodării aplicarea lor. Se va scrie în revistă.*

Preoții vor lua deci cunoștință de aceste dispoziții, care s'au afișat în comune la toate autoritățile și, conform indicațiilor I. P. S. Mitropolit, vor da tot sprijinul la împlinirea lor, fiind de interes obștesc.

Ranguri bisericesti.

Cu prilejul Anului Nou, I. P. S. Mitropolit al Moldovei a coafert următoarele ranguri bisericesti: Protosinghelului *Paisie Cozma*, starețul Mănăstirei Râșca, rangul de *Arhimandrit*; Ieromonahului *Teodosie Bonteanu*, preot la biserica Trei Ierarhi din Iași, rangul de *Protosinghel* și Ierodeaconului *Partenie Cipron* dela Catedrala Mitropolitană, rangul de *Arhidiacon stavrofor*.

Mulțumiri publice.

Se aduc mulțumiri publice Doamnei Elena Andronic din Iași str. Iarmaroc No. 11, care a dat tot ajutorul la reparația bisericii Sf. Nicolae Socola, colectând suma de 40.000 lei, afară de obiecte prețioase în natură.

Acelaș ajutor l'a dat și Doamna Inginer Constantinescu, care a donat și personal suma de lei 4800, plus alte obiecte prețioase.

Contribuția Doamnelor Andronic și Constantinescu este un exemplu frumos în aceste vremuri.

Dumnezeu să le răsplătească jertfa, cu darurile sale cele bogate și cu a Sa iubire de oameni în vecii vecilor. Amin.

Demisie

Preotul *Ioan Bejenaru*, parohul parohiei *Hermeziu* jud. Iași, a demisionat din acel post, pe ziua de 1 Februarie a. c.

Numiri.

— Preotul *I. Teodorescu*, dela parohia *Săveni* jud. Dorohoi, a fost numit președinte al judecătoriei protopopești din acel județ în locul Pr. Alex. Sandovici, demisionat.

— Studentul în Teologie *Ilie Anisescu* a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei *Bobulești* jud. Botoșani, cu începere dela 15 Februarie 1931.

Transferări.

— Preotul *D. Posmoșanu* a fost transferat pe ziua de 1 Februarie a. c. dela parohia *Cotârgași* jud. Neamț la parohia *Broșteni* acelaș județ.

— Preotul *Mihai Enache* a fost transferat pe ziua de 1 Februarie a. c. dela parohia *Cubotla* jud. Bălți la parohia *Mihăileni* jud. Dorohoi.

— Preoții *V. Darie* dela parohia *Dobreni* jud. Neamț și *C. Cojocaru* dela parohia *Țibucani* jud. Neamț, au fost transferați unul în locul altuia cu începere dela 1 Februarie a. c.

TELEGRAMĂ

Din inițiativa I. P. S. Metropolit Pimen al Moldovei s'a trimis la Paris Generalului *Berthelot* *) următoarea telegramă.

Iași 10 Ianuarie 1931.

Știrea că sunteți bolnav foarte ne-a îngrijorat, întru cât în

*) se știe că marele ostaș prieten al României nu după mult timp a încetat din viață spre marele regret al tuturor.

timpul marelui război D-voastră în numele generoasei Franța ați fost cu noi, ați suferit cu noi, îmbărbătând oștirea la război, care a adus dreptatea în lume.

În numele orașului Iași, al cărui cetățean de onoare sunteți, vă dorim grabnică însănătoșire și revenirea printre noi.

P I M E M Metropolitul

GENERAL PRODAN Comand. Corp. Armată

P. BOGDAN primar.

V. PETROVANU Prefect.

Decese.

— Preotul *Hristofor Manoilescu* parohul parohiei Sf. Voevozi din orașul Botoșani a încetat din viață în ziua de 25 Ianuarie a. c.

— Preotul *Al. Posmoșanu* parohul parohiei Broșteni jud. Neamț, a încetat din viață în ziua de 13 Ianuarie a. c.

— Preotul *D. Afrăsinei* parohul parohiei Mihăileni jud. Dorohoi, a încetat din viață în ziua de 15 Ianuarie a. c.

Informațiuni.

Cu adresa No. 19133 din 10 Februarie 1931 s'a primit bugetul Ministerului din care se constată o diminuare a salariului brut a întregului personal bisericesc cu 12⁰/₀.

La suma respectivă rămasă, se aplică reducerile stabilite 10⁰/₀ pentru pensii, cotă de sacrificiu, taxele de 4, 40 și 8, 80⁰/₀ și 0, 40⁰/₀ pentru drumuri.

Cu aceste reduceri, preoțimea primește un salariu cu aproape 30⁰/₀ în minus, ca anul trecut.

— Tot prin buget, s'a redus paraclisierii tuturor bisericilor urbane, misionarii, revizorii, și secretarii eparhiali.

— În momentul de față la Cancelaria Mitropoliei, se lucrează în conformitate cu bugetul foile nominative de salariu, nominal pentru fiecare parohie, care urmează a fi înaintate în cel mai scurt timp cu imprimările necesare.

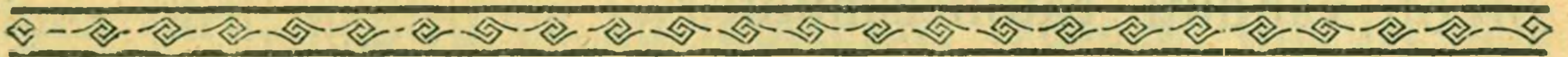
— În eparhia noastră, sau mai desființat posturile a 6 protopopi, rămânând câte un protopop pe județ, iar în Cancelaria Mitropoliei s'au mai desființat 4 posturi de șefi de birou, un post de subșef de birou și 3 impegați.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

O stare de lucruri îngrijorătoare și mijloacele de a o înlătura ¹⁾.

Problema dela ordinea zilei în Biserica noastră Ortodoxă Română este propaganda sectară și tulburările pe tema îndreptării calendarului. Sunt două stări sufletești cu totul opuse dar cu aceeași țintă.

Propaganda sectară are la temelie raționalismul protestant cu un substrat politic de învrăjbire interconfesională și internațională. Tulburările religioase pe chestia îndreptării calendarului au la bază o inconștientă habotnicie religioasă. Totuși aceste două părți se ajută una pe alta, conștient din partea sectanților inconștient din partea calendariștilor.

Sectanții unde pot și unde au prilejul contribue mult la învrăjbirea credincioșilor pe tema calendarului, iar tulburătorii calendariști incoștient dau foarte multă apă la moară sectanților. Uu exemplu: Inochentiștii în Basarabia și prin județele Fălciu, Tutova, Covurlui, Tulcea au contribuit foarte mult la îndărătnicia credincioșilor cu îndreptarea calendarului. Pe de altă parte Inochentismul era aproape să dispară neavând nici doctrină scrisă nici conducători intelectuali, însă îndreptarea calendarului le-a dat viață. S'au înmulțit și s'au întărit numai din această cauză.

Sectanții urmăresc în genere compromiterea ierarhiei.

Primul punct de atac în doctrina lor este batjocorirea preoției și a tuturor slujitorilor bisericești. Să ne amintim de ce făcea adventistul Bauyer în Bu-

¹⁾ Din referatul citit la Sf. Sinod în ședința dela 19 Martie a. c.

curești cu filmul de cinematograf. Ei sunt foarte atenți la citatul biblie: „Bate-voiu păstorul și se vor risipi oile turmei“ (Mat. XXVI 11).

Calendariștii nu fac acelaș lucru când botează, și cunună și se înmormântează singuri, considerând pe preoți vânduți catolicismului ?..

Deci criza religioasă în care ne aflăm e gravă. Trebuie să o cunoaștem în toate dedesupturile ei pentru ca să putem lua măsuri.

Acum ori niciodată să impun măsuri. Pentru aceasta voi arăta o statistică a sectanților și voi propune și câteva mijloace de combatere.

Recunosc că o numărătoare a sectanților este greu de întocmit. Nu e ușor a face o asemenea statistică : a) pentru că toți sectanții sunt foarte ascunși și prefăcuți. Mai toți derutează autoritățile sub numele de pocăiți, în care intră și cei autorizați (baptiștii și adventiștii) și cei neautorizați de legea cultelor. b) Numărul variază mereu în plus sau în minus nu atât prin convertiri cât prin mutarea din loc în loc. c) Preoții ca și autoritățile bisericesti îi și confundă în mare parte, dar să și feresc a da numărul exact. Fiecare paroh, protopop și conducere eparhială șovăește în a arăta numărul exact al sectanților considerând ca o scădere a oficiului respectiv mulțimea lor.

Din aceste cauze nu vom putea specifica numărul sectanților de cât aproximativ.

După însemnările adunate în toată țara românească ar fi peste 40.000 baptiști; aproape 7000 adventiști; peste 4000 nazarei sau pocăiți; peste 2000 mileniști sau studenți de bibilie; aproape 3000 de evangheliști; peste 1000 de inochentiști; aproape 1000 de molocani; aproape 3000 de penticostaliști și tremurători; vre-o 500 de tudoriști; vre-o 40 de spiritiști și tot pe atâtea prezențiști.

În total ar fi peste 60.000 de sectari, fără lipoveni încă câteva zeci de mii. Dacă mai numărăm și pe teosofii și pe tolstoenii din Basarabia, ca și pe cei turburați pe chestia calendarului, vom vedea că Biserica

noastră creștină ortodoxă este amenințată serios în liniștea progresului ei.

* * *

Cele mai amenințate eparhii sunt cele dela marginea țării, pentru că au moșteniri rusești, ungurești, și nemțești, cu propagandiști foarte îndrăzneți și răz-bătători.

Epărhia Hotinului are cei mai mulți: 9667 bap-tiști; 1215 adventiști; 751 studenți de biblie și 619 evangheliști.

Cei mai deși și mai organizați sectanți sunt în eparhiile *Arad* și *Oradia Mare*. Aradul este centrul baptizmului românesc. Are între 8 și 10 mii baptiști; 280 adventiști; 450 nazarei; peste 1000 de penticostaliști; 40 mileniști și 10 evangheliști.

Oradia Mare este centrul baptismului unguresc. Are vre-o 9790 baptiști; 168 adventiști; 180 nazarei; 80 penticostaliști; 40 prezentști, 30 spiriști și 13 mileniști.

O eparhie mult amenințată este *Clujul*. Are vre-o 4500 baptiști; 2570 studenți de biblie; 1070 adven-tiști; 615 nazarei.

Epărhia Caransebeș. Are peste 4000 baptiști; peste 1400 nazarei peste 250 adventiști și câte vre-o 25 de biblie și penticostaliști.

Două eparhii expuse la invadări sectare prin po-ziția geografică sunt *Cetatea Albă Ismail* și *Dunărea de Jos*.

În *Cetatea Albă Ismail* sunt aproape 4000 baptiști; aproape 200 adventiști; peste 400 molocani; aproape 100 inochentiști.

Dunărea de Jos are peste 500 baptiști; aproape 200 adventiști; peste 200 molocani. Orașul Galați apoi nu poate fi lipsit de mileniști și penticostaliști.

În aceeași situație este și eparhia *Constanței*, deși are numai vre-o 700 adventiști; 400 baptiști și câțiva nazarei și tudoriști.

În aceste 3 eparhii sunt și coloniile protestante de nemți plus câteva mii de lipoveni.

Kișinăul este centrala baptismului și a calendariștilor din Basarabia. Are peste 1600 bapțiști ; aproape 150 adventiști ; aproape 600 molocani ; peste 500 inochentiști. Mai sânt apoi frământările teosofice, tolstoene și a științei creștine etc.

În cele 4 Arhiepiscopii centrale : *Bucureștii, Iașii, Sibiul și Cernăuții* sunt situațiuni și răspunderi aproape asemănătoare.

Cele mai mari frământări nu pot fi decât în *București*, deși se cunosc numai vre-o 300 bapțiști, 800 adventiști, 400 tudoriști, 90 evangheliști, 70 studenți de biblie, 60 nazarei.

În *Eparhia Moldovei* sunt aproape 800 evangheliști ; aproape 700 adventiști ; aproape 100 pentecostaliști și tremurători ; vre-o 80 bapțiști ; câți-va inochentiști și câți-va studenți de biblie.

Eparhia Sibiului are aproape 2000 bapțiști ; aproape 300 adventiști ; aproape 200 studenți de biblie, vre-o 200 evangheliști și vre-o 50 de nazarei.

Bucovina are aproape 1000 bapțiști ; vre-o 500 adventiști ; aproape 250 studenți de biblie ; aproape 200 evangheliști, peste 300 nazarei, peste 100 pentecostaliști și tremurători.

Oltenia are peste 500 sectanți, adventiști și bapțiști.

Argeșul are vre-o 150 adventiști.

Buzăul are vre-o 650 adventiști, bapțiști și pentecostaliști.

Romanul are aproape 700 adventiști și evangheliști.

Hușii are aproape 800 adventiști, evangheliști, tudoriști și inochentiști.

În afară de această statistică aproximativă, Basarabia, Bucovina și îndeosebi Eparhia Moldovei cu județele de munte sunt tulburate serios de calendariști. În județele Neamț și Baia se tinde la o despărțire schizmatică cu statute în regulă. În comuna *Vânători* jud. Neamț, calendariștii au biserică în toată regula cu preoți și diaconi dintre călugării excluși din monahism.

* * *

Situațiunea este mai grea decât ni se pare. Să nu

uităm că fiecare sectar este un propagandist, pe când mulți preoți se complac într'un indiferentism condam- nabil.

Tulburările pe chestia calendarului dau foarte multă apă la moara sectanților. Nu se știe ce ne poate aduce ziua de mâine.

Se impune un lucru pastoral misionar cât mai te- meinic și mai sistematizat. Pentru aceasta propunem următoarele norme :

1. O statistică cât mai exactă, atât la eparhii cât și la Sf. Sinod. Fiecare preot să fie răspunzător de situațiunea și mișcarea parohiei lui. Fiecare Protopop să aibă oglinda protopopiatului său. Fiecare secție cul- turală dela eparhii să aibă harta de stat major pe pe- retele cancelariei cu stegulețele diferitelor secte. Să se facă cercetări semestrial dacă nu trimestrial în proto- popiatele și parohiile tulburate, stabilind cauzele și mij- loacele de propagandă. Numai cunoscând situația se poate lucra efectiv.

2. Odată cu combaterea sectanților și ca un mij- loc foarte propiu pentru aceasta, să se înceapă cu o zi mai înainte catehizarea credincioșilor și îndeosebi a copiilor. Enoriașii noștri să înstreinează pe zi ce trece de biserică, pentru că numai deprinderile tradiționale și slujbele religioase îi mai adapă cu cele creștinești. De aceasta profită sectanții care fac cursuri biblice re- gulat de două ori pe săptămână.

Credem că e vremea ca Sf. Sinod să ia măsura generală ca întreaga preoțime ortodoxă română să în- ceapă catehizarea măcar o singură dată pe săptămână (Sâmbătă seara după vecernie).

3. O grijă deosebită trebuie și pentru problema în- dreptărei calendarului în părțile tulburate, care foarte mult complică întreaga situațiune a Bisericii noastre.

4. Să se ia măsuri severe împotriva călugărilor vagabonzi, iar ieromonahii și ierodiaconii excluși din mănăstiri să fie caterisiți canonic cu decret episcopal, căci numai astfel pot fi scoși din uz.

5. In parohiile unde preotul nu mai poate face față împrejurărilor să se găsească o procedură fie ad-

ministrativă, fie judecătorească de a fi mutat cât mai grabnic.

Schimbarea persoanei preotului ajută și prin calitatea celui ales, dar și prin faptul psihologic al noutății.

Înainte de aceste puncte și mai presus de ele a fost, este și va fi duhul de credință și de evlavie al preotului cu dragostea până la jertfă pentru Mântuitorul Hristos și fii lui duhovnicești. Să ne convingem de acest adevăr sfânt și ne vom izbăvi.

† GRIGORIE LEU BOTOȘĂNEANU

„Contribuții la studiul istoriei bisericești române”

Numai la o „palmă de loc” de Hârlău și de vechile curți domnești de odinioară, cum treci numai podul pârăului Bahluii „pe o culme la dreapta drumului dela Hârlău spre Cotnari, ¹⁾ se află schitul Zagavia, ²⁾ cu o bisericuță mică și de lemn, iar astăzi cu alta mare și de piatră.

La acest schit „a părintelui Zagavei, ³⁾” pela finele veacului al 18-lea și-a avut „reședință statornică, ⁴⁾ arhiereul, Amfilochie fost episcop al Hotinului. Cel care „prin cărțile lui a luminat, câteva generații de școlari, dela sfârșitul veacului al 18-lea și începutul celui de al 19-lea ⁵⁾”.

Pela anul 1780, părăsește el scaunul episcopal, ⁶⁾ dacă nu chiar ceva mai înainte, fie din cauza proastei stări materiale în care se afla episcopia ⁷⁾, fie din alte motive și vine la Iași ⁸⁾.

De unde își alege reședința sa, la Schitul Zagavia ⁹⁾. El era

1) N. Iorga. Doc. Calimachi vol. 5 pag. 13 și N. Iorga: sate și mănăstiri pag. 56.

2) Gh. Ghibănescu. Surete și izvoade, V. pag. 188-189.

3) Ibid. Ipsioan și zapise. IV partea II pag. 1-5 și N. Iorga. Studii și doc V pag. 42.

4) Ar. C. Bobulescu. Schitul Zagavia, articol publicat în rev. „Miron Costin” anul 7 No 5 Maiu 1919.

5) Ibid. articolul citat.

6) I. Șt. Frățiman. Istoria Mitr. Proilavici. Chișinău 1923 pag. 77-78.

7) Ibid. pag. 70 și 79.

8) Ibid. pag. 82.

9) I. Șt. Frățiman o. c. pag. 82; Pr. C. Bobulescu astocitat. Ep. Melchisedec Cronica Romanului II pag. 159; și pomelnicul Schitului Zagavia, din anii 1792 și 1802.

un barbat erudit, cu studii făcute în Italia, Polonia ¹⁾ și Kiev ²⁾. Teologia, limbile elină, latină, slavonă, italiană ³⁾ și franceză ⁴⁾ îi erau adânc cunoscute; el era încă geometru și învățat în științele matematice; pe lângă aceste, Amfilohie era un filolog distins ⁵⁾. Pe deasupra „fiind un bărbat de mare cuvioșie și de mare învățătură ⁶⁾“ aici „în singurătatea acestui Schit a lui Zagavei, va fi făcut tălmăcirea unora din cărți, pe altele le va fi corectat și deci de aici se vor fi pornit manuscrisele: „gramaticii theologicești“ după Platon Levoșin arhiepiscopul Moscovei și al „Artimeticii“ care vedeau toate lumina tiparului, în tipografia Sfintei Mitropolii dela Iași, în vara anului 1795 ⁷⁾“.

În afară de aceste trei cărți Amfilohie „a mai lăsat însă în manuscris, o istorie a Moldovei, intitulată „Logoske erga“ adică cuvinte și fapte — scrisă la 1752 și care se păstra într'o vreme la protoereul Rodostat, în ținutul Hotinului... și este de jelic, că episcopul Amfilohie, n'a apucat s'o dea la lumină ⁸⁾“

Tot în manuscris a lăsat el, încă o carte intitulată „Grammaire de connaissances physique, traduites de l'italien en langue moldave, et qui comprend tout ce que l'homme desire, savoir et apprend au ciel et sur terre ⁹⁾“.

„Prin toate aceste cărți, episcopul Amfilohie, a servit de bun augur curentului lui Gh. Asachi, lucrând 43 de ani, pentru școala și limba românească ¹⁰⁾“, căci pricepuse cărturăria, în sensul școlilor apusului ¹¹⁾, ca unul ce trecuse hotarale țării sale, atât pentru studii ¹²⁾, cât și pentru călătorii ¹³⁾.

Când s'a sfârșit și unde s'a sfârșit acest om luminat, nimeni din cei ce au scris despre el nu ne spun nimica, în această direc-

1) Al. Papadopol Calimachi în rev. p. ist. arh. și filologie anul III vol. 5. (1885) pag. 319-530.

2) I. Șt. Frățiman. o. c. pag. 48 și 90-91.

3) Al. P. Calimachi art. citat.

4) I. Șt. Frățiman o. c. pag. 86.

5) Al. P. Calimachi art. citat.

6) Ibid.

7) Pr. C. Bobulescu art. citat.

8) Al. Papadopol Calimachi art. citat.

9) I. Șt. Frățiman o. c. pag. 86.

10) Al. Papadopol Calimachi art. citat.

11) Pr. C. Bobulescu art. citat.

12) Al. Papadopol Calimachi art. citat și I. Șt. Frățiman o. c. pag. 84 și 90-91.

13) I. Șt. Frățiman o. c. pag. 75.

ție ¹⁾, sau dacă pomenesc de acest lucru, apoi nu ne spun ceva precis. Astfel N. Iorga, mărturisește : că — Amfilohie — s'a sfârșit zilele la Schitul lui Zagavei ²⁾“ însă nu ne documentează aceste afirmații.

Preotul C. Bobulescu, scrie : „după datele care le avem până acuma, cu privire la șederea lui, în acest Schit, în adevăr reesă că el aici, avea o reședință statornică și parcă tot de aici te aștepti să iasă ceva, cu privire la ultimile lui zile ; însă toate cercetările întreprinse, chiar și asupra bisericilor din împrejurime, ca să ne vorbească prin vre-o însemnare cât de sumară, în fine și altceva, decât cea ce știu până acuma, asupra acestui arhieru cărturar, totul a fost zădarnic ³⁾“.

Totuși, dacă acei ce au vizitat această biserică de azi a Zagaviei, ar fi fost ceva mai atenți în cercetările lor, poate încă de mai de mult timp, s'ar fi știut mai multe despre ultimile lui zile ; și mai ales, locul unde se află așezat trupul acestui mare cărturar.

Dela începutul cercetărilor mele în această direcție, toată atența mi s'a oprit la o nișă semi-circulară ⁴⁾ din peretele bisericeii — în interior — în partea de nord a nartexului, care servește și de sepulchral.

În fața ei odinioară erau așezate străni și tot aicea — după ele în nișă însă — se depozitau resturile lumânărilor dela sfintele slujbe și poate și aceasta, este unul din motivele, pentru care această nișă, n'a fost cercetată, chiar de toți cei ce au vizitat biserica.

În această nișă, se găsește așezată o placă mormântală întreagă, lucrată din piatră obișnuită de 1.10/0.56 m. cu o inscripție pe ea, ce s'a păstrat destul de bine. Alături de ea se mai află încă o placă, dar numai cu antetul unei inscripții, căci restul lipsește din placă. Amândouă aceste plăci vin destul de bine în locul ce le este rezervat acuma și de aceia fac impresia, că sunt numai una singură, iar nu două, cu totul deosebite și ca inscripție și ca ornamentație, eroare în care a căzut, însuși Pr. C. Bobulescu ¹⁾.

Subt placa întreagă, se găsește înmormântat arhimandritul Iustin, fost „două zeci și patru ani egumen al mănăstirei Zagavia ²⁾“ ;

1) I. Șt. Frățiman o. c. și Al. Papadopol Calimachi art. citat

2) N. Iorga An. Ac. Rom. seria II Tom, 38 pe anul 1916. pag. 802.

3) Pr. C. Bobulescu art. Citat.

4) Aceasta nișă semi-circulară, este lungă de 1,80 m. largă de 0,84 m. înaltă de 1,34 m. la o înălțime dela pardoseala nartexului de 0,75 m.

1) Pr. C. Bobulescu art. citat.

2). Inscriptia de pe placa mormântală.

și acel căruia se datorește în bună parte, toată această nouă chiverniseală, după Zagavei, după cum glăsuște și inscripția : „Moartea biruește pe toate“, cuvinte ce sunt puse ca un „motto“, formând astfel, antetul plăci mormântale. Cuvintele sunt cuprinse, între elemente artistice ; în dreapta : crucea și luna, lucrata destul de frumos, iar în stânga : o cărjă arhierască și soarele. După aceste cuvinte și după un chenar de elemente florale îmbinate cu vrejuri — cari fac deosebirea puternică între antetul cu motto și restul plăci, cu inscripția propriu zisă — urmează pe aceeași placă inscripția propriu zisă care e următoarea : „sub această lespede de piatră cioplită se odihnește mutatul trup al arhimandritului Iustin, carele a fost 24 ani Protosinghel deplin schiturilor Zagavia și Zberănilor ¹⁾, încă sporind și moșia Prăjeni, precum toate vederate, prin numitul câștigate, vii și livezi înmulțite, cum tuturor sunt știute ; în sfârșit aici s'a odihnit, de urmași să fie pomenit 1820 Fevrar 15“.

Alătura de această placă a arhimandritului Iustin — în capătul de jos al ei — se află cealaltă bucată de placă mormântală. Și tocmai această bucată, de placă ne este cea mai interesantă. Pe ea scrie : „moartea biruește pre coroană pre mitră și pe toate ale omului ²⁾“.

Prin faptul că acest antet este mai lung ca la prima placă, apoi fiindcă cuprinde cuvinte cu totul deosebite de prima și mai filosofice, înseamnă că persoana ce este înmormântată sub ea, este mai însemnată ca a arhimandritului Iustin. Prin faptul că pomeneste de : „coroană“ și de „mitră“, și fiindcă ar fi o absurditate istorică să ne gândim că aici ar fi înmormântat vreun domnitor, se impune cea de a doua ipoteză, cum că aicea să poate să fie înmormântat un arhieru.

Pentruca să vedem și mai bine însemnătatea acestei de a doua plăci, trebuie să reținem că însuși ornamentațiile artistice diferă, de cele de pe placa arhimandritului Iustin.

Astfel afară de vrejuri și elemente florale, găsim aicea, în dreapta : crucea și deasupra ei, un cap de mort ; în stânga : *cârja arhierască și mitra*. Și cum prin aceste părți, nici nu a trăit și nici nu s'a sfârșit decât un singur arhieru, credem că n'ar putea fi altul sub această placă înmormântat, decât episcopul Amfilohie,

1) Schit ce se află la M. Z.—M. N. de schitul Zagavia și a fost înființat pela anul 1772.

2) Cuvintele dela urmă : „ale omului, sunt“ rase și abia se mai pot distinge, de cine și pentru ce... nimenia nu știe.

care a vețuit multă vreme la acest schit și a cărui mormânt nu se știa până acuma unde se află.

Bazat pe faptul că cea de adoua placă, este numai începutul unei plăci mormântale, am început a face ceva cercetări și chiar săpături, prin vechiul cimitir al schitului ¹⁾, unde presupuneam că vor fi fost înmormântate aceste două persoane mai înainte de a se aduce și așeza în biserica cea nouă, din 1830 ²⁾.

Și nu mică mi-a fost surprinderea când la un mormânt nu prea vechiu, cineva așezase în loc de cruce, o bucată dintr'o lespede ³⁾ de piatră ⁴⁾ pe care se găsea scris :

„ ilofie mam numit.

hirotonisit

De aicea s'a sfârșit arhiereul Amfilohie — era un punct câștigat—și cercetând mai departe această chestiune, am putut afla că atât episcopul Amfilohie cât și arhimandritul Iustin au murit ⁵⁾, înainte de a se zidi biserica de azi ⁶⁾, și amândoi au fost înmormântați deci în altă parte. Și anume : „în partea dreaptă — în afară — a bisericuței de lemn, clădită pe la anul 1624 și care se afla pe locul unde azi este cimitirul satului ⁷⁾ și pe mormântul arhimandritului Iustin a fost pusă placa ce se află și acuma pe el în biserica cea nouă, iar pe arhiereul Amfilohie, una întreagă din care se mai găsesc numai două bucăți : cea dinnăuntru—poate—și cea din cimitir găsită acuma.

Această bisericuță de lemn, s'a dărâmat, sau a fost dărâmată puțin timp după 1830, făcându-se cea nouă de piatră „în care s'au adus de către călugări cu pompă aleasă, trupurile, atât a episcopului Amfilohie, cât și a arhimandritului Iustin și s'au așezat în biserica cea nouă, în stânga, într'un loc făcut anume ⁸⁾“.

Acel loc, nu poate fi altul — și nici nu este — decât acela

1) Cimitir ce este situat la răsărit de biserică.

2) Vezi inscripția dela intrarea în biserică.

3) Este numai o bucată de forma unui triunghi.

4) De remarcat că regiunea e bogată în piatră.

5) Episcopul Amfilohie moare în priajma anului 1800, iar arhimandritul Iustin la 1824 Fevruar 15.

6) Biserica se zidește la 1830 Mai 31 (Vezi inscripția)

7) Comunicate de V. Cozma, din (Com. Scobinți—Iași, în vârstă de 125 ani și C. Pleșca mort în vârstă de 85 ani. Ambii. au învățat : „Ciaslovul“, la acest schit.

8) Comunicate de V. Cozma și C. Pleșca.

de lângă arhimandritul Iustin, pe care se găsește placa cu gravura mitrei și a cârjei arhieresti.

Dar... fiindcă călugării, acei cari i-au mutat, din primul mormânt în acesta de al doilea, cunoșteau mai bine pe arhimandritul Iustin, ca unii ce l-au avut și egumen și mai ales, fiindcă prin averea ce a adunat-o el schitului, s'a zidit biserica aceasta nouă — el e trecut și în pomelnice printre ctitori — pentru toate aceste motive, călugării au pus placa mormântală a lui — dela primul mormânt — întreagă și apoi numai în locul rămas liber, au așezat rămășițele pământești ale episcopului Amfilohie ¹⁾).

Și fiindcă locul ce îi rămăsese rezervat pentru așezarea plăcii lui mormântale era prea larg față de placa care era prea îngustă, măcar că în lungime poate că ar fi venit destul de bine, atunci călugării nu au stat mult pe gânduri, și cum piatra în această regiune este suficientă, dintre ei va fi fost vre'unul care să se fi priceput la sculptat pe ea ²⁾ (*au și făcut alta*, pentru dimensiunile locului ³⁾) și au și așezat-o. Placă ce până azi se află pe mormânt. Trebuia însă scris, sau sculptat pe ea ceva; ceva care să fie întru totul deosebit, de cea a arhimandritului Iustin. Să scrie chiar cuvenita înscricție, una că poate nici nu ar fi încăput tot ceia ce trebuia de scris, dat fiind micimea plăcii și al doilea aceasta nu se mai putea fiindcă o asemenea placă, cu inscripția destul de bine păstrată există. Acest lucru deci nu se mai putea. Decât doar vr'un aforism, sau vr'un motto așa ca pentru un arhieriu, ceia ce au și făcut.

Dar prin cuvintele: „coroană și mitră“, probabil nu au fost mulțumiți sau li se părea că nu arată tocmai bine persoana ce este înmormântată, atunci au făcut și gravuri deosebite pe placa aceasta, de cele de pe placa arhimandritului Iustin.

Astfel, prima peatră mormântală, cu inscripția episcopului Amfilohie, a rămas la primul lui mormânt, unde s'a sfărmat în două — poate — și de unde, un creștin a luat prima parte și a pus-o la un

1) Un alt motiv, pentru care rămășițelor pământești ale lui arhimandritul Iustin i s'a rezervat un loc de mărime mai mare, iar episcopului Amfilohie mai puțin, este că primul murise de curând și deci nu era discompus și trebuia de așezat pe un loc mai mare, pe când al doilea era mort de peste trei decenii.

2) Poate chiar acel ce a lucrat și placa arhimandritului Iustin fiindcă sunt aceleași caractere de litere.

3) Pe prima — în semn de respect — au pus-o la primul mormânt la vechea bisericuță de lemn.

mormânt dintre ai lui și pe care am găsit-o. Pe cealaltă parte, cu toate străduințele mele nu o am putut afla ¹⁾.

Astfel s'a păstrat, neștiut de nimeni, acest mormânt al cărturarului episcop ²⁾.

Nimeni n'a știut ultimile lui drumuri. Munca nici unui cercetător în această direcție nu a fost desăvârșită. A trebuit ca să găsească niște petre, ca prin graiul lor și al unor bătrâni, să aflăm tot adevărul.

Și dacă norocul nu ne-a favorizat ca să putem descoperi prima lui placă mormântală întreagă, din care înscricție, s'ar fi putut afla desigur multe date din viața lui, totuși aceste bucăți de petre, dimpreună cu bătrânii : Cozma și Pleșca, au avut darul de a ridica vălul uitării, ce se așternuse, mai ales asupra ultimilor lui zile și ne-a precizat unde se află înmormântat. Țărâna, aceasta a „uitatului schit a lui Zagavei“, odihnește deci trupul și mintea, unuia dintre ei mai erudiți vlădici ai noștri — arhiereului Amfilohie, fost episcop al Hotinului — ce prin cărțile lui a luminat câteva generații de școlari, dela sfârșitul veacului al 18-lea și începutul celui de al 19-lea ³⁾“

DIMITRIE AXINTE

5 Februarie 1931

Preot. Comuna Bădeni jud. Iași.

1) O altă ipoteză ce s'ar putea ivi, care însă are prea puține șanse fiind-că s'ar baza, numai pe o simplă presupunere, ar fi următoarea : pe primul mormânt al episcopului Amfilohie, ar fi existat două plăci mormântale de mărimi diferite. Una cu antetul și cu motto-ul iar cea de-a doua cu înscricția propriu zisă. Prima fiindcă a venit foarte bine în locul ce i se rezervează rămașiilor pământești ale episcopului Amfilohie, în biserica ceanouă a pus-o pe ea, deasupra mormântului. Cea de a doua a rămas în acelaș loc la biserica veche tocmai pentru motivul că nu se potrivea la acest nou loc și de îngustat nișa nu se putea. Astfel, prima piatră mormântală s'a păstrat iar din cea de a doua, am descoperit numai o parte.

2) Despre descoperirea mormântului episcopului Amfilohie, am făcut o comunicare ce s'a publicat în „Revista Critică“ Iași pe anul 1830 luna Octombrie.

3) Pr. C. Bobulescu, art. citat

Ideia de Dumnezeu în literatura engleză.

— Conferință la Casa Națională din Piatra N. —

Părintele Cicerone Iordăchescu profesor și decan al facultății de Teologie din Chișinău a dezvoltat în ziua de : 15 Mart. a c. la Casa Națională „Regina Maria“ din Piatra N. conferința cu titlul de mai sus, care a fost ascultată de un public numeros select și doritor de-o refacere sufletească. Această conferință a Sf. Sale este a doua. Rândul trecut făcuse apologia idealului creștin în funcțiune de literatura patriotică clasică, scoțind în evidență adevărata viață creștină ca coconcepție, ca credință și ca moravuri. În a doua conferință ilustrul conferențiar a mers mai departe și a făcut o excursie filozofică și literară în domeniul desfășurării ideei religioase — creștine la poporul englez. Spre acest sfârșit conferențiarul a făcut o ochire generală asupra creștinismului ortodox în general arătând roadele lui binefăcătoare în dezvoltarea sufletească a popoarelor și în special la englezi. Ideea de Dumnezeu la englezi a pus în funcțiune sufletul și mintea acestui popor; n'a trecut pe lângă acest suflet ca-o adiere de vânt, care sau te înviorază sau te înăsprește când e mai tare. Dela panteism, la deism pe urmă la puritanism — susținut de Cromwel marele conducător al englezilor, ideea de Dumnezeu a trăit în forma bibliei creștină. Sufletul creștin englez a mers crescendo în sensul inobilării sale cu principiile fundamentale ale bibliei.

Întreagă literatura populară și cultă a englezilor este inspirată și țesută cu idei din Sf. Scriptură și din tradiția seculară a acestui popor — nefiind stăpânită de ideea de crimă, cruzime, de ideea de revoluție și mai presus de ideea urei față de aproapele. Începând a înșira pe scriitorii populari cei mai de seamă, în care se întrevește ideea creștină ca o călăuză binefăcătoare; ajunge la marele talent literar de azi John Milton, care construește un puternic sistem filosofic pozitivist sprijinit pe ideea creștină; pe Sf. Scriptură Corolarul acestei doctrine este : dezvoltarea bisericii creștine engleze și intensificarea educației biblice în popor; unde de altfel se află în centrul de editură al bibliei pentru toate neamurile pământului. Ideea de stat, de viață politică, de stăpânirea celor mai întinse colonii se sprijină tot pe Dumnezeu și Cuvântul Său : Sf. Scriptură !

O întreagă societate respiră și progresează în civilizație prin puterea de viață a Bibliei. Ce noroc pentru civilizația poporului englez unde masoneria, n'are rol, nici chiar atunci când ar fi sus-

ținută de un cleric. În noi nu se vede concursul societății ce trebuie să-l dea bisericii mai ales acum. Dorește îndeplinirea acestui lucru și arată că aceste Case Matinale prin lucrul lor au menirea de a îndrepta spre Hristos lumea noastră de azi!

Conferențiarul s'a achitat în mod academic de rolul său de factor civilizator în numele creștinismului nostru ortodox,— fapt ce constituie pentru biserica noastră și facultatea de teologie o cinste cu totul deosebită.

Pr. I. CHIRCĂ

Puterea edificatoare a slujbelor noastre bisericești.

Un cleric de seamă din Belgia, făcând parte din biserica apusană catolică, după ce a vizitat aproape toate țările ortodoxe în interesul științei sale de a cunoaște prin el însuși problema educației religioase și morale a bisericii răsăritene; reîntors în țara sa, a făcut o interesantă dare de seamă. Vorbind despre catehism el spune că în orient, nu există o catehizare sistematică, iar predica este destul de slabă.

Cu toate acestea el atrage serios atenția coreligionarilor săi, că popoarele ortodoxe sunt mai viu catehizate și mai mult câștigate cauzei religioase ca în apus.

E adevărat spune el, la orientali nu există aproape nici o școală specială pentru catehizare și nici în celelalte școli nu se dă o învățătură specifică de catehism, dar la ei poporul ia parte mai apropiată și mai suficientă la serviciul liturgic. Și serviciul liturgic bizantin e atât de bogat în dogme și în învățături teologice, încât te cuprinde fără să vrei admirația! Slujbele acestea se cântă pe un ton muzical ce nu acopere cuvintele cântărei, așa fel, ca oricine cu atenție poate auzi la fiecare slujbă și înțelege mult mai cu folos termenii dogmatici presărați mai în toate troparele, sau irmoasele potrivite la toate serbările. Aceste cântări departe de a fi numai niște melodii religioase ele au un rol mai mare, ele au rolul de a învăța poporul însă și catehismul religiei sale. Acest fel de cântări au fost mult timp cântate și în biserica noastră în vechime, cu timpul însă s'au prescurtat, s'au tăiat, sau au fost înlocuite pur și simplu numai cu muzică de cor sau de orgă care deși este o muzică sublimă ea a pierdut însă rolul educator al catehizării.

Ce voi spune însă despre cetirea evangheliei la ortodoxi? Ea se citește de pe amvonul de predică cu glas tare și cântând, în timp ce poporul se prosternă cu fața la pământ. El crede a auzi însăși glasul Mântuitorului !...

Catehizarea maselor prin înțelegerea slujbelor religioase așa cum se face la ortodocși e mai eficace ca lecțiile noastre pe băncile școlii. La orientali biserica are rol și de școală cum vedem. Și credinciosul învață apărarea credinței sale mult mai cu drag, atunci când ia însuși el parte la celebrarea serviciului tainic.

În multe părți am văzut cum poporul în masă răspundea la Sfânta Liturghie sau la celelalte slujbe de seară sau de dimineață.

Nu pentru a ne măguli de cuvintele Abatului Catolic pentru sistemul nostru de catehizare, scriu aceste rânduri căci nu nouă ni se cuvine laudă, ci Sfinților Părinți ai bisericii noastre cari au alcătuit bogatele cântări. Ei au făcut totul și opera lor e enormă. Noi n'avem decât singura datorie de a o păzi cu sfințenie. Dacă acest străin ne-a lăudat pentru măreția slujbelor noastre bisericesti atât de educative și semnificative, apoi noi suntem cu adevărat nechibzuiți când voim să distrugem acest fel de catehizare. Să ne întoarcem fața spre sânul bisericii și să constatăm în sufletul nostru nu cumva s'a născut și la noi dorința de a preschimba, de a prescurta, sau chiar de a scoate unele din reguli sau din canoane din tipicul bisericii cum că ar fi prea greoi și poporului i-ar plăcea mai mult un concert sau o muzică aleasă, decât auzirea acelor tropare scrise de un Damaschin sau de alți mai mari dascăli ai bisericii?

În monastirile noastre, e adevărat, se respectă foarte mult tipicul, nu se micșorează slujba, și nu se reduc cântările; dar și aici se lasă foarte mult de dorit.

Din obicinuința de a ceti mult, cântărețul sau citețul numai însoțește cuvintele cu acea conștiință sufletească, ci face ca rugăciunea să fie simțită atât de cetitor cât și de auditor. El citește cu grabă pentru ca să termene în scurt o datorie dar nici el și nici alții nu-l înțeleg. Modul acesta mașinal de a rosti cuvintele sfintei scripturi, ca să-ți faci datoria numai, constituie un mare rău. E vremea poate ca frații noștri din monastiri și chiar de pe la unele biserici cu obicei vechi să recunoască valoarea reală a cetirii vorbitoare cu opririle cerute de punc-

luație și cu pronunțarea lămurită. Se înțelege, că numai astfel poate cineva să-și umple sufletul de dragostea lui Dumnezeu și de adevărurile credinței, ascultând serviciul divin.

E mult mai bine dar, a ceti mai puțin tropare însă cu o pronunțare mai lămurită și simțit de suflet, decât a-și pune în minte a zice maximum de cuvinte în minimum de timp ceia ce nu se poate numi o rugăciune.

Protos. THEODOSIE BONTEANU

Economul Anton Dubău.

La răscrucea fostelor hotare dintre noi și Basarabia și Bucovina, pe malul drept al Prutului, în liniștitul sat Molnița din județul Dorohoi, aproape nebăgat în seamă s'a stins din viață în Ianuarie a. c. unul din fruntașii preoției noastre Dorohoene, preotul pensionar Economul Anton Dubău.

Trăgându-și originea din Bucovina, fost absolvent a șapte clase a Seminarului „Veniamin Costache“ din Iași, Preotul Anton Dubău a păstorit cu multă demnitate aproape 40 ani.

Idealist, caracter nobil și fire blândă, Preotul Anton Dubău a fost nu numai un devotat slujitor al altarului și păstor sufletesc care s'a jertfit prin o muncă neobosită pentru biserică și neam, ci și un mare iubitor de carte.

Economul Anton Dubău a fost cronicarul de pe vremuri fără pretenții, harnicul culegător de hrisoave și documente vechi de pe la toți proprietarii și sătenii din satele din nordul județului Dorohoi pe care le-a descoperit și rânduiește cu multă trudă.

O viață întreagă a muncit cu pasiune la descifrarea acestor vechi și necunoscute documente, menite să contribuie în largă măsură la îmbogățirea materialului istoric și bisericesc.

În viața sa nu s'a bucurat mai mult de cât atunci, când a putut descoperi vre un document sau să-și procure vre o carte, așteptând cu nerăbdare întrunirea cercurilor pastorale ca să ni-le facă cunoscut.

Ca un școlar cuminte venea pregătit cu lucrări scrise la conferințele pastorale susținându-și cu multă convingere părerile sale.

Corect și poate prea riguros cu sine însuși era foarte îngăduitor cu poporul.

Trăind numai din ale preoției, Econ. Anton Dubău a fost lipsit de mijloace, neputând publica nici una din lucrările sale. A lăsat în manuscrise următoarele lucrări:

1. *Lectură creștină* în 3 volume, medaliată cu medalia de argint la expoziția din 1906, în păstrarea bibliotecii Seminarului „Pimen Mitropolitul“ din Dorohoi.
2. *Istoria Mănăstirei și a Parohiei Mogșești* cu 41 documente.
3. *Istoria Parohiei Buda Mare* cu 28 documente.
4. *Sinodicul Parohiei Buda Mare*, dăruit Parohiei Buda-Mare.
5. *Buda Mare și Codrii Cosminului*, urmată de 9 documente (Monografie istorică) cu o hartă, două planșe și două ilustrații.
6. *Istoria moșiei Târgu Herța*, studii și documente, din care 8 capitole studii și 153 documente, cuprinzind 7 caete mari în 389 pagini.
7. *Istoria Parohiei Molnița* cu 42 documente.
8. *Cei mai frumoși psalmi*.
9. *101 documente* referitor la Herța din care unul dela Ștefan cel mare 1499.
10. *Alte trei documente a Parohiei Buda Mare* și anume: un Uric de la Dabija Vodă 1665, II, Hotarnica Moșiei Buda ce s'a despărțit de Pasat la 20 Iulie 1665 și al III-lea o poruncă domnească de la Grigorie Alex Ghica 1764, date în păstrarea părintelui Dr. Furtună.

Toate aceste lucrări se găsesc astăzi în păstrarea nepotului său Preotul Adam Brânzei, student în anul III-lea la facultatea de Teologie din Cernăuți.

Pun întrebarea, oare ceiace n'a putut face Econ. Anton Dubău din cauza lipsei de mijloace, n'am putea face noi preoțimea jud. Dorohoi și din întreaga Eparhie a Moldovei, ca prin Tipografia Monastirei Neamțu să se tipărească treptat din aceste lucrări, luându-ne noi obligațiunea să distribuim măcar câte zece exemplare din parohiile noastre? Eu cred că da, ar fi o cinste pentru noi și un îndemn de muncă pentru alții. Pentru noi preoțimea Dorohoiană Econ. Anton Dubău va fi întotdeauna un exemplu de muncă și colegialitate.

Econ. Dr. D. I. GRIGORESCU

S'au înmulțit răutățile clerului sau bârfitorii bisericii ?

Aproape zilnic găsești prin ziare însemnări regretabile cu privire la conduita clerului.

Așa spre exemplu, într'un număr din „Curentul“ Părintele Pișculescu, printr'un articol de fond, își arată toată mâhnirea din cauză că Domnul Ministru al Instrucțiunii și Cultelor, adresându-se Chiriarhilor, se plânge împotriva unor preoți, membrii ai nu știu căror societăți, făcuți vinovați de agitații nepotrivite cu misiunea lor. În alt număr al aceluiași ziar, un domn, răspunzând unui preot ortodox din Ardeal, spune că deaceia nu prea vorbește bine presa despre preoți, fiindcă nu-și fac datoria, mai ales în ce privește faptele milei creștine. Am putea încă enumăra o întreagă serie de astfel de plângeri la adresa clerului, dar mă opresc să mă întreb, oare s'au înmulțit răutățile clerului, sau bârfitorii bisericii ?

Departate de mine gândul de a înfrunța pe domnul Ministru, căruia din potrivă, îi putem da dreptate, că unii clerici s'ar fi făcut vinovați de agitații cu caracter politic. Dar atât că incorectitudinile unor preoți, ar fi de dorit să nu pună în umbră munca celor mulți cari își fac datoria în mod conștiincios.

Biserica cu clerul ei n'a încetat niciodată să propoveduească și să practice intens faptele milei creștine. Oare cu ce trăesc locașurile de închinăciune dacă nu cu mila bunilor creștini sporită și cultivată în sufletele lor de predica preoțimei ? Aceasta nu însemnează binefacere ? Oare s'a găsit vr'un preot care să gonească din biserică sa, sau să nu ajute pe nenorocitul care a întins mâna după ajutor ? Sunt acestea fapte neînsemnate, ș'ar vrea cineva ca să organizăm mila creștină pe-o scară mai întinsă ?

Această nu se poate căci, întâi biserică nu mai posedă averile mari de altădată, când se adunau saracii din toată Moldova la praznicul hramului dela Spiridonie sau dela mănăstirea Neamțu, să fie miluiți și ajutați.

Și apoi statul a dînspensat în parte biserică de aceste atribuțiuni autorizând atâtea societăți de bine-facere, cari au minister a parte și conducere separată de biserică.

Invalizii, văduvele și orfanii de războiu cu societatea lor, copii părăsiți au societatea lor, nemernicii dați pe seama coloniilor de muncă și alte asemenea societăți cu conducere proprie, cu birouri

multe, cu funcționari numeroși, cari uneori dau comunicate că ocrotiții lor sunt bine îngrijiți.

Iar biserica nu are alt mod, decât a da binevoitorul ei concurs moral acestor societăți care deși puse sub patronajul vreunui ierarh, nu sunt ale bisericii decât numai prin spiritul creștinesc ce-l au la baza lor. Ca aceste societăți să apeleze la mila publică pe deoparte, iar clerul pe de altă parte tot în numele acelorași nenorociți, n'ar însemna oare un abuz? Nu s'a scandalizat oare și altă dată publicul pentru astfel de abuzuri? Așa că socotesc că cei ce consideră biserica și clerul ca absentă dela această datorie, greșesc. Că unii preoți fac politică ostilă guvernelor, că alții păcătuiesc prin fapte lipsite de duh creștinesc, că mulți preoți vor fi având felurite cusururi, acestea toate nu îndreptățesc pe nimeni să declare că preoțimea e rea sau nu-și face datoria. Cine s'a gândit oare că întreținem o instituție de-o covârșitoare importanță pentru ordinea morală și socială, numai cu râvna noastră, mai ales cu ajutorul celor săraci și umiliți?

Aceasta însemnează puțin lucru? Dacă unii preoți provoacă dezordini, sau alții săvârșesc alte fapte necorespunzătoare misiunii preoțești, nu urmează că cei mulți, cari stau la datorie, muncind umiliți și neîncurajați decât de Sfântul Duh care este asupra noastră, să fim calificați ca neactivi și streini de sfânta noastră misiune. Luptăm din greu, suferim greutăți, răbdăm mult, nu cerem nimănui nimic fără numai ajutor lui Dumnezeu și răsplata conștiinței noastre, dar vrem să avem pace.

Preot IOAN FLORESCU — Onești-Iași

„Duminica Ortodoxiei“ la Piatra Neamț.

Intr'un timp sbuciumat de atâta mizerie morală și criză materială, suntem fericiți, când la mari intervale, descoperim în drumul nostru roadele unei activități bine călăuzite și disciplinate, [puse în serviciul binelui obștesc.

O astfel de satisfacție am avut în fața rezultatelor muncii desfășurate, în cuprinsul unui an de activitate a *Societății „Ortodoxe a femeior Române“* din Piatra Neamț—ilustrată printr'un serviciu divin în frumoasa Biserică *Sf. Ioan Mărăței*, oficiat de P. C. Preoți V. Constantinescu și V. Vasiliu, în Duminica I-a a postului, care se mai numește și „*Duminica Ortodoxiei*„

Cea mai frumoasă manifestație, a făcut-o cu acest prilej doamnele române, din inițiativa cărora s'a oficiat apoi și un Te-deum.

Așezământul acestei Societăți, viu aclamată, de mulțimea ce așteaptă biruința Sf. noastre Biserici, s'a consolidat pe încetul în anii după războiul mondial; iar anul trecut s'a pecetluit cu luarea ființei acestui așezământ sub toate raporturile oficiale.

Numai de un an și jumătate de când și-a luat ființă „Societatea Ortodoxă a Femeilor Române“ s'a constatat că lumea băștinașă, a fost captată de acest proces de dezvoltare și încălzită de un nou entuziasm, fiindcă nimeni nu poate lucra în acest domeniu, mai cu temeiu *ca femeia*.

„Ea este, în primul rând depozitara sentimentului religios“. Cum se exprimă D-na Catacuzino cu prilejul protestului contra mișcării catolice, și cum a afirmat în cuvinte pline de însuflețire și cu un lirism propriu Părintele Prof. V. Vasiliu, care a luat primul cuvântul la ceremonia ce-a avut loc cu această ocaziune în sus numita biserică.

Creștinismul, după cum s'a exprimat Sf. Sa, a făcut să înceteze sclavia, a ridicat nivelul cultural al femeii pe treapta superioară a valorilor, a înrolat femeia în slujbe oficiale alături de bărbatul său, ilustrându-se prin superioritatea concepțiilor caracteristice sufletului ei ales și fecund, a redus drepturile tiranice ale bărbatului asupra femeii și copiilor, a îmblânzit atmosfera vieții, a spiritelor agitate și a legilor omenești.

Împărătesele Irina și Teodora, când iconoclasul dărâmasese chipurile sfinților și chipul blând al lui Cristos, în epoca aceasta sdruncinată a creștinismului, conduse de învățăturile sfinte ce se furișaseră în sufletele lor, au reformat cu indignare această greșală de concepțiune a iconoclaștilor și sub forma edictelor oficiale se introduc icoanele în biserică, iar artistul, sfiicios la început, apoi mândru și senin, a schițat din nou sub oblăduirea împărătească, chipul lui Hristos, iar împărătesele, domnițele și jupânițele noastre în figuri și largi câmpuri de țesături și în mlădioase deseme colorate, ce intrau în compozițiunea sufletelor lor alese, au transportat prin secole credința și crinii înfloriți ai artelor și au sprijinit poporul și biserica.

Aceste tendinți și inspirațiuni, ce oglindesc exemplare fidele de consecvență și circumspecțiune ale femeilor creștine ortodoxe, fac cunoscut lumii rolul mare și triumfurile ce le-a repurtat creștinis-

mul, sprijinit în mersul desvoltării lui și în sprijinul său complet cu ideile societății vechi *de femei*.

Cuvintele acestea dela vrednicul și însuflețitului părinte, au găsit o nouă și strălucită confirmare în sufletul doamnei Eugenia P. Popovici, directoara Liceului de fete din acest oraș și președinta *Societății Ortodoxe a Femeilor Române*, care în cuvinte pioase și blânde, presărate cu citate bisericesti și scripturistice, a mulțumit P. C. sale Pr. V. Vasiliu pentru cuvintele exprimate cu prilejul acestei aniversări și pentru concursul ce-l dă societății, primind calitatea de bibliotecar, apoi exprimă mulțumirile Părintelui Prof. V. Constantinescu, parohul bisericii Sf. Ioan din Mărăței, care a dat casa parohială pentru folosul societății, reînviind în această frumoasă și însemnată zi, sentimentele sfinției sale curate, pentru această societate prin prezența la serviciul și Te-deumul ce s'a oficiat. După aceste cuvinte în lumina purului adevăr, d-na Președintă, citează versetul Sf. Apostol Pavel unde spune: *că fără fapte, credința moartă este* și ilustrează acest adevăr cu pilda M. Sale Regelui, care se scoboară în casa celui lipsit, dovedind înaltele Sale sentimente pentru poporul românesc, unde trecând la fapte, alungă mizeria și aduce curajul săracului măcar pentru o clipă.

În fața numeroasei și selectei asistențe, s'a spus în câteva cuvinte care este scopul societății cum și mijloacele pentru ajungerea lui, neuitându-se „binefacerea și dărnicia, căci lui Dumnezeu, jertfe ca acestea-i plac“.

Interpretarea ideală ce s'a dat astăzi tuturor credincioșilor, de către femeile ortodoxe române, este imaginea ce încinge o bogată și adâncă simțire creștină, pornită din mii de inimi și merită a fi relevată și resfirată tocmai în împrejurările în care trăim, ca pildă de năzuinți frumoase.

Diac. TRAIAN LEFTER.

† Preotul Gheorghe Măzăreanu

În ziua de 10 Martie, a. c. s'a dus cătră Domnul preotul Gh. Măzăreanu din parohia Hănțești, județul Dorohoi. Pășise pe al 72-lea an. Absolvent al Seminarului dela Socola, 1880, a fost hirotonit preot în Martie 1881 și numit ca paroh la parohia Berești din comuna Zvoriștea. După doi ani, adică în Martie 1883, a fost transferat la parohia Hănțești, unde a păstorit până la moarte, adică 48 de ani. A slujit Domnului la altar 50 de ani neîntrerupt, adică jumătate de veac. A fosf și învățător. În anii din urmă însă,

eșise la pensie după o muncă de 42 de ani. Cu institutorul Atanasiu din Dorohoi, a întemeiat în comună în 1901 prima bancă populară „Prevederea“ al căreia casier a fost până la moarte, adică de 30 de ani.

Preotul Măzăreanu era om chipeș. Înalt și bine legat, cu o putere herculană. Ochii albaștri, cu privirea liniștită, fața plină, barba albă și pletele rărîte, date peste cap. Bun bisericăș și bun sfătuitor. Bun gospodar. Nu era timid. Deși cu mai puțină cultură decât alți preoți mai tineri totuși în adunările învățătorești și preoțești, lua adesea cuvântul. Era om cu trecere. În comună făcea ce vroia. Învățătorii, primarii și ceilalți funcționari comunali nu eșiau din cuvântul său. De vre-o 30 de ani, moșia satului a fost condusă numai de administratori, pe care proprietara îi schimba des. Și aceștia căutau să se pună bine cu preotul, care dădea tonul în orice treburi, cari priviau parohia sa. Născut și crescut pe malul Siretului, în satul megieș Șerbănești, era un înotător neîntrecut. La prins pește nu-l întrecea nimeni. Se scufunda în boboanele Siretului, stătea sub apă aproape jumătate de oră și adesea ori eșia cu câte un crap în mână sau cu câte un somn. Era om autoritar. A avut și dușmani. Dar a știut să aplaneze orice începuturi de reclame și nemulțumiri în cercul parohial. Prefecți, deputați, inspectori, controlori, bărbați politici, cari veneau cu interese în comună, nu-i ocoleau casa. Era bun ospitalier. A fost un om harnic. Ca părinte a fost greu încercat. Loviturile i-au venit una după alta. Din vre-o 10-12 copii, a rămas numai cu unul. Toți i-au murit mari, din care unul ofițer în timpul războiului.

În ce privește activitatea didactică: pe sub mâna sa au trecut 42 serii de elevi. Unii din foștii săi elevi au ajuns departe și fac cinste nu numai satului din care au plecat, ci și societății.

Una din cele dintâi școli model din județ, s'a ridicat în Hânțești prin munca s'a și a institutorului pensionar Atanasiu, fostul meu dascăl.

Era om temut și ascultător de poporâni. Aceștia aveau nevoie de el, căci îl întâlneau pe rând: la biserică, la școală ca și la banca populară. În tinerețe a făcut și politică. Cneazul Moruzi de la Vârful Câmpului îi aprecia și meritele sale de ordin electoral.

*

Părinte Măzăreanu, ai trecut în lumea celor dreți după o viață de muncă și de sbucium. M'ai botezat, m'ai miruit, m'ai duhovnicit, m'ai împărtășit. Din gura Sf. Tale am auzit slava sfintei Evanghelii, în

biserică. În copilăria mea te-am apucat tânăr, în floarea vârstei și când treceai pe la poarta noastră, m'apropiam cu capul gol și-ți sărutam sfios mâna. În ziua aceea, eram fudul și spuneam părinților că am sărutat mâna părintelui și că a vorbit cu mine.

Cum aş putea oare să uit slujba deniilor din Săptămâna Patimilor și slujba Invierii. Lângă biserică satului meu natal mereu voi vedea chipul Sf. Tale, lângă centura brazilor frumoși pe cari i-ai plantat.

În biserică în care ai slujit Domnului jumătate de veac nu va mai răsună de acum vocea duiosă a Sf. Tale și credincioșii nu-ți vor mai auzi sfatul părintesc.

Pentru tot binele pe care l-ai făcut în ogorul Domnului în acel sat meriți recunoștința noastră, a celor pe care i-ai văzut crescând din zilele prunciei.

Ai închis ochii după 50 de ani de apostolat, în chiar luna hirotoniei. Dumnezeu să-ți răsplătească munca.

Părinte Duhovnice, în rugăciunile mele nu te voi uita.

Fie-ți țărâna ușoară și odihnește în pace.

Pr. N. HODOROABĂ

Conferință religioasă.

Joi 12 Martie a. c., în Biserica Sf. Ilie din Iași a avut loc conferința *P. C. Arhimandrit Iuliu Scriban*, profesor la Facultatea de Teologie din Chișinău.

Subiectul conferinței a fost : „*Calea către Dumnezeu*“.

Cu bogăție de exemple — culese din experiența proprie ca și din literatura străină cu care zilnic se întâlnește — P. C. Sa a arătat că una din căile ce conduc direct către Dumnezeu, este *suferința*.

Cine a suferit greu măcar odată în viață, cine s'a întâlnit cu moartea în față și ca prin minune a scăpat de dânsa — nu se poate să nu fi simțit și să nu fi cunoscut pe Dumnezeu.

Sunt mulți din aceia, cari în tinerețea lor, influențați de curențele sociale distrugătoare au apucat pe căi contrare celor ce duc către Dumnezeu. Suferința și încercările vieții îi îndreaptă cu vremea tot pe calea bătătorită a credinței. Un exemplu eloquent în această privință este școala socialistă a lui Nădejde dela Iași, care a sfârșit prin a nu mai avea nici un reprezentant de valoare. Insuși conducătorul ei a trebuit să capituleze în cele din urmă.

Ce se mai zicem de atâția scriitori renumiți din apus, cari debutând prin a-și arăta indiferența și uneori chiar disprețul lor față de puterea divinității, care, după ei, nu există, au ajuns mai curând sau mai târziu să caute cu sete calea către Dumnezeu.

Exemplul marelui scriitor francez, Pierre Loti (1850-1923) care a călătorit la Sfântul Mormânt al Domnului, pentruca să vadă dacă nu cumva acolo ar putea simți și el fiorii credinței, a impresionat mult pe auditori.

Ca și în alte dăți, Părintele Arhimandrit Scriban nu și-a desmințit nici de data aceasta numele de bun predicator și conferențiar religios.

Suntem convinși, că Biserica noastră ortodoxă mai are încă mult de câștigat de pe urma culturii și a talentelor P. C. Sale.

I. GH.

Cercul pastoral Piatra-N.

Două rele contribuiesc zi de zi la slăbirea noastră: politicianismul, această asociație de exploatare a bunurilor obștești și, lipsa de ideal: egoismul!

De oarece azi nu se vorbește decât de nenorocita de politică, care ne-a înșelat unii pe alții; decât de bani și îmbogățire cu orice preț și ori și cum; decât de sărăcie și lipsuri, cercul pastoral Piatra-N. a pus în discuție și în lucrare concretă problema: crizei morale și economice de azi. Ce poate face preotul, pentru abaterea din drumul său al acestui torent; al acestei vijelii sociale! Pentru prinderea și găsirea de mijloace a acestei vaste probleme sociale și morale s'a coborât în mijlocul nostru însuși P. S. Vicar Grigorie; așa după cum biserica prin ierarhia sa a știut să se miște și să acționeze în toate vremurile. Prezența P. S. Sale a ridicat pe preot la înțelegerea mai înaltă a chemării sale.

Un arhieru în biserica noastră este piatra unghiulară a isbutirii tuturor năzuințelor sufletești ale unui neam.

P. S. Sa este un Ierarh idealist și un spirit viu. Deacea întocmai ca Sf. Apostoli călătorește prin Eparhie: slujind, învățând, îndemnând, îndreptând pe toți cu cuvântul și cu pilda.

Biserica noastră, azi, prin clerul său are de luptat cu sectele eretice care sunt focare de anarhie și comunism revoluționar. Ca dovadă cum spunea Păr. Constantinescu din Piatra în analiza ce fă-

cuse cărții D-lui Oatu, — toți capii sectelor în special a adventiștilor sunt străini de neam și amoralii. Păr. Gervescu din Roznov a spus că politicianismul și mișcările sociale subversive nu pot cultiva munca și economia — virtuți morale creștine. Păr. Bălănescu a văzut clar, că, cu toți trăim în lux și îmbuibare atât la țară cât și la oraș; deci se impune o rectificare a vieții în spiritul economiei și a modestiei.

Păr. Gavrilescu ne-a dat lămuriri cu privire la inducerea în eroare a sufletelor curate de către anumiți conducători ai oastei D-lui cari înțeleg greșit: Pidalionul și altele. Au mai rostit vorbe bune Păr. Protoereu și alții.

Printre lucrările cu caracter misionar ni s'au dat: Scrierea P. S. Grigorie; iar harnicul Arhimandrit Mina Prodan ne-a distribuit gratis: *călăuza* tot în combaterea sectelor.

În ultima linie criza morală și economică nu se poate exclude decât întorcându-ne cu toții la cunoștința de Dumnezeu; la muncă și economie. Iubind tot cei românesc și trainic, izgonind din viața noastră socială și națională toate complicațiunile cu caracter de exploatare a bugetului țării, care buget este al nostru a tuturor, vom reuși, să mergem pe drumul consolidării noastre spirituale și naționale.

Pr. I. CHIRCĂ

† Economul Hristofor Manoilescu din Botoșani.

În ziua de 25 Ianuarie, în zi de Duminică, după ce a slujit Sf. Liturghie, a încetat din viață Icon. Hristofor Manoilescu, parohul bisericii Sf. Voevozi din Botoșani, o figură distinsă a preoților botoșăneni.

Defunctul s'a născut dintr'o familie preoțiască la 23 August 1857 în satul M-rea Doamnei. Tatăl său Vasile preotul, rămânând văduv, s'a călugărit către bătrânețe luând numele de Vichentie și muri ca arhimandrit în M-rea Agafon. Tânărul Hristovor Manoilescu s'a înscris în seminarul din Ismail, pe care l-a absolvit în anul 1875. În anul 1876 Octombrie 24 se căsătorește cu fiica Icon. C. Popovici, fost și el slujitor al acestei biserici.

La 12 Ianuarie st. v. 1877, în anul războiului nostru pentru independență, fu hirotonit diacon pe sama bisericii „Uspenia“ unde cu

vocea sa aleasă împodobește serviciul divin al catedralei până la anul 1889, adică timp de 15 ani.

La 2 Februarie 1889 e hirotonit preot pe sama bisericii acesteia, cu hramul Sf. Voevozi căreia slujește cu tot devotamentul până la 25 Ianuarie 1931, când este chemat către o altă viață, prin voința celui Atotputernic, după o activitate pastorală de 54 ani.

Inzestrat cu râvnă apostolică, în timpul activității sale preoțești, a contribuit cu obolul său de muncă și pe tărâmul altor instituții apropiate și conrespunzătoare chemării sale. Astfel, timp de 10 ani a fost *institutor* la școala No. 3 de băeți din Botoșani, iar timp de 7 ani a fost *profesor de religie* la Institutul Șeptelici-Miclescu, cea dintâi școală secundară de fete din Botoșani.

Armatei a închinat o bogată activitate, fiind timp de 22 ani *confesorul* garnizoanei Botoșani.

În timpul cât a fost diacon la biserica catedrală a ocupat și funcția de secretar al Protoieriei județului. A lucrat apoi în Soc. Preoțești, „Ocrotirea“ „Concordia“ și „Caritatea“ ca membru în consiliu și cassier, apoi în consiliul comunal, în cooperatie. Nu mai vorbesc de grija ce-a purtat pentru buna stare a Sf. biserici, căreia în anul 1891 i-a făcut o radicală reparație internă și externă, iar în ultimul timp aduna fonduri pentru o nouă restaurare. Pentru munca sa deosebită pe terenul bisericesc, autoritatea bisericească l-a gratificat cu rangul de Iconom Stavrofor, iar la 24 Octombrie 1926 când a sărbătorit 50 de ani de preoție, i-a acordat „Răsplata Muncii“ pentru biserică cl. I. Iar atunci când potrivit noiei legi de organizare bisericească, pe lângă Protoieria jud. Botoșani, s'a înființat ca primă instanță de judecată, *judecătoria Protopopiatului*, Iconomul Hristofor Manoilescu a fost numit *președinte* al acestei judecătării, sarcină pe care a avut-o până la moarte și de care s'a achitat în mod atât de conștiincios în toate procesele ce le-a judecat. Autoritățile civile încă l-au distins cu medalia „*Coroana României*“ în gradul de cavalier.

Ca preot a fost un neîntrecut slujitor al altarului, un neobosit predicator și îndrumător spre bine al enoriașilor, ca institutor și profesor un devotat educator, ca părinte de familie un exemplu de dragoste părintească, ca membru în diverse societăți, om al datoriei. A fost în toate o adevărată „lumină a lumii“ și „o sare a pământului“ așa după cum cere Mântuitorul Hristost.

Moartea sa lasă un mare gol în rândul preoțimei botoșănene și în familia sa.

Amintirea sa însă va fi veșnică între noi. Din mintea noastră a tuturor nu va dispărea niciodată figura sa sacerdotală ; din biserică și din enoria sa nu va dispărea niciodată roada muncii sale pastorale.

Inmormântarea sa a avut loc în ziua de 28 Ianuarie. Toți credincioșii orașului Botoșani au ținut să ia parte la slujba înmormântării, oficiată de întreg clerul orașului Botoșani. Icon. Al. Simionescu, protoereul județului și Pr. Gh. Gheorghiu au vorbit asupra activității sale.

ASISTENT

„Dela Cercul preoțesc „Tg. Neamț“

Mercuri 11 Martie a. c. s'a ținut la școala primară de băieți N-o. 1 o ședință a cercului preoțesc „Tg. Neamț.

La ora 9 jum. a apărut Prea Sfințitul Episcop Grigore Leu vicarul Sf. Mitropolii urmat de P. C. Protoerul Popovici și de părintele Constantinescu — Piatra Neamț, la văzul cărora a izbucnit din pepturile tuturor preoților frumosul imn „Pre Stăpânul și Arhierul nostru Doamne îl păzește“.

Cel dintăiu a luat cuvântul *părintele protoereu Popovici* care în cuvinte alese arată bucuria ce o simțim cu toții prin prezența Prea Sfințitului Episcop și că aceasta ne va da mai mult curaj și un nou imbold de muncă. Arată apoi care este inportanța cercurilor pastorale, după care anunță subiectul ce se va desvolta la această ședință: „*Lucrarea preoțească față de criza morală și economică de astăzi*“.

Pr. Fuiorea — Târpești. Arată grija ce trebuie să o avem cu toții pentru biserică și că la săvârșirea unei slujbe să ne punem în mișcare tot sufletul nostru.

După ce citește câteva versete din Epistola Sf. Ap. Pavel către Timoteiu cap. III și IV în care se oglindește de minune timpul de față spune că, criza economică este o urmare a crizei morale și sunt condiționate una față de alta.

Indică soluțiile: a) Aprofundarea în cele ale Sf. Scripturi b) Strângerea rândurilor pretiniei și c) Apropierea conducătorilor față de cei conduși.

Pr. Gheorghiu—Tg. Neamț — Arată că ni se aduc atacuri și prin presă pe care noi trebuie să le desmințim. Spune apoi că trebuie să fim uniformi în slujba serviciului divin ; ceiace vorbește

un preot să vorbească și ceilalți, cum și cât săvârșește unul o slujbă să o săvârșească și ceilalți.

Pr. Rădășanu — Tg. Neamț — Spune că nu e un rău dacă un preot stă mai mult la slujbă decât altul.

Pr. Dobrea — Crăcăoani — Spune că prezența Prea Sfințitului Episcop în mijlocul nostru ne va da noi puteri și mai mult curaj de muncă în zilele acestea de criză morală și economică.

Pr. Resmeriță — Răucești — Povestește un caz interesant din parohia Sf. Sale cu niște calendariști-extremiști și întreabă dacă n'ar fi bine să li se dea un cimitir aparte la care părere se asociază și părintele Fuiorea.

Prea Sfințitul Episcop — În cuvinte bine simțite spune că prima grijă a preotului trebuie să fie aceea față de pașii săi, căci actele noastre sunt hotărâtoare în viața pastorală.

Să dăm toată atenția slujbei și să o facem cu tot sufletul, căci numai atunci va fi perfecționată ruga când vom ajunge ca în fiecare dimineață să ne adunăm în biserică, unde să petrecem o oră două în rugăciuni și după aceea enoriașul să plece la treabă, bine-cuvântat. Să iubim pe enoriaș căci nu se poate ca el să nu ne răspundă tot cu iubire și dacă vom semăna dragoste, dragoste vom culege. Să dăm toată atenția cercurilor căci din întâlnirile acestea rezultă lucruri bune.

Pr. Protoereu Popovici — în numele preoților mulțumește Prea Sfințitului Episcop pentru dragostea ce o are de aveni în mijlocul nostru și pentru prețioasele sfaturi ce ni le-a dat.

Apoi după ce s'a procedat la constituirea cercurilor mici, în semn de dragoste frățească am luat masa în comun după care ne-am despărțit adânc mulțumiți că ne-am învrednicit în acea zi de prețioase sfaturi și de binecuvântare arhierască.

Pr. I. MOROȘANU Boiștea

Bugetele parohiilor și Secțiunea Economică a Mitropoliei.

Până astăzi s'au primit la cancelaria Mitropoliei, trei întâmpinări, dela o parte din preoții din jud. Neamțu, adunați în cercuri, cu privire la rectificarea bugetelor parohiilor, de către Secțiunea Economică.

În toate se arată, că aceste bugete au fost refăcute și că ve-

niturile propuse, adeseaori, sunt exagerate, de oarece ele nu se vor putea încasa nici odată.

Pentru lămurire, țin să arăt că la Mitropolia noastră și în special la serviciul economic, toată vremea, se face o adevărată școală: sunt cazuri, că ceiace nu le place unora, dezic alții.

Să precizăm: S'a primit bugetele parohiilor din tot cuprinsul Eparhiei, care analizate, cele mai multe, sunt cu totul opuse, unele altora. Așa de exemplu: parohia Zlătunoaia, din jud. Botoșani, care are 420 capi de familie, ne trimite următorul buget, întocmit de către consiliul și epitropia acelei biserici:

<i>La venituri:</i>		<i>La cheltueli:</i>	
	Lei B.		Lei B.
I) Dobânzi solduri	820	I) 25% fond parohial	6943.25
II) Venituri imobil	16753	2) 10% „ geral e-	
III) „ interioare:		parhial	2777.30
a) Pangar	1000	3) Primă de asigurare	
b) Taxa benevole, botez		II) 4) Cerdac casă paro-	
· cununii clopote etc.	2600	hială	12000—
c) Discu milei	1000	III) 5) Vin și prescure	300—
d) Cutia bisericii	2000	6) Abonamente reviste	300—
e) Din chete și ofrande	600	7) Imprimare registre	300—
f) Vânzare rest. lumânări		8) Cărți pentru bibliotecă	300—
untdelemn etc.	3000	9) Spese cancelarie	300—
	<u>Total Lei 27,773</u>	10) Combustibil	1000—
		11) Alte accesorii pentru	
		cult	1365—
		12) Comitetul milii	1000—
		13) Fond pentru deschi-	
		dere de credit	<u>367.45</u>
		<u>Total lei 27773—</u>	

Acest buget a fost aprobat întocmai:

Să luăm acum un buget din jud. Neamțu, spre exemplu parohia Dragomirești:

<i>La venituri:</i>		<i>La cheltueli:</i>	
Venitul pangarului	lei 150	Intreținerea cultului	lei 150

Atât și nimic mai mult. Biserica are 420 capi de familie întocmai ca și parohia Zlătunoaia.

Acum, să arătăm, pentru lămurirea tuturor, rectificarea făcută de către serviciul economic:

<i>La venituri:</i>		<i>La cheltueli:</i>	
	<u>Lei</u>		<u>Lei</u>
1) Venitul pangarului	1700	1) Intreținerea cultului	500
2) Cutia milelor	850	2) Cheltueli cancelarie	300
3) Taxe de cult	425	3) Reviste	250
4) Vânzare rest. lumânări și untdelemn	425	4) Asigurarea bisericilor	500
5) Contribuția enoriei câte 2 lei de cap de familie la 420 capi familie	840	5) Fond parohial 10 ⁰ / ₁₀	424
	<u>840</u>	6) Fond G-ral Bis. 10 ⁰ / ₁₀	424
	Total 4240	Total cheltueli	<u>2398</u>
		Excedent	1842

Cifrele de mai sus arată până la evidență, în care parte este dreptatea și dacă preoții petiționari au dreptul să se plângă.

Socotim, că prin voința și stăruința organelor de conducere a parohiilor și în special a preoților, aceste sumi se pot realiza.

Motivele, care ne fac pe noi, cu bugetele întocmite de parohii să nu treacă pe la noi, ca printr'un birou de înregistrare, le vom arăta cu altă ocazie, într'un număr viitor al revistei, când vom vorbi și despre importanța „fondului general bisericesc“.

Consilier Referent Pr. V. MIHAILHSCU

Lămuriri cu privire la îngrijirea cimitirilor și a curțelor bisericilor.

La cancelaria Mitropoliei, se primesc adesea reclamații, cu privire la reaua îngrijire a cimitirilor și curților bisericilor.

Pentru remediarea acestei stări de lucruri, socotim necesar a aminti, că în conformitate cu legea, consiliile și epitropiile bisericești și în special preoții, au îndatorirea de a administra și îngriji de aceste locuri sfinte, cu cea mai mare atențiune.

În primul rând, se impune, ca atât curțile bisericilor, cât și cimitirile să fie bine împrejmuite, ca astfel să fie apărate în toată vremea, de vitele sătenilor.

De asemenea, nu-i permis, ca preoții, cântăreții și ceilalți ajutători și colaboratori bisericești, să-și dea vitele lor la pășune, pe aceste locuri, făcând stricăciuni plantațiilor și răsturnând crucile de pe morminte.

Cimitirile și curțile bisericilor nu se arendează pentru pășune, ci acolo unde rezultă iarbă bună și curată, la vreme se cosește fie de epitropie, fie de cei interesați și se vinde prin licitație publică,

cu condițiunea ca ofertantul, să nu se atingă întru nimic de biserică, obiectele împrejmuitoare, cruci, garduri ect. păstrând totodată cea mai desăvârșită curățenie.

Orice profanare făcută acestor locuri sfințite, ating reputația de bun și pios gospodar bisericesc, atât a preotului cât și a consiliului și epitropiei bisericești.

În ce privește cimitirile, locurile cu destinație de clădiri de biserici și case parohiale, provenite din nouile împroprietăriri și care până astăzi nu sunt folosite scopului, se vor arenda fie prin licitație publică, fie prin bună învoială întocmai ca și terenurile bisericești în plus.

Cons. Ref. Pr. V. Mihailescu

Șezători cu caracter religios-moral, pe vremea marelui post, la școalele din Botoșani.

Soc. ortodoxă națională a Femeilor române filiala Botoșani în unire cu soc. preoților *Ocrotirea*, din acelaș oraș, având și concursul corpului didactic, a stabilit ca și în anii trecuți, în Duminicile din post o serie de șezători cu caracter religios-cultural la școlile primare din oraș după următorul program :

În Duminica I, a *ortodoxiei* Tedeum la bis. *Sf. Trei-Ierarhi* ora 11^{1/2} cu parastas pentru eroii neamului. Cuvântarea ocazională rostită de Pr. *Gh. Nepotescu*. Procesiune cu depunere de flori la cimitirele „Pacea” și „Eternitatea”. După masă la școala din Popăuți—șezătoare. Ec. *Al. Simionescu* va vorbi despre *Insemnătatea postului*, iar d. *D. Ariciuc* despre *Muncă și economie*. Cântări și lecturi cu caracter religios.

Duminica II la școala No. 3 șezătoare cu conf. Pr. *V. Sava* despre *Familia creștină*.

Duminica III-a la școala No. 1 șezătoare cu conf. Pr. *Sotir Simionescu* despre *Puterea credinței*.

Duminica IV-a șezătoare la școala No. 5 cu conf. Diac. *P. Buhaciuc* despre *Foloasele nădejdei creștine*.

Duminica V-a la No. 4 cu conf. Pr. *Hr. Deliu* despre *Rugăciune*.

Duminica VI-a la școala No. 6 șezătoare religioasă cu conf. Pr. *Gh. Gheorghiu* despre *Dragostea creștină ca temelie a vieții*.

Pentru ajutorarea parohiilor sărace din eparhia Clujului

Parohiile noi înființate din partea de nord a Ardealului, fiind la începutul organizării lor și având mare nevoie de odăjdi, icărți rituale, vase etc. Consiliul Central Bisericesc a hotărât de a veni în ajutorul lor cu suma de *un milion* lei din fondul general al Bisericeii.

Pentru că acest fond, la rândul său, este la începutul constituirii lui și trebuie cruțat cât mai mult, suma luată se va acoperi de către toate eparhiile ortodoxe din țară prin câte o cotă-parte a fiecăreia.

Eparhia noastră va contribui cu suma de 100,000 lei.

Congresul soc. ortodoxe naționale a femeilor române.

În zilele de 2 și 3 Mai viitor va avea loc la Craiova congresul și adunarea generală anuală a soc. ortodoxe a femeilor române, la care vor participa toate filialele societății din țară.

Având în vedere scopul cultural și religios — național, urmărit de această societate, toate eparhiile ortodoxe au fost invitate a trimite delegați.

Arhiepiscopia noastră care asemenea a fost solicitată, va desemna și trimite la timp un reprezentant al său.

Preoții care doresc a participa la acest congres, se vor adresa Institutului societății (str. Traian 10) Craiova care le va da indicațiuni de găzduire.

Un delegat al Sf. Sinod la românii din America

Se știe cât de mult e preocupat sf. Sinod de buna conducere religioasă a fraților noștri ortodoxi din America.

Desorganizați bisericește, cum sunt românii din America, sunt la discreția tuturor aventurierilor din așa zisele misiuni rusești, care numai operă de zidire sufletească nu fac. Cultivând desbinările dintre ei, acești șefi ortodoxi ruși, mână și mai mult pe ai noștri în brațele sectarilor, ca apoi la revenirea în țară să devină agenți ai tuturor propagandelor străine.

Pentru curmarea răului sf. Sinod a hotărât înființarea unui episcopat ortodox român în America. Cum însă pentru moment ministerul nu poate lua în bugetul său susținerea acestei episcopii, Sf. Sinod a decis ca toate Episcopiile și Mitropoliile să contribue

din fondurile proprii spre a se trimite macar un delegat pe timp limitat o jum. an la românii ortodoxi din America spre a-i grupa și organiza din punct de vedere religios-național.

În urma solicitării făcute, Arhiepiscopia Iașilor va contribui în acest scop cu suma de 10.000 lei.

O. statue generalului Berthelot la Iași

Se cunosc prea bine meritele neperitoare ce și-a câștigat pentru țara noastră marele general francez Berthelot, mort de curând. Ca un semn de recunoscătoare amintire față de acest mare ostaș, care în vremea războiului a sprijinit atât de mult acțiunea de întărire a armatei noastre, pregătind izbânda finală, Soc. *Pro-pășirea Iașilor* a luat inițiativa laudabilă de a-i rădica o statue în Iași — orașul care l-a adăpostit în timpul războiului și din care a condus acțiunea sa binefăcătoare.

Solicitat, I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei a acceptat cu bucurie să facă parte din comitetul, ce se constituie în acest scop.

Reîntoarcerea la dreapta credință.

Protoeria de Botoșani ne face cunoscut că adventiștii *S. Burcă* și *D. Avram* cu familiile lor din parohia *Tg. Ștefănești*, au revenit la dreapta credință a sfintei noastre biserici.

Colecte pentru ajutorarea elevilor de școala primară — lipsiți de hrană.

Circulara trimisă Protopopiilor de județe.

Este bine cunoscută lipsa în care se află azi mare parte dintre elevii școlilor primare dela orașe — mai toți fii de muncitori nevoiași. După informațiuni sigure, ce avem, aproape 40% dintre copii vin la școală nemâncați, iar jumătate nu mânâncă decât odată în zi.

Situația este cu adevărat îngrijorătoare și nu ne poate lasa nepăsători. A veni în ajutorul acestor tinere vlăstare și a părinților lor pe o vreme de așa criză apăsătoare, este o adevărată datorie creștinească pentru orcine — mai ales pentru noi cei bisericesti.

Se impune deci a păși cu grabă la o acțiune de asisten-

ță a acestor nevinovați copii, îndulcindu-le cu tot ce s'ar putea, lipsa și suferința.

Chibzuind asupra mijloacelor practice de a le veni în ajutor vă facem cunoscut, că încuviințăm și recomandăm stăruitor preoților noștri de a face colecte spre acest scop, atât în biserică cât și la domiciliu, printre enoriași, spre a se putea da elevilor saraci dimineața macar un ceai la școală, sau, după putință și ceva hrană. Ar fi aceasta o neprețuită binefacere pentru copiii sărmani, mai ales pe o vreme de iarnă și de sărăcie ca cea de acum.

Ei vor păstra o neștearsă amintire binefăcătorilor lor, iar în inimile părinților fapta încă va avea un ecou destul de adânc.

Pentru ca acțiunea aceasta să fie cât mai eficace și la adăpost de orice bănuire se va lucra de comun acord cu directorii școalelor primare din parohiile respective. Astfel sumele colectate se vor încredința directorilor de școală, fiind trecute într'un registru aparte; servirea ciaiului se va face asemenea sub conducerea directorilor cu profesorii școalelor, fiind azistați și ajutați și de către preoții respectivi, a căror colaborare cu profesorii va face o frumoasă impresie față de elevi și părinții lor.

Cum aceeași stare de lipsă este în toate orașele și târgurile noastre, vă facem cunoscut a lua înțelegere cu preoții din acel oraș și cu autoritatea școlară spre a se putea veni cât mai curând în ajutorul elevilor saraci, pe calea arătată.

(ss) **PIMEN.**

Consilier Referent, *Pr. C. Roșescu.*

Noui hirotonii.

Consiliul Eparhial, secția administrativă, în ședința dela 26 Martie a. c. a aprobat următoarele hirotonii de preoți:

Tânărul Ioan Sonda, student teolog, pe seama parohiei *Hermeziu* jud. Iași.

Tânărul *Vasile Titianu*, student teolog, pe seama parohiei *Dolheștii Mici* jud. Baia.

Tânărul *Mihai Ioniță*, student teolog, pe seama parohiei *Zănești* jud. Neamț.

Numiri.

Tânărul Gh. Gavrilescu a fost hirotonit și numit paroh la parohia Cotârgași jud. Neamț, pe 15 Martie a. c.

Pr. Petru Chirica a fost numit în postul de șef de serviciu al cancelariei Mitropolitane în locul D-lui N. Vântu.

Dl. Ilie Anisescu a fost hirotonit preot și numit paroh la parohia Bobulești jud. Botoșani pe 15 Februarie a. c.

Protosinghelul Th. Bontea ru a fost numit stareț la Mănăstirea Cetățuia Iași pe 1 Martie a. c.

Protos. Ioanichie Irinciuc a fost numit cantor II al catedralei sf. Mitropolii.

Transferări.

În ședințele consiliului eparhial secția ad-tivă dela 3 și 26 Martie a. c s'au aprobat următoarele transferări de preoți :

Pr. *Vasile Arnăutu* parohul parohiei Văiculești jud. Dorohoi, a fost transferat, după cerere, la parohia sf. Voevozi, Botoșani pe data de 1 Martie a. c.

Pr. *I. Nica* dela parohia Cucuteni-Iași și Pr. *I. Panțiru* dela parohia Fântânele, Iași, au fost transferați pe data de 1 Martie a. c. unul în locul altuia.

Preoții *I. Moroșanu* dela parohia *Boiștea* jud. Neamț, și *D. Ghe-meș* dela parohia *Totoești* jud. Neamț, au fost transferați unul în locul altuia, cu începere dela 1 Aprilie a. c.

Preoții *Ilie Anisescu* dela parohia *Bobulești* jud. Botoșani, și *Traian Giosu* dela parohia *Slătioara* jud. Baia, au fost transferați unul în locul altuia, cu începere dela 1 Aprilie a. c.

Preotul *Alex. Grigoraș* dela parohia *Băișești* jud. Suceava a fost transferat la parohia *Bărăști* jud. Baia, cu începere dela 1 Aprilie a. c.

Preotul *N. Ravaru* dela parohia *Cârligi* jud. Neamț a fost transferat la parohia *Țibucani* acelaș județ, cu începere dela 1 Aprilie a. c.

Preotul *Const. Simionescu*, deservent la Mănăstirea Agafton jud. Botoșani a fost transferat la parohia *Văiculești* jud. Dorohoi, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Demisii.

Pr. V. V. Darie parohul parohiei Țibucani jud. Neamț a demisionat pe data de 1 Martie a. c.

Pr. Th. Gervescu, parohul parohiei Zănești jud. Neamț a demisionat pe data de 1 Aprilie a. c.

Pr. Gh. Teodorescu parohul parohiei Dolheștii-Mici, județul Neamț a demisionat pe data 1 Aprilie a. c.

Bibliografie.

Dr. Nicodem Milaș: Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Vol I, Partea II (Canoanele sinoadelor ecumenice). Traducere făcută de Uroș Kovincici protoiereul ortodox sârbesc al Aradului și Dr. Nicolae Popovici Profesor la Academia teologică din Arad. Pag. 574. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad. Prețul 300 Lei.

În Biserica noastră se simțea mult trebuința de a avea o bună traducere a canoanelor în vigoare și o interpretare a lor, care să stea la nivelul științei teologice de astăzi. Traducătorii lucrării prezente, după ce în anul trecut ne-au dat în partea I din vol. I *canoanele apostolice*, acum prin publicarea părții a doua din același volum ne dau textul tuturor *Canoanelor sinoadelor ecumenice*. Traducerea este făcută într-o limbă clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mari vechi. La fiecare canon sunt arătate și canoanele paralele, cari tratează despre aceiași chestiune canonică și apoi urmează tălmăcirile amănunțite ale lui Milaș, cari lămuresc detaliat chestiunile din toate punctele de vedere cu referire atât la literatura teologică răsăriteană, cât și la cea apuseană.

Indexul detaliat despre toate materiile și numirile cuprinse în întreg volumul prim, care este pus la sfârșitul cărții, ușurează foarte mult întrebuițarea cărții și găsirea tuturor chestiunilor canonice cuprinse în canoanele apostolice și în canoanele sinoadelor ecumenice.

Cartea aceasta va fi de mare folos practic și teoretic pentru clerul nostru, cât și pentru toți cei ce doresc să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție de viață a Bisericii ortodoxe răsăritene. Se poate comanda la *Librăria Diecezană*

din Arad, precum și la alte librării din țară, trimitându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

Se găsesc de vânzare la Librăria Diecezană ort. rom. în Arad.

*

Un trup și un suflet.—Nu de mult a ieșit de sub tiparul tipografiei diecezane din Arad cea mai recentă carte de predici a distinsului protopop din B. Camloș, *Dr. Ștefan Cioroianu*, cu titlul: *Un trup și un suflet*.

Această carte din 90 de pagini, conține 40 de predici la cununii. În ele autorul, după o îndelungată experiență pastorală, ne înfățișează o mulțime de învățături creștinești și sfaturi părintești, pe cari păstorii de suflete e bine să le împărtășească tinerilor miri, cu ocaziunea săvârșirii tainei cununiei.

Predicile acestea întocmai ca și cele funebre, publicate de P. C. Sa în vara anului trecut, se disting printr'un stil clar și vioiu. Prin urmare merită, cu dreptul, un loc de frunte în biblioteca fiecărui preot ortodox, servindu-i, în cazurile de nevoie ca material de consultare. Această scurtă dare de seamă nu este o obicinuită reclamă, ci e un cuvânt de mulțumită bine meritată față de acela, care fără pretenții și cu cele mai bune intenții, își pune distinsele calități.

Lei 60 plus porto rec. 12.

Se găsește de vânzare la Lib. Diecezană Arad. R.

Mulțumiri publice

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțumiri publice următoarelor persoane care au făcut donațiuni în bani și obiecte sfinte — la diferite biserici :

D-lui Vasile Zaharia din Osoi jud. Iași pentru dăruirea unui policandru în valoare de 13,000 lei bisericei din acea comună.

D-nei Dr. Adela Cerbureanu din Botoșani care a dăruit un acoperemânt pe Sf. Masă în valoare de 1200 lei la biserica *Sf. Spiridon* din orașul *Botoșani*, *D-nei Aurelia D. Zăvoianu* care a donat un serafim de alpaca argintat în valoare de 3500 lei, la sus numita biserică, precum și *D-nei Maria Gh. Baliuc* din Costești care a donat un sfeșnic de alpaca argintat cu 9 luminii în valoare de 2700 lei, tot la sus numita biserică.

D-lor Dumitru Dobrinescu, Ioan Cărăușu, Ruxanda Blăgecnu

Elena Gr. Tofan, Maria Al. Donici, Gr. Macovei, Gh. C. Macovei Mihai Diamescu, Neculai Paiu, Dumitru Aron, Toader Macovei, Maria I. Amarandei, Vasile a Ștefanei, Pavel Bordeiu, Ruxanda C. Ursache, Catrina I. Enache Dascălu, Gh. M. Diamescu, Leonida Gr. Popa, Neculai V. Miron, Const. Bordeianu, Mihai N. Aron, Nec. V. Andrei Rusu, Ghiță V. Mărgărint, Gh. C. Lupu Grecu, Elena Lușcă și Gh. M. Aron, pentru că au contribuit la cumpărarea mai multor vesminte și sfinte vase în valoare de 14000 lei la biserica parohială Sf. Varvara din Mogoșești jud. Iași.

D-lui Const. Popa care a donat deasemenea tot sus numitei biserici un sfeșnic mic de alamă o covertură la iconostas și o masă pentru jertfă, precum și D-lui D. Dobrinescu și D-nei Rux. Blăgeanu pentru diferite alte donațiuni făcute sus numitei biserici.

Sf. Mitropolie a Moldovei și a Sucevei aduce vii mulțumiri publice D-lui Grigorie Grigorescu, directorul școlii de băieți No. 1 din Hangu jud. Neamț, pentru că a dăruit bisericii parohiale locale un rând de veșminte preoțești lucrate de soția sa, doamna Paraschiva Grigorescu.

Adresa Ministerului No. 33081 a, c, la intervenția Mitropoliei pentru plata paraclisierilor dela parohiile urbane, cum și a celui alt personal bisericesc redus, prin bugetul anului curent 1931.

Referindu-ne la adresa I. P. S. Voastre de mai sus, avem onoarea a vă încunoștiința că nu se poate satisface cererile solicitanților întrucât nu există nici o dispoziție legală în acast senz.

Dispozițiunile Art. 121 din legea și statutul funcționarilor publici au fost aplicabile odată pentru totdeauna, la punerea în aplicare a statutului și deci nu mai pot fi invocate.

p. Ministru (ss) indiscifrabil.

p. Director, (ss) indiscifrabil.

Circulara No. 1500 din 20 Martie a. c, către parohiile urbane din cuprinsul Eparhiei, privitoare la îndeplinirea serviciului de paraclisier.

Prin bugetul anului în curs, posturile de paraclisieri dela toate bisericile urbane, monumentale, mănăstiri și catedrale de episcopii și Mitropolii au fost desființate.

Mitropolia cu adresele No. 1282 și No. 1306 a intervenit la Minister ca acești umili servitori bisericești să fie menținuți și eventual, dacă nu-i posibil, să fie plătiți pe lunile Ianuarie și Februarie a. c, întrucât nefiind înștiințați din timp, au prestat serviciu.

Ministerul Instrucțiunii și Cultelor cu adresele No. 1572 și No. 1575 ne face cunoscut, că nu se poate reveni asupra măsurii luate și nici plăti salariile pe aceste două luni.

Așa fiind, paraclisierii bisericești de aici înainte urmează să servească pe seama și contul propriu a fiecărei biserici, serviciile lor fiind absolut necesare.

Acolo însă, unde bisericile sunt în absolută lipsă, cântăreții bisericești dela parohiile urbane vor îndeplini serviciul prestat până acum de paraclisieri, întocmai ca și la bisericile rurale.

(ss) PIMEN Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent (ss) Pr. V. Mihailescu

Inștiințare.

Societatea „Lumina“, care fabrică lumânări de ceară curată de albine în sf. mănăstire Bistrița de lângă orașul Piatra N., posedă pentru desfacere orice cantități și mărimi de lumânări, care vândute cu bucata aduc un beneficiu pangarului bisericii între 40—60 lei la kilogram, pe lângă că păstrează curățenia locașurilor sfinte și sănătatea slujitorilor și a credincioșilor, fiind jertfa cea mai curată ce se poate aduce lui Dumnezeu.

Prețul la sediul societății este de 225 lei kgr. și se pot expedia prin poștă și C. F. R. deosebit de centrele unde societatea își are depozitele în jud. Neamț și Baia.

Paronii vacante.

— *Parohia Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești, Balanu, Marginea și Nichid.

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale: în satul Balan cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid, ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie

— *Parohia Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani. Biserică parohială construită din piatră și cărămidă în stare mijlocie

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa Secția Culturală Mitropolia-Iași.

Abonamentul este de 150 lei anual și se reține direct din statul de salariu a fiecărei parohii.

TIPOGRAFIA

SF. MONASTIRI NEAMȚU

RENOVATĂ IN ULTIMUL TIMP DUPĂ CERINȚELE

TECNICEI MODERNE, EXECUTĂ ARTISTIC

ȘI IN TIMPUL CEL MAI SCURT, ORI-CE

LUCRĂRI CE DEPIND DE ACEAS-

TA BRANȘĂ, CU PREȚURILE

CELE MAI MODERATE.

LEGATORIA

DE CĂRȚI ESTE DEASEME-

NEA RENOVATA ȘI EXECUTĂ CU-

RAT ȘI INGRIJIT, LUCRĂRI IN PIELE

PESTE TOT, PÂNZĂ ȘI HĂRTIE ȘI ORI-CE

LUCRARI DE LEGĂTORIE, DUPĂ CERERE.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

PASTORALA DE SFINTELE PAȘTI DIN ANUL MĂNTUIREI 1931

P I M E N

MITROPOLIT AL MOLDOVEI ȘI SUCEVEI

*Iubitului nostru cler și popor.
Har și pace dela Dumnezeu!*

Sfintele Paști sau Praznicul Invierii Domnului, pentru lumea creștină e cea mai mare și mai strălucită sărbătoare. Așezarea acestei sărbători e pusă la începutul primăverii, când soarele, după o iarnă grea, dă mai multă căldură, în fața căreia văzduhul încălzindu-se, înlesnește reînvierea vegetației și îmbracă pământul cu verdeață. Zilele primăverii cu lumina și căldura lor, înveselesc pe om și pe toate vietățile făcute de Dumnezeu. Pare că în lume, începe o viață nouă.

După slujba denilor din serile săptămânei patimilor, Sâmbătă spre Duminică Sfintelor Paști, satele și orașele noastre sunt într'o plină mișcare. În miez de noapte pe toate ulițele, se văd creștinii noștri, îmbrăcați în haine de sărbătoare, cuprinși de o mare bucurie și cu lumânări în mâni, se grăbesc de zor să ajungă la biserică, ca să apuce „eșirea cu Sfânta Inviere“. Bătrâni cu pletele albite, gospodari cu soțiile și copiii lor, flăcăi și fete în haine nouă, băeții voioși cu surâsul nevinovat, ajungând în biserică, stau cucernici la cea mai strălucită din slujbele sfinte, care se face în noaptea de Paști.

Și când preotul, îmbrăcat în vestminte aurite, iese din Sf. Altar în ușile împărătești, cu lumânarea aprinsă și chiamă pe credincioși zicând: „veniți de luați lumină“, sute de lumânări

purtate în mâni, se întind spre lumânarea din mâna preotului și întunerecul se preface într'o lumină mare, care umple toată biserica.

E ceva tainic care prevestește că după câteva clipe, se începe slujba sărbătoarei „Invierei Domnului“.

Ce momente mișcătoare, care te ridică cu mintea la Dumnezeu !

Nu poate să fie inimă omenească, care să nu fie pătrunsă de slava, în care e cuprinsă slujba Sfințelor Paști.

Sfânta noastră Biserică prin cântările ei, ca o mamă bună ne spune la toți : „*Hristos a înviat*“ și cântă „*Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa*“.

Ce veste bună ! Ce cuvinte dulci : să vă bucurați și să vă veseliți !

Acestea sunt amintirile scumpe și frumoase, care au rămas din an în an și din generație în generație, despre sărbătoarea Paștelui. Și chiar atunci când țara trecea prin vremuri grele, strămoșii noștri cu liniște sufletească și cu credința în Dumnezeu, prăznuiau Sfintele Paști și se întimpinau, fie în biserică, fie în drum, fie acasă, cu cuvintele „*Hristos a înviat*“ și răspundeau „*adevărat a înviat*“.

Anul acesta, sărbătoarea Paștelor, găsește țara noastră într'o situație materială grea, care apasă asupra tuturor. Recoltele noastre din anul trecut nu s'au vândut încă ; iar cele ce s'au vândut, s'au luat pentru ele prețuri mici. Ceiace mai e de vândut nu întreabă nimeni și așa lipsa de bani, se resimte mai ales la poporul nostru de la țară. La târguri și orașe lumea o duce greu. Din cauza crizei în care se sbate comerțul și industria, fabricile și atelierele nu mai lucrează ; iar lucrătorii au rămas fără de lucru, neavând cu ce să-și câștige pâinea de toate zilele, pentru ei și copiii lor.

Conducătorii și fruntașii țării noastre sînt îngrijorați. Ei veghează la îndreptarea răului și lucrează la bunul mers al țării, luând hotărîrea să se facă cele mai mari economii pentru a se scoate țara din nevoi. Pentru aceasta s'au micșorat salariile tuturor funcționarilor, începând de sus până jos. O pildă frumoasă de economie, ne-a dat-o iubitul nostru Rege Carol al II-lea.

Dela sine se înțelege dar, că toți suferim de pe urma a-

cestei crize. Dar ce vom face oare? se va putea răsvrăti cineva? O! ar fi o nebunie, o crimă!

Iubiții mei fii în Domnul! Această lipsă de bani se simte în toate țările, chiar în cele cari sunt mai mari și mai bogate decât țara noastră. Lipsa care apasă asupra omenirii este o urmare a marelui război, prin care a trecut aproape toată lumea și noi. Căci așa e războiul: e năprasnic nu numai când oștirile stau față în față, dar și după încetarea lui, urmările apasă asupra omenirii.

Deci să ne mângâiem cu aceasta, că ceiace suferim noi și țara noastră, suferă toată lumea. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să așteptăm vremuri mai bune. Până atunci să muncim cu stăruință, să trăim cu economie, să ne ajutăm unii pe alții, rugând pe bunul Dumnezeu, să ne dea minte, sănătate și putere de muncă.

Să aveți încrederea în înțelepciunea și grija părintească a iubitului nostru Suveran Carol al II-lea și a sfetnicilor săi, și timpurile grele vor trece. Să facem întocmai cum ne învață Apostolul: *Fiiți cu iubire și cinste unii către alții, în puterea nădejzii bucurați-vă; în suferință fiți statornici; în rugăciune fiiți stăruitori cu răbdare.* (Romani 12 vers. 10-12).

Am primit înștiințări de la unii preoți și autorități, că prin unele sate se mai găsesc încă răsvrătitori cari indeamnă pe săteni, să nu asculte de rânduiala bisericii, în ceiace privește îndreptarea calendarului. Veți ști, că unii din aceștia sunt călugări răi și leneși, cari alungați din mănăstiri, pentru relele lor purtări, vagabondează prin sate înșelând poporul de bani, și de buna lui credință. Acești înșelători au fost și sunt urmăriți, dar ei stau ascunși, umblând numai noaptea prin sate, căci sunt protejați chiar de paznici, pe care îi mituesc cu banii luați dela țărani.

Feriți-vă de ereticii adventiști, baptiști, evangheliști, tremurători și alții cari înșeală pe cei cu sufletele slabe. Nu-i primiți în casele voastre, nu stați de vorbă cu ei, nu cumpărați cărțile lor, nu vă duceți la adunările lor.

Veți ști, că aceștia sunt plătiți de propagandiștii străini, ca să slăbească tăria credinței poporului nostru, învățând că serviciul militar e așezământ al diavolului și în război să nu lupte cu arma, nici să depună jurământul de credință ostășească.

Acești rățaciți sunt niște înstrăinați și dușmani ai țării; fără să-și dea poate seamă.

Pe voi părinților, vă îndemn să aveți grijă de copiii voștri, căutând de sănătate și buna lor creștere și la vreme să-i trimiteți la școală. Dați-i la un meșteșug, asigurându-le astfel viitorul ca să fie buni cetățeni români și buni creștini. Dați-le voi pilda de viață frumoasă, duceți-i la biserică, ferindu-i de copiii stricați, din cari ies hoții și criminalii satelor și a orașelor. Numai așa îngrijind de educația copiilor voștri le veți lăsa o zestre frumoasă, pentru care vă vor binecuvânta. De nu veți face aceasta, vă vor blestema și nu vor merge să vadă mormintele voastre.

Mi se umple inima de durere când aud și citesc de atâtea crime, hoții, beți și alte fapte urâte care le fac unii dintre fiii țării și Bisericii noastre.

De aceia iubirii mei, gădesc că voi care mai aveți milă de țara aceasta, căutați și îndreptați cu cuvinte bune și blândețe, pe cei decăzuți.

Căci *„dacă cineva dintre voi se va fi rătăcit de la adevăr și cineva îl va fi întors, să știe că cel care a întors pe păcătos din rătăcirea căii lui, va scapa suflet din moarte și va acoperi mulțime de pacate“* (Iacob Cap. 5 Vers. 19).

Acum după ce am scris această scrisoare către poporul nostru iubit și ai voștri enoriași, doresc să mă îndrept și către voi iubirii mei preoți: voi vedeți că țara vecină nouă, pravoslavnică Rusie care altă dată strălucia, acum s'a prăbușit din cauza slăbirei credinței și a înmulțirii ereticilor și țara lor a devenit un iad. Faptul acesta grozav trebuie să vă hotărască la mai multă muncă și mai multă dragoste către poporul care vă e încredințat păstoriei și conducerii voastre.

Vă îndemn să vegheați la turma ce vă este încredințată vouă, spre păstorie. Voi știți cât de mare e iubirea mea pentru voi și câtă muncă depun și câtă grijă port pentru fericirea și mântuirea tuturor creștinilor din cuprinsul Arhiepiscopiei și Mitropoliei noastre, Dumnezeu știe și e martor! Impliniți toate ordinile cari vi se dau, pentru binele poporului ce-l păstoriți.

Să fiți blânzi, prietenoși și buni sfătuitoari ai enoriașilor voștri, căci numai așa lupii nu vor intra în turma voastră și cuvântul vostru va fi ascultat. Faceți întocmai precum spune Apostolul Pavel, lui Timotei: *„Nu fiți nepăsători de darul care este între voi... luați aminte de voi înși-vă și de învățătura voastră. Rămâneți în acestea, căci făcând acestea și pe voi*

înși-vă vă veți mântui și pe acei cari ascultă de voi!" Ep. I Tim, Cap. vers. 14,18).

M'am folosit de strălucita sărbătoare a Invierii Domnului, pentru ca să vă dau vouă, iubit cler și Popor, aceste sfaturi duhovnicești, pe care vă îndemn să le îndepliniți și numai așa Patria și biserica se vor mândri.

Inchei scrisoarea mea, cu aceste cuvinte din slujba bisericească: *„Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a invierii“*.

Trimit tuturor fiilor mei duhovnicești, urări de sănătate deplină și arhieresti binecuvântări, cu creștinescul salut *„Hristos a înviat“*.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și Tatăl, să fie cu voi cu toți. Amin.

P I M E N

Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolitul Moldovei
și Sucevei

Data în ședința Noastră din Iași astăzi 9 Aprilie 1931.

SLUJBA SFINTELOR PAȘTI LA MITROPOLIE

Este cunoscut că la Catedrala noastră Metropolitană vin zilnic mulți credincioși pentru trebuințele religioase, asistând la serviciul divin care se face regulat în fiecare dimineață și seara. În Duminici și Sărbători, catedrala este arhiplină, iar la praznice împărătești și alte sărbători deosebite, ea devine neîncăpătoare față de numărul credincioșilor. Toate acestea se datoresc în bună parte faptului că în catedrală se află moaștele Prea Cuvioasei Parascheva care e socotită ca ocrotitoare a Moldovei și ajutătoare în împrejurări grele ale vieții; dar și exactitatea și fastul cu care se oficiază serviciile divine la catedrală își au partea lor de contribuție.

Slujba Invierii din anul acesta a fost cu drept cuvânt una din cele mai rare și mai frumoase sărbători; încă de Sâmbătă seara credincioșii din toate colțurile Iașului se îndreptau spre catedrală, grăbindu-se să ocupe un loc în biserică, dar peste câteva ore nu numai catedrala, ci și vasta curte a reședinței

metropolitane era neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor veniți să asiste la serviciul divin. Către ora 12 sosesc autoritățile civile și militare. Toate luminile din biserică se sting. I. P. S. Mitropolit îmbrăcat în vestminte aurite, ieșind în ușile împărătești și având în mână o făclie aprinsă rostește către popor: „*Veniți de luați lumina*“. O mișcare respectuasă se petrece în publicul asistent, doritor de a primi lumina. Urmează apoi procesiunea spre ieșire în frunte cu I. P. S. Mitropolit urmat de clerul catedralei și oficialități, dar cu mare greutate puteai face un pas, de oarece fiecare dorea să primească lumina chiar dela făclia I. P. S. Mitropolit.

În momentul când I. P. S. Sa apare pe scările dela intrarea în catedrală, muzica militară intonează „*Spre rugăciune*“, ofițerii salută, trupele dau onorul, iar publicul se descopere respectuos.

Ajungând în curtea din fața catedralei, după ce s'a citit Sfânta Evanghelie, clerul cântă imnul *Hristos a Inviat*, care e repetat de corul metropolitan; muzica militară intonează *Imnul Regal*; din clopotniță se aude sunetul melodios și vesel al clopotelor; se trag focuri de armă, salve de tun, toate fac să vibreze văzduhul; este izbucnirea bucuriei generale, este glasul întregii creștinătăți care ia parte la această bucurie fiindcă „*Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa*“. Toată curtea catedralei era o masă de lumini aprinse; toate mințile erau concentrate într'un singur gând și toate inimile băteau în unison. Sunt clipe de evlavie și de reculegere sufletească.

În urmă, I. P. S. Mitropolit cu Domnul General Prodan, Comandantul Corp. IV Armată, trec trupele în revistă, după care I. P. S. Sa adresându-se ostașilor, le spune în cuvinte bine simțite însemnătatea Invierii Mântuitorului Hristos, apoi le dă sfaturi și îndemnuri privitoare la îndeplinirea datoriilor față de țară în toate împrejurările și terminând urează deplină sănătate și domnie fericită M. S. Regelui Carol al II-lea. Se formează aceeași procesiune ca și la venire. I. P. S. Mitropolit cu clerul deservent și o parte din credincioși intră în catedrală unde s'a oficiat serviciul Utreniei și apoi Sf. Liturghie. La ora 2 serviciul terminându-se, I. P. S. Mitropolit printr'o scurtă cuvântare salută pe asistenți cu creștinescul *Hristos a Inviat* și le urează în numele Bisericii și al său personal bună

petrecere de Sfintele Paști. După aceea credincioșii purtând în mâini făclii aprinse s'au retras, mulțumiți că au petrecut momente de adevărată înălțare sufletească.

În ziua de Paști la ora 2 p. m., s'a oficiat slujba vecerniei (a doua Înviere). Asistă aproape același mulțime de credincioși ca și în noaptea trecută. Slujba a fost oficiată de I. P. S. Mitropolit asistat de clerul catedralei, precum și alți preoți din oraș, cari, potrivit tradiției, au citit Sfânta Evanghelie în diferite limbi. Au fost deosebit de impresionante clipele când I. P. S. Mitropolit se îmbrăca în vestmintele arhieresti de către diaconi în mijlocul bisericii, iar corul cânta „*Să se bucure sufletul tău în Domnul*”. La vreme, toți credincioșii au sărutat icoana Învierii și crucea din mâna I. P. S. Mitropolit, care rostea fiecărui închinător salutul „*Hristos a Inviat*” la care primea răspunsul „*Adevărat a Inviat*”.

Terminându-se slujba, I. P. S. Mitropolit, însoțit de cler a fost condus cu ceremonialul cuvenit în palatul metropolitan. Asistența urmează pe I. P. S. Sa în sala de recepție unde s'a oficiat un polihroniu, după care Protopopul Orașului Iași Ec. D. Ciolan în numele clerului și poporului din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor exprmă Înaltului Ierarh omagii și felicitări cu ocazia Sf. Sărbători, asigurându-l că clerul este recunoscător I. P. S. Sale pentru grija părintească ce o are de credincioșii acestei eparhii, amintind îndeosebi impresia frumoasă ce a făcut în popor recenta dispoziție luată de I. P. S.

S în fruntea ceta în fiecare parohie comitete care să colec- „*Hristos a Inviat*” și alezii de școala primară lipsiți de hrană. „*iubesc Hristoase*” etc., fâlt este pentru felicitări și făcând ace- ce avea pe o parte chipul blând al Mântuitorului, binecuvântând lumea, cu inscripția „*Indrăzniți, eu am biruit lumea*; iar pe cealaltă parte, chipul sf. cruci, cu inscripția „*Prin aceasta, veți învinge*”.

Trecătorii de pe străzi, fie creștini, fie evrei, se opriau și privind convoiul, își descoperiau capul, cu deosebit respect. Ajunși la porțile închisoarei de la Galata, ne-a întâmpinat Directorul închisoarei D-l Georgescu și cu părintele confesor C. Bogdan, cu o vădită bucurie.

În curtea pușcării, ne așteptau aproape 300 de deținuți. Cei peste 1000 de creștini, care au ținut să meargă, abia au mai putut încăpea în curtea închisoarei.

Sub cerul liber, dinpreună cu Păr. C. Bogdan, am făcut un scurt serviciu religios, pentru îndreptarea și mântuirea celor închiși.

După terminarea serviciului religios, am ținut o cuvântare potrivită pentru starea sufletească a acestor nenorociți închiși, mângâindu-i mult în aceste zile mari ale Invierei.

Cuvântarea, a fost mișcătoare, plină de învățături, care tindeau a-i hotărâ să suporte cu multă supunere regimul de închisoare, și să le pară rău de greșalele făcute, pentru care acum sufer.

Cuvântarea aceasta ce a durat aproape trei sferturi de ceas, s-a terminat cu aceste cuvinte :

„Așa dar, pentru faptele grele, pe care le-ați făcut, societatea prin legile ei, cu dreptul v-a trimis aici, unde singuri, fără copii, fără soții sau părinți, vă faceți osânda convenită între aceste ziduri de piatră. Părându-vă rău de tot ceia ce ați făcut, să aveți credința în Dumnezeu, căci El, nu voaște moartea păcătosului, ci întoacerea și pocăința lui. Pocăiți-vă și îndreptați-vă de tot ceia ce ați făcut și când va veni ceasul eliberării voastre din această temniță cu ziduri de piatră, să ajute Dumnezeu, ca îndreptați în viața voastră, să nu mai cădeți în brațele păcatelor grele, pentru ca să mai intrați din nou aici“.

În timpul acestei sguuitoare cuvântări, deșinuții plâneau cu lacrimi, de o vădită căință.

Mai ales, când copilițele mici cu glasul lor îngeresc și unii ostași, puși de mine, au început să reciteze poezii creștine, emoția devenise aproape generală. Plâneau și noi, plâneau și deșinuții.

După cuvântarea mea, părintele confesor C. Bogdan, dându-se de partea deșinuților, cu o voce caldă, părintească, dar emoționat până la lacrimi, a mulțumit f. călduros, pentru manifestarea de dragoste creștinească a ostașilor și pentru bucuria sufletească, ce am făcut-o deșinuților, în aceste scumpe și mari zile, ale Invierei Domnului.

Pe urmă, pe niște lăicere jos, s'au depus ofrandele aduse și s'au dat foile creștine, pentru a se împărți, ca lectură sănătoasă, tuturor deșinuților.

După ce s'au mai cântat, cu multă duioșie, câte-va imne religioase, ne-am retras din curtea închisoarei, mulțumiri

Director, că ne-a dat acest prilej de petrecere duhovnicească, alături de cei prea vinovați de fapte grele.

Deținuții, cu lacrimi în ochi de bucurie, strigau: „Să mai veniți la noi, ca să avem așa zile de mângâiere sufletească” iar corul lor cânta „Hristos a Înviat” și „Mulți ani trăiască”.

La ora 6 jum., am pornit toată mulțimea de credincioși, în ordine, cântând „Marșul creștinesc” și „Hristos a înviat”, spre biserica Barnovschi, unde s'a depus steagul, luând sfârșit procesiunea.

Ziua a treia de Paști, a fost cu adevărat o zi, în care, fiecare din noi, am simțit mai adânc în inimi, împlinirea cuvintelor Evangheliei „*In temniță am fost și ați venit la mine*”.

* * *

Cu ocazia acestei vizite păstorale, pe care am făcut-o la închisoarea Galata, însoțit de atâta popor, am cules și câte-va constatări interesante, pe care le comunic fraților mei preoți.

Majoritatea acestor deținuți sunt români și creștini, de ai enoriilor noastre. Va să zică, ne-au scăpat de sub ochii noștri, de sub conducerea noastră păstorală, de sub puterea noastră de moralizare. Cum de s'a întâmplat oare, una ca asta? Cum de se întâmplă încă așa ceva? Cum ne simțim oare noi, în sufletul nostru, când atâtea crime se comit, când atâtea furturi se făptuesc, când atâtea imoralități de speța cea mai josnică, au loc sub ochii noștri, în preajma bisericilor noastre? Cum mai putem noi oare dormi liniștiți cu capul pe pernă? Cum mai putem să ne simțim mulțumiți, că ne îndeplinim *apostolia*, cu care ne-a pecetluit Dumnezeu, pe ogorul suflelor omenești? Stau și mă întreb; cum? Cum se poate așa ceva?

Eh! mi-i groază! Pare că nu știu de unde, un glas răsună muștrător spunând: voi, păstorilor, sunteți de vină!

Și să mai știți un lucru prea dureros! În acea închisoare am văzut, că cei mai mulți sunt tineri între 16 ani până la 35 de ani. E cumplit! Ni se stânge neamul!

Majoritatea au făcut crimile, hoțiile și toate fărădelegile, numai din cauza blestematei patimi a beției. Da... alcoolismul este ucigașul neamului nostru. Tânăra noastră generație, e bolnăvicioasă, e pătimașă, e îmbătrânită, e perduță. Și acestea

se petrec sub ochii noștri! Și acestea se fac de românii noștri în timp ce străinii (în închisoare, dacă erau 20) se întăresc, se înstăresc cu averi și se luminează.

Oh! frații mei preoți, s-o spunem verde! Or fi ei vinovați și alții din cei care conduc destinele acestei țări, fie sus, fie jos, ori fi nepăsătoare organele administrative pe alocurea că nu ajută munca noastră, dar nu trebuie să uităm, că noi și numai noi, vom avea a da seamă lui Dumnezeu, de sufletele, acelor perduți.

„Păstorul cel bun, sufletul său, și-l pune pentru oi“ zice Mântuitorul. (Ev. Ioan cap. 10 v. 11).

Dar pentru ca aceasta, să se împlinească de noi, apoi se impune tuturor, o evadare completă din treburile și legăturile lumești.

Înlături cu politica ce ne-a înjosit demnitatea. Înlături cu amestecul în treburile sociale, în care perdem prestața preoției noastre.

Să ne întoarcem la biserică și din fața altarului, să reîncepem munca devotată pentru biserică și neam. Să strângem rândurile între noi și poporul nostru, va fi un popor eliberat, fericit și mântuit. Prin biserică să creiem, noua generație de oameni cuminți, buni patrioți și cu frica de Dumnezeu.

Trebue ca toți: preoți și popor, să luptăm cu credință, cu nădejde, cu avânt sufletesc, fără a da înapoi niciodată, luând aminte, la cuvintele Mântuitorului, care a zis: *„Indrăzniți, eu am biruit lumea“*. (Ioan 16 v. 33.)

Preotul PETRU CHIRICA

Biserica Barnovschi—Iasi

Un vrednic păstor

Cuvânt ținut la moartea Econ. Cristofor Manoilescu dela bis. Sf.ții Voevozi din Botoșani

În aceste clipe de durere, când suntem adunați în preajma trupului neînsuflețit al economului Cristofor Manoilescu, ca să-l petrecem la locașul de veci, îmi cer permisiunea să aduc și eu, în calitate de slujitor al Catedra'ei „Uspenia“, ultimul adio din partea altarului acelei biserici, la care adormitul a

slujit 15 ani din viața sa, depunând acolo în treapta de diacon jertfa credinței și a talentelor sale.

Dela Inceputul apostolatului său și până azi s'au scurs 54 de ani de sacrificii, de muncă fără preget, pusă în slujba Domnului și a altarului său.

Prin pierderea Sfinției-Sale, înregistrăm apusul uneia din cele mai distinse figuri din clerul nostru Botoșnean. Preotul econom Cristofor Manoilescu s'a născut în anul 1857 luna August în 23 zile, în satul Monastirea Doamnei. Fiul econ. Vasile Manoilescu și a presviterii Elena, fiica preotului C-tin Beldianu din acealaș sat. Tatăl său rămas văduv în 1903, s'a călugărit, devenind duhovnicul Monastirei Agafton sub numele de Vichentie Manoilescu Arhimandrit.

Economul Cristofor, de mic copil a avut aplicații cărturărești. De multe ori se furișea dela trebile mărunte ale gospodăriei stând toată ziua cu cartea în mână. Botezat în M-rea Agafton de Maica stareță Ecaterina Bosie, în mănăstire a învățat să citească la ceaslov și psaltire. Școala primară a făcut-o la școala Marchian dela 1866-1870. A făcut clasa I-a la liceul Laurian. Izbucnind o revoltă între elevi, școala a fost închisă, iar elevii s'au împrăștiat pe la alte școli. Așa în toamna anului 1871 a plecat cu fratele Sf-Sale Gheorghe, la Ismail unde a făcut Seminarul Teologic, ca bursier până la 1875. Ca elev și în ultimul an și pedagog, și-a atras dragostea profesorilor și a colegilor săi. La 24 Octombrie 1876 s'a căsătorit în Botoșani, cu d-ra Savastița Popovici fica economului C-tin Popovici parohul bisericii Sf-ții Voivozi din Botoșani. La 12 Ianuarie 1877 hirotonisit diacon, în biserica mică Sf. Gheorghe a Sf-tei Mitropolii din Iași, de arhiereul Vladimir Suhopan. A servit ca diacon la biserica Catedrală „Uspenia“, până la 31 Ianuarie 1892. O floare a Catedralei prin chipul său, o podobață a bisericii prin talentul său muzical și energia cu care întovărășea pe conliturghisitorii Sf-Sale, Preotul Dimitrie Stămate la care privea ca la un sfânt, Vasile Porfiriu și econ. Constantin Lăzărescu (protoereu).

A fost epitrop al Catedralei dela 1 Octombrie 1891 până la 8 Mai 1894, când fiind pusă în aplicare, legea clerului mirean, nu a mai putut continua cu administrarea afacerilor bisericii „Uspenia“. Părintelui Cristofor i s'au adus mulțumiri din partea epitropiei și a primăriei locale. Fost secretar în mai

multe rânduri la protoeria județului. La 2 Februarie 1892 a fost hirotonisit preot de I. P. S. Mitropolit Iosif Naniescu, în Catedrala mare a Sfintei Metropolii a Moldovei pentru biserica Sf.ții Voivozi din Botoșani în locul socrului Sf. Sale. Profesor de religie și geografie la școala secundară particulară Șeptilici-Miclescu, și la școala No. 3 de băeți institutor 10 ani. Fost consilier comunal în 9 rânduri ca reprezentant al clerului. Confesor al Garnizoanei Botoșani timp de 22 ani, demisionând după război când s'a simțit obosit de muncă și alergătură. Și aici a dați dovezi de abnegație și jertfă. În Iulie 1902 a fost onorat cu rangul de Econom în biserica din Agafon de I. P. S. Partenie ; iar la 8 Septembrie 1903 a fost făcut econ. stravrofor la hramul bisericii mari din M-rea Vorona de acelaș Mitropolit. Decorat cu „Coroana României“ în gradul de cavaler, „Răsplata muncii“ clasa I pentru biserică la 50 de ani de păstorie, „Medalia jubiliară“ din 1906 și „Avântul Țării“. Viața Părintelui Cristofor Manoilescu i-a fost în mare parte legată de preotul Dumitrache Stamate, „de acest vrednic preot“ cum adesea îl numea și pentru care a avut un deosebit cult. Autorul Acatistului Sf. tului Mucenic Dimitrie Izvorătorul de mir, a lăsat un manuscris necomplet Părintelui Cristofor, cu Acatistul Sf. lor Trei Ierarhi ca să-l „cerceteze și să-l completeze“. Lucru pe care Părintele Cristofor l-a făcut, obținând și aprobarea Sf. tului Sinod pentru tipărire. Vrednic urmaș al Părintelui Stamate. Părintelele Cristofor cu câteva zile înainte de moarte, lucra la un acatist complet al Maicei Domnului. Il mai găsim scriind o serie de articole la „Mitropolia Moldovei“. Un distins colaborator la „Duminica Poporului“. Și în calitate de președinte al tribunalului protopopesc județian, judeca procesele cu multă chibzuință și tact ; iar ca președinte și casier în multe bănci preoțești de o cinste ireproșabilă.

Un om integru, o intelegență rară, o rațiune profetică, o memorie fenomenală în orice direcție, dar mai ales pentru istoria neamului și a bisericii. Intodeauna simțea o deosebită satisfacție să-ți vorbească de vrednicia înaintașilor. O inimă bună, blând, drept, hotărât în acțiunile sale, neclintit și milostiv. De o tenacitate spirituală irezistibilă. Intodeauna sincer dar prudent, veșnic deschis și drăgostos către fiecare. Nebârfitor ci povățuitor și respectuos iubit de copii ca și de bătrâni. Un caracter curat apostolic și de o convingere creștină neștrămu-

tată. Tacticos, îngăduitor și socotit. Cu o viață pastorală pasionată. Tipul aristocratic al autorității sacre. De o austeritate stoică și dulceață părintească. Adânc cunoscător al sufletelor și neprecupețit educător al inimilor rălăcite. Alinător al multor suferinți și vajnic împăciuator al sufletilor chinuite. Doctor în primejdii și dătător de nădejdi în multe neazuri. Zelul eroic al apostolatului evanghelic i-a încununat martirul vieții. Îngreuiat de povara familiei nu și-a stânjenit entuziasmul pastoral. Ci neconținut de la altar își acumula noi izvoare de rezistență. Un om care prea mult a oferit veșii de familie și societății, fără ca viața să-i fi fost mai îngăduitoare în mulțimea anilor ca să mai poată folosi bisericii și neamului. În fața grelelor încercări familiare, lovit în nenumărate rânduri în inima lui de tată mai întodeauna resemnat iar înfățișarea-i blândă își capătă tot mai mult din farmecul unei icoane patriarhale prin care impunea crezul chemării sale.

E cu neputință, fraților, ca privirea-i anghelică să nu ne rămâne țintuită în inimi. Misterul expresiei lăuntrice radiază în atmosfera societății actuale ca un far călăuzitor spre noile lumi de ideal și de sfințenie. Duhovnic ispășitor al multor suflete cari de pretutindeni alergau la el. Biciuator al păcatelor și un vădit predicator al virtuții. Pătruns în totul de duhul evanghelic.

Drept cu adevărat după rânduiala lui Melhisedec. Om creiat pentru o așa de 'naltă misiune pastorală. Liturghisitor neîntrecut, tipicarul bisericesc neegalat în părțile noastre. Un profund cunoscător al muzicii orientale bisericești. Cântăreț nealterat până 'n clipa morții. Complect identificat în rolul de slujitor al altarului ca și în datoria de luminător și răspânditor al cuvântului Domnului, știa să consume multă energie sufletească în momentele de rugăciune, dându-și sufletul în mâinele Mântuitorului ca un sfânt în ziua de 25 Ian. c. După ce a săvârșit Sfânta Liturghie s'a învrednicit de primirea Sf-lor Taine și prin mâinile Sf. Sale s'a mai adus un suflet în împărăția lui Hristos; îmbrăcat în sfintele odăjdii, cu trupul și sângele Domnului pe buze, binecuvântând cu crucea pruncul botezat, strângând în mână Sf-ta Cruce cu putere, și-a dat duhul. O coincidență neînțeleasă: moare 'n ziua când împlini 54 ani dela hirotonia în diacon și mai presus, cu crucea'n mână și'n odăjdii în timpul sfintei datorii.

Osârduitor perseverent, părintele Cristofor ne-a lăsat comoara vieții Sf. Sale și tezaurul unei munci necruțătoare. Voi moștenitori ai darurilor, ce a 'nzestrat sufletul iconomului purtător de cruce, voi, cari prin trudnica osârdie a sufletului Părintelui Cristofor Manoilescu ați devenit creștini.

Voi, fiilor, cari din mâinele Sf. Sale v'ați născut din nou și ați primit dumnezeasca împărtășanie spre mântuire; Voi iubiții mei, cari v'ați bucurat de binecuvântarea Sa duhovnicească în casă și în sufletele voastre, la supărări ca și în clipele de bucurie din viața voastră. Voi fiii săi cei duhovnicești, cari i-ați ascultat sfaturile-i neobosite. Cei cari l'ați bucurat ca și cei cari poate l'ați supărat; tineri sau bătrâni, stăpâni sau slugi, înghenunchiați acum în clipa despărțirii înaintea P. C. Sale și vă cereți iertare. Ingenunchiați și-i cereți ultima lui binecuvântare pentru voi și pentru copiii voștri.

Ingenunchiați și vă rugați Domnului pentru sufletul celui cari 54 de ani a 'ngenunchiat și și-a zdrobit inima în rugăciuni la sfântul jertfelnic pentru voi toți. Ca un nour de lumină de pe altarul jertfei s'a ridicat din sufletul părintelui vostru puterea nevăzută a unei inimi curate. Enoriași, prieteni și cunoscuți, fiți recunoscători și plini de pietate față de preotul și duhovnicul vostru. Cei mai apropiați ca și cei mai îndepărtați ai părintelui Cristofor, reculegiți-vă o clipă și înțelegeți mai profund părăsirea acestei lumi a sufletului care s'a jertfit.

Viitorul vă va descoperi mai mult cine a fost preotul Cristofor, și cu timpul vom simți lipsa lui tot mai mult. Iar voi îndurerăți membri ai familiei părintelui Cristofor nu plângeți pe soțul, nu plângeți pe tata și bunicul vostru. Rude și prieteni nu-l jeliți cu desnădejde. Nu impietați cu nemângâerea voastră la liniștea sfântă a sufletului ce se îndreaptă către odihna veșnică cu vrednicie. Nu-l pângeți, că-i amărâți sufletul și-i turburați pacea în care a intrat. Dumnezeu e milostiv și drept și are grijă de sufletele dreptilor.

Lacrimile ce le vărsați, dea Domnul, să se adune în râuri de rugăciuni pentru ridicarea vrednicului nostru părinte la cele înalte în locașurile sfinților, scutit de chin și suspin. Iar P. C. Ta Părinte Cristofor, care privești spre noi cu atâta dragoste nu ne părăsi cu totul ci mereu alături de arhanghelii, de voevozii oștilor cerești cărora le-ai slujit toată viața și de sfinții lui Dumnezeu, roagă-te și pentru mântuirea noastră a tuturor și de la

jertfelnicul cel mai presus de ceruri aruncă mila și purtarea de grijă a Tatălui ceresc spre nemângâeata P. C. V. familie. Căci poți aceasta ca cel ce ești vrednic de răsplata cerului, potrivit făgăduinții D-lui : „Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, *peste multe te voi pune, întră întru bucuria Domnului tău.* (Matei cap. 25 vers 21)—Amin.

Pr. Gh. Th. GHEORGHIU

Uspenia Botoșani.

Vremuri de încercare

Se pare, că niciodată statul și poporul nostru n'a trecut prin clipe mai apăsătoare ca cele de față. O atmosferă grea și înăbușitoare se resimte pretutindeni. Deși ne găsim în plină pace și liniște, totuși pacea adevărată și liniștea în suflete ne lipsește. În locul ei o grijă adâncă și mistuitoare ne stăpânește ; grija zilei de azi și mai ales a celei de mâine.

Cauze felurite—cele mai multe neînțelese și neprevăzute—au schimbat adânc condițiile de trai. Viața cu ale ei cerinți a ajuns extrem de grea. De și acelaș soare ne încălzește și acelaș pământ blagoslovit al Țării cu bogățiile-i nesfârșite ne hrănește, totuși traiul a ajuns de nesuferit.

Nu e categorie socială care să nu și strige nevoile și des-nădejdea. Agricultorii își văd cu durere munca lor, depreciată. Comercianții și industriașii se tângue de stagnarea afacerilor ; meseriașii și muncitorii, de lipsă de lucru ; funcționarii de scăderea salariilor și nevoile vieții. Falimente și crahuri se vestesc aproape zilnic. Șomeurii se înmulțesc. Lipsa și dezolarea se vede oriunde.

E nu năi un aspect al crizei—cel material.

Aspectul moral nu e mai puțin îngrijorător.

În adevăr desmățul moral a atins în prezent culmi încă necunoscute. Spiritul de parvenire bântue cu o furie grozavă, întunecând orice judecată, orice simț de demnitate. Viața privată ca și cea publică e atinsă de grave vicii. Corupția și libertinajul în moravuri se răsfață provocător sub toate formele fără a mai impresiona. Virtutea și scrupulul moral mai au preț doar pentru naivi ; dimpotrivă, a ști să dai „lovitura“

înfruntând dreptatea și omenia, e titlu de merit. Simțul de rușine e aproape pierdut. Ținuta morală în viață e ceva demodat, tot mai rar. Ingrădirile cuviinței amenință să dispară ; tineretul, tot mai degajat, abia le mai recunoaște.

Și e lucru ciudat. Tocmai acum, când, în urma războiului, cerințele religioase ale sufletului sunt peste tot mai vii, când setea de misticism e mai pronunțată ca ori când, tocmai acum în ordinea vieții morale se pot vedea cele mai mari scăderi. Faptul acesta, oarecum paradoxal, nu poartă alt sens decât că fondul religios al poporului nostru—ori cât de bogat ar apare—nu are totuși un suport moral sigur, întărit printr'o educație continuă și temeinică. A îndeplini cerinți religioase și a păstra în acelaș timp stricte obligați morale conforme în traiul zilnic, sunt pentru mulți lucruri disparate. Practica religioasă nu angajează totdeauna și conștiința. Există un fond religios dar nu și o disciplină morală corespunzătoare. O lacună deci, destul de gravă, în opera de educație ce se face la noi.

Și ast fel fiecare în parte și toți laolaltă denunțăm mereu o stare de lucruri destul de gravă—această criză materială și morală care ne apasă atât de tare și care nu ar putea dăinui de cât cu primejdii.

Netăgăduit, ea înseamnă o grea încercare.

Firește, conducătorii vieții noastre de stat, conștiinți de răspunderea ce au, nu încetează a lucra din răputeri spre a o înlătura sau macar a o reduce. Nădejdea de a o birui, nu lipsește ; totuși e sigur, că îndreptarea dorită n'o pot da singuri cărmuitorii oficiali, ori ce mijloace ingenioase sau chiar magice ar folosi. Ea va veni dintr'o colaborare devotată a tuturor fiilor țării.

Ori ce om de bine, orice instituție cu rost în viața poporului nostru datorează o contribuție la opera de îndreptare.

Spunem un simplu adevăr, când afirmăm, că între diversele așezăminte cu legături adânci în viața neamului nostru, Biserica e cea dintâi, care în clipele de față are o datorie de împlinit.

Deși ea însăși este lovită în drepturile materiale cele mai legitime, totuși privindu-și chemarea-i înaltă pe linia intereselor permanente ale neamului și ale statului nostru, pe care din început l-a ocrotit, ajutându-i dezvoltarea sa normală, ea trebuie să fie și azi la locul dintâi cu sprijinul și jertfa.

Căci să nu uităm că marea problemă morală—cea mai gravă latură a crizei de față—îi revine în întregime și de la sine spre rezolvare.

Nu se poate nici concepe ca solida educație morală de care are nevoie societatea de azi și mai ales noile generații, ce vin, s'ar putea realiza fără Biserică și slujitorii ei. E aici cel mai vast câmp de lucru din câte poate avea Biserica străbună și care, singur, poate absorbi până la epuizare toate puterile și mijloacele de care dispune.

Prefacerea lăuntrică a sufletului unei societăți și creierea unei discipline morale pe baze religioase, care să garanteze o nouă și solidă dezvoltare socială în spirit creștin, este suprema înfăptuire ce poate da o Biserică națională poporului ce păstorește. Menirea și onoarea Bisericii noastre nu pot fi mai puternic angajate în nici o altă direcție. Iată ce nu putem uita.

Dar nici în laturea materială a crizei, rostul ei nu e mic. Firește, nu e vorba de soluționările complexelor probleme economico-financiare, care nu sunt în competența ei, ci de ceva mai simplu, de a sta adecă și aici pe punctul de vedere, propriu chemării ei, acela al păstrării încrederii și a bunei ordine în masele credincioșilor. Nu e așa de puțin lucru o contribuție de acest fel în vremuri turburi. Să nu uităm, că avem mulți dușmani în afară ca și înăuntru; că durerile momentului sunt perfid exploatate de atâția agenți ai destrăcărilor sociale, cari mișună neștiuți printre noi; că sugestiile lor viclene despre un posibil „rai pământesc“ realizat aiurea... ușor se strecoară și chiar pot prinde în sufletul omului amărât și neștiutor.—Mai știi, o fi și așa... Iată primejdia.

Vânturile de peste Nistru suflă încă persistent și semințele otrăvite pot cădea oricând în țarina curată a poporului nostru. Să fim deci *atenți*—să le observăm la timp, aruncându-le în foc.

Veghind deci de aproape, poporul nostru credincios, ajutându-i după putere nevoile, păstrându-i nescăzută încrederea în cărmuire, îndemnându-l neîncetat la muncă, dând noi înșine pilda muncii stăruitoare, asistându-l mereu cu sfatul și sprijinul nostru părintesc, îl vom întări sufletește, făcându-l imun în fața viclenelor încercări vrăjmașe ce pot veni și vom da cu aceasta o bună contribuție—poate cea mai prețioasă—spre a ieși nevătămați din impasul greu al vremii de față.

Biserica prin preoțimea ei trebuie să vegheze mereu, trebuie să stea sus, plină de înțelepciune, gata de jertfă, oricând — mai ales în vremuri de încercare.

Pr. C. Roșescu

STRĂLUCITOARELE PAȘTI CREȘTINEȘI

Paștele noastre ale creștinilor sunt sărbătorile cele mai mari de peste an. Cele mai luminate zile de sărbătoare și de veselie sufletească. În această zi mare a Invierei se încheie toate dogmele credinței noastre în Hristos. Biserica, sfintele slujbe și orândueli bisericesti, canoanele, tradițiile, totul se clădește pe aceeași piatră de temelie. Căci pe cât cu o săptămână mai înainte ni se strânge inimile de durere și ni se umple sufletul de jale văzând pe melușelul lui Dumnezeu vândut și dat în mâinele vrăjmașilor, în mâinele celor păcătoși spre a fi palmuit și scuipat, batjocorit și încununat cu spini și apoi răstignit pe cruce lângă care stă frântă de durere o mamă înduioșată și un ucenic fidel; iar în urmă scoborât și pus în mormânt ca și toți oamenii, cu atât ni se deschid inimile spre veselie în ziua învierii când auzim din gura mironosiților că a înviat Hristos! Sufletele celor credincioși tresaltă auzind vestea că în adevăr Cel ce a făcut atâtea minuni mari în Galileia și Samaria, însănătoșind și înviind pe oameni din morți, s'a înviat și pe sine a treia zi, după cum au glăsuț scripturile și că în alevăr Fiul lui Dumnezeu a fost aceasta, care'l așteptau popoarele și sufletele morților de la Adam.

Bucuria este mai întâi în faptul, că el singur s'a fost salvat, al doilea că a sfărâmat zăvoarele cele veșnice ale iadului și al treilea că prin această faptă ne-am mântuit cu toții sufletele de întunericul tartărului. Căci în adevăr păzind poruncelē lui, murind trupește, noi vom vețui de aici înainte împreună cu Cel ce ne-a răscumparat într'o Impărăție veșnică și fericită, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit.

De aceea tot pământul, toată omenirea și credincioșii ca și cei necredincioși, cei slabi ca și cei tari, cei păcătoși ca și cei drepti sunt chemați astăzi cu brațe deschise de Hristos și de Biserica sa.

Veniți popoarelor să ne închinăm sfintei învieri lui Hristos și să ne veselim căci iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea !

Strălucirea Paștelor lui Hristos care îmbrățișează întreaga lume e mult mai mare ca Paștile altor religii.

Și evreii au Paști în care nu lucrează și nu mănâncă decât azimă, dar ce amintesc Paștele evreilor ?

Ele amintesc mântuirea poporului egiptean din robia Egiptului adică trecerea lor prin Marea Roșie.

În adevăr, mare minune este și aceasta de a se despărți marea în două părți dar și învierea din morți și dăruirea de viață nu poate fi mai mică. Cine 'poate să dea viață decât Dumnezeu ? Și mai ales cine s'a înviat singur, decât cel ce a fost cu duhul Dumnezeu.

Dar Paștile Evreilor se raportează numai asupra unui popor, se dă mântuire numai unui neam prin trecerea Mării Roșii și încă mântuire trupească și nu sufletească. Cu cât este mai mare Învierea lui Christos care nu numai pe sine sau un popor a mântuit ci pe toate sufletele cele adormite din trecut și pe cele de față și chiar pe cele viitoare a tuturor oamenilor !

Și Musulmanii au Paști în amintirea egirei adică fuga lui Mahomed din Mecca la Medina ca să scape de cei ce-l prigoneau. Dar aici mântuirea nu se raportează decât la o singură persoană și aceea e mântuire trupească și nu sufletească. Cu cât este mai mică și mai neînsemnată ca mântuirea prin Învierea Domnului !

Și păgânii, vechii Elini și Romanii aveau un fel de Paște, un fel de serbare a întoarcerii primăverii adică a zeiței Proserfina. Această serbare era mai mult în onoarea naturei adică biruinței timpului frumos asupra ernei de către soarele strălucitor de Aprilie sau de Mai.

Dar Paștile Domnului nostru Isus Hristos nu înseamnă oare tot atât de bine și hotarul dintre iarnă și vară ? Nu ne umplem noi ochii de lumina soarelui de primăvară și de florile de măr albe sau trandafirii când pronunțăm cuvântul „La Paști!...”

Și în adevăr vedem, că după această sfântă zi de înviere se începe o nouă viață atât în natură cât și în noi, sufletește. Un nou an se începe din această zi care ne curățește de păcate și ne înveșelește cu atâta lumină. Cei vechi n'ar fi greșiți

să fi pus începutul anului în chiar ziua de Paști căci această zi înseamnă sfârșitul marelui misiuni a lui Mesia și tot odată începutul vieții noastre creștinești și a bisericeii.

Însă strălucirea sfintelor Paști creștine a fost înțeleasă cu atât mai mult de către strămoșii noștri, primii creștini, care serbând Paștile în noaptea învierii, luară obiceiul de a veni cu făclii aprinse, cu lumină multă ca să poată aprinde totodată și în suflet lumina conștiinței și să slăvească pe Dumnezeu. Acest obicei Românii l'au conservat mereu și câtă frumusețe și ce bogăție de strălucire revarsă miile de făclii ținute de credincioși în noaptea cea luminată ascultând în glasul clopotelor, a toacei și a salvelor de puști sau de tunuri „Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le !...

Prof. Theodosie Bonteanu

Ședința adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Iașului

Din 18 Mai 1930

PROCES-VERBAL

În conformitate cu Art. 152 și 134 din statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor, a fost convocată în ședință ordinară pentru ziua de 18 Mai a. c., Duminica Samarinenții cu adresa No. 2843 din 3 Mai 1930.

La ora 11 dimineață, după săvârșirea Sf. Liturghii, în Catedrala Mitropolitană, s'a oficiat cuvenitul Te-Deum de către P. S. Arhiepiscopul Grigore Botoșăneanu, Vicarul Sf. Mitropolii.

La ora 11 jum. I. P. S. Mitropolit și membrii Adunării Eparhiale au trecut în sala de ședință, pentru a începe lucrările adunării.

Prezidează I. P. S. Mitropolit Pimen, asistat de Preotul C. Gr. Vuescu, consilier referent al secției administrative; Pr. V. Mihailescu, consilier referent al secției economice; Pr. C. Roșescu, consilier referent al secției culturale și Pr. V. Ghirica girant secretar Eparhial.

I. P. S. Mitropolit, președinte, deschide ședința, salutând pe onor, membrii ai Adunării Eparhiale cu creștineasca urare „Hristos a Inviat” și bine ați venit.

Se formează biroul desemnându-se doi secretari de ședință; Părintele Hristofor Deliu din partea clericilor și Dl. Ilie Grigore din partea mirenilor.

Biroul fiind constituit, se intră în următoarea ordine de zi:

1. Apelul, nominal
2. Deschiderea ședinței de I. P. S. Mitropolit președinte
3. Sumarul ședinței dela 28 Aprilie 1929
4. Referatele anuale din partea secțiunilor cons. Eparhial:
 - a) Administrativă
 - b) Economică
 - c) Culturală
5. Inițieri de noi parohii, modificări în delimitarea parohiilor și a protopopiatelor.
6. Cumpărări, vânzări, schimburi și donații de bunuri, imobiliare bisericesti.
7. Darea de seamă asupra gestiunii pe 1929
8. Proiectul de buget pe 1930
9. Ratificarea acordării de burse și ajutoare din fondul cultural.
10. Alegerea unui membru în secția administrativă, în locul Pr. C. Roșescu, trecut la secția culturală.
11. Alegerea unui membru în Consistorul spiritual mitropolitan, în locul preotului Valeriu-Iordăchescu.
12. Diverse propuneri.

Preotul Hristofor Deliu facea apelul nominal, la care răspund un număr de 34 membrii din totalul de 60 membri.

Sunt prezenți 18 clerici și 16 mireni.

Se citește scrisoarea de motivare a D-lui Gavril Parvu, telegrama D-lui Ștefan Ioan și Pr. Bărliba.

Se constată că adunarea are numărul de membrii trebuitor; pentru a discuta și lua hotărâri.

I. P. S. Mitropolit luând cuvântul face o privire asupra stării religioase a poporului din cuprinsul Eparhiei precum și a situației sectelor și asupra altor chestiuni importante ce au fost soluționate de Inalta Mitropolie în cursul anului trecut.

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit se alătură la actele adunării sub numele de anexa A.

În privința intervențiilor făcute de mitropolie în chestia casei de rugăciuni adventiste din P. Neamț, Pr. Valeriu Iordăchescu, profesor universitar, cere ca membrii adunării să se solidarizeze cu intervenția I. P. S. Mitropolit și este de părere a se cere oamenilor politici prudență când e vorba să ia o hotărâre sau să acorde oare care drepturi confesiunilor.

Dl. Profesor universitar I. Petrovici spune că e de perfect acord cu intervențiile I. P. S. Mitropolit, pentru că una e toleranța, și D-sa este partizanul toleranței, și alta e agresiunea. În cazul de la P. Neamț avem de a face cu o provocare și deci e îndreptățită și trebuie susținută intervenția I. P. S. Mitropolit.

Adunarea aplaudă cuvintele D-lui profesor I. Petrovici și în unanimitate își manifestă solidaritatea cu I. P. S. Mitropolit pe chestiunea casei adventiste din P. Neamț.

Dl. Secretar Ilie Grigore citește sumarul ședinței Adunării Eparhiale din 28 Aprilie 1929.

Adunarea îl aprobă fără nici o rectificare.

La punctul 4 din ordinea de zi se dă cuvântul Părintelui Vuescu, consilier referent al secției Administrative, care citește un amănunțit referat privitor la situația administrativă din Arhiepiscopia Iașilor.

Referatul se alătură la actele adunării sub numele de anexa B.

Părintele Referent C. Vuescu terminând citirea referatului I. P. S. Mitropolit întreabă dacă este cineva care are de luat cuvântul asupra chestiunilor propuse.

Părintele Econ. Țincoca, luând cuvântul, spune că seminariile au fost întodeauna școlile fiilor de preoți și a sătenilor. Desființarea lor însemnează luarea posibilității de instruire și educație a copiilor acestor două categorii sociale, care voesc să-și crească copii mai cu frica lui Dumnezeu. P. C. Sa spune că ceea ce a propus Pr. referent administrativ adică menținerea lor, să fie susținut și de adunare.

Părintele Niculea este de părere, ca la caz când seminariile ar îngreui bugetul statului să fie declarate licee confessionale, pentru a se da posibilitatea absolvenților unor asemenea licee să plece și la celelalte facultăți. În cazul când totuși s'ar pune chestia desființării a unora din seminariile înființate din nou să se susțină menținerea lor ca ca seminarii inferioare. Cel de la Dorohoi cu un curs inferior și cel de la Iași pentru cursul superior.

I. P. S. Mitropolit ia cuvântul și privitor la această problemă și spune :

Chestiunea seminariilor preocupă organele noastre bisericești superioare. Seminariile s'au înmulțit și pe lângă fiecare Eparhie avem unul sau chiar două seminarii.

Ele sunt și rămân instituții de cultură națională și teologică. Seminariile care au existat înainte de înființarea Facultăților de Teologie, dădeau o cultură teologică, suficientă pentru mentalitatea lumii de atunci. Astăzi lucrurile s'au schimbat. Probleme noi, grele și chiar îngrijorătoare sunt la ordinea zilei și nu mai putem rămâne numai cu o preoțime pregătită în seminarii. Ele să fie școli ale noastre naționale care dau pregătirea pentru Universitate. Inșă să nu elibereze diplome care să dea dreptul la preoție. Să se procedeze și cu școlile de pregătirea viitorilor preoți cum se procedează cu școlile militare. Nu poate deveni cineva ofițer până ce nu urmează pe lângă Liceul militar și școala superioară de ofițeri.

Adunarea aplaudând cele spuse de I. P. S. Mitropolit, aprobă propunerea ca seminariile să fie menținute.

Dl. Vasiliu M. spune că ar fi bine ca parohiile prea populate să fie împărțite, înființându-se noi parohii și atunci și lupta împotriva propagandei sectare va fi mai bine dusă.

Adunarea este de părere ca această chestiune să se discute la punctul V al ordinei de zi, care se ocupă de chestia parohiilor.

La punctul 3 din referatul secției administrative, privitor la potopopiate, I. P. S. Mitropolit spune : cred că adunarea mă autoriză să susțin la Sinod soluționarea chestiunii Proto-popiilor în sensul propus de referatul secției administrative, adică la revenirea la un singur protopop pe județ, căruia să i se dea tot personalul trebuitor pentru buna funcționare. Adunarea roagă pe I. P. S. Mitropolit să susțină acest punct de vedere.

La punctul 4 din referatul secției administrative privitor la biserici și case parohiale, I. P. S. Mitropolit spune :

În timpul din urmă bisericile care se ridicau se construiau fără nici un plan. Ingineri de șosele, făceau planuri pentru clădiri de biserici. Să nu se mai facă fără a se executa construcția după un plan tip. Asemenea și în ceea ce privește casele parohiale.

„Vă comunic că am fost și am văzut dezastrul dela Costești. Cer ca Dvs. să fiți de părerea noastră în privința dispozițiilor de luat pentru evitarea unor asemenea nenorociri în viitor. S'au și dat dispozițiuni de a ridica din biserici obiectele ușor inflamabile; coroane, perdele etc.

I. P. S. Mitropofit mai spune că se studiază chestiunea cumpărării de fiecare biserică a unui aparat contra incendiilor;

Nemai luând nimeni cuvântul, adunarea acceptă propunerile făcute de I. P. S. Mitropolit și aprobă în întregime referatul părintelui referent al secției administrative.

Se dă cuvântul părintelui V. Mihailescu, consilier referent al secției economice, care citește referatul.

Referatul se alătură la actele Adunării sunt anexa C.

De unii membrii cere și adunarea aprobă ca să se facă intervențiile necesare pentru ca ordonanțarea salariului bisericesc, să revină Eparhiei. La discuția asupra celor comunicate prin referatul secției Economice, cel dintâi ia cuvântul I. P. S. Mitropolit.

I. P. S. Sa spune: nu consider că biserica noastră e saracă, pentru ca prin secularizarea averilor a ajutat statul. N'are fonduri ca în Bucovina sau chiar ca în celelalte provincii, unde statul este dator a ajuta. Până acum statul a achitat plățile ce le avea biserica asupra lui, dela secularizare încoace. În timpul din urmă, se tinde ca biserica să creeze posibilitatea de întreținere și susținere a nevoilor ei din avere proprie. De aceea s'au și luat o serie de măsuri ca să se poată realiza asemenea fonduri. Legea spune că statul va veni în ajutorul bisericii, unde e nevoie. Când biserica va avea fonduri în deajuns, statul va înceta a o mai ajuta.

Biserica din vechiul regat trebuie a se îngriji de fonduri pentru că mâine poate veni un guvern de cine știe ce nuanță și care să refuze orice ajutor bisericii.

Deocamdată s'a luat măsuri ca din arendarea pământurilor bisericesti să se strângă un fond pentru repararea sau facerea din nou a caselor parohiale, stabilindu-se ca orice arendare să se facă prin licitație publică, numai astfel se asigură un venit cât mai mare, iar preotul este scutit de neînțelegeri cu poporul.

I. P. S. Mitropolit arată importanța și nevoia asigurărilor bisericilor. I. P. S. Sa Mitropolit citează cazul unei

parohii Reditu lui Tatar, care n'a voit să-și asigure biserica. Biserica a ars. Iar ca drept pedeapsă li s'au refuzat pantahuza.

Pr. I. Țincoca cere ca o parte din veniturile ce se realizează în urma asigurărilor, Consiliul Central Bisericesc să-l verse Eparhiilor.

Dl. M. Vasiliu aduce la cunoștința Adunării că la Casa școalelor există o secțiune de asigurare pentru toate instituțiile ce depind de Ministerul Instrucțiunii. Un lucru similar l-ar putea face și biserica și nu s'ar realiza câștig unor societăți străine.

Pr. profesor Valeriu Iordăchescu spune că propunerea d-lui membru M. Vasiliu e tardivă, întrucât prin legea de organizare a Bisericii Ortodoxe, se prevede și asigurarea. Este de părere ca părintele Țincoca, ca din foloasele ce se realizează din asigurări, să verse și eparhiei.

Pr. C. Dron dă lămuriri în privința chipului cum s'a ajuns la asigurarea bisericilor. Pe baza legii s'a format un un regulament. Toate parohiile formează la centru o misă cu care se poate face o reasigurare la diverse societăți de asigurare.

Din diferite pricini nu s'a putut face un fond propriu și atunci s'a intrat în înțelegere cu diferite societăți.

În privința cererii ca o parte din venit să se verse Eparhiilor noi vrem ca în timp de 7 ani, cât durează convenția cu societățile de asigurare, să se strângă un fond de 10 milioane lei, să avem atunci posibilitatea să lucrăm pe cont propriu, și a face asigurarea pe o cotă mai mică. Deaceia nu se poate ceda sub nici un motiv o parte din venit Eparhiilor.

Dl. profesor Gh. Gheorghiu, spune că în societățile de asigurare cea ce primează este riscul. Societatea de asigurare se pare că tot adună, adună, însă are de plătit atâtea riscuri. Deci din punctul acesta de vedere nu se poate pretinde centrului să verse Eparhiilor o parte din veniturile ce se realizează.

Ședința de dimineață se ridică la ora 1 jum. și se anunță cea viitoare pentru oarele 3 p. m.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Președinte (ss) **PIMEN Mitropolit**

Secretar eparhial (ss) **Pr. V. Chirica**

Caterisirea foștilor călugări-preoți
care au fost excluși din tagma monahală pentru rele
purtări și agitațiuni pe chestiunea calendarului

Mitropol a Moldovei și Sucevei

DECIZIUNE

Noi *Pimen Georgescu*, Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, motivat de îndatorirea ce avem ca în mănăstirile țării să se păstreze buna ordine și disciplină așa cum cer canoanele bisericești și deciziile Sf. Sinod ;

Având în vedere, că unii călugări din mănăstirile noastre s'au dedat la acte de neascultare și vagabondaj ;

Având în vedere, că unii călugări cu rele purtări, copleșiți de patimi, umblă prin sate și agită sătenii pe chestia îndreptării calendarului, hotărâtă de Sf. nostru Sinod, speculând prin aceasta buna credință a sătenilor prin slujbe religioase de care nu mai sunt vrednici a le săvârși și totuși le fac pe ascuns prin casele credincioșilor, tulburând astfel liniștea poporului tocmai într'o vreme când e nevoie mai mult de pace și unire între toți fiii Bisericii și ai țării noastre ;

Considerând, că prin săvârșirea slujbelor religioase de către călugării excluși din tagma călugărească se face o adevărată excocherie cu cele sfinte, înșelându-se poporul pentru interese bănești precum s'a dovedit ;

În puterea drepturilor și îndatoririlor ce ne dau legile bisericești,

DECIDEM :

1.	Călugărul preot Casian Cojoc	din M-rea Neamț
2.	„ „ Damaschin Gafencu	„ „
3.	„ diacon David Bidașcu	„ „
4.	„ preot Gamaliil Papii	„ „
5.	„ „ Grigore Dăscălescu	„ „
6.	„ „ Glicherie Tanase	„ Cetățuia
7.	„ „ Irinarh Durau	„ „
8.	„ „ Ilarie Panteimon	„ „
9.	„ „ Grigorie Popa	„ Neamțu
10.	„ „ Ignatie Postica	„ „
11.	„ „ Valentie Crăciun	„ „

Toți aceștia, care au fost excluși pentru totdeauna din călugărie prin decizia noastră No. 5754 din 22 Septembrie 1930 sunt și rămân lipsiți de darul preoției, devenind caterisiți.

Deci nu mai au dreptul de a purta haina călugărească nici de a mai săvârși slujbe religioase, nici în biserici, nici în casele creștinilor sau în orice alt loc.

Această decizie a Noastră se va comunica tuturor superiorilor mănăstirilor schiturilor și protopopiilor.

Totodată pentru a pune capăt actelor anarhice, provocate de acești foști călugări, dați afară din mănăstiri, pentru rele purtări și caterisiți pentru totdeauna, intervenim la autoritățile civile și militare, rugându-le ca în interesul ordinii și liniștii țării să dea sprijinul lor legal urmărind pe acești foști călugări, astăzi caterisiți, și predându-i justiției, în caz de nesupunere, spre a fi pedepsiți conform prevederilor Codului Penal.

Nota.—Această decizie a fost trimisă în copie Prefecților de Baia și Neamț, parchetelor și companiilor de jandarmi din aceleași județe. cu invitațiunea de a da tot concursul în aplicarea ei.

No. 2231
24 Aprilie 1931

(s) PIMEN Mitropolitul Moldovei
și Sucevei

Parohii vacante

—*Parohia Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești, Balanu, Marginea și Nichid.

Are biserică parohială de zid în stare buna și filiale: în satul Balan cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid, ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.

—*Parohia Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani. Biserică parohială construită din piatră și cărămidă în stare mijlocie.

—*Parohia Stroești* jnd. Botoșani, vacantă dela 15 Aprilie a. c. prin demisia parohului.

Este compusă din 3 sate, cu o siagură biserică în bună stare.

Are 24 Ha. pământ bisericesc și Casă parohială în bună stare.

Populația e de 319 capi de familie cu 1415 suflete.

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa Secția Culturală Mitropolia-Iași.

Abonamentul este de 150 lei anual și se reține direct din statul de șalar a fiecărei parohii.

Inștiințare.

Societatea „Lumina“, care fabrică lumânări de ceară curată de albine în sf. mănăstire Bistrița de lângă orașul Piatra N., posedă pentru desfacere orice cantități și mărimi de lumânări, care vândute cu bucata aduc un beneficiu pangarului bisericii între 40-60 lei la kilogram, pe lângă că păstrează curățenia locașurilor sfinte și sănătatea slujitori or și a credincioșilor, fiind jertfa cea mai curată ce se poate aduce lui Dumnezeu.

Prețul la sediul societății este de 225 lei kgr. și se pot expedia prin poștă și C. F. R. deosebit de centrele unde societatea își are depozitele în jud, Neamț și Baia.

Spre știință

Se aduce la cunoștința parohiilor, protopopilor, mănăstirilor și tuturor schiturilor bisericești cum și persoanele particulare, că orice corespondență pentru Mitropolie se adresează pe numele : **Mitropolia Moldovei**, secțiunea respectivă.

Acelaș lucru se va face și în ce privește trimiterea coletelor poștale.

Adrese sau colete, trimise personal Consilierilor referenți, secretar, casier, se vor refuza, fiind supuse la taxe — de către oficiul poștal.

Amânarea ședinței adunării eparhiale

De oarece anul acesta Duminica a cincea după Paști (a Samarinenicii) când potrivit statutului trebuia a se ține adunarea eparhială, coincide cu ziua de 10 Mai, sărbătoare națională l. P. S. Mitropolit, față de necesitatea pentru membrii preoți de a fi în acea zi la oficiile din parohie, a hotărât amânarea Adunării pentru **Duminică 24 Mai a. c.**

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

IN JURUL UNEI SCRISORI

Domnul prof. N. Iorga, Președintele Consiliului de Miniștri, mulțumind I. P. S. Patriarh printr'o scrisoare, pentru felicitările adresate cu prilejul chemării sale la sarcina înaltă de prim sfetnic al Tronului, arată cât de greșit și dăunător lucru, este îngăduirea de până acum, ca preoții să primească anumite jurăminte religioase, ce excită ura între locuitori, și pe care Biserica nu numai că nu le prevede, ci le și oprește. ¹⁾

D-sa cere ca în interesul liniștii de care are nevoie Țara să se ia măsuri, ca atari acte din partea preoților să nu mai aibă loc în viitor.

Este vorba de jurămintele de credință și sfințirile de steaguri, ce se solicită de anumite organizațiuni politice și pe care preoții, până acum, le-au primit și oficiat. Prin adesiunea Episcopatului nostru la vederile d. Prim-ministru, chestiunea aceasta merge, în sfârșit, spre dezlegare ; se stabilește anume, că ofcii religioase de acest fel, prin sensul de consacrare ce dau respectivelor organizațiuni politice din partea Bisericii, sunt dăunătoare din punct de vedere general, întrucât duc la o și mai mare înăsprire a luptelor politice de partid, ceea ce nu se potrivește nici cu scopul nici cu caracterul Bisericii. Ca atare ele sunt nepermise.

Firește, conducerea bisericească nu va întârzia să ia cuvenitele măsuri în consecință, precizând definitiv pozițiunea slujitorilor Bisericii față de atari solicitări.

Dar scrisoarea D-lui Prim-ministru ne dă prilej a vedea

1) Cuprinsul acesiei scrisori este reprodus mai departe în No. de față.

și alte laturi ale acestei chestiuni. Limitata și oare cum indirectă înrâurire a luptelor politice de către preoți prin prestarea unor anumite oficii religioase, atrage în discuțiune și chestiunea de un cadru cu mult mai larg, acela al dreptului preoției în genere de a participa la viața politică cu luptele ei de partid.

Puține chestiuni sunt mai gingașe în sine și mai greu de rezolvat practic ca aceasta.

Căci mai întâi e bine stabilit, că participarea la viața politică a țării este un drept sacru, recunoscut de constituție. Orice cetățean român, de orice neam sau lege, până la cel mai nevolnic—afară numai de cazuri anumite—beneficiază de el. Cine ar putea gândi macar, ca el să fie tăgăduit unei categorii sociale de așa însemnătate, cum e preoțimea.

Dar viața politică, activ și real se desfășoară numai în cadrul unor anumite organizațiuni, cu anumite programe. În practică deci exercițiul acestui drept înseamnă nu numai simpla manifestare prin vot a adeziunii noastre față de cutare program sau partid politic, ci prea adesea și în chip fatal ea înseamnă și activare, deci *luptă* în senzul partidului sau programului, ce noi simpatizăm.

„A face politică“ în senzul curent nu este numai a profesa anumite idei politice, fie din orice fel, și la vreme a pune un vot în urnă, ci a și *milita* pentru acele idei.

Ori tocmai această militare sau luptă, după practica curentă a lucrurilor, constituie pentru noi punctul dificil al chestiunii.

În actualul stadiu al evoluției noastre sociale această luptă, se știe, nu cunoaște scrupule și nu exclude compromisiunile, dacă nu chiar le presupune; ea se dă mai puțin în jurul principiilor și al ideilor cât mai mult în al persoanelor. Ea deslănțue o adevărată vâltoare de patimi.

Participarea activă în politică înseamnă neapărat înscrierea într'o anumită grupare politică cu datoria strictă de a-i urma în totul disciplina, luptând fățiș și necondiționat pentru triumful ideilor și persoanelor respective, împărtășind deo potrivă riscurile și neplăcerile în vederea țintei finale, ajungerea „la putere“, când, negreșit, vei vei fi și tu un beneficiar...

Dacă aceasta este în prezent nota generală a manifestațiilor noastre politice, întrebarea este: poate fi utilă și re-

comandabilă pentru preoți participarea lor la politica militantă de partid ?

· Credem că nu ; ba chiar o găsim dăunătoare cu toate aparențele ei seducătoare.

E fapt indiscutabil, că Biserica nu iese de loc sporită ca prestigiu din această participare.

Experiența celor vre-o zece ani de după război, de când prin lărgirea dreptului de vot, preoțimea, activând în diversele partide, a avut atâția reprezentanți în parlament—arată bine că rezultatul general al participării ei la această politică e departe de a marca vre-un câștig pentru Biserică. Și doar aceasta ne interesează mai întâi de toate. Aproape fără excepție preoții parlamentari s'au comportat numai ca reprezentanți ai organizațiilor politice respective, peste disciplina și interesele cărora n'au trecut ; cel mult dacă au stat la dispoziția alegătorilor, care i-au votat, servindu-le interesele.

De vre-o apropiere și înălțare a lor spre marele interes permanente ale Bisericeii, trecând peste contingențele de partid n'am prea aflat și poate nici n'au fost în măsură a o face. În cel mai bun caz, pentru Biserică ei au fost fără folos, dacă nu chiar spre pagubă, prin unele eșiri deplasate, când deveniau obiect de persiflare al adversarilor.

Aceasta ne arată experiența. Ceia ce se întâmplă în lupta politică obișnuită, pe teren, în desfășurarea așa ziselor campanii pe vremea alegerilor, arată până la evidență, că preotul politician nu poate ieși decât știrbit în demnitatea și prestigiul său. Pozițiunea sa aici e prin ea însăși riscată.

Căci e peste putință să nu te lași antrenat de avântul și pasiunea prietinelor de partid și să nu aluneci și tu pe panta excesului de limbaj și a invectivelor la adresa adversarilor.

Și chiar dacă personal n'ai face-o—ar fi caz de eroică rezistență — dar întrucât ești solidar cu gruparea din care faci parte, înseamnă că-ți însușești și tu săgețile ce ea trimite taberei adverse, și atunci pentru nimic n'ai dreptul să ceri cruțare de contraloviturile, ce în chip firesc se vor îndrepta spre tine și ai tăi. Ba să nu fii mirat, dacă chipul tău de preot va fi vizat în deosebi, va fi obiect al unor speciale „atențiuni“ — cu câte ironii, anecdote și scormoniri în viața personală..

Și când acestea se petrec public, mai poate fi vorba că preotul ar ieși altfel decât cu deficit moral ?

E peste putință a admite, că în atari vâltori preotul ar face o bună figură și că prezența lui aici n'ar discorda violent cu adevărata sa menire în lume, care trebuie să fie oricând cultivarea *păcii* între oameni.

Să mai amintim apoi că toate aceste preocupări, care îi absorb puterile, îl depărtează dela adevăratul său rost de păstor sufletesc într'o vreme, când cetatea credinței este atât de amenințată ?

Iată pentru ce credem, că antrenarea preoției în politica militantă de partid, e dăunătoare prestigiului ei ca corp, însemnând o deviere dela chemarea ei firească fără a se obține în schimb pentru Instituție nici o cucerire, care să-i despăgubească perderile morale.

Dreptul nostru de cetățeni, netăgăduit, este sacru. El nu poate fi de nimeni anulat. Înainte însă și mai presus de calitatea de cetățean — nu putem uita — o avem pe aceia de slujitori ai Bisericii lui Hristos. Și ea, *preoția* formează nota cea dintâi — caracteristică și permanentă — a personalității noastre. Ea este, care trebuie să domine și să *primeze* în ținuta și în purtarea noastră ca oameni și ca cetățeni, modelând după ale sale cerinți, orice alte preocupări.

Ea nu poate fi subordonată nici sacrificată cerințelor legate de ori ce altă calitate sau situație, fie ele ori cât de legitime în sine. Participarea la politica militantă, oricât de admisibilă principial, nu e totuși oportună și nu poate fi acceptată practic decât în măsura, în care s'ar acorda — dacă aceasta mai este cu putință — cu demnitatea și menirea socială a preotului.

Acesta este, credem, punctul de vedere adevărat și just sub care trebuie să privim lucrurile.

E timpul dar ca, degajați de ori ce fel de seducții ale unor trecătoare interese și satisfacții personale, să judecăm obiectiv lucrul și să nu ne orientăm pașii decât după singurile interese și țeluri superioare ale Instituției ce servim. Numai astfel nu vom greși.

Cum însă chestiunea are și alte aspecte, asupra ei vom reveni.

Pr. C. ROȘESCU

CERCURILE CULTURALE PREOȚEȘTI

Astăzi când bietul preot nu și-a primit salariul din Nov. 1930, când păstorul poporului este nevoit să apeleze, de multe ori fără șansă de reușită pe la bănci pentru ca să poată face față înprejurărilor, ar părea cu totul paradoxală activitatea cercurilor culturale preoțești. Din fericire lucrurile stau cu totul dinpotrivă. În timp ce diferite clase de funcționari fac greve, se abțin de la lucru ca o demonstrație, până la un punct îndreptățită, că nu și-au primit salariul, sau l'au primit cu reducerile de sacrificiu, preotul care alături de învățător este luminătorul și îndrumătorul marelor mase a poporului nostru, stă la datorie. Ba ceva mai mult; se observă o tendință de conștientă sforțare, desinteresată, pentru a pune în valoare maximum de energie apostolică. Cine ia parte la aceste cercuri culturale se poate convinge pe deplin de veritatea celor de mai sus. Scriitorul acestor rânduri a avut fericita ocazie să ia parte la o asemenea serbare chiar Duminică trecută 3 Mai a.c.

Este vorba de ședința cercului cultural preoțesc dela parohia *Căciuleștii II* Jud. Neamț.

Încă dela ora 6 dim. au început a sosi c. preoți însoțiți de cântăreții respectivi, iar la ora 7 erau prezenți toți preoții și cântăreții celor nouă parohii ce compun cercul. Cine a avut ocazia macar odată să viziteze biserica din Căciulești, cu aleele de pomi văruiți din curte și cu exemplara ordine și curățenie ce domnește peste tot, și-a putut face o cât de slabă idcie de vrednicia părintelui *M. Gavrilescu* parohul respectiv și care este președintele cercului preoțesc. În cântări melodioase ce pătrund și revarsă lumină și mângâiere până în cele mai adânci încreșturi ale sufletului omenesc s'au desfășurat drept măritorii creștini ce s'au învrednicit să ia parte la acel ospăț duhovnicesc.

Către sfârșitul Utreniei biserica deveni neîncăpătoare; lucru cam de mirare dacă avem învedere că satul Căciuleștii II nu are mai mult de 60 de enoriași! La sfârșitul Utreniei s'a oficiat în sobor sf. Maslu pentru sănătatea și bun sporul enoriașilor. Cu multă evlavie au ascultat enoriașii ingenunchi rugăciunile pentru: sănătate înbelșugarea roadelor pământului etc.

Indată după Sf. Maslu s'a dat binecuvântarea pentru Sf. Liturghie. Corul cântăreților a dat răspunsurile la sf. Slujbă. Intr'o atmosferă de deosebită înălțare sufetească atât slujitorii cât și enoriașii ar fi dorit ca să se prelungiască cât mai mult rugăciunile și cântările mângâetoare ale ospățului lui Hristos. După terminarea liturghiei preotul *I. C. Mancolescu* dela Bodești a rostit predica explicând evanghelia respectivă — vindecarea slăbănogului. — Tema predicei; *Voești să fii sănătos? Aruncă-te în Vitezda* (Cuvântul Evangheliei) și *te vei mântui! Om ai: Preotul și Biserica*. Apoi s'a oficiat un parastas pentru preoții decedați ce au servit la parohia Căciulești. Cu această ocazie părintele M. Gavrilescu în cuvinte bine simțite a pus în lumină activitatea înaintașilor săi și în special apostolatul încărcat de roade a preoților *V. Grosu* și *G. Procopie*. Cum ceasul nu era decât 11 jum. și cum lumea nu se mai îndura să plece dela biserică; mai considerând și faptul că după amiază în sărbătorile de vară oamenii se împrăștie, care'ncotro, pentru a-și pune la cale ceia ce au de făcut în zilele următoare, în de comun acord, s'a hotărât ca să se țină și ședința publică tot dimineața.

La ora 12 începe ședința publică. Părintele M. Gavrilescu, președintele cercului lămurște oamenilor rostul soborului de preoți în satul Căciulești și dă cuvântul preotului *Mancolescu*, care vorbește despre *folosul* ce-l are creștinul dacă în afară de venirea la biserică, în timpul liber, se ostenește să *cetească o cărticică* sau un jurnal cu învățătura mântuitoare de sutlet. Se dau sfaturi ca lumea să se ferească de scrisul otrăvitor al adventiștilor.

Nu poate căpăta creștinul mântuirea decât dacă urmează cu sfințenie învățătura ce, dela Biserică și prin Biserică, fie verbal fie înscris, se împarte credincioșilor. În grija cea mare ca preoții și învățătorii o au pentru cei ce-i îndrumează, ca niște buni părinți, au aprins încă o lumină care să ajute creștinului să urmeze pe calea mântuirii.

Această lumină este foaia de învățatură creștinească și de sfătuire gospodărească pentru săteni „*Vestea cea bună*“ dela Bodești, care aduce multă mângăere în casa fiecărui creștin. La ora 1 jum. ședința se încheie cu un cuvânt de mulțumire din partea părintelui Gavrilescu atât pentru preoți și cântăreții cercului care s'au ostenit și au venit să săvârșească

o slujbă așa de frumoasă, cât și pentru poporâni din Căciulești care au știut să dea atenția cuvenită unui asemenea ospăț duhovnicesc.

200 exemplare din „Vestea cea Bună“ No. 2, au fost îndată împărțite la cei de față.

Ședința intimă s'a ținut acasă la părintele M. Gavrilescu, care a oferit o masă frățiască. Subiectul discutat a fost „Taina Sf. Mărturisiri. Au luat cuvântul pe rând toți preoții, cei mai bătrâni învățând și povățuind pe cei mai tineri cum să se procedeze în efectuarea acestei Sf. Taine. N'a lipsit dela aceasta ca și de la slujba de dimineață nici preotul *V. V. Darie* venerabilul pensionar dela Dobreni. La masă cel dintâi cuvânt a fost a părintelui Econom Gh. Gheorghiu—Girov—care ilustrează cu talentu-i cunoscut activitatea pastorală a părintelui pensionar *V. V. Darie*.

Preotul Manoilescu găsește momentul să spue că dacă eșirea la pensie a părintelui Darie ne intristează, două energii tinere, preotul *C. Cojocaru*—Dobreni și *Vasilii*—Cârligi, ce s'au adăugat acestui cerc pastoral, ne dau tot dreptul să avem cele mai sigure nădejdi de izbândă în munca pastorală pentru viitor. După ce s'au luat unele înțelegeri pentru viitorul cerc au plecat fiecare la ale sale ducând în suflet o plăcută amintire a înălțătorului sobor dela Căciulești.

Pr. I. C. MANOILESCU

Bodestii de Jos

TREI PREOȚI DOROHOENI

S'au mutat cătră cale veșnice trei preoți dorohoieni, vrednici de pomenire : pr. *D. Afrăsinei* din Mihăileni, pr. econom *Antonie Dubău* (Hachi) din Molnița și pr. *Gh. Măzăreanu* din Hănțești.

Primul a slujit Domnului într'o comună urbană, al doilea în părțile de cătră Basarabia, al treilea pe malul Siretului de cătră Bucovina. Patriotismul în gradul cel mai înalt și dragostea de Biserică și popor i-a caracterizat în chip mlunat pe toți trei. Unul era tânăr teolog și s'a stins în ziua de 14 Ianuar a. c.; al doilea, avea 7 clase seminariale și a murit în

ziua de 16 Ianuar spre ziua numelui său, fiind cei mai desăvârșiți exemplari de preot auto-didact ce-am văzut până acum în lumea satelor ; iar pr. Măzăreanu era Socolean cu 4 clase.

În ei, erau reprezentate cele trei grade de cultură clericală dela noi. Dar în ce mod erau reprezentate !

Pr. Afrăsinei s'a trecut în floarea vrâstei. Pr. Dubău, în vrâstă de 65 ani ; iar pr. Măzăreanu — generație veche și puternică — trecuse de 74 ani, după ce slujise satului său ca preot aproape 50 de ani, iar ca învățător vreo 40...

În părțile noastre, numai pr. Zamfirescu dela Săveni a înfățișat în chip minunat, ca pr. Măzăreanu, icoana preotului-învățător din vechime. O icoană cu totul interesantă.

La înmormântarea preotului Măzăreanu, miile de săteni — dintre cari unii albiți de vreme — spuneau că părintele i-a învățat pe ei carte, — și profesor ca părintele acesta al lor, mai rar ! Nu mai vorbim de zecile și sutele de intelectuali din sat sau trecuți aiurea, cari l-au știut și-l știu de dascăl vrednic, dascăl cu suflet, dascăl entusiast în școala primară a Hănțeștilor, pe părintele Gh. Măzăreanu. Înalt și vânzos ca stejarul din vechime, acest preot a fost întruparea energiei naționale și bisericesti dela Dorohoiu. Era întruparea figurii de cleric adaptat mediului. Spun toți că'n tinerețe — la dreptul vorbind, până mai dăunăzi, căci astfel de oameni nu îmbătrânesc cu vrâsta ! — pr. Măzăreanu se afunda în Siret, purtând un stuf în gură, și după trecere de multă vreme, îl vedeai răsărind în depărtare la suprafața apei cu vânat de pește, minunea pământului ! Voinicia lui, inima lui bună, entuziasmul lui pentru gospodăria cea mai frumoasă, lupta lui pentru opera de ridicare materială a satelor de pe valea Siretului, toate acestea au și trecut în legendele locale. A trecut deasemenea și se va păstra, ca ceva legendar și exemplar, prietenia sinceră dintre acest preot și învățătorul minunat de acolo, d. Atanasiu, — lucru pe care l-am semnalat nu demult în „Mitropolia Moldovei“.

În pr. *Afrăsinei*, poporul din Mihăileni — fără deosebire de sânge și de lege — a găsit o personificare a milei de aproapele. Milă cu adevărat. Milă, până într'atâta, încât ca — preot în primii ani de preoție, cu mari greutăți — a luat asupra-și salvarea dela vindere a caselor de orfani și de văduve ; a înviorat târgușorul și satele din partea locului, împărțind le-

fușoara-i anemică pe la lipsiți, în vremea cumplită de astăzi...

Nu e de mirare deci că în foaia locală dela Mihaileni, fruntașii intelectuali au scris și scriu mereu, cu litere de foc și de lacrimi, că *li s'a dus un apostol cu adevărat*. În Dorohoiu, în fața mării multora, un enoriaș pomenindu-ne de moartea pr. Afrăsinei — „părintele Dumitruță“ — cum îl denumiau ei, — a spus că au pierdut un „preot de zahar“, un înger, și a început a plânge cu durere... Dl. C. Moruzi, directorul școlii de acolo adaogă: „A dispărut ca un vis frumos. ca un boboc de floare ce se deschide în primăvară, A căzut robul datoriei lăsând în urmă o soție și doi copilași, cel mai mare de 2 ani, cari vor auzi numai... ca o poveste de numele vrednicului lor tată.

Așa se sting în diferite colțuri ale Țării modești muncitori în ogorul părăginit“...

Cât despre pr. econom *Antonie Dubău* — spațiul aci este prea răstrâns, pentru zugrăvirea activității sale culturale. A fost cea mai expresivă și mai interesantă figură în acest sens. Dintr'o familie cu trecut istoric-cultural, — pr. Dubău ni-a făcut cinste în acest domeniu. Noi, cei de azi, nu cunoaștem încă scrisul de o viață a acestui pasionat cercelător. După cum nici în vechime, nu se știa de-odată munca și nu se cerea imediat recunoscută la asemenea modești slujitori ai altarului, ai sufletului popular, ai idealului. Mai târziu, cu mult mai târziu, vor răsări și manuscriptele părintelui dela Molnița Dorohoiu care, în tăcere, cu mijloace culturale de auto didact și cu răbdare de înger, neînțeleș de cei din jurul lui, zeflemist uneori în cercuri „pretențioase“, cerceta, descifra, însemna, scria... Pe rând, măcar monografiile satelor Buda, Mogoșești, a Țârgului Herța, a bătăliei din Codrii apropiați ai Cozminului.. vor apărea ca să dovedească cercetătorilor din viitorime că pr. Dubău și-a consacrat întreaga viață preocupărilor culturale de acest gen, spre cinstea clerului...

Pr. *Antonie Dubău* merită o biografie amănunțită, aparte. În acea biografie, ar trebui să se desfășoare din plin tragedia suferinții tăcute cu care s'a dus dintre noi preotul acesta: tragedia lucrătorului model și harnic, idealist și cu reale merite culturale, lăsat însă în uitare și nesprijinit, spre a se stinge în izolarea lui fără a-și vedea tipărită măcar una din lucrările lui...

Ca o pioasă amintire, însemnez aci că Pr. Dubău este născut la 2 Iunie 1865 în Tereblecea, fiu al subchirurgului dela Dorohoiu Anton Hachi. Căsătorit cu Elena Grigorlu din Herța, a avut o fiică, Maria († 1893) și un fiu: sublocot. D. Dubău, mort ca erou pe valea Cernei, la 26 Sept. 1916.

În „Monitorul Oficial“ din 15 Febr. 1886, și a schimbat numele în cel adevărat de *Dubău*, potrivit descendenței sale din popa Toader din Sângiorzll Bistriței. care pe vremea lui Mihaiu Viteazul „luptă în fruntea credincioșilor săi români“ contra asupririi Ungurilor. (Șt. Meteș, *Ist. Bisericii și a vieții religioase a Românilor din Ardeal și Ungaria I*, p. 344 Arad 1915) Din acel popa Toader provine Ieremia Dubău, mort la 27 Iulie 1802. Familia a emigrat la Tereblecea, în Bucovina. Ieremia Dubău are 3 băieți preoți și o fată: 1. Protopopul Filip Ieremievici, din Tereblecea, † 12 Ianuar 1846 de 76 ani; 2. Preotul Ioan, din orașul Siret, † 20 Iulie 1848, de 66 ani și 3. Preotul Leonte din Tereblecea, † 28 Maiu 1840 de 60 ani.

Protopopul Filip a avut 6 băieți și 5 fete — dintre cari Dumitru Filipescu-Dubău are fiu pe foarte cunoscutul *Nicu Filipescu-Dubău*, fost Procuror la Dorohoiu, fost Primar la Darabani 18 ani († la Iași, în 1891), — autorul *Dicționarului Geografic al Jud. Dorchoiu*, tip. Iași 1891. Mai are și alte tipărituri, însă noi menționăm că Dicționarul său geografic este lucrare de bază, până în prezent, asupra jud. Dorohoiu. Familie de cărturari, doarece un frate al lui Nicu, anume Gh. Filipescu-Dubău, inginer este autorul unei hărți importante: Charta Principatelor Unite a României cu circumvecinele țări Banatul, Transilvania, Bucovina și Basarabia, Iași. 1864. Alt frate, Constantin Ieremievici, psalt în Tereblecea, † 30 Ianuar 1868, are mai mulți fii, între cari și pe *Catinca*, însoțită cu Anton Hachi, subchirurg la Dorohoiu — din care se naște pr. Antonie Dubău...

Despre pr. Dubău și despre ceilalți pe care i am pierdut, s'ar cuveni să se scrie cu mult mai mult.

Necazurile care ne înconjoară nu ne dau răgaz a ne îndaplini după cuviință datorია.

Lăsăm altora, în viitor, pioasa sarcină!

Prin nobilul lor apostolat, s'a dovedit încă odată în fața și în inima poporului. că mai mult decât orice, în misiunea sfântă a preoției, valorează sufletul desinteresat și idealist.

Econ. Dr. D. FURTUNĂ

IN CHESTIA TULBURARILOR CALENDARISTICE

Tulburările pe chestia calendarului în jud. Neamț și Baia fiind de continuă actualitate, dăm mai jos câteva acte, referitoare la această chestie, pentru cunoștința și orientarea preoților.

Prefectura J. Neamțu cu Adr. No. 17178 din 20 D-brie 1931 trimite Sf. Mitropolii următoarea adresă, ca răspuns la intervenția făcută pentru oprirea speculei calendaristice.

In referire la adresa I. P. S. Voastre No. 5876 din 25 Sept. 1930, avem onoarea a vă înainta alături de ordonanța noastră No. 10319 din 29 Iulie 1931, binevoind a cunoaște că în urma cercetărilor întreprinse s'a constatat că la sediul Soc. „Sf. Ap. Petru și Pavel” din com. Mastacăn, individul *Vasile Chetreanu* în calitate de Președinte a încasat de la diferiți locuitori din jud. Neamțu și Putna sume de bani de peste 100 mii lei, excrocându-i pe chestia vechiului calendar.

Despre aceasta a fost sesizat parchetul jud. Neamț, cu care ocazie s'a înaintat cu rap. No. 6375 | 930 a legiunei de jandarmi, rezultatul cercetărilor făcute la fața locului.

p. Prefect (*Indiscifrabil*).

Șef. Serviciu (*Indiscifrabil*)

PREFECTURA JUDEȚULUI NEAMȚ

ORDONANȚA

No. 10319 din 29 Iulie 1930

Noi Prefectul Județului Neamțu, având în vedere raportul No. 838 | 930 a D-lui Prim Pretor plasei Neamțu, prin care ni se aduce la cunoștință că în comuna Vânătorii Neamțu funcționează o asociație cu caracter religios.

Având în vedere că această asociație religioasă propagă doctrine de natură a atinge ordinea publică prin aceia că îndeamnă pe săteni a nu respecta noul calendar, și nici nu posedă autorizația de funcționare cerută de art. 24 din legea Cultelor.

Considerând că asemenea asociații religioase funcționează și în alte comuni din acest județ.

Având în vedere și dispozițiunile art. 276 și 280 din legea de organizație activă și art. 68 din legea de organizare a Poliției G-rale a Statului.

O R D O N Ă M

Se interzice în tot cuprinsul județului Neamțu funcționarea ori cărei asociațiuni cu caracter religios care nu posedă autorizația cerută de art. 24 din legea Cultelor.

Contravenienții se vor pedepsi cu amendă de cincisute lei conform art. 68 din legea pentru organizarea Poliției generale a statului.

Data astăzi 28 Iulie 1930.

Prefectul Jud. Neamț Gh. ISACESCU

Șeful serviciului, V. ALBU

M E M O R I U L

Adresat I. P. Sf. Sale Patriarh al României, I. P. Sf. S. Mitropolit al Moldovei, D-lui Prim Ministru al Țării, D-lui Ministru de Interne, D-lui Ministru al Cultelor și D-lui Ministru de Justiție.

Neamul nostru românesc a trecut prin grele încercări. Au fost timpuri când se credea nimicită cu totul ființa neamului nostru. Cu ajutorul lui Dumnezeu însă am trecut nevătămați prin toate primejdiile și ne-am văzut uniți la un loc în vechile hotare. Cei care-au luptat cu scrisul, cu graiul, ori cu pușca și cu sabia, își dau seama de greutatea ce-au fost de îndurat pentru ca neamul nostru să-și vadă îndeplinit visul de veacuri.

Ajutătoarea noastră în toate vremile, aceia care a ținut vie în sufletele noastre credința în învierea neamului nostru, a fost Biserica. Prin ea s'a păstrat credința, arma cea mai puternică a izbândirilor noastre.

Cu crucea într'o mână și cu sabia în alta a învins Mihai Viteazul la Călugăreni oastea turcilor, de zece ori mai numeroasă ca a creștinilor. Datorită credinței noastre neșrămutate ne-am văzut uniți într'o Românie liberă. Și tot credinței datorită, țara noastră are ridicate în toate părțile altare de

rugăciuni lui Dumnezeu, clădite din milostivirea creștinilor.

Voevozii țării ca și toate cârmuirile au avut todeauna o deosebită grijă de biserica neamului.

Cu adâncă părere de rău vedem astăzi în satele județului Baia și mai ales în părțile noastre, o slăbire a credinței noastre creștinești. Creștinii au început a perde dragostea de biserica lui Dumnezeu. În sărbătorile lucrează fără nici o sfială, obiceiurile creștinești și strămoșești au început a se părăsi și prin aceasta slăbește ființa neamului nostru.

De câțeva vreme, mai ales de vre-o 2 ani, o agitație pe chestia calendarului se observă în satele; Brusturi, Bogdănești Boroaia, Drăgănești și alte sate vecine. Creștinii sunt despărțiți în tabere: Cu vechiul calendar și cu noul calendar. Răul cel mare este că cei cu vechiul calendar sunt susținuți și încorajați în acțiunea lor de însuși administrația județului Baia. În multe sate primarii sunt cu calendarul vechiu. De pildă: Bogdăneștii au pe Buhat, Ciumuleștii pe Dulgheru, Boroaia pe Ghiță Pintilie.

Chiar Prefectul administrativ al județului Baia, a răsplătit cu un frumos bacșiș pe cei care au umblat cu uratul după calendarul vechiu în comuna Râșca, făcând dezordine în sat și neliniștind lumea care serbase odată mai înainte, la timpul lor anul nou și sărbătorile Nașterii Domnului. Din mulțimea de oameni, cităm ca martori pe Preot Mihai Cărlănescu și Șeful postului din Râșca.

Toate procesele-verbale încheiate de șefii de posturi în anul trecut contra contraveniențelor au fost reținute la Prefectură.

Anul aceasta, din nou s'a produs o sumă de dezordini, din care pricină jandarmii însărcinați cu paza satelor, au adresat Procese-Verbale, trimițând în judecată pe contravenienții, care în noaptea de 13-14 Ianuarie 1931 au tulburat liniștea oamenilor. Dovadă plângerile locuitorilor: Vasile I. Blaga, Vasile T. Peiu, Gh. N. Murariu, care sunt făcute Judecătoriei Ocolului Rural Boroaia, care locuitori au fost obiectul celor mai mari batjocuri din partea câtorva locuitori cu stilul vechiu.

D-l Prefect administrativ al județului cum și deputații și senatorii de azi au luat pe față apărarea celor cu stilul vechi, întreținând prin aceasta agitația între locuitorii satelor. Senatorul Octav Zarian, avocat, s'a prezentat la judecătoria Ocolului Boroaia, apărând în mod gratuit pe contravenienți, cărora Prefectul ad-tiv le-a făgăduit că nu vor plăti nici o amendă, căci

prefectura va stărui pe lângă tribunal să-i achite. În orice caz prefectura va plăti amenzile lor.

S-a căutat apoi să intimideze justiția la Boroaia, că se va muta judacăforia, ori că se va desființa. D-nii avocați Gh. Mindrilă și Iacon Silvestru pot mărturisi aceasta. Cum să se amestice politica pînă și în justiția țării?! Cât de regretabilă este această stare de lucruri!...

Când am văzut pînă unde s'a ajuns în chestia calendarului, toți câți ne dăm seama de ce ne poate aduce ziua de mâine, când vremi grele ne vor găsi învrăjbiți, ne-am adunat cu hotărârea să cerem tuturor autorităților superioare cu răspundere în țara noastră, să binevoiască a interveni la forurile din conducerea țării, să înceteze aceste agitații în sânul bisericii noastre ortodoxe române: administrația județului să nu se mai amestece în chestia calendarului, agitând lumea. Prefectura să nu mai dea autorizații celor cu stilul vechiu, ca să se țină două rânduri de sărbători: iar preoții să fie ajutați în acțiunea lor pentru a se aduce pacea și buna rânduială în sânul bisericii. Să nu se influenteze justiția în ce privește judecățile pe chestia calendarului.

Stăruim în cererea noastră și dorim să vină timpuri de pace și de bună rânduială în lumea satelor noastre, mai ales când toți vecinii se întăresc, pregătindu-se pentru ziua de mâine.

Supuși fii ai bisericii creștine ortodoxe din comuna

Boroaia jud. Baia:

Preot Petrea Moldovanu-Boroaia : Preot Mihai Cărlăneăcu-Bogdănești : D-tru Savinescu inv.: Afia V. Petroaia inv. N. Cercel inv.; Zamfira Cercel inv.: Roza preot Moldovanu inv.: C. Covataru inv.: Ecaterina C. Covataru inv.: Mihai Boleac inv.: Elena M. Boleac inv.: Teodor Nicoară inv.: V. Bârleanu inv.: V. Tomegea inv.: Maria Tomegea iuv.: V. Diaconescu cântăreț Boroaia; Nic. Moişanu eântăreț Moişa; V. D. Petrescu Ioan Meleşteanu : Mihai Bordeianu; Grigore Hulubină; N. Baltag; V. Gh. Costân; Teodor Arsintescu, V Covataru : Const. T. Monoranu : Cost. I. A. Niculăesei; Ion D. Moldovanu; Cost. V, Micoară; Gh. T. Barariu; Gh. Gh. Hulubină; Gh. V. Matei Cost. V. Onişoru; Grigore Covataru; Gh. T. Monaranu; Toma Vasiliu; Grigore Tomegea, Petrea Tomegea; Cost. P. Maxim Cost D. Roman; T. Gh. Mocanu; Grigore I. Ciobu; Gh. Niculau.

De oarece măsurile adoptive s'au dovedit mai mult aparente și ineficace, și agitațiile se continuă tot mai provocător, I. P. S. Mitropolit al Moldovei a trimis d. *Ministru de Interne și Președinte al Consiliului*, următoarea adresă sub No. 2270 din 25 Aprilie a. c. cerând luarea de urgente măsuri:

După cum cunoașteți din adresa Noastră No. 182 a. c. tulburările pe chestiunea calendarului îndreptat sunt încă destul de vii prin anumite regiuni din județele Neamțu și Baia. Este bine constatat, că această chestiune se speculează. Buna credință și naivitatea unor săteni este abil exploatată de către persoane interesate, care și fac din aceasta o îndelnicire productivă.

Ca probă semnalăm următoarele două cazuri:

1) *In comuna Mastacan din județul Neamț s'a constituit și funcționează, neautorizat, o societate numită de binefacere „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” al căreia scop adevărat nu e decât o împotrivire organizată față de rânduiala calendarului, prin ridicare de biserici și așezare de preoți, care să slujască după „stilul vechi”.*

Spre acest stârșit capii ei fac o intensă propagandă în mai toate satele Moldovei și chiar prin Basarabia, adunând bani dela săteni pentru susținerea falsei lor acțiuni.

Societatea aceasta, care nu e persoană juridică și nu are nici o autorizație de funcționare, ține registre, strânge bani, face propagandă — nestingherită de nimeni.

Ordinele prefecturei pentru ridicarea condicilor și oprirea acestei deghizate specule bănești, spre mirarea noastră, au rămas fără efect, cum rezultă din alăturata corespondență primită pe lângă raportul No. 465 a. c. al Protopopiei de Neamț.

Avem dreptul a crede, că de către fosta administrație acțiunea aceasta de turburare și învrăjpire a spiritelor a fost văzută prin prizma intereselor politice de partid.

Credem însă, că e de neadmis ca atari înjghebări clandestine, care dăunează atât de mult ordinea și liniștea țării, să rămână încă neoprite și nepedepsite

2) *Mănași de acelaș spirit împotriviți pe chestiunea calendarului cași de vădite interese bănești, mai mulți săteni din comuna Vânătorii-Neamțu acelaș județ, au ridicat o*

casă de rugăciuni, numită biserică, în care călugări excluși din monahism și caterisiți fac slujbe religioase pe „stilul vechi“ mai ales în timpul nopții, speculând naivitatea sătenilor.

Această casă, zisă biserică, funcționează ilegal, nu are și nici nu poate avea vreo autorizare, fiind contrară Art. 21 și 24 din legea Cultelor, care limitează precis cultele recunoscute și putința lor de funcționare. Dar ea mai constituie, prin scopul și acțiunea ei, un adevărat focar de învrăj-bire și provocare față de ceilalți săteni, care se văd astfel jigniți și nemulțumiți, că biserica părinților lor din sat este ocolită și desprețuită ca „rătăcită“ și chiar „spurcată“.

Plângerea scrisă a sătenilor din Vânători, ce poartă 180 semnături și pe care v-o alăturăm în original, este semnificativă pentru tulburarea ce o face în sat această nouă, pretinsă „biserică“ condusă de călugări excluși și persoane interesate.

De aceea semnalându-vă aceste două cazuri de acțiuni clandestine pe chestiunea calendarului, cu deosebită onoare vă rugăm a lua de urgență măsuri, ca ambele injghebări amintite : Soc. „Petru și Pavel“ din Mastacăn și casa de cult din Vânători, județul Neamțu, ilegale și primejdioase ordinii publice, să fie desființate.

Tolerarea mai departe a acestei stări de lucruri, atât de păgubitoare liniștei și ordinii în sate, ar fi o greșală neiertată cu grave urmări pentru țara noastră.

Primiți etc.

PIMEN Mitropolit al Moldovei

Consilier Referent (ss) Pr. Const. Roșescu

Avem deplină încredințare, că noul guvern, a cărui grijă de a aduce liniște și ordine în viața socială este un principal punct de program, va ști să pună capăt acestor acțiuni de îndrăzneală speculă, care tulbură de atâta vreme satele din Moldova, cu tacita și vinovata îngăduință a autorităților. R.

In amintirea studentului teolog Const. Chirica ¹⁾

*Tocmai acum când codrii s'au transformat într'o prive-
liște verde care distrează ochiul și predispune sufletul, când
câmpiile cu iarbă și florile de pe ele au devenit cea mai su-
perbă și strălucitoare diademă a primăverii, și mai ales
acum când firea tresaltă de bucurie și veselie, fatalitatea a
intervenit și a răpit pentru vecie din mijlocul nostru pe fos-
tul coleg C-tin Chirica student anul III la Teologie.*

*Prin această pierdere, facultatea de Teologie din Bu-
curești a pierdut pe unul din harnicii ei lucrători, iar du-
rerea și tristețea au pătruns adânc o inimă de părinte!...*

*A trebuit ca pasărea cu cioc de fer care tăia vijelios
imensitatea cerului, să-și obosească mușchii aripelor pen-
tru ca apoi vertiginos să și ia drumul spre pământ, sfărâ-
mându-se!*

*Nu s'a sfărâmat un avion, ci sa pierdut un erou, și
s'a nimicit un talent și s'a spulberat o speranță!*

*S'a pierdut un erou, și acesta este că atuncea când
apele Dunărei se vor tulbura și pădurile Carpaților vor
vui vijelios, avea să fie în plus cu unul, acei ce vor avea
de'ndeplinit rolul de santinelă aerionă; s'a nimicit un
talent, pentru că coardele acelu suflet blnd și fin
au fost distruse; s'a spulberat o speranță, căci fructul mun-
cii lui n'a avut posibilitatea să fie pus în slujba bisericii.*

*Iată perspectivele frumoase ce singure și le creia!..
Iată lumina care se aprinsese pentru a lumina în întu-
neric și vîntul fiindu-i protivnic, ea a trebuit să cedeze!..
Însă eu cred că acest trandafir ce-a fost răpit așa de nă-
prasnic din fermecătoarea și încântătoarea primăvară a
vieții, timpul îl va înlocui; însă ceace materialmente poate*

1) Studentul Const. Chirica de la fac. teologică din București, fiu al
preotului Gh. Chirica paroh la Schitul-Duca J. Iași, și-a pierdut viața de-
curând, într'un accident de aeroplan. R.

fi refăcut, sufletește foarte greu, căci tot va mai rămîne încă o inimă de părinte care va sîngera...

Plini de durere pentru pierderea lui, îi vom pastra o amintire neștearsă și vom ruga pe D-zeu pentru a-i dărui fericirea cea veșnică.

Fie-i țărâna ușoară !

TEOFĂNESCU I. CHEORGHE
student în Teologie București

Bugetele Parohiilor și Secțiunea Economică a Mitropoliei*)

II.

Cazul comparativ, adus în discuție, între cele două parohii din jud. Botoșani și Neamț, nu-i singuratic. Sunt zeci de cazuri analoage, nu numai în județul Neamț, ci și în celelalte județe, care vorbesc dela sine.

Numai relev însă, decât cazul dela parohia Tazlău. care are prevăzut în bugetul de venituri, la pangar, suma de 6000 lei. pe când parohiile : Reditu, Valea Sacă. Sabașa, Căciulești, I. Bălțătești, Bobcești, Cârliși, Borca, Roznov etc, au prevăzut în bugetele lor respective, ca venituri din pangar, sumi ce variază între 100-800 lei.

Mai curios e cazul parohiei Păstrăveni, care nu trece nici un venit provenit din pangar sau diverse, mulțumindu-se a totaliza bugetul la venituri cu lei 400, proveniți din fondul „Sergiu Candiano“, dați din Casa Școalelor.

În fața acestei situații, pe bază de comparație și conștiință personală, Secțiunea Economică, crede că e în drept, și de a sa datorie, de a modifica bugetele prezentate de parohii, care nu oglindesc realitatea.

Modificările făcute, socotim, că numai în cazuri excepționale, nu corespund realității.

Dacă lucrul stă altfel, credem că ar fi imoral, de a trece cu vederea și a aproba bugete reduse, adesea chiar fictive, întocmite numai de formă pentru a răspunde unui ordin, ce anual se repetă la o anumită dată sau epocă.

*) Vezi numărul de pe Martie al revistei.

Noi credem, că Secțiunea Economică a Mitropoliei, prin modificările făcute în bugete, îndeplinește un real serviciu bisericilor și în special preoților, și iată motivele :

1. Consiliile și epitropiile parohiale și în special preotul care conduce aceste organe bisericești, are o gestiune de domeniu public, care poate fi verificată oricând, de către organele în drept ale Statului (numai vorbim de cele bisericești) și orice nereguli sau mistificări, îi pot aduce grave neplăceri.

2. Modificările făcute, silesc pe preot, ca mânuitor de bani publici, să aibă o gestiune ce se apropie de realitate. Prin aceasta, ferim pe foarte mulți preoți, de a cădea în greșeli și

3. Să stabilește prin aceste modificări, anumite reguli sau dreptare de urmat, pentru viitor, la întocmirea bugetelor.

4. Se face apoi și o educație poporului (care altă dată era în floare) de a ajuta Biserica, prin diferite contribuții benevole.

5. Stăruind, cu un cuvânt, la realizarea și înmulțirea fondurilor bisericești, înșamnă că purtăm grija zilei de mâine asigurând bisericile, pentru vremuri mult mai grele, ca cele de astăzi.

Pr. V Mihailescu

Consilier Referent

(Va urma)

CRONICA EXTERNA

Conferența dela Lambeth și Schisma Bulgară

Să știe că de mai multe decenii biserica bulgară în lupta ei pentru autocefalie și pentru neatârănarea ei de biserica Constantinopolei a fost declarată de către Patriarhia Ecumenică „schismatică”. Supărarea Fanarului a fost pentru că autoritățile clericale bu'gărești au hotărât să-și înființeze un exarhat în Constantinopole adevărat un fel de locțiitor de Patriarh de oare ce Patriarhul Grec din acest oraș li s'a arătat ostil năzuințelor, pentru autocafalie. Cu toate acestea biserica bulgară nu este privită ca schismatică de toate celelalte biserici și patriarhii autocefale, inclusiv biserica noastră românească care în repetite rânduri a ajutat biserica soră de peșta Dunăre cu cele trebuitoare, mir, etc.

Schisma era provocată deci pe o chestie de neînțelegere mai mult de ordin politic decât Canonic și este dureros ca ea să dăinuiască despărțind din sânul ortodoxiei o biserică ca cea bulgară, care a fost în alte vremuri în fruntea tuturor treburilor ortodoxe. De aceea chiar Sanctitatea Sa Patriarhul nostru acum câțiva ani a întreprins un demers pe lângă Patriarhia Ecumenică în sensul unei mediațiuni de împăcare și ridicare a schismei.

Anul trecut Arhiepiscopul de Cantorbéry făcând apel tuturor bisericilor ortodoxe să participe la conferința de la Lambeth în scopul de a lua contact cu episcopatul Anglican pentru o nouă convorbire relativ la unirea bisericilor, a făcut invitație și bisericii bulgare care a și trimis pe Episcopul Paisie. Deși a fost admis la conferință în mod neoficial, totuși spiritul de bună înțelegere și ospitalitate al Angliei a făcut să înmoaie spiritul intransigent al Grecilor și să isprăvească prin a privi biserică bulgară ca o biserică soră. Patriarhul Meletie al Alexandriei, care a reprezentat el însuși biserică din Egipt (fostul Patriarh Ecumenic din 1923) la întoarcerea sa de la Londra a declarat în Atena că o „înțelegere între biserică bulgară și Patriarhia ecumenică este foarte apropiată. Biserica bulgară va fi declarată autocefală însă cu condiția de a nu mai trimite episcopi în diocesele conduse de episcopi ortodocși — e vorba de Macedonia.

Se cuvenia deci reprezentanților bisericii Constantinopolitane ca mai înainte de a începe o convorbire la Lambeth în privința unirii cu Anglicanii să se împacă cu cel mai de aproape al său adică cu sora sa în Hristos, biserică bulgară.

Biserica noastră urmărește cu mult interes această împăcaciune între bisericile surori ortodoxe și s'ar simți fericită auzind vestea că în fine conflictul regretabil s'a aplanat și că schisma a fost ridicată.

Raportul dintre cele trei biserici Ruse

Să știe că actualmente biserică rusească e împărțită în trei diviziuni și anume: Biserica așa numită *vie*, adică cea rămasă sub bolșevici în Rusia care prin șeful ei Mitropolitul Serghie al Novgorodului locuitor de Patriarh a recunoscut de canonică autoritatea bolșevică.

Din cauza acestei recunoașteri o parte din clerul rus s'a adunat împrejurul Mitropolitului *Antonie* al Kievului care își are sediul astăzi în Serbia la *Karlovitza* formând o fracțiune de biserică aparte.

De această biserică depind mai cu seamă emigranții de prin diferitele țări în urma revoluției rusești, unele biserici din America sau din Extremul Orient și unele misiuni ruse. Mitropolitul *Antonie* se crede cel mai indicat pentru a urma la

Amânarea Adunării Eparhiale

Adunarea eparhială, convocată pentru ziua de Duminică 24 Mai a. c. neputând ține ședința din cauza lipsei unui mare număr de membri, I. P. S. Mitropolit după ce a expediat câteva telegrame a dispus amânarea ședinței pentru ziua de Joi 11 Iunie a. c.

Suprimarea plății membrilor Consistoriilor

Prin adresa No. 5748 din 7 Mai a. c. Ministerul Cultelor și Instrucțiunii a făcut cunoscut Sf. Mitropolii, că „în bugetul pe anul curent nu s'au mai prevăzut fonduri pentru plata diurnei și a cheltueleur de transport făcute de membrii consistoriilor“.

Deci oficiile noastre judecătorești, în neputință de a-și întruni membrii și a lucra, sunt de fapt ca și desființate. Rămâne de văzut, cum va deslega situația înalta autoritate bisericească. Faptul constituie, în orice caz, o nouă și o grea lovitură pentru buna administrare și conducere în cele bisericesti.

În alt sens lucrul e încă și mai semnificativ.

După suprimarea cheltuelilor materiale de întreținere a bisericilor, urmată de suprimarea bugetară a atâtor posturi însemnate din conducerea bisericească, de protopopi, de revizor și secretar eparhial, de misionar, apoi a paraclisierilor—această nouă veste cu desființarea oficiilor de judecată bisericească e cel puțin îngrijitoare; ea arată clar, că suprimările bugetare în Biserică sunt în serie și merg destul de rapid.

Ne întrebăm, cu grijă, unde și când se vor opri? Nu cumva aceasta este numai începutul unui proces pe care vrea să-l deschidă și la noi „democrația“ vremii de față?

Sperăm că noua Cărmuire a Țării, condusă de cele mai sănătoase vederi, va ști să pună capăt acestor amputări, pe cât de ilegale pe atât de dăunătoare, făcute în organismul Bisericii naționale.

R.

MULȚUMIRI PUBLICE

Sf. Mitropolie a Moldovei aduce mulțumiri publice următoarelor persoane și instituții care au ajutat la înzestrarea bisericeii filiale din „*Cișmănești*“ parohia *Dobârceni* jud. Botoșani, cu prilejul restaurării ei :

Familiei *N. Știrbăț*, care a făcut strana Maicii Domnului d-lui *I. Matei*, care împreună cu alți credincioși au îmbrăcat Sf. Masă : d-lui *V. Lapedatu*, care a făcut icoane hramului și un icnostas, îmbrăcat în pânză ; d-lui *Ilie N. Maiei*, care a donat perdeaua la Sf. Uși împărătești : d. *Gh. Turculeț* pentru o însemnată donațiune în bani ; d. *Dan Alexandrescu*, proprietarul moșiei Guranda care a făcut mari înlesniri de preț la procurarea materialului lemnos : *Cooperativei „Cișmărești”* pentru suma de 10.000 lei donată cu prilejul sfințirii, consiliului parohial din parohia *Mihăeșeni*, care a dăruit catapeteasma bisericeii lor vechi păstrată nevătămată.

Asemenea exprimă mulțumiri următoarelor persoane și instituții care au contribuit la înzestrarea bisericeii parohiale din parohia *Dobârceni*.

D-na *Elena Sturza* care a dăruit material lemnos pentru facerea împrejmuirii bisericeii *Bancei populare* și *Primăriei Dobârceni* care au dăruit câte 10.000 lei în acelaș scop.

Sf Mitropolie a Moldovei aduce mulțumiri publice *P. C. Arhimangriț Mina Prodan* suplinitor al parohiei Mastacăn, jud. Neamț care a dăruit bisericeii parohiale din Mastacăn un rând de vestminte preoțești, complet și alte odoare în valoare de 30.000 lei, precum și *Obștiei credincioșilor* din acel sat, care au dăruit bisericeii cărți de cult. *lăvicere* și diverse *obiecte* necesare serviciului bisericesc în valoare de 20.000 lei.

De asemenea educe mulțumiri publice soților *Anica și Vasile Onofrei* din parohia *Păușești* jud. Iași, care au dăruit bisericeii din parohie un rând de *vestminte preoțești*, complete în valoare de 13.000 lei.

TELEGRAME

Cu prilejul deschiderii adunării eparhiale I. P. S. Mitropolit Pimen a expediat următoarele telegrame :

Majestății Sale Regelui Carol

București

Membrii Adunării Eparhiale întruniți în conferință la Mitropolie, respectuos Vă salută și Vă urează ani mulți pentru binele țării și bisericii.

PIMEN Mitropolitul

Domnului N. Iorga

Prim-ministru

București

Adunarea Eparhială întrunită în conferință, m'a însărcinat a vă aduce mulțumiri, pentru cinstea ce i-ați făcut de a asista la slujba religioasă făcută în Mitropolie pentru începutul lucrărilor ei, regretând că timpul nu v'a permis d'a lua parte la ședință.

PIMEN Mitropolitul

Eminenții sale Patriarhului Miron

București

Membrii adunării Eparhiale întruniți în conferință, respectuos vă salută și vă urează sănătate.

PIMEN Mitropolitul

La care s'a răspuns prin următoarele :

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen

Iași

M. S. Regele a binevoit a mă autoriza să transmit Inalt Prea Sfinției Voastre viile Sale mulțumiri pentru bunele urări aduse de Inalt Prea Sfinției Voastre din partea Membrilor Adunării Eparhiale

Secretar particular al M. S. Regelui

C. DIMITRESCU

Mulțumind Inalt prea sfinției Tale și venerabilei Adunări de bunele urări, doresc Arhiepiscopiei progrese continue.

PATRIARH MIRON

Parohii vacante

— *Parohia Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești Balanu, Marginea și Nichid .

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale : în satul Balanu cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid. ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.

— *Parohia Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani. Biserică parohială construită din piatră și cărămidă în stare millocie.

— *Parohia Stroești* jud. Botoșani, vacantă dela 15 Aprilie a. c. prin demisia parohului.

Este compusă din 3 sate, cu o singură biserică în bună stare.

Are 24 Ha. pământ bisericesc și Casă parohială în bună stare.

Populația e de 319 capi de familie cu 1415 suflete.

Spre știință

Se aduce la cunoștința parohiilor, protopopilor, mănăstirilor și tuturor schiturilor bisericești cum și persoanelor particulare, că orice corespondență pentru Mitropolie se adresează pe numele : **Mitropolia Moldovei**, secțiunea respectivă.

Acelaș lucru se va face și în ce privește trimiterea coletelor poștale.

Adrese sau colete, trimise personal Consilierilor referenți, secretar, casier, se vor refuza, fiind supuse la taxe — de către oficiul poștal.

Inștiințare.

Societatea „Lumina“, care fabrică lumânări de ceară curată de albine în sf. mănăstire Bistrița de lângă orașul Piatra N., posedă pentru desfacere orice cantități și mărimi de lumânări, care vândute cu bucata aduc un beneficiu pangarului bisericii între 40-60 lei la kilogram, pe lângă că păstrează curățenia locașurilor sfinte și sănătatea slujitorilor și a credincioșilor, fiind jertfa cea mai curată ce se poate aduce lui Dumnezeu.

Prețul la sediul societății este de 225 lei kgr. și se pot expedia prin poștă și C. F. R. deosebit de centrele unde societatea își are depozitele în jud, Neamț și Baia-

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

CUVÂNTAREA

I. P. S. MITROPOLIT PIMEN, ROSTITĂ ÎN SENAT CU
PRILEJUL SĂRBĂTORIREI D-LUI PRIM. MINISTRU
N. IORGA

D-l Gr. Constantinescu, președinte provizoriu: Înalt Prea Stinția Sa Mitropolitul Moldovei are cuvântul.

I. P. S. S. Pimen Mitropolitul Moldovei și al Sucevei: Neamul românesc sărbătorește pe cel mai mare învățat și dascăl al său.

Voci: Să trăiască! (Aplauze prelungite).

I. P. S. S. Pimen Mitropolitul Moldovei și al Sucevei: Biserica Ortodoxă Română, al căreia trecut, marele învățat Nicolae Iorga l-a răscolit și l-a evidențiat, ca o instituție culturală națională românească, se asociază la sărbătorirea marelui învățat Nicolae Iorga. (Aplauze prelungite).

Nu eu am să înșir toate lucrurile, pe care Nicolae Iorga le-a desăvârșit până acum și îi dorim ca să desăvârșască încă multe în decursul vieții sale: mă voi mărgini numai, a ruga pe Bunul Dumnezeu, să dea sănătate marelui nostru dascăl Nicolae Iorga, să trăiască și să conducă mai departe cultura neamului nostru românesc, nu numai în limitele României întregite, dar și în toată lumea aceea mare, lucru pe care deja l-a început—prin mergerea sa în țările cele mai îndepărtate, ducând acolo reputația cea mai frumoasă, pe care o avem, aceea a învățatului nostru român Nicolae Iorga. (Aplauze).

Nu voi uita niciodată zilele cele mari pe care le-am petrecut împreună la Iași, în timpul războiului, când Nicolae Iorga, prin organul său „Neamul Românesc“ în toate zilele dus pe frontul de luptă și pus în mâna ostașilor români, i-a îndemnat să lupte cu vitejie, ei au luptat împinși de marele dascăl, Nicolae Iorga, în îndeplinirea idealului strămoșesc adică unitatea neamului nostru românesc. (Aplauze)

Trăiască marele nostru dascăl Nicolae Iorga! Țara românească și neamul românesc binecuvintează amintirea muncii lui fără preget și atât de bogată, cu care Dumnezeu l-a înzestrat, pentru a face cinste neamului nostru românesc. (Aplauze prelungite) ¹⁾.

NECULAI IORGA

Îndeplinim un act de conștiință și de elementară datorie morală, când la omagiul unanim adus de către întreaga presă românească marelui dascăl al neamului, dl. N. Iorga, cu prilejul fericit al împlinirii a 60 ani de vârstă, asociem și modestă noastră foaie.

De altfel a admira și omagia opera de proporții uriașe a marelui cărturar nu mai este pentru cineva un merit. Această operă stă în cadre atât de vaste și poartă cu sine atâta prestigiu, în cât recunoașterea ei — simplă constatare a unui adevăr — se impune dela sine ca ceva obligatoriu pentru orice dreaptă conștiință. Poate fi vorba cel mult de o datorie, nu și de o virtute.

Schițarea operei și personalității d. N. Iorga, care domină, înrâurind covârșitor, întreaga viață culturală românească din ultimele trei decenii, recunoaștem, e un lucru greu, poate chiar îndrăzneț. Activitatea sa este atât de variată, prin domeniile deosebite în care s'a desfășurat, și atât de importantă prin rezultatele hotărâtoare, ce a avut, în cât nu știi ce anume lature din această uimitoare desfășurare de muncă omenească a

1) Monitorul Oficial din 29 Iunie 1931.

fost mai însemnată și mai esențială pentru fecundarea culturii românești în toată această vreme. Căci toate aspectele multiplei sale activități, care e totuși perfect unitară, sunt deopotrivă de importante în sine ca și de folositoare pentru promovarea culturii noastre naționale.

Astfel istoricul fără egal, care a dat țării sale și științei europene atâtea opere de necontestată valoare, nu e cu nimic mai prejos ca îndrumătorul literaturii și artei românești, tocmai în vremea când acestea își căutau adevăratul drum al dezvoltării lor; după cum animatorul de totdeauna, prin grai și prin scris, al sufletului românesc a slujit cel puțin în aceeași măsură idealurile vieții noastre naționale ca și profesorul—apostol, ca și academicianul de mare prestigiu, ca și stegarul neobosit al înnoirii moravurilor vieții noastre publice.

Personalitatea sa ?—cu adevărat una dintre cele mai strălucite și mai complexe din câte a dat neamul nostru până azi. Dela Cantemir, învățatul cu nume european, la Hajdeu, Cogălniceanu și până la Eminescu — exemple strălucite ale spiritualității românești — pe linie ascendentă N. Iorga înfățișează azi, ca putere de creație și genială intuiție a adevăratelor nevoi și destine ale neamului, figura cea mai reprezentativă a poporului românesc.

Activitatea sa ? — cel mai impunător monument al culturii românești contemporane, merit să arate până mult departe în viitor liniile mari ale dezvoltării noastre sufletești ca popor.

Dar ce n'a făcut și n'a jertfit acest mare barbat pentru înaintarea neamului său ?

Om de știință, în înțelesul înalt al cuvântului, d. N. Iorga a înțeles, întâi de toate, că adevărata știință nu poate pluti în abstract, degajată de orice preocupări față de realitățile vieții naționale și sociale, ce se cer ajutate prin luminile ei. Ci, pe lângă cercetarea adevărului, ea mai are și rolul bine determinat de a contribui prin mijloacele, ce are, la progresul și dezvoltarea continuă a societății omenești pe căi normale.

Și astfel profesorul a adecvat vasta știință istorică scopului de întărire a conștiinței noastre naționale, prin cunoașterea trecutului românesc, prin punerea în lumină a vechilor tradiții de viață națională ca și a ideilor de bază, care au ajutat la pastrarea ființei noastre naționale în trecut, indicându-le ca unice temelii sigure pentru o trainică dezvoltare a ei în viitor.

Deci pregătirea viitorului pe bazele firești ale experienței și tradiției de veacuri a poporului — ca expresie a instinctului național însuși —, iată piatra de temelie pentru normala dezvoltare a culturii românești în viitor.

Aceasta a fost largă și sănătoasă concepție, după care marele dascăl și-a orientat întreaga sa activitate culturală.

Ea l-a inspirat, dându-i puteri nesfârșite, atunci când a scris despre trecutul și pământul românesc, ori când a călătorit prin toate colțurile acestui pământ, luminând și îmbărbătând, pregătind cu răbdare și jertfă unitatea conștiinței de neam, ca primă condiție a împlinirii unității politice, ce a urmat.

Tot ea, și grija de a feri cultura românească de falsificări în faza ei de formație și consolidare, l-a determinat în 1906 să se rădice cu toată tăria împotriva snobismului clasei sociale de sus, care tindea, în inconștiența ei, să introducă în chiar sanctuarul culturii românești — teatrul național — o limbă streină, în locul celei românești.

După cum tot această idee directivă l-a condus când cu atâta însuflețire a activat ca îndrumător al literaturii și artei românești, isbutind să impună definitiv gândirea, că aceste nobile manifestări ale sufletului omnesc trebuie să fie în primul rând un reflex firesc al realităților naționale și imediate, în mijlocul cărora artistul trăește, redând cu preferință tocmai notele originale și caracteristice ale acestor realități. Căci numai astfel

se poate înfiripa o artă națională — produs specific al sufletului unui popor — cu dreptul pentru acesta la valorificare, cu aport propriu, în cultura generală.

Și cât de rodnică n'a fost pentru primenirea conștiinței și mândriei naționale această orientare atât de sănătoasă și riguros științifică, predicată la timp de emeritul nostru dascal.

Dacă curentul naționalist, în conceperea culturii cu produsele ei, și a rostului ce ea are în viață, a repurtat izbânzi definitive asupra direcțiilor contrare, înlăturînd din cale falsele formule umanitariste, și dacă dezvoltarea noastră sufletească, trecînd peste toate primejdiile unei epoci de dibuiri și adânci prefaceri sociale, și-a găsit albia ei adevărată — aceasta, necontestat, se datorește în cea mai mare măsură tot aceleiaș forțe generatoare a culturii naționale, d. N. Iorga.

Alături însă de toate meritele sale covârșitoare pe atâtea tărâmuri de activitate, cea ce încununează strălucit personalitatea d. profesor Iorga este desăvârșita *rectitudine morală* în viață.

Cinstea, dreptatea, respectul de munca altuia, credința nebiruită într'o ordine morală, pentru d-sa nu sunt noțiuni vagi, ci realități vii. Căci le trăește desăvârșit.

Și câtă autoritate personală nu dă marelui predicator al adevărului, viața sa curată și consecventă!

Să mai adăogăm apoi și *cultul muncii* care la d-sa se constată într'o măsură încă necunoscută, și vom înțelege de ce viața acestui ales fiu al neamului apare ca un adevărat *symbol*.

Intr'o societate ca a noastră, sceptică, superficială, crezînd prea puțin în valoarea muncii și prea mult în expediente, exemplul viu al muncii fără ragaz dat de d. N. Iorga este cea mai elocventă și mai utilă lecție de educație.

D-l N. Iorga este în acest senz un mare educator, prin exemplu, al neamului nostru.

Și dacă exemplele mișcă și îndeamnă, atunci-orice suflet cu simțire trebuie să se resimtă în adevăr de acea-

stă pildă fără seamăn a unei vieți curate — închinată până la jertfă muncii și binelui public.

De fapt munca sa pilduitoare a cucerit mereu și înrâurește adânc sufletele.

Școala ce el a creat — școala muncii și a ordinei, a credinței și a datoriei — la care de decenii învață tineri și bătrâni, este pentru vremea ce trăim, cel mai scump dar, ce s'a putut oferi poporului român de pretutindeni : adevarat focar de regenerare morală.

Fie ca sămânța învățătorei și a exemplului seu, aruncată cu atâta risipă în ogorul sufletesc al neamului, să se multiplice și să rodească în veci nesfârșiți.

Trăiască marele Invățător N. Iorga !

Pr. C. ROȘESCU

NECULAI IORGA

— VIAȚA ȘI OPERA SA —

Neculai Iorga e născut la 1871 în Botoșani. Aici urmează o parte din cursurile liceale și apoi trece la Iași, unde urmează universitatea. Pleacă apoi la Berlin și Lipsca de unde își ia titlul de doctor cu lucrarea „Thomas III marquis de Saluces“ în anul 1893, apoi la Paris unde obține titlul de „elev diplomat al școlii de înalte studii cu lucrarea „Philippe des Mèzières et la Croisade au XIV siècle“. E profesor câțva timp la Ploești iar din Noembrie 1894 profesor la Universitatea din București, la catedra de istorie universală.

De mic copil încă, dovedește însușiri excepționale. La 6 ani cunoștea cronicile Moldovei, (Ediția Kogălniceanu) știa pe derost fabulele scriitorului francez Florian (1755-94) citise și știa „Orientalele“ marelui scriitor și poet Victor Hugo (1802—1881). La 13 ani scriea articole de politică externă în ziarul unchiului său Arghiropol din Roman.

Stăpân deplin pe noile metode de cercetare istorică, cunoscător desăvârșit al limbilor clasice : latina, greaca veche și modernă și a tuturor limbilor culte ale Europei, Profesorul Neculai Iorga ca o albină neobosită străbate și cercetează

toate arhivele Europei, strângând, comentând și coordonând un bogat material privitor la istoria poporului român, pe care l-a publicat pe rând în *Acte și fragmente relative la istoria Românilor*, (3 vol.), *Studii și documente privitoare la istoria Românilor* (31 vol.), *Documentele Callimachi* (2 vol.), *Doc. Cantacuzinilor* (4 vol.), *Doc. Barbu Știrbey* (2 vol.), colecția Hurmuzachi a Academiei Române (7 vol. mari), *Doc. Constantin Brâncoveanu* (1 vol.), *Doc. din epoca lui Tudor Vladimirescu* (1 vol.), *Scrisori de domni, boeri, negustori și mese-riași* (4 vol.), *Corespondențe diplomatice sub regele Carol* 1 vol.etc. (Vezi catalogul lucrărilor istorice a D-lui Profesor Neculai Iorga. Pavel Suru București).

Ales membru al Academiei Române secția istorică la 1910 în magistralul său discurs de intrare la Academie, Neculai Iorga își definește concepția sa istorică originală într'un cadru, extrem de vast.

„Istoria, zice el, trebuie să studieze și să înfățișeze viața complexă a unui popor: credinți și datini, legi și obiceiuri, dezvoltarea claselor, activitatea economică, literară, religie și artă“. Urmând concepției sale el cercetează mănăstiri și biserici, răscolește arhive, descifrând documente, citind pietre și hrisoave vechi, și dă astfel pe rând la lumină: *Istoria Bisericii Române* (2 vol.), *Istoria Armatei Românești* (2 vol.), *Istoria Comerțului Românesc* (2 vol.), *Istoria industriei Române* (1 vol.), *Istoria Românilor prin călători* (4 vol.), *Sate și preoți din Ardeal* (1 vol.), *Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria* (2 vol. și în ediție franceză), *Basarabia Noastră* (1 vol.), *Istoria lui Ștefan cel Mare* (1 vol.), *Istoria presei românești* (1 vol.), *Istoria învățământului românesc* (1 vol.), *Viața femeilor în trecutul românesc* (1 vol.), *Regele Ferdinand și Regina Mariea* (2 vol.), *Relațiile Românilor cu Francezii, Englezii, Rușii, Polonii, Sârbii și Grecii* (5 vol. în limba franceză), *L'art Roumaine* (1 vol.), *L'art populaire roumaine* (1 vol.), apoi sute de studii mici și mari în diferite reviste, române și străine cu privire la istoria și viața poporului românesc. (Vezi Catalogul).

Dar viața unui popor este necontenit, întrăurită de viețile popoarelor dinprejur, de aceea este nevoie absolută de a cunoaște istoria universală în toată întinderea și adâncimea ei. Iată partea din discursul său de la Academie, cu privire la

Istoria Universală: „Astfel nici istoria universală la rândul ei nu va fi o culegere de istorii naționale, grupate după motive geografice și culturale, ci urmărirea acelor legături de cultură, de idei politice, de revărsări și cuceriri pe toate terenurile, de strămutări, transformări, potențări și slăbiri, care trebuie să fie singurul ei domeniu. Pregătirea enciclopedică nu e nicăeri o mai mare nevoie decât pentru istoricul vrednic de acest nume” (Minerva Enciclopedie Română p. 564. Cluj 1930).

Această concepție istorică, cu largi orizonturi, l-a dus pe neobositul Profesor Neculai Iorga să se ocupe de istoria tuturor popoarelor Europene, publicând studii de mare valoare atât în limba română cât și în alte limbi străine. Așa el are „*Notes et extraits pour servir a l'histoire des croisades au XVe siècle* (6 vol. 1899—1916), *Geschichte des rumänischen Volkes* (2 vol. Gotha 1905), *Geschichte des Osmanischen Reiches* (5 vol. 1902—1912), *The Byzantine Empire*, (1907 Londra), *Istoriea regelui Carol XII al Suediei* (în Italienește 1905), *Istoria statelor balcanice, Origina și dezvoltarea statului austriac, Istoria poporului francez, Histoire de l'Albanie, istoria slavilor răsăriteni, Rusia și Polonia*, apoi lecțiile ținute la Sorbona din Paris, „*Influences etrangeres sur la nation roumaine, Idées et formes litteraires francaises dans le sud-est de L'Europe, Formes byzantines et realités balkaniques, Relations entre l'orient et l'occident au moyen age*“ etc. etc.

Trece în urmă la opere de înaltă cugetare și sinteză istorică publicând „*Essai de Synthèse de l'histoire de l'humanité*“ (4 vol.).

Iată o parte numai din bogata operă istorică a savantului profesor Neculai Iorga.

Spirit superior, cu înzestrare bogată, el și-a simțit chemarea de îndrumător și către alte domenii ale activității spirituale.

El spune că *istoricul e un bătrân, prin experiență. al nației sale. Dacă nu-l întreabă nimeni el e dator să vorbească, ținând la dispoziția contemporanilor învățături culese în vastul câmp al trecutului. „In literatură el va da sfaturi împotriva modei de ori ce fel, împotriva dezastruoaselor înrâuriri străine care substituie unei originalități neapărate, palida icoană a lucrurilor ce nu pot trăi decât pe pământul lor, împotriva spiritului de castă literară, care*

desăvârșind forma până la echilibristică și bizarerie, ucide sufletul fără de care o literatură nu există decât prin inițiați și diletanți. El va atrage necontenit luarea aminte asupra adevărului elementar și hotărâtor, că literatura și arta, cu toată superioritatea lor, nu sunt decât manifestări ale vieții naționale, care trebuie hrănite necontenit din energia acesteia și care trebuie să se întoarcă spre dânsa pentru a crește această energie... aleșii spiritului, cari înrăulesc viața, au în acelaș timp și o sarcină morală". (Minerva. Enciclopedie Română).

Aceste principii l-au călăuzit pe D-l Profesor Neculai Iorga în toată activitatea sa de critic literar și îndrumător al culturii românești vreme de 40 de ani. Dragostea de neam și știință l-a făcut ca în 1914 să înființeze în București *Institutul pentru studiul Europei sud-estice* cu o revistă lunară; aceeaș dragoste l-a făcut ca să înființeze revistele literare *Floarea Darurilor Neamul Românesc literar* și *Drum drept*. Muncește, scrie la zeci de reviste, îndemnând ca scriitorii români să-și îndrepte privirile asupra neamului întreg în toată dezvoltarea lui istorică și în toată întinderea lui geografică. A înființat la Vălenii de Munte o tipografie și o „Universitate Populară“ 1908, care a devenit un focar de lumină și iubire de neam. Tot acolo a înființat și o școală de misionare „Regina Maria” și un cămin pentru minoritari „Regele Ferdinand”.

A fost secretar și acum președinte al „*Ligii Culturale*” reușind a clădi un palat model, prin munca, conferințele, și jertfele sale de tot felul. A lucrat mereu ca numele românilor să fie cunoscut și respectat în străinătate. A căutat să strângă și să cultive cât mai mult legăturile culturale cu toate marile națiuni culte din Europa. A înființat „*Școala Română*” în Franța cu sediul în „Fontenay aux Roses” lângă Paris. A înființat *Casa Românească* în Veneția. S'a învrednicit de cele mai înalte titluri și distincțiuni din partea celor mai mari centre universitare europene pentru munca sa științifică și culturală. Profesor agregat la Sorbona din Paris, unde este invitat să fie cursuri 1-2 luni pe an, Membru corespondent la „Institutul Franței” al Academiei Sârbești, Polone, Suedeze, etc.

El este un amintitor neobosit al tradiției naționale, un mărturisitor al unității neamului peste hotare, un predicator al solidarității de rasă și un descoperitor de idealuri, dând cel dintâi exemplul viu al muncii și al vieții corecte.

Prin meritele și cinstea sa desăvârșită, D-l Profesor Neculai Iorga a ajuns un factor hotărâtor în îndrumarea morală și politică a neamului românesc. Om de geniu, mare patriot, D-sa este personalitatea cea mai aleasă pe care a dat-o până astăzi poporul Român.

La împlinirea a 60 de ani de vârstă modeștii luminători dela sate, ucenici ai școalei sale naționaliste, urează marelui dascal încă mulți ani de viață spre a desăvârși marea operă de înălțare culturală și politică a neamului românesc.

Preot PRALEA V. PETRU

In satul părintelui Neculai

In graiul de azi al Dorohoiului „satul părintelui Neculai” înseamnă *Proboteștii*. Sat așezat în regiunea de pădure, cu port național, cu banca cea mai frumoasă din județul Dorohoi, sat înfloritor, care, în ziua de 20 Iunie 1931, a început să-și zidească o mare și frumoasă biserică nouă.

Cu acest prilej, împreună cu toți conducătorii administrativi și sufletești ai județului, în frunte cu d. Prefect Burbure, am văzut și noi acest sat în care stările nouă se îmbină de minune cu vechile tradiții.

Privirile tuturor au fost ațintite în acele clipe asupra părintelui Neculai: un chip albit de vreme, pe care se vedeau brazdele ostenelelor aspre a 50 de ani de preoție și se puteau ceti razele mângâierei și ale biruinței.

Ce vorbă limpede și energică la acest patriarh care nu se dă înfrânt! La vârsta lui și în puterea misiunii lui el comandă cu autoritate și este ascultat cu evlavie. Când în alte părți ale lumii sfintele locașuri stau în paragină ori se dărâmă, în acest sat fiii sufletești ai părintelui Neculai sunt una în credință, dau milionul pe această vreme de criză, și zidesc o biserică frumoasă. O zidesc de zor, părintele stă neclintit toată ziua printre lucrători, iar când va fi gata la Sf. Voevozi, biserică va fi plină de credincioși.

Ce taină este aceasta?

Fără îndoială, și împrejurarea locului. Dar mai presus de toate, taina stă în vrednicia părintelui de acolo și în pasiunea ce Sf. Sa a știut și știe să pună în misiunea sfântă ce are în mijlocul poporului său.

E, întradevăr, poporul *său*, satul *său*.

Deaceia satul Probotești, pentru toți sătenii județului Dorohoi, se numește, cu nume drept și vechi *satul părintelui Neculai*. . .

Econ. Dr. D. FURTUNĂ

DATORIILE CÂNTĂREȚILOR ȘI PARACLISIERILOR

Dacă pentru preoți, sunt anumite legi și regulamente în care se arată categoric pe lângă drepturi și datoriile ce ei le au, pentru cântăreți și paracliseri însă prea puțin se vorbește de acesta. Și datoriile, ce ei le au de îndeplinit rămân la aprecierea preotului paroh care are supravegherea directă și imediată a lor.

Din această pricină, unii din cântăreți și paracliseri cred că singura lor datorie se rezumă în a lua parte la serviciul liturgic, la botezuri, cununii, înmormântări și alte ierurghii, iar paracliserii au a face curățenia în Biserică, a trage clopotele și atâta tot. În ceea ce privește viața lor în afară de biserică, ei socot că nimeni n'are voie a le cere nici o socoteală!

Pentru acest motiv și având în vedere, că atât cântăreții cât și paracliserii — sunt și ei clerici și apoi mai având în vedere, că și ei trebuie să fie colaboratorii preotului în toate împrejurările — având și o purtare potrivită cu demnitatea ce o ocupă, m'am gândit să înșir aici câteva din datoriile lor: spre a fi cetite și cunoscute de ei și apoi a le pune în practică.

Iată cari sunt acele datorii:

1) *a se cultiva neconținut citind: cărți religioase, morale, istorice, de gospodărie etc și apoi reviste bisericesti.*

2) *a-și face serviciul cu: conștiințiositate, evlavie și exactitate în care scop ei trebuie să-și cunoască rolul lor;*

3) *a-și atrage pe lângă ei, tineri cu purtare frumoasă*

și voce bună cu cari ar putea să înjghebe un cor sau pe care i-ar putea întrebuința ca: isonari, citeți, etc.

4) a cruța cât mai mult obiectele din biserică și mai ales acele de care se servesc ei.

5) a păstra curățenia: în biserică, în curtea ei, în cimitir și la casele lor — plantând în curtea lor pomi, flori, etc. etc.

6) a da cel mai frumos exemplu de gospodărie.

7) a se feri de tot soiul de patimi, cari înjosesc pe orice om dar mai ales pe un om al bisericii.

8) a da exemplu de religiozitate și moralitate, precum și de cumpătate.

9) a se spovedi și împărtăși în fiecare an.

10) a fi adevărați colaboratori, și ajutători ai preotului în toate împrejurările — făcând propagandă în sensul vederii preotului printre poporâni mai ales în ceea ce privește religiozitatea și moralitatea poporului, frecventarea bisericii, ajutorarea ei, cu cele necesare etc.

Econom N. DĂRÂNGĂ
Tg.-Frumos

Preot decorat de Dl. Prim-ministru N. Iorga

— Un gest semnificativ —

Preotul Gh. Bicleanu, paroh al parohiei Blăgești-Pășcani jud. Baia, o figură distinsă a clerului nostru sătesc, împlinind 50 de ani de preoție, colegii săi preoți, cu prilejul cercului cultural din Blăgești, au sărbătorit munca sa pastorală rodnică, asigurându-l de toată dragostea lor frățească. Cu bucurie s'au asociat la omagierea sa și mai mulți distinși intelectuali din Pășcani în frunte cu harnicul primar, D-l D-r Samson, care au înțeles să arate vrednicului păstor toată cinstirea cuvenită.

D-l Prefect, prof. Virgil Tempeanu, un vechi sprijinitor al lucrului cultural de la sate, apreciind meritele acestui modest slujitor bisericesc, a crezut că e cazul să-i mijlocească dela înalta cârmuire o atențiune.

D-sa roagă telegrafic pe D-l Prim ministru a acorda acestui preot o decorațiune pentru munca închinată poporului vreme de o jumătate de veac.

Tot telegrafic (din tren) d. prim ministru N. Iorga conferă preotului Bicleanu medalia „*Răsplata muncii pentru Biserică*” felicitându-l.

Sesizat de gestul atât de elocvent al d. prim ministru, I. P. S. Mitropolit Pimen, la rândul său, a complectat bucuria bătrânului paroh, acordându-i rangul de *econom stavrofor*.

E lesne de înțeles bucuria și mângâerea venerabilului confrate față de o răsplată morală atât de bogată, venită de la locuri înalte, după 50 ani de preoție.

Câtă inimă nu va pune el și mai departe în îndeplinirea sarcinei sale după o așa încurajare și cât stimul la lucru nu aduce o atare recunoaștere și în rândul celorlalți preoți, care văd astfel, că munca lor umilă și discretă, depusă ca o adevărată jertfă pe altarul Bisericii și al neamului, este văzută și este prețuită, macar moral, la dreapta ei măsură.

De altfel gestul prompt al d. prim ministru apare ca ceva nou în obișnuințele noastre. Atrăși cu atențiunea mai mult către cei din jur și mai ales din frunte, uităm prea adesea pe cei departați, pe luptătorii din rânduri. Meritul acestora, obișnuit se ia după al masei ; numai arareori individual. Ești un biet preot de sat, să zicem, și nu prea la loc de față, trebuie mult noroc ca să-ți poți face munca cunoscută și apreciată. De obicei ești trecut la gramada anonimilor. Trăești o viață, muncind din greu, fără să se știe de tine. Și totuși de cât preț este pentru lupta mare ce desfășurăm, chiar cel din urmă dintre ostașii cauzei sfinte și câtă nevoie este ca fiecare dintre ei să fie cercetat și ajutat cu drag la postul de veghe și de luptă, unde-i rânduit — fie el ori cât de izolat. Se știe doar, ce importanță covârșitoare are moralul trupei în obținerea biruinței. Chiar cea mai iscusită conducere nu mult ajută, când avântul celor din rânduri este slăbit.

Gestul d. prim ministru nu e fără senz. Iar senzul, se vede bine, acesta este, unul singur: munca celor umili — *descoperită și răsplătită*. Să nu se mai simtă nimeni uitat și părăsit dintre cei ce pun inimă și conștiință în slujba idealurilor sfinte.

Ce semnificație frumoasă poate avea un simplu gest !

C. R.

Serbarea dela Mănăstirea Cetățuia

Dintre toate eparhiile din țara noastră, putem spune, fără să greșim, că Eparhia Mitropoliei Moldovei este cea mai bogată în mănăstiri. Totuși județul Iași are numai o singură mănăstire de călugări: mănăstirea *Cetățuia*, situată în imediata vecinătate a Iașilor, pe unul din dealurile cele mai înalte care predomină orașul. Cetățuia a fost zidită de Duca Vodă, Domnul Moldovei în anul 1669 pentru a-i servi ca loc de retragere în acele vremuri grele pentru țară. Aici Duca Vodă a zidit și renumita sală gotică și baia domnească, apoi a înființat și o tipografie, unde împreună cu marele cărturar, Mitropolitul Dosoftei, au tipărit numeroase scrieri de conținut religios și moral, întreținând în acelaș timp și ideia națională.

Cu toate greutatele vremii, mănăstirea se menține ca un focar de cultură religioasă și națională până aproape de sfârșitul secolului 19-lea. De aici înainte, începe să decadă, e scoasă din rândul mănăstirilor și trecută ca filială la parohia Galata. În preajma anului 1909, biserica m-rei Cetățuia cu sala gotică, baia domnească și celelalte clădiri ajunsese într'o adevărată ruină.

În anul 1909, venind la conducerea Eparhiei Mitropoliei Moldovei I. P. S. Mitropolit Pimen, între cele dintâi măsuri pentru bunul mers al Eparhiei, a fost și salvarea m-rei Cetățuia. Prin stăruința neobosită a I. P. S. Sale, Cetățuia a fost scoasă din rândul bisericilor filiale și declarată m-re independentă cu un sobor de 10 călugări, aleși dintre cei mai buni din m-rele Eparhiei. A fost înzestrată apoi cu 100 ha. teren pentru gospodăria mănăstirească, e reparată sala gotică, clopotnița, și se fac două rânduri de chilii pentru personalul m-rei.

O împrejurare fericită face ca piatra fundamentală a acestor chilii să fie pusă de însuși Regele Carol I care venise la Iași cu întreaga Familie Regală și în asistența delegațiilor tuturor Universităților din Europa, sosiți cu prilejul jubileului de 50 ani a Universității ieșene.

La măreția acestei serbări a contribuit mult și sborul făcut de primul aviator român, Aurel Vlaicu, care a făcut cel dintâi sbor la Iași pe propriul său aparat, fapt care a atras admirația delegațiilor streini.

M-rea Cetățuia are ca patron pe Sf. Apostoli Petru și

Pavel. In fiecare an mulți credincioși din Iași și din împrejurimi se adună la hramul ei pentru recreare și înălțare sufletească.

Anul acesta, hramul m-rei Cetățuia s'a serbat cu un fast deosebit. Fiindcă deasupra dealului acestei m-ri sa făcut cel dintâi sbor de către un aviator român, s'a găsit de cuviință ca serbarea hramului să fie unită cu serbarea aviației, cu care ocazie să se facă și pomenirea eroilor aviației române în frunte cu primul inventator, Aurel Vlaicu. În acest scop, administrația m-rei, de acord cu D-l Comandant al aviației din Iași, au întocmit un program care a fost aprobat de I. P. S. Mitropolit. Toată curtea m-rei era împodobită cu drapele naționale și covoare de verdeață.

La ora 9 a.m. s'a oficiat sf. Liturghie de personalul Catedralei metropolitane. S'a adunat atât de mult popor la slujbă în cât biserica și curtea vastă a m-rei erau neîncăpătoare. Timpul destul de frumos, a avut într'o largă măsură partea lui de contribuție. La ora 10 sosește I. P. S. Mitropolit, care e primit cu mult entuziasm de cler și popor, în sunetul clopotelor. Sosesc și autoritățile civile și militare în frunte cu D-l General Prodan, Comandantul Corp. de armată și D-l P. Bogdan, Primarul Orașului Iași.

Terminându-se slujba, I. P. S. Mitropolit a oficiat un parastas, în curtea m-rei, pentru ctitori și pentru eroii aviației. Într'o liniște desăvârșită, miile de credincioși, pătrunși de adâncă evlavie, au ascultat în genunchi rugăciunile citite cu multă claritate de Înaltul Ierarh: „*Și iartă, Doamne, robilor Tăi, tot ce au greșit în această viață ca niște oameni...*”

După terminarea parastasului, I. P. S. Mitropolit a ținut o cuvântare impresionantă. În cuvinte bine simțite, I. P. S. Sa, după ce arată însemnătatea acestei sărbători, amintește că sunt aproape 20 de ani, de când regretatul Rege Carol I cu întreaga Familie Regală și în asistența delegaților universităților străine, în urma propunerii I. P. S. Sale, au venit la Cetățuia, unde au inaugurat clădirile reparate și a pus piatra fundamentală a noilor chilii. Amintește apoi mândria de român pe care a simțit-o Regele Carol, când aviatorul Aurel Vlaicu a sburat pentru prima dată la Iași pe propriul său aparat, atrăgând admirația delegaților Universităților străine, cari au avut prilejul să constate, că și în neamul nostru românesc se găsesc ele-

mente înzestrate cu talente excepționale. „Și fapt vrednic de reținut e -spune I. P. S. Sa-că acest prim sobor în Iași făcut de Vlaicu, pornind dela Școala Normală „Vasile Lupu”, trecând Iașii și făcând câteva ocoluri deasupra Cetățuiei, se zice, că a fost pus la cale de tânărul Principe Carol de atunci -M. S. Regele Carol II de astăzi și de aceea în momentul de față gândul nostru al tuturor trebuie să fie îndreptat către M. Sa, rugând pe D-zeu să-i dăruiască viață îndelungată o domnie fericită”

Muzica militară cântă Imnul Regal care e ascultat de popor cu multă piozitate. A vorbit apoi D-l Colonel Fotescu Comandantul aviației din Iași. care în câteva cuvinte a făcut istoricul aviației române, amintind de eroii, care s’au jertfit pentru aviație și mulțumind I. P.S. Mitropolit că a avut bunăvoința să aprobe, ca odată cu patronul m-rei Cetățuia să aibă loc în această m-re și serbarea aviației; promite că în toți anii se va îngriji să organizeze această serbare la Cetățuia de oarece s’a dovedit din primul an că e îmbrățișată cu toată dragostea de publicul ieșan.

În urmă a avut loc o masă în apartamentele stăreției, la care a luat parte I. P. S. Mitropolit, reprezentanții autorităților civile și militare și alte persoane invitate. După masă a avut loc o serbare câmpenească în scopul strângerii fondurilor necesare pentru cumpărarea unui clopot.

Menționăm și faptul că tot din inițiativa I. P. S. Mitropolit, în înțelegere cu D-l Prim Ministru N. Iorga, Președintele Comisiunii Monumentelor Istorice a luat ființă anul acesta la Cetățuia un muzeu unde a fost depuse lucruri de mare valoare istorică ce se aflau în vechea Mitropolie din Iași. Între aceste lucruri se află și racla domnească în care s’a păstrat capul lui Mihai Viteazu la Iași în timpul războiului pentru întregirea neamului care fusese adus dela mănăstirea Dealu. La căpătâiul acestei racle se află următoarea inscripție istorică, întocmită de I. P. S. Mitropolit;

RACLA DOMNEASCĂ

Capul Marelui Voevod Mihai Viteazu, când țara noastră a intrat în marele război — 1916 — din înalt ordin, a fost adus dela Mănăstirea Dealu la Iași, de o delegație de ofițeri

și încredințat I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, ca să fie păstrat ca o reliquă scumpă de viteaz al neamului.

În vremea războiului — 1918 — ce semn al biruinței oștirii noastre asupra dușmanilor, s'a sărbătorit în Mitropolia dela Iași, în fața M. M. L. L. Regele și Regina, a reprezentanților țărilor aliate cu noi: Franța, Anglia, Rusia, Italia, Serbia, Grecia, Japonia și America, a membrilor guvernului a poporului și a armatei, în ziua marelui Viteaz 8 Noembrie — fiind așezat Osul de cap în această raclă.

După război — 1920 — cu mare alai a fost dus la Mânăstirea Dealu unde s'a depus în biserică și așezat în mormânt pentru vecie.

Și pentru că tot în această raclă a fost dus la Mânăstirea Dealu, s'a găsit de cuviință ca racla să fie readusă înapoi la Iași și păstrată ca amintire sfântă, că în vremea marelui război pentru întregirea neamului, Capul lui Mihai Viteazu s'a păstrat la Mitropolia din Iași, vechea capitală a Moldovei unde în anul 1600 Mihai Viteazul venise biruitor din Ardeal unind pentru o scurtă vreme țările române, care azi alcătuiesc pentru veșnicie ROMÂNIA MARE.

Cu prilejul serbărilor dela Cetățuia, I. P. S. Mitropolit a expediat două telegrame: una M. Sale Regelui Carol II-lea și alta D-lui N. Iorga, Președintele Consiliului de miniștri al căror cuprins împreună cu răspunsurile primite sunt publicate în numărul de față al revistei.

ASISTENT

Organizarea cercurilor pastorale în jud. Botoșani

Protoeria jud. Botoșani a stabilit programul și funcționarea cercurilor culturale profești din acel județ, după următoarele norme comunicate proșilor cu circulara No. 427. a. c.

I. Având în vedere art. 81 din statutul legi pentru organizarea bisericii ortodoxe, române precum și faptul că pe ziua de 1 Ianuarie a. c. cele două Protoerii de Circumscripție a Botoșanilor și Hârlăului, au fost desființate, reînființându-se vechea Protoierie a Județului, vă facem cunoscut că, începător de la 1 Aprilie a. c. vor funcționa în întreg județul 5 cercuri culturale pastorale și anume:

1) *Cercul pastoral Botoșani*, va cuprinde parohiile: Sf.

Nicolai-Popăuți, Sf. Gheorghe, Uspenia, St. Ioan Botezătorul, Sf. Spiridon, Sf. Ilie, Vovidenia, Trei Ierarhi, Sf. Voievozi, Sf. Nicolae, Xuset, Duminica-Mare, Curtești, Răchiți toate din Botoșani și parohiile rurale: Costești, Nicșeni, Unțeni, Cotârgaci, Călugăreni, Stăncești, Cristești, Orășeni, Buzeni, Epureni și Stăuceni, în total 25 parohii.

2) *Cercul pastoral Varatec*, va cuprinde 25 parohii: Varatec, Verești, Bucecea, Leorda, Dolina, Cervicești, Cucoreni, Călinești, Corocăești, Dumbrăveni, Salcea, Plopeni Simnicea-Bals, Simnicea, Miclescu, Joldești, Roșcani, Fântânele, Bălușeni-Slamate, Brehuiești, Corni, Vlădeni, Poiana, Chiscovata, Icușeni și Tutova

3) *Cercul pastoral Sulița*, va cuprinde 16 parohii: Sulița, Cerchezeni' Burlești, Todireni, Hlipiceni, Răuseni, Cernești, Zlătunoaia, Albești, Ionășeni, Drislea, Starosilța, Gorbănești, Dracșani, Bâznoasa și Stroești.

4) *Cercul pastoral Hârlău* va cuprinde 16 parohii: Sf. Gheorghe-Hârlău, Sf. Nicolae-Hârlău, Maxut. Deleni, Fe. edieni Rădeni, Storești, Flămânzi, Chitoveni, Prăjeni, Uriceni, Copălău, Coșula, Oneaga, Bălușeni și Dracsini.

5) *Cercul pastoral Ștefănești* va cuprinde 21 parohii: Ștefănești-Târg, Ștefănești-Sat, Trușești, Babiceni, Buhăceni, Dăngeni, Iacobeni, Hulub, Bobulești, Ostopceni, Sf. Maria, Resnești, Ripiceni, Stanca, Mihălășeni, Brăteni, Durnești, Dobârceni, Rânghilești, Ciornoha și Plesani.

Ședințele cercurilor pastorale vor fi prezidate de Protoiereul Județului. În lipsa sa vor prezida Vice-Președinții de cercuri cari sunt: pentru Cercul Botoșani Sub Protoiereul Jud. Icon. Gr. M. Deliu; pentru Cercul Varatec Icon. D. Neagu-Plopeni; pentru Cercul Sulița Icon. Al. Tăzlăoanu-Burlești, licențiat în teologie; pentru Cercul Hârlău Icon. C. Constantinescu Hârlău; pentru Cercul Ștefănești Icon. G. Constantinescu-Ștefănești.

Vice-Președintele va lua note, va redacta procesul verbal de ședință și va trimite Protoieriei în timp de 7 zile, 2 copii după procesul verbal redactat, păstrând originalul în arhiva cercului.

Fiecare cerc pastoral va ține 2 ședințe, după cum se arată în programul alăturat.

Ședința va fi de o zi de la ora 9-12 a. m. și de la 2-5 p. m. Înainte de deschiderea ședinței se va oficia slujba Sfintei Liturghii în sobor și Te-Deum. Vice-Președintele de cerc va înștiința din vreme pe cei 5 preoți ce vor oficia Sf. Liturghie. După terminarea slujbei, cucernicul preot, notat în program va ține predica cu subiectul indicat în prezentul ordin. Va urma apoi ședința intimă a Cercului care se va ține fie la biserică fie la locuința parohului local.

Predica ce se va ține în biserică va avea ca teamă:

„Credința în Dumnezeu este un izvor nesecat de bunuri pentru sufletul omenesc”.

Parohul local va invita la biserică și autoritățile locale, școlile și cât mai mult popor pentru ca ședința cercului pastoral să fie o adevărată serbătoare pentru localitate.

La prima ședință se va trata subiectul.

„Cum trebuie să procedeze preotul spre a putea răspândi cât mai mult învățătura Mântuitorului în popor?”

La a doua ședință se va trata subiectul:

„Datoria preotului de a cunoaște învățăturile sectanților și mijloacele lor de luptă. Calea cea mai bună de urmat pentru combaterea lor”.

Cercurile pastorale în genere, au de scop să înmulțască cunoștințele preoților și să-i pregătească spre a păși cu cât mai multă destoinicie la îndeplinirea misiunii pastorale. La ședințele cercurilor pastorale va asista P. S. Vicar al Sf. Mitropolii unde va fi posibil.

Programul cercurilor pastorale din Jud. Botoșani: pe anul 1931

Ședința	Numirea Cercului	Locul Ședinței	Data Ședinței	Numele preotului ce va predica
I-a Ședință	Varatec	Salcea	14 Maiu	Pr. D. Tucaliuc
	Botoșani	Stăncești	26 Maiu	Pr. Gh. Gheorghiu
	Hârlău	Maxuț	28 Maiu	Icon. C. Constantinescu
	Sulița	Ionășeni	3 Iunie	Pr. V. Pavel
	Ștefănești	Rânghilești	4 Iunie	Pr. Gh. Cojocariu
II-a Ședință	Varatec	Fântânele	20 August	Pr. Gh. A. Cojocariu
	Hârlău	Copălău	25 August	Pr. D. Ștefănescu
	Sulița	Albești	2 Sept.	Pr. M. Cumpălă
	Ștefănești	Ciomahal	3 Sept.	Pr. Gh. Chipail
	Botoșani	Necșeni	17 Sept.	Pr. Hrist. Deliu

Pentru întărirea credinței strămoșești, pentru cultivarea sentimentului religios și patriotic, pentru combaterea ereziilor ce eventual s'ar ivi, pentru răspândirea literaturii religioase, vor funcționa *Centrele culturale preotești*. Ele vor fi conduse de un *proestos* care va avea răspunderea propășirii religioase a centrului și mai ales a combaterii ereziilor. În acest scop, împreună cu preoții din centru va lua toate măsurile ce le va crede necesar comunicându-le Protoieriei.

Pentru îndeplinirea scopului lor, centrele se vor folosi mai ales de următoarele mijloace :

a) Constături între membrii centrului.

b) Slujbe religioase în sobor, cu predică mai ales în localitățile bântuite de erezii.

c) Conferințe religioase și patriotice ținute în biserici, în serbători, după un anumit program fixat de membrii centrului.

d) Răspândirea literaturii religioase în popor.

Programul anual al centrului se va stabili în prima ședință a Cercului Pastoral din care face parte centrul.

În lucrarea sa centrul va afilia și pe cântăreți respectivi și va apela și la concursul tuturor acelor persoane cari prin religiositatea, știința, autoritatea și poziția socială ar putea da un prețios, concurs *Centrului Preoțesc*. Se vor evita însă conferințele și discuțiunile cu caracter politic și ori ce fel de discuțiuni ce ar produce desbinări, scopul centrului fiind, mai ales unirea, în interesul bisericii a tuturor acelor ce simt creștinește și românește.

Proestoșii de Centre vor avea și unele atribuțiuni de ordin administrativ ajutând pe Protoiereu în îndeplinirea atribuțiunilor sale.

Vor fi 10 centre preoțești în întreg județul, adică fiecare cerc *pastoral* va fi divizat în 2 *Centre preoțești* precum urmează:

1) *Centrul Botoșani* va cuprinde cele 14 parohii ale orașului Botoșani și va fi condus de Protoiereul Județului, ajutat de Sub Protoiereu.

2) *Centrul Roma* va cuprinde parohiile: Costești, Nicșeni, Unțeni, Codârgaci, Călugăreni, Stănțești, Cristești, Orășeni, Buzeni, Epureni și Stăuceni și va avea de proestos pe Icon. Gh. Groza din Parohia Cotârgaci.

3) *Centrul Ștefănești* va cuprinde parohiile: Ștefănești-Târg, Ștefănești-Sat, Stânca, Bobulești, Ostopeni, S-ta Maria, Lehnești, Ripiceni, Durnești, Rânghilești, Ciornahal și Plesani și va avea de proestos pe Iconomul Stavrofor Gh. Constantinescu din parohia sat Ștefănești.

4) *Centrul Dângeni* va cuprinde parohiile: Trucești, Babiceni, Buhăceni, Dângeni, Iacobeni, Hulub, Mihălășeni, Brăteni, și Dobârceni și va avea de proestos pe Pr. V. Hrușcă, din parohia Hulub.

4) *Centrul Sulița* va cuprinde parohiile: Sulița, Cerchejeni, Burlești, Trislea, Zlătunoaia, Starosilța, Gorbănești, Dracșani și va avea de proestos pe Icon. Al. Tazlăoanu din Burlești.

6) *Centrul Todireni* va cuprinde parohiile: Todireni, Hlipiceni, Răuseni, Cernești, Albești, Ionășeni, Băznoasa și Stroiești și va avea de proestos pe Icon. Gh. Nechiforescu.

7) *Centrul Varatec* va cuprinde parohiile: Varatec, Verești, Corocăești, Dumbrăveni, Salcea, Plopeni, Simnicea-Balș, Simnicea Miclescu, Joldești, Roșcani, Fântânele, Bălușeni-Stamate, Tudora și va avea de proestos pe Icon. C. Neagu din Plopeni.

7) *Centrul Vlădeni* va cuprinde parohiile: Vlădeni, Bu-

cecea, Leorda, Dolina. Cervecești, Cucoreni, Călinești, Brehuești Corni, Poiana, Chiscovata, Icușeni și va avea de proestos pe Icon. I. Gavrilu din Vlădeni.

9) *Centrul Hârlău* va cuprinde parohiile: Sf. Gheorghe-Hârlău, Sf. Nicolae-Hârlău, Maxuț, Deleni, Ferdeieni, Rădeni, Storești, Flămânzi, și va avea de proestos pe Icon C. Constantinescu din Hârlău.

10) *Centrul Dracsini* va cuprinde parohiile; Dracsini, Chițoveni Prăjeni, Uriceni, Copălău, Coșula Oniaga, Bălușeni și va avea de proestos pe Icon. Vasile Soescu din Dracsini.

Absențele nemotivate temeinic de la ședințele cercurilor pastorale și a centrelor pastorale atrag după sine suprimarea salarului pe timp de o jumătate lună.

Câteva cercuri pastorale

Duminică 14 Iunie a. c. cercul cultural preoțesc și învățătoresc Liteni, jud. Baia, a ținut ședință în *Stirbăț*, parohia Valea Glodului.

Intre orele 8-11 dim. P. S. Grigore Leu, Vicarul sf. Mitropolii, asistat de către un sobor de preoți în frunte cu Păr. C. Roșescu, consilier referent, Păr. E. Grigorescu, protopopul județului, diaconii Ilie Gheorghită și V. Grecu, a oficiat sf. Liturghie și un parastas pentru ostașii morți în război.

Au luat parte mulți credincioși în frunte cu D-l prof. V. Tempeanu, prefectul județului, D-l Gh. Holban, revizor școlar d. Jezică Tatos primarul orașului Fălticeni, Dr. Samson și alții.

Predica zilei a fost rostită cu avânt de către Părintele diacon Ghiorghită. Răspunsurile liturghiei au fost date de către un cor de adulți, bine condus de Păr. Gr. Niculiță, paroh.

Intre orele 11-12 s'au ținut ședințele intime ale preoților și ale învățătorilor. Masa comună ce-a avut loc a dat prilejul de a se arata folosul conlucrării frățești între cei doi factori educativi, preotul și învățătorul. Cuvântările rostite de P. S. Vicar, Păr. Parfenie, d. Doroftei Invățător, Păr. Roșescu și d. prefect Tempeanu au fost înălțătoare.

Tot cu acest prilej prin glasul P. S. Vicar a fost elogiată personalitatea d. Prof. N. Iorga, prim-ministru, la împlinirea a 60 ani de vârstă. I s'a trimis o telegramă de omagiu la care D-Sa a răspuns, mulțămind călduros.

După amiază a avut loc o reușită serbare culturală, la care au participat mulți săteni, școlile și oaspeții prezenți. S'au rostit și aici frumoase cuvântări ocazionale, desfășurându-se un program muzical-literar destul de bogat. Deosebit de interesantă și gustată a fost conferința d. Dr. Samson despre păstrarea bunelor datini.

În zilele următoare 15, 16 și 18 Iunie s'au ținut cercuri preoțești în parohiile *Salcea, Stănțești și Maxut* jud. Botoșani.

De și erau zile de lucru totuși slujbele religioase, oficiate în sobor au atras mulți credincioși.

La Salcea predica a fost rostită de Păr. Tucaliuc, iar răspunsurile s'au dat de corul din sat, condus de Păr. Conștăntinescu, parohul local.

La Stănțești a predicat cu un talent remarcabil Păr. Gheorghiu din Botoșani. Corul școlii de cântăreți din Botoșani a cântat destul de frumos răspunsurile.

O mare mulțime de credincioși a luat parte și la slujba din Maxut.

La toate serviciile religioase P. S. Vicar Grigore Leu a vorbit credincioșilor în chestiuni de credință, îndemnându-i a sta strâns uniți în jurul sf. Biserici și a slujitorilor ei, ferindu-se de primejdia rătăcirilor.

La ședințele intime ce au avut loc și care au fost conduse de Păr. Protopop Simionescu după programul stabilit din timp, s'au discutat pe larg problemele lucrului misionar la sate, accentuându-se în deosebi nevoia pentru preoți de a munci continuu și cât mai metodic la buna educație religioasă a poporului — păstrând o strânsă legătură personală cu toți credincioșii — făcând cu ei un adevărat bloc sufletesc, în stare să zădărniciască ori ce încercare din partea sectanților.

O bună inspirație a avut P. S. Vicar când împreună cu preoții a cercetat și școlile primare din satele vizitate, binecuvântând pe micii școlari și împărțindu-le în dar cărți de rugăciuni, spre amintire și îndemn pe calea credinței.

Bucuria lor ca și al d-lor învățători, pentru atențiunea arătată, a fost nespus de mare.

Dispozițiile Sf. Sinod

privitoare la intensificarea învățământului religios în școale

Pentru promovarea învățământului religios în școalele de toate gradele, Sf. Sinod în ședința dela 19 Martie 1931, a luat următoarele dispozițiuni asupra cărora atragem deosebita atențiune a tuturor c. preoți:

1). Sf. Sinod va organiza un control serios asupra educației și instrucției religioase în școalele de toate gradele. Deocamdată, controlul în școalele primare și profesionale, să se facă prin protopopi, iar în școalele secundare prin delegați speciali, extinzându-se asupra dogmei, doctrinei, practicei religioase și metodei.

In special:

I. Invățământul primar

A. Școalele de copii mici: Școlarii să fie conduși la biserică în Duminici și sărbători, cu excepțiunea lunilor de iarnă.

B. Școlile primare:

1. Scopul utilitar al acestor școale să fie corectat, așezându-se temelia lor pe formarea caracterului religios, moral și național.

2. Instrucția să se înceapă cu rugăciune și să se încheie tot cu rugăciune.

3. Pereții salelor de învățământ să fie împodobiiți și cu icoane religioase.--

4. La instrucția religioasă să colaboreze și preoții cu cel puțin două ore pe săptămână.

5. Elevii să fie conduși regulat la biserică în Duminici și sărbători, să cânte răspunsurile liturgice și să citească apostolul. In postul Nașterii și al Inierii Domnului, să fie spovediiți și Impărtășiți cu Sf. Taine.

6. La școalele ortodoxe, ori cu majorități ortodoxe să fie numiiți numai învățători de credință ortodoxă.

7. Invățământul religios să se facă după manuale aprobate de Sf. Sinod

II. Invățământul normal.

1. Invățământul religios să se facă în două ore la săptămână în fiecare clasă.

2. Lecțiile să se înceapă cu rugăciune și să se încheie cu rugăciune. Tot așa în viața de internat momentele mai însemnate ale zilei (scularea, mesele, culcarea), să fie marcate prin rugăciune.

3. Salele de lecții, de meditații de mâncare și de dormit să aibă ca podoabe și icoane sfinte și crucea.

4. În Duminici și sărbători să se țină exortăriuni religioase și elevii să cerceteze biserica, formând coruri bisericesti

5. La axamenele de capacitate, subiectele lecțiilor practice să fie luate și din religiune.

6. La cântarea bisericească să se predea de fapt minimul trecut în programa analitică, cu melodiile celor opt glasuri.

7. Școalele normale să-și aibă capelă proprie.

8. Invățământul religios să se facă numai după manuale aprobate de Sf. Sinod.

III. Invățământul secundar.

1. Invățământul religios să se facă în două ore la săptămână în fie care clasă.

2. Religiunea să fie considerată, conform legii, studiu teoretic și în consecință :

a). Să se dea lucrare scrisă trimestrială și la religiune ;

b). Notarea elevilor la religiune să se facă cu numere ca la obiectele teoretice și să conteze egal cu celelalte studii la promovarea elevilor ;

c). La examenile de fine de an și la examenele particulare între obiectele examenului să fie întodeauna și religiunea ;

d). Religiunii să i se dea rolul cuvenit în educația și disciplinarea elevilor.

e). Regulamentul de funcționare a școalelor secundare, aprobat prin I. D. R. No. 2216 din 9 Iulie 1929 să fie modificat în părțile gravaminoase pentru studiul religiunii.

3). Lecțiile să se înceapă cu rugăciune și să se încheie cu rugăciune.

4). Salele de lecții să fie împodobite și cu icoane sfinte.

5). Să se execute de rigoare dispozițiile din regulamentul personalului didactic referitoare la exortăriunile religioase și cercetarea bisericii în Duminici și sărbători.

6). Elevii să se spovedească și împărtășească cu sf. Taine de două ori pe an în postul Nașterii și al Invierii Domnului.

7). Numirea suplinitorilor de religie încă, să se facă numai cu asentimentul chiriarhilor, pe teritoriul episcopiei cărora funcționează școala.

8) Să fie folosite la religie numai manuale aprobate de Sf. Sinod.

Inspectorul pentru religie în școlile secundare al statului va fi numit de către Sf. Sinod în acord cu Ministerul Instrucțiunii. El va avea atribuțiunile indentice cu ceilalți inspectori numiți de Ministerul Instrucțiunii.

IV. Invățământul profesional

In toate școlile profesionale de toate categoriile să se introducă religia în două ore la săptămână la fiecare clasă.

2). Religia să fie considerată ca studiu teoretic obligator și cu efect asupra promovării elevilor.

3) In salele de lecții și ateliere să fie și icoane sfinte.

4) Lecțiile să se înceapă cu rugăciune și să se încheie cu rugăciune. Tot așa momentele mai însemnate ale veșii de internat să fie sfințite prin rugăciune.

5). Elevii să cerceteze în Duminiți și sărbători sf. biserică și să se spovedească și cuminice în postul Nașterii și al Invierii Domnului.

6). Instrucția religioasă să se facă după manuale aprobate de Sf. Sinod.

Deosebit de aceasta, fiecare eparhie este obligată să observe și să insiste cu toată energia pe lângă organele respective ale statului ca școlarii să cerceteze în mod regulat în Duminiți și sărbători biserica și să asiste la sf. Leturghie;

Pentru conformitate,

s s. VERZEA.

Aceste dispozițiuni, care au fost comunicate și Min. de Instrucțiune spre a fi încadrate în prevederile actualelor regulamente școlare, urmează a fi aplicate odată cu începerea noului an școlar viitor.

Toți cuc. preoți sunt invitați a lua cunoștință de cuprinsul lor spre a se conforma intocmai în partea ce-i privește, rămânând ca pentru unele puncte mai importante cum e predarea religiei două ore pe săpt. în școlile primare (art 4) să primească deslușiri prin circulări aparte.

Noui absolvenți de seminar,

În urma examenului de absolvire dela seminarii în Iunie a. c. au fost declarați absolvenți cu diplomă un număr de 49 candidați la seminarul „*Pimen Mitropolitul*“ din *Dorohoi* și 39 candidați la Seminarul „*Veniamin Costache*“ din Iași.

Dat fiind, că dreptul la hirotonie nu se mai poate valorifica de cât pe baza studiilor teologice, noii absolvenți, care vor să între în cler, vor trebui să continue studiile la facultățile teologice.

Jurământul cântăreților bisericești la intrarea în funcțiune

Sf. Sinod în ședința dela 17 Martie a. c, deliberând asupra obligației cântăreților bisericești de a depune jurământ la primirea lor în funcțiune, a luat următoarea decizie :

1) Cântăreții sunt îndatorați să depună la intrarea în slujbă un jurământ de credință în fața preotului paroh, în biserică și după următorul formular:

„Înaintea lui Dumnezeu atotputernicul jur credință Regelui și chiriarhului meu, intereselor țării și ale Bisericii mele, de a observa în totul constituția și legile țării precum și canoanele Bisericii, de a executa cu cinste și conștiință funcțiunile ce-mi sunt incredințate și de a nu face nimic de natură a primejdui ordinea în Stat și în Biserică.

Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

2) Cântăreții care n'au depus jurământ, îl vor depune imediat ce vor fi încunoștiințați de chiriarh“.

Toți cuc. preoți parohi sunt invitați a proceda neîntârziat la îndeplinirea acestei dispoziții a sf. Sinod — primind jurămintele cântăreților bisericești.

Muzee bisericești eparhiale

Sf. Sinod, preocupat de buna pastrare a obiectelor bisericești vechi cu valoare artistică și istorică, ferindu-le de înstreinare, a decis înființarea de muzee bisericești eparhiale — cerând în acest scop și sprijinul comisiunii monumentelor istorice.

Cât știm, un atare muzeu bisericesc urmează a lua ființă în curând la Iași prin inițiativa I. P. S. Mitropolit, fiind instalat la M-rea *Cetățuia* în sala *gotică*. În el vor fi adunate spre păs-

trare și fără pierderea dreptului de proprietate asupra lor, obiectele de valoare artistică de la diferite biserici din oraș și împrejurimi, în deosebi cele aflătoare în biserica „Sf. Gheorghe“, fosta catedrală din curtea Mitropoliei.

După muzeele bisericesti locale dela M-rea Agapia și dela Popăuți—Botoșani ca și cele în curs de înființare dela M-rele Neamț și Secu, noul muzeu proiectat la Iași va fi un nou prilej de valorificare a artei noastre bisericesti vechi, atât de bogat înfățișată în așezămintele religioase ale Moldovei.

Intrebuințarea timbrelor oficiale

Ministerul Instrucțiunii și Cultelor prin adresa No. 37251 a. c. către Sf. Mitropolie face cunoscut, ca să nu se întrebuințeze timbrele oficiale de cât numai pentru corespondența în strânsă legătură cu serviciul, nu și pentru corespondență personală cum s'au semnalat cazuri.

Abaterile ce se vor constata vor atrage sancțiuni.

Preoții parohi deci trebuie să fie atenți la francarea corespondenței, respectând în mod strict prevederile legale.

Preoții suplinitori de parohii nu vor primi retribuții

Să știe că preoții, suplinitori de parohii vacante, primeau o mică retribuție pentru sarcina ce îndeplineau.

Prin adresa No. 38940 a. c. Min. Instrucției și al Cultelor face cunoscut sf. Mitropolii că pe anul acesta nu s'a mai prevăzut nici o sumă în buget pentru plata preoților suplinitori.

Suplinirile se vor face deci gratuit.

In chestiunea Soc. religioase „Oastea Domnului“.

Congresul misionarilor ortodoxi, ținut toamna trecută la Cernăuți a cerut ca Sf. Sinod să se pronunțe asupra reglementării soc. religioase „Oastea Domnului“.

Din adresa Patriarhiei române No. 635 a. c. către Sf. Mitropolie rezultă, că Sf. Sinod n'a luat încă până acum nici o hotărâre în fond asupra acestei chestiuni ci se dă deocamdată numai o recomandățiune de către Patriarhie, ca acolo, unde atare asociațiuni există, conducerea să stea exclusiv în mâna preoților :

„In ceia ce privește punctul relativ la reglementarea soc. „Oastea Domnului“, până ce sf. Sinod va cerceta în fond chestiunea aceasta, Vă rugăm a lua toate măsurile ca filialele acestei organizații, ce s'ar afla în cuprinsul a- celei eparhii, să fie conduse numai de preoții parohiilor respective“.

Deci, până la alte dispoziții, preoții se vor orienta în această chestiune după indicațiile sf. Patriarhii, adecă să fie atenți, ca acolo, unde astfel de înjghebări au deja ființă, să fie conduse direct și personal de către ei.

Amânarea congresului misionarilor

In urma suprimării bugetare a posturilor de misionari eparhiali pe anul în curs și față de criza actuală apăsătoare cu mari greutăți de călătorie pentru funcționari, congresul misionarilor ortodoxi, proiectat pentru toamna viitoare la Iași, a fost amânat până la soluționarea situației misionarilor.

Sf. Mitropolie a Moldovei, căreia îi revenea pregătirea noului congres, a încunoștiințat despre aceasta toate eparhiile ortodoxe din țară.

Autorizațiuni pentru zidire de cavouri și înmormântări în curțile bisericilor

Ministerul Instrucției și al Cultelor pe lângă adresa No. 43,856 a. c. trimite în copie următoarea adresă a Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu No. 18175 a. c. privitoare la condițiile de înhumare în curțile bisericilor — pe care o redăm spre cunoștința preoților :

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a aduce la cunoștința organelor de subordine, că sub nici un motiv Ministerul nu admite a se da autorizațiuni de a se construi cavouri în curțile și grădinele bisericilor și a cere după aceia autorizațiunea de înhumare.

Prin acest procedeu, prin care se încalcă Art. 2 din regulamentul pentru înmormântări, Ministerul este pus de multe ori, în fața faptelor îndeplinite.

Diverși particulari, de cele mai multe ori locuitori sau preoți ai satelor, își construiesc cavouri în curțile bisericilor cu autorizația tacită a organelor administrative (prefct, primar,

pretor etc...) sau bisericești și apoi cer autorizație de înhumare Ministerului.

Ori acest lucru constituie un procedeu ilegal și contrar legii și regulamentului pentru înmormântări.

Pentru a se urma calea legală, vă rugăm să binevoiți a dispune ca pe viitor, orice asemenea autorizație, să nu fie dată, până nu ni se înaintează cererea cu schița de plan, indicând situația locului și distanței față de biserică și de cea mai apropiată locuință din sat, pentru a se obține din partea acestui Minister autorizația din punct de vedere sanitar și aceasta cu excepțiuni numai pentru persoanele cari au slujit ani de-a rândul în folosul bisericii.

De altfel orice autorizație, care se va da fără respectarea regulamentului pentru înmormântări, va aduce dela sine o neaprobare a noastră, iar persoana care a acordat-o rămâne singură răspunzătoare.

p. Ministru (ss) Indiscifrabil

Șeful Serviciului (ss) D. Kessim

Toți preoții sunt invitați a urma întocmai în ceia ce-i privește aceste dispoziții,

Ajutor pentru studii

I. P. S. Mitropolit al Moldovei a aprobat un ajutor de 4000 lei din fondul cultural al eparhiei studentului I. Constantinescu, anul al IV-a al fac. teologice din București, originar din Botoșani, pe baza recomandățiunei decanatului respectiv.

Ajutoare la fel s'au mai acordat de către Eparhie în decursul anului și altor studenți meritoși însă lipsiți de mijloace, dela facultățile noastre teologice.

Data Sf. Paști în anul 1932

După cum rezultă din adresa No. 1136 a. c. a Sf. Sinod înaltul for bisericesc a hotărât, ca *Sf. Paști să se serbeze după vechea Pascalie, până când viitorul sinod ecumenic ortodox va decide altfel.*

Prin urmare în anul viitor 1932 Sf. Paști se vor serba la data de 1 Mai.

Ședința adunării eparhiale.

Joi 11 Iunie a. c. a avut loc la Mitropolie ședința ordinară din anul acesta a adunării eparhiale. Din diverse împrejurări numărul membrilor prezenți a fost cu totul redus. A prezidat I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei.

După cuvântarea de deschidere rostită de către I. P. S. Mitropolit, în care I. P. S. Sa dezvoltă mai multe puncte din programul de activitate în cuprinsul eparhiei, se citesc pe rând referatele anuale ale celor trei secțiuni, culturală, administrativă și economică. Au urmat apoi largi discuțiuni din partea membrilor în jurul diferitelor propuneri ce s'au făcut.

S'a putut constata și cu acest prilej că adunarea noastră dorește și ține să sprijine o îndrumare cât mai bună a vieții noastre bisericesti pe toate tărâmurile, potrivit cerințelor vremii.

Fiind ultima ședință cu membrii acestei adunări—al cărei mandat pe șase ani expiră în Decembrie viitor—la închiderea ședinței I. P. S. Mitropolit mulțamește membrilor care au conlucrat cu interes la buna deslegare a diverselor chestiuni aduse în discuțiune în tot acest timp, regretând că unii dintre ei, puțini la număr, nu au participat la ședinți, lipsind adunarea de luminile lor.

Potrivit dispoziției I. P. S. Mitropolit atât desbaterile cât și referatele celor trei secțiuni din anul acesta se vor publica într'o broșură aparte.

Numire de protopop

În urma retragerii P. C. Ec. D. Ciolan din postul de Protoereu al jud. Iași pe ziua de 1 Iunie a. c. I. P. S. Mitropolit al Moldovei a numit în această sarcină cu începere dela aceeași dată pe P. C. Ec. V. Chirica paroh al bis. „Sf. Vasile Tătarăși—Iași.

C. R.

Mulțumiri Publice

Sf. Mitropolie a Moldovei aduce mulțamiri publice locuitorului *Dimitrie Stoian* din par. *Gulia J. Baia*, ca a dăruit bisericii parohiale o *cruce mare*, așezate pe pedestal, înfățișând pe o parte Ristignirea iar pe cealaltă Botezul Domnului, în valoare de 4000 lei,

* *
*

Sf. Mitropolie aduce mulțumiri publice soților *Ioan și Ana Brumă* din parohia bis. *Sf. Neculai—Socola* Iași pentru că au dăruit bisericii respective o *icoană* mare cu *candelă* de argint în valoare 10,000 lei; deasemenea exprimă vii mulțumiri publice doamnei *Xantipa Olariu* din aceeași parohie, prin a căreia râvnă creștinească o familie rătăcită dela dreapta credință, a fost redusă la sânul Bisericii străbune

TELEGRAME

Cu prilejul împlinirii unui an dela restaurație, I. P. S. Mitropolit Pimen a trimis M. S. Regelui următoarea telegramă:

Cu multă însuflețire, poporul și autoritățile civile și militare au luat parte la slujba religioasă săvârșită azi de preoți în bisericile din satele și orașele Moldovei, și de Noi în Catedrala Metropolitană din Iași, la împlinirea unui an dela sui-rea Majestății Vaastre pe Tronul României și toți am rugat pe Dumnezeu, să vă dăruiască ani mulți cu o domnie lungă și glorioasă pentru binele țării și al bisericii.

PIMEN, Mitropolitul Moldovei

La aceasta M. S. Regele a bine voit a răspunde prin următoarele:

Adânc mișcat de cuvintele de dragoste ce mi-le adresați în numele acelora din Iași vă mulțumesc din tot sufletul.

CAROL

Cu prilejul serbării hramului la M-rea Cetățuia, I. P. S. Mitropolit Pimen a expediat M. S. Regelui următoarea telegramă:

Azi cu ocazia hramului mănăstirei Cetățuia, unde acum 20 de ani, Aurel Vlaicu a făcut primul zbor de aviație în admirația marelui Rege Carol, însoțit de Familia Regală și a învațașilor streini, veniți pentru serbarea jubileului Universității ieșene, în fața unui public numeros de militari și civili, am săvârșit slujba pomenirii lui și a celorlalți eroi ai aviației spre slava armatei române.

s) PIMEN, Mitropolitul

La aceasta s'a primit următorul răspuns :

M. S. Regele mă autoriză să vă exprim înaltele sale mulțumiri pentru buna pomenire a eroilor aviației române.

Secretar particular al M. S. Regelui

C. Dimitrescu

Din partea D-lui Prim ministru, căruia i s'a trimis o telegramă la fel, s'a primit răspunsul :

Călduroase mulțumiri pentru buna amintire.

N. IORGA

Parohii vacante

— Parohia *Holda* jud. Neamț, vacantă prin demisia parohului.

Are o singură biserică parohială construită din lemn, în stare mijlocie

Are casă parohială degradată.

Pământ bisericesc 12 Ha.

Se compune din 205 capi familie cu 731 suflet .

— Parohia *Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești Balanu, Marginea și Nichid .

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale : în satul Balanu cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid. ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.

— Parohia *Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani. Biserică parohială construită din piatră și cărămidă în stare mijlocie.

— Parohia *Stroești* jud. Botoșani, vacantă dela 15 Aprilie a. c prin demisia parohului.

Este compusă din 3 sate, cu o singură biserică în bună stare.

Are 24 Ha. pământ bisericesc și Casă parohială în bună stare.

Populația e de 319 capi de familie cu 1415 suflete.

Decese

† Preot Ioan Ionescu, pensionar, fost paroh al bis. „Toma Cozma” și „Sf. Atanasie și Chiril” din Iași, în etate de 75 ani.

† Preotul Vasile Suceveanu, pensionar, fost paroh al parohiei Zahorna din Jud. Iași, în etate de 77 ani

Dumnezeu să-i odihnească în pace !

In atențiunea c. preoți parohi

Toți cucernicii preoți parohi, care n'au achitat încă sumele incasate din destacarea cărților religioase, primite dela Tip. M-rei Neamț prin secția culturală, sunt rugati insistent a le expedia neîntârziat—fie și în parte dacă nu integral—la adresa Casieriei Mitropoliei, dela care vor primi chitanțe.

Odată cu expedierea sumei prin mandat vor face și o notificare oficială către secția culturală, menționând suma trimisă.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Monumentul dela Mărășești

Cuvântarea din Senat a I. P. S. Mitropolit Pimen
al Moldovei

— Ședința dela 14 Iulie a. c. —

*Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,*

Dacă Marna și Verdun, pentru Franța, sunt localitățile în care glorioasa armată franceză în timpul marelui războiu a luptat cu vitejie pentru prestigiul marelui Franțe, tot așa pentru noi românii, Mărăști și Mărășești, sunt localități, în care viteaza noastră armată a luptat cu vitejie pentru realizarea idealului strămoșesc, adică unitatea neamului și desrobirea pământului strămoșesc (Aplauze).

Să nu vi se pară lucru nefiresc, că Eu Mitropolitul Moldovei, ca față bisericească, aș veni înaintea D-vostre ca să fac un curs de strategie militară. Eu vin aci, ca român, care am văzut cu ochii mei în timpul marelui război, actele de vitejie și de sacrificii pe care le-a făcut viteaza noastră armată.

Mi-a fost dat ca împreună cu un comitet să îngrijim de răniții de pe front, sosiți la Iași dela Mărășești și Mărăști, care, în toiul luptelor ajunseser la Iași la un număr de 15.000 răniți și bolnavi de tifos exantimatic. Din aceștia, în unele zile erau duși la cimitirul Eternitatea până la 300 de morți.

Aceste amintiri scumpe mie ca și tuturor celor ce au văzut cu ochii lor actele de mare eroism din partea slăvitei noastre armate, ne obligă ca să ne gândim cu

tot respectul la cei ce au murit pe câmpul de luptă și în sângele lor s'a încheșat România Mare. (Vii aplauze).

După încetarea luptelor, am călătorit dela Iași la București, trecând pe la Mărășești. Și am văzut Mărășeștii de după război, cu clădirile gării și casele satului trântite jos la pământ de ghiulele armatelor luptătoare iară câmpiile din valea Siretului pline cu șanțuri și cu tranșee. Sosit în București cu amintirile de mare vitejie ale armatei noastre, am făcut propunere Societății Ortodoxe a Femeiilor Române, ca la Mărășești locul de biruință, să se ridice un monument pentru păstrarea osemintelor sfinte ale ostașilor morți pe Valea Siretului sau așa numită „Biserica Neamului“.

Am făcut această propunere în Adunarea generală a societății Ortodoxe a Femeiilor Române, luând Societatea Ortodoxă ca un simbol al femeii române, care a născut și crescut pe eroul dela Mărășești și deci ei i se cuvine ca să îngrijească și de osemintele eroului. (Aplauze entusiaste).

Am comunicat această a noastră părere Societății Ortodoxe a Femeiilor Române, la adunarea generală, care a primit-o cu în suflețire și a hotărât înființarea unui comitet de execuție a acestui monument sau „Biserica Neamului“.

Din acest comitet făcea parte: un delegat al ministerului de război, un delegat al ministerului de interne, un delegat al ministerului instrucției și cultelor, un delegat al Marelui Cartier al Armatei, făcând și Eu parte din acest comitet ca propunător. Am deschis listele de subscripție către popor și s'a realizat pe cale de contribuții benevole peste 3 milioane lei după care s'a pus temeliea monumentului dela Mărășești, după planuri anume făcute în urma unui concurs între arhitecții români. Din aceste planuri a eșit un plan-monument din cele mai impunătoare dintre monumentele altor țări aliate, pentru ostașii, care au murit în războiul mondial. Aci s'au adunat osemintele ostașilor de pe Valea Siretului care au putut fi găsite atunci. Unele din ele, desmormântate din glie, de fierul plugului. Și toate acestea au

fost așezate cu deosebită grijă în osuarul monumentului dela Mărășești unde se găsesc astăzi.

Din nefericire această operă de recunoștință din partea noastră față de cei ce au murit pe câmpul de război la Mărășești a trebuit să înceteze, așa că de câțiva ani lucrările au fost părăsite și ajunse în ruină; iar osemintele vitejilor noștri cari au murit scâlțați în sângele lor, pentru desrobirea fraților, a început acum a fi plouate printre crăpăturile zidurilor clădirii părăsite.

Am făcut cunoscut aceasta mai tuturor miniștrilor de război, care s'au succedat la minister și am susținut că este o datorie din partea noastră ca să luăm cât mai grabnice măsuri, pentru adăpostirea cu mare cinste a osemintelor soldaților noștri morți.

Ne-am ferit ca să cerem fonduri din bugetul Statului știind că un monument are mai mare valoare morală, atunci când e ridicat din inițiativă privată și prin contribuția poporului, decât cel făcut din banii statului. De aceea, până acum nu s'a cheltuit din bugetul Statului pentru monumentul dela Mărășești.

Domnilor senatori, este o notă, care nu cadrează cu noi, cele ce se petrec la Mărășești cu îngrijirea osemintelor vitejilor noștri ostași. Este o notă care trebuie să ne îngrijoreze și să ne facă ca, în timpul cel mai scurt, să dăm contribuția cuvenită acestor monumente românești naționale și eroice, pentru ca generațiunile viitoare să ne judece cum am știut să răsplătim pe fii noștri, cari și-au dat viața pentru patria lor.

Domnilor, aflu că la camera suroră, din inițiativă parlamentară s'a depus un proiect de lege care a fost votat zilele trecute, prin care orice cetățean român e îndemnat de a contribui cu o sumă bănească foarte mică pentru terminarea operei dela Mărășești.

Am aci un model al monumentului proiectat de a se ridica la Mărășești.

Nu este vorba, domnilor, de a face prin aceasta o îngreuiere poporului nostru punându-l să contribue pentru buna întreținere a osemintelor fiilor țării, morți la Mărășești și pe Valea Siretului. Aceasta v'o pot dovedi cu probe căci în listele de subscripție, care precum v'am

spus, sau strâns câteva milioane lei, mai toată suma, cea mai mare parte din ea, a fost dată de poporul dela țară, prin preoți.

Societatea Ortodoxă a Femeilor Române și-a făcut și își face datoria de a îngriji de acest așezământ pios și național, pentru adăpostirea osemintelor ostașilor noștri.

Acum, în lipsă de mijloace, Eu rog onoratul guvern să binevoiască a accepta acest proiect de lege, votat de Cameră și să încuviințeze ca fie care bun român să contribuie — și va contribui cu drag — pentru terminarea acestui monument de recunoștință, numit, „Biserica Neamului“, care s'a proiectat a se ridica la Mărășești.

Fac această propunere onoratului Senat și rog și guvernul să binevoiască a accepta proiectul votat de Cameră, pentrucă prin aceasta vom îndeplini o datorie față de cei cari au murit vitejește pentru idealul nostru strămoșesc.

Aceasta am avut să spun. (Aplauze prelungite).

ȘASE ANI DE APLICARE A LEGEI DE ORGANIZARE BISERICESCĂ

Legile, menite să cârmuiască alcătuirile omenești, isvo-răsc din însăși viața noastră și nevoile timpurilor. S'a zis chiar de cercetători, că se poate cunoaște starea de moralitate și de civilizație a unui popor după legile lui. De aceia ele se adaptează mereu nouilor nevoi ale vieții mergând paralel cu ea și îndreptând-o mereu către noi luminișuri.

Acest lucru se aplică și în ce privește rânduelile de organizare ale Bisericii în căutarea mijloacelor celor mai potrivite pentru adaptarea principiilor sfinte și eterne ale învățături Mântuitorului la mersul societății, potrivit realizărilor și nevoilor noi pe care timpul le ridică.

Acest lucru a cârmuit la aducerea unei legiuiri cu noi îndrumări în biserica noastră atunci când o nouă viață s'a deschis pentru neamul nostru prin întinderea hotarelor care să primească pe toți frații.

Și a urmărit în special în alcătuirea legii din 1925 cam următoarele :

1). Unificarea organizației bisericești care era în regat într'un fel și în fiecare provincie alipită în altul, așa ca prin unirea credinței să se pășească către unirea sufletească națională de care s'a simțit și se simte atâta nevoie.

2). Participarea mirenilor la treburile bisericești pentru a-i apropia și a activa viața creștină, deoarece se stabilise în obiceiurile noastre că biserica e a clerului și numai el trebuia să aibă grijă de ea, ceilalți desinteresându-se cu totul de nevoile bisericești și

3). creierea unei libertăți de acțiune, autonomii, cum i s'a tot spus în urmă, în biserică, atât în ce privește administrația ei spre a nu fi stingherită de politicianism, cum era la alegerea episcopilor unde avea cuvânt hotărâtor majoritatea parlamentară, cât și în ce privește partea materială, pentru că după ce i se secularizase toate averile statul devenea tot mai sgârțit și cu salariile preoților și cu întreținerea bisericilor ceia ce împiedeca mult dezvoltarea lor.

S'au creiat pentru înfăptuirea acestor principii o serie de noi organe cu reprezentanți aleși de credincioși în administrația bisericească începând dela parohie și până la conducerea centrală.

După trecerea a 6 ani toate aceste corporațiuni și-au încheiat mandatul urmând a se face noui alegeri.

Este bine ca după trecerea acestui timp să căutăm a ne da seama întru cât s'au adaptat aceste organe vieții noastre bisericești și ce s'a realizat din intențiile legiuitorului. Numai după ce se pune în practică se poate verifica eficacitatea unei legi, bunurile și lipsele ei.

Să revizuirem așa dar și să facem scurte observații din experiența celor petrecute în parohiile și eparhia noastră ca să vedem, ce s'a înfăptuit prin rânduelile legii de unificare.

La parohii s'a străduit fiecare preot să dea viață adunărilor parohiale, consiliilor și epitropiilor. Ce s'a realizat prin ele ?

Adunările parohiale, ca orice adunări generale a oricărei instituții, cred că greu s'au întrunit de câte două ori pe an așa cum prevede statutul. Desigur că s'au ținut mai pretutindeni la a doua convocare când sunt valabile cu orice număr de membri.

În orice caz însă, o oarecare mișcare și o chemare către

toți credincioșii de a asculta nevoile bisericii tot s'a lansat și orcât de puțini au răspuns, tot a constituit o apropiere față de biserică. Am văzut chiar în câteva locuri unde aceste adunări au fost impresionante, nu simple forme și s'a pus mult suflet.

Cu consiliile parohiale a fost ceva mai mult de lucru. Acest consiliu a trebuit de ținut mai aproape de biserică și de consultat în toate treburile. Era în aceasta un lucru nou care s'a lovit și de neplăceri.

În multe locuri, la început cei aleși erau prea geloși amestecându-se și unde nu le era treaba, căutând să fixeze preotului orele de serviciu, veniturile epitrahilului și altele. N'au lipsit și unele intrigi și conflicte personale îndreptate contra preotului.

Cu încetul s'au potolit toate și nu s'au mai auzit de nici-iri glasuri de nemulțămire. În majoritatea cazurilor atribuțiile date mirenilor i-a măgulit și au căutat să le ducă la îndeplinire cât mai conștiincios așa că aici s'au arătat poate mai mult decât oriunde roadele intenției legii. Este drept că, dacă te duci acum într'o parohie găsești, sub poava preotului, reprezentanța credincioșilor prin glasul acestor consilieri cu care poți comunica și lucra mai efectiv cu poporul.

Epitropiile parohiale au fost și înainte și și-au urmat mersul. Nu știu dacă nu s'au încurcat pe undeva cu consiliile parohiale.

In protopopiate, n'au luat ființa niciuna din corporațiunile prevăzute în lege, adunarea, consiliul și epitropia protopopească. Nu știu dacă au fost numai suspendate temporar sau au fost lasate să cadă în desuetudine dela început.

Au luat ființă doar judecătoriile protopopești pentru abaterile mai mici ale cântăreților și preoților care n'au avut însă prea mult de lucru.

În administrația *eparhială* au avut de activat mai mult rânduelile legii din 1925. A fost ceva nou pentru autoritatea episcopală a primi sugestii dela preoți și mireni sub forma hotărârei consiliului și adunării eparhiale cu toate că acestea nu sdruncină nimic din vechea rânduială căci toate aceste hotărâri n'au nici o putere fără aprobarea chiriarhului.

Cu alegerile în adunarea eparhială s'a făcut oarecare mișcare.

Deși eram cu toții nepregătiți pentru ele, s'a încercat totuși să se emită anumite vederi și să se sesizeze nevoile noas-

tre bisericesti cu această ocazie. Au trebuit să fie marcați câțiva preoți care să fie trimiși ca reprezentanți ai clerului. Ca mireni s'au ales în adunarea eparhiei noastre dintre persoanele cele mai de seamă, care și-au arătat multă dorință de a privi și a lucra pentru binele bisericii afară de câțiva care au lipsit mereu.

Prea mult nu au lucrat. Cei aleși nu prea au cu ce se lăuda în fața alegătorilor. A fost o oarecare stinghereală, ca la început, care nu a lăsat loc la discuții mai ample și la schimb de vederi din care să fi ieșit ceva. S'au schițat totuși, deși grăbit, cele mai vitale chestiuni ale nevoilor noastre.

Consiliul eparhial a avut mai multă legătură cu preoțimea prin toate trei secțiile lui: culturală, economică și administrativă.

Secția culturală a căutat să-și ia în primire atribuția sa în eparhia noastră cât mai efectiv. S'au ivit pe acest teren și nevoi pe care a trebuit să le preîntâmpine, sectele și mișcările stilistice. Sub îndemnul și pilda Prea Sfințitului vicar al eparhiei care în scris și cu vorba mergând, a ieșit pentru a opri și a întoarce pe rătăciți — și secția culturală prin tot personalul dela Sf. Mitropolie a luat toate măsurile cerute de împrejurări.

Se conduce prin această secție revista eparhiei, s'a scos anuarul eparhiei, se caută a se răspândi cărți de propagandă și tot ce-i stă în putință în direcția culturală. Desigur îi rămâne mult de lucru pentru a fi la înălțimea trecutului cultural al acestei eparhii, — învățământul religios de care și Sf. Sinod s'a sesizat, tipografii, librării, activarea cercurilor pastorale și atâtea altele, căci opera culturală a bisericii are terenul cel mai larg; dar toate se iau treptat și după nevoile cele mai imediate.

Cu secția economică a consiliului eparhial a avut preoțimea a se război mereu în timpuri așa de grele, care s'au ridicat pentru biserică. Dacă salariile au întârziat așa de mult nu e vina însă a acestei secții ci a împrejurărilor care ne sunt cam vitrige, aducându-ne curbe și supracurbe de sacrificiu și mai sacrificându-ne și cu întârzieri de câte 3—4 luni.

O chestiune cu care iarăși s'a luptat secția economică, a fost fondul general bisericesc, pentru care a trebuit iarăși să ne mai ia 10 % din venituri. Este însă și aceasta impusă de împrejurări pentru a preîntâmpina nevoi ale bisericii lasată pretutindeni de izbeliște și pentru întărirea căreia suntem dator să face toate sforțările și sacrificiile.

A mai fost apoi chestiunea arendării pământurilor bisericesti în plus. — În adunarea eparhială a anului trecut am cerut să se dea învoirea a se lua, după prețul regional, aceste pământuri de preoți, fiindu-le de mare ajutor mai ales celor tineri pentru a-și agonisi cele trebuitoare față de salariile mici și cerințele unei gospodării model ce trebuie să-și întemeieze. Anul acesta chestiunea s'a ridicat iar în adunarea eparhială și a fost susținută de toți membrii, arătându-se că și bisericile ar câștiga mai mult așa, căci în foarte multe parohii nu se pot încasa arenzile dela pământurile bisericesti date prin licitație pe când dela preoți se poate opri ușor din salariu. I. P. S. Mitropolit a fost însă de părere, că preoțimea trebuie ferită de bănuială de a fi hrăpăreață față de bunurile bisericii, fapt care i-ar scădea mult prestigiul în popor. Ș'apoi aceste pământuri sunt un bun public, condus de legea contabilității statului care cere ca totul să fie dat prin licitație și noi nu ne putem abate de la lege. Rămâne deci, că nu se poate altfel. La licitație însă când se prezintă cineva care nu-i destul de solvabil, poate fi motivat înlăturat chiar de ar oferi prețul cel mai mare.

Poate studiată mai mult chestiunea și de consiliul Central Bisericesc și de Minister s'ar putea găsi, cu respectarea rândueleur legale, o modalitate care să vină în ajutor și încercătelor greutăți ale preoților.

Secția administrativă a consiliului eparhial a avut în sarcină și s'a ocupat cu numirile, transferările, recompensele și cercetările disciplinare ale preoților.

Consistorul eparhial era și înainte și are acelaș rol.

Pe lângă Sf. Mitropolie a Moldovei funcționează și un consistor spiritual pentru apelurile preoților în contra hotărârilor consistoriilor eparhiale având jurisdicția peste 8 eparhii din Moldova, Basarabia și Bucovina. Aceste consistorii, ca și cel central de recurs sunt bazate pe un principiu juridic drept și s'au dovedit a fi de folos preoțimei. Pacat însă că din cauza greutăților financiare statul a tăiat din buget subvențiile pentru ele așa că de o bucată de vreme nu mai pot funcționa.

Acestea sunt cele ce s'au putut vedea din aplicarea legii din 1925 în eparhia noastră.

Celelalte organe centrale ale bisericii, consiliul central bisericesc, eforia, congresul național bisericesc au contat și ele

să-și ia în primire atribuțiile date de noua lege. Cât se va fi dovedit a fi de folos, nu știu.

În general însă, dacă este să privim rodul legii din 1925, o îmbunătățire trebuie să recunoaștem.

Unificarea în administrația întregii biserici depe pământul românesc, cu oarecare dificultăți, a început să se facă.

O înviorare în rândul credincioșilor chemați mai aproape de nevoile bisericești iarăși s'a produs și aceasta a activat viața bisericii.

Că sunt prea multe organe și forme în administrație care ar trebui simplificate, asta se va mai vedea.

Celor călăuziți însă de dragostea de biserică, legea le întinde căi de lucrare vie în ogorul ei în fiecare zi și pe orice țărâm.

Pr. C.MUNTEANU Dorohoi
fost membru în Adunarea eparhială
și consistoriul apelativ.

Descrierea arhitectonică a bisericii „Cuv. Parascheva” din Ștefănești

Biserica zidită din piatră, în plan treflat, cu absida estică circulară și două abside laterale mai mici, dar proeminente în exterior, este așezată pe un soclu svazat sub formă de strașină. Intrarea se face prin partea de sud. Monumentul are lungime exterioară de 32 m., lățime 10 m., iar înălțimea la cheia arcurilor naosului e de 15 m. și prevede patru încăperi : pridvor, nartex, naos și altar.

Pridvorul, de formă drept unghiulară în sens transversal, e străpuns de două uși la nord și sud, situate în aceeași axă ¹⁾. Două arcuri cu întradosul de 1 m. susțin capetele berceaului în partea de nord și sud, sprijinindu-se pe console. Lumina vine prin două ferestre evazate în interior sub forma unor nise drept-unghiulare, iar în exterior apar cu dimensiuni mici Pridvorul e despărțit de nartex printr'un perete plin cu o des-

1) Se zice că ușa nordică a fost astupată cu zid; însă la reparația făcută bisericii, descoperindu-se, a fost dărâmat zidul, prevăzându-se intrarea cu ușă.

chizătură mediană prevăzută cu două uși. Între aceste două uși, în grosimea zidului despărțitor, pornește o galerie ce suie către clopotniță prin scări de piatră, făcând două unghiuri drepte în drumul ei. Ea se deschide în o încăpere de formă drept unghiulară, așezată deasupra pridvorului, rezultată din înălțarea clopotniței.

Trei ușe drept unghiulare situate în pereții de nord-vest și sud, fac dovada ferestrelor vechi clopotnițe; astăzi, ele străpung peretele, ieșind în exterior sub forma de aculus circular. În peretele de est, se află o deschizătură prin care se pătrunde în podul bisericii. Din această deschizătură, prin grosimea peretelui, o galerie patrată cu o latură de 0.50 m. scoboară în adânc ¹⁾.

În această încăpere se observă un zid de formă cilindrică, care ascunde scara de lemn dispusă în spirală, ce urcă la clopotnița propriu zisă. Clopotnița, de forma unei prisme, e așezată pe două baze patrute; prima, e cea destinată a susține vechea clopotniță, iar a doua e rezultată din înălțarea actualei clopotnițe. Ea e străpunsă de patru ferestre deschise pe cele patru fețe ale ei.

Acoperișul în interior, e boltit printr'un mic berceau în sensul celui din pridvor; iar în exterior se termină printr'un vârf de piramidă, deasupra căruia e împlântat un glob cu o cruce în vârf.

Intrarea în nartex e așezată în axa bisericii; profilul său gotic, e încadrat într'un chenar dreptunghiular, format din baghete întretăiate.

Nartexul de formă patrată, primește lumina prin două ferestre înguste în afară și evazate spre interior. Bolta nartexului e susținută prin patru arcuri în plin centru — cele două transversale mai late ca cele longitudinale — care se sprijină pe console la cele patru colțuri. Boltirea se face prin o succesiune de trei cercuri formate din cărămizi cu colțurile dispuse în exterior în dinți de ferestru, care reduc spațiul până la o mică hemisferă. Cafasul e situat în partea vestică. sprijinin-

1) Această galerie e lucrată prin lespezi de piatră aranjate orizontal și ar părea să fi avut o destinație. Tradiția brodează multe povestiri — care de care — mai fantastice. Cea mai verosimilă, e că ea ar fi servit de ascunzătoare ale averilor bisericii pe vremuri de cotropiri.

du-se pe o grindă de fier înfiptă în zidurile laterale și închizând spațiul prin o balustradă cu gratii.

Nartexul se desparte de naos printr'un perete masiv străbătut de o intrare mediană liberă, urcată în plin centru.

Deasupra intrării e situată o nișă dreptunghiulară, iar de o parte și de alta a acestei nișe, zidul e străpuns de două deschizături, care-l taie până la distanța de 1 m. de podea ¹⁾.

Naosul se compune dintr'un spațiu dreptunghiular, ceva lungit în sensul axei longitudinale a bisericei, primește lumina prin două ferestre situate în aceeași axă, transversală axei principale. Ele sunt larg evazate în interior, mai cu seamă în partea inferioară, pentru a lăsa cât mai multă lumină în lăuntru.

Naosul este lărgit pe părțile de nord și sud prin două abside laterale, care dau planului forma triconchă. Concavitatea acestor abside e accentuată și în exterior în segment de cerc, urmând curbura interioară în rază de 1.50 m.

Bolta naosului e susținută de două puternice arcuri transversale cu intradosul de 1.60 m. și alte două arcuri longitudinale mai înguste, acolate zidurilor laterale. Aceste patru arcuri cintrate, recad pe console înguste și simple; ele susțin bolta hemisferică, prin mijlocirea unui sistem de trei cercuri suprapuse, formate din cărămizi dispuse în dinți de ferestru, care se succed, măbind progresiv diametrul sferei. Bolta naosului perfect asemănătoare cu cea dela nartex, e ceva mărită și proporțională cu încăperea. Absidele laterale sunt boltite și ele în calotă sferică, iar partea inferioară e ridicată cu o treaptă de 20 c. m. față cu pardoseala restului clădirei. Cam din dreptul absidelor laterale, pardoseala e înălțată cu o treaptă la nivelul celei din abside și ține pe întreaga suprafața altarului. La o distanță de 1 m. pe această treaptă, naosul e despărțit de altar prin catapeteasmă.

Deasupra acesteia, un arc cu intradosul de doi metri, arcul triumfal — puternic și cintral — se reazemă pe două baze verticale, formând arcul între passe; intrarea la altar se face prin trei uși prevăzute la catapeteasmă.

Absida Altarului de formă circulară, atât în interior cât și în exterior, primește lumina printr'o singură fereastră așezată în axa principală a bisericei.

1) Sistemul acesta de despărțire ne îndreptățește să adăncim vechimea bisericei cu mult înainte de epoca lui Vas. Lupu.

Acoperișul ei e boltit în calotă sferică ; de oparte și de alta se găsesc firidele rezervate pentru „Diaconicon“ la dreapta și la stânga „Pratheza“, care comunică cu exteriorul printr'o ferestruică de dimensiuni mici. Firidele acestea nu sunt deschise până jos, ci apar ca simple nișe cu rame de piatră fără nici o împodobire. În interior, pe înconjorul absidei, cinci nișe dreptunghiulare menajate în zid, servesc pentru așezarea diferitelor obiecte necesare cultului.

Acoperișul dispus în două versante, are vârful coamei împodobit cu o sferă (bold) deasupra căreia e infiptă crucea. Planul acoperișului întâlnește turla clopotniței într'un unghiu optus, acolat zidului până deasupra celor două baze.

Clopotnița, care face un corp unitar cu restul clădirei, are vârful piramidei prevăzut cu o sferă din care rasare sfânta Cruce.

* . *

Din punct de vedere arhitectonic, bis. „Cuv. Parascheva“ stă alături de monumentele istorice principale din țară. Ea face dovada dărnicii străbune, care în materie de credință mergea până la jertfă, ca și priceperea meșterului -- eloquent instruit în arta de a reda masivitatea sub forma siluetei svelte și a trăsăturilor copios îmbinate.

Renovată în timpul din urmă prin grija C. Preot Econ. Gh. Constantinescu, marlira și consolatoare nevoilor tuturor celor ce cred, bis., „Cuvioasa Parascheva“ a fost și este singura dovadă reală a vechimei orășelului istoric: Ștefănești.

Pr. Gh. N. ȘTEFĂNESCU
licențiat în Teologie—Ștefănești

Salarizarea clerului

— Cuvântarea d-lui Octavian Goga la Cameră —

Se știe că trecutul regim, aplicând curba de sacrificiu la salariile funcționarilor, a mai redus cu un procent de 12 la sută, pe lângă curba generală, salariile preoților.

D. ministru de Finanțe n'a ținut seamă de această nedreptate făcută clerului și n'a înlăturat-o prin noul buget rectificat, ceea ce a adus multă nemulțumire în rândul preoților.

Dl. Octavian Goga, fost ministru, luând apărarea dreptei cauze a clerului, a rostit următoarea cuvântare, pe care o redăm aci și pentru care îi suntem recunoscători.

D. Octavian Goga: Domnule președinte, domnilor deputați: Vă asigur că nu mă aduce la tribună un sentiment de adversitate și că iau cuvântul numai ca să spun foarte puține cuvinte în această chestiune, îndemnat oarecum de un caz de conștiință. Am fost, știți foarte bine, ministru al cultelor în această țară, cunosc foarte bine nevoile preoției și nu mi-aș ierta dacă aș rămâne în afara discuției în fața adevăratei nenorociri și nedreptăți, care îi lovește pe preoți. Și în sufletul meu găsesem ecou cuvintele pe care le-a rostit domnul ministru Argetoianu. În vremurile atât de grele prin care ne strecurăm astăzi trebuie măcar în chestiunile financiare, care sunt osatura vieții noastre de stat, să punem la oparte orice formulă de dușmănie politică, (aplauze prelungite pe băncile majorității) și să căutăm cu toți laolaltă să privim în față realitatea, pentru ca să tragem concluziile din ea.

Care este realitatea, domnilor? Preoțimea este nedreptățită, dece? Pentru că, pe lângă curba, care s'a aplicat tuturor funcționarilor, s'a mai aplicat încă o reducere de 12 procente, specială pentru preoțime. Eu nu pot admite acest lucru din două motive.

Întâi nu pot admite ca principiu, să fie scoasă de sub categoria generală o speță din funcționarii statului nedreptățind-o. Și al doilea, nu pot admite să se lovească preoțimea, pentru că aceasta ar avea caracterul că lovește o tagmă, cantitate neglijabilă în stat. Ori, eu socot că în vremile acestea de frământări generale de cumplite lipsuri materiale dar și de cumplite oscilațiuni morale, noi nu trebuie să perdem din vedere că, în viața noastră de stat, agentul principal, pentru menținerea ordinii și buneii chibzuințe în viața sufletească este tocmai tagma preoțească. (Aplauze pe mai multe bănci).

Să nu perdeți din vedere, domnilor colegi, că baza trecutului nostru este acea viață sufletească care s'a desfășurat la adăpostul bisericilor noastre.

Regret că nu este aci domnul prim ministru, pentru că dânsul, ca istoric, a lansat odată formula foarte reală: trecutul nostru este un trecut de sate și preoți.

Ei bine, domnilor, și astăzi pe marginea vulcanului pe care trăim, înconjurați de vecinătățile pe care le știți, socot că viața bisericească este punctul fix pe care se reazimă temelul nostru de existență. (Aplauze pe mai multe bănci). De aceea, domnilor, noi nu trebuie să jignim preoțimea. Trebuie să vă dați seama că misiunea sa culturală și etică nu poate să o îndeplinească o preoțime, a cărei viață materială e pusă într'o situațiune cu totul deplorabilă: dela 2.500—4.500 de lei pentru un slujitor al altarului, care trebuie să mențină prestigiul bisericii lui, să fie conducătorul natural al statului. În asemenea condițiuni nu poate să-și îndeplinească funcțiunea, atributele normale ale slujbei preoțești în aceste condițiuni materiale imposibile (Aplauze pe mai multe bănci).

Iată de ce, mă fac căldurosul interpret al dorinței preoțimei și fac un apel la dv. cu deosebire, care ați lansat ideea că sunteți un guvern de dreapta, ca să căutați să smulgeți acea sumă minimală, pentru ca să nu fie scoasă preoțimea din ogașa normală, să i se dea caracterul că e umilită.

După socotelile cari s'au făcut, este vorba de 120 milioane lei și tot bugetul bisericilor, este dacă nu mă înșel, 800 milioane lei. Prin urmare, domnilor nu cred că s'ar cere un sacrificiu prea mare.

Restabiliți, deci, liniștea sufletească în cadrul bisericii, și pentru această operă de liniște publică vă asigurați un factor principal, care în viața noastră de stat trebuie să mențină ordinea sufletească și morală. Aceasta am avut de zis. (Aplauze pe mai multe bănci) ¹).

1 După Monitorul Oficial

ADUNAREA ANUALĂ A ASOCIAȚIEI PREOȚILOR DIN JUD. BAIJA

Joi 25 Iunie a. c. a avut loc congresul anual al asociației clerului din județul Baia :

La ora 10 d. s'a oficiat un tedeum în biserica catedrală la care au participat pe lângă majoritatea preoților din județ și D-l Prefect al jud. Baia și șefii autorităților școlare și Administrative, care au fost invitați din timp. S'a trecut apoi în amfiteatrul Liceului Nicu Gane unde Păr. *Ec. Mihail Grigoraș* Președintele asociației județene arată starea actuală a bisericii ortodoxe române din punct de vedere material cât și a prestigiului ei, ca biserică dominantă, menționând primejdia sectelor și a tuturor curențelor anarhice, care primejduesc însăși temelia statului.

C. Sa face apel la solidaritatea întregului cler ortodox, de care să se lovească toate atacurile vrăjmașe ca de o stâncă de granit.

După ce se constituie biuroul și după ce se expediază cu aprobarea tuturor preoților prezenți telegrame de omagiu I. P. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei, D-lui Prim Ministru N. Iorga și Păr. N. Popescu secretar General la Culte, se dă cuvântul D-lui *I. Hudiță* Profesor la universitatea din Iași. care a conferențiat tratând subiectul „rolul bisericii ortodoxe în trecutul Neamului nostru“. D-sa cu o competență neîntrecută a dezvoltat acest subiect arătând după izvoarele cele mai exacte cât de neprețuit a fost pentru neamul nostru rolul bisericii ortodoxe în trecut și a ajuns la încheierea că dacă prin secularizare s'a dat indirect lovitura de grație bisericii ortodoxe române, pentru a putea fi în viitor piatra de temelie pe care să se sprijine Neamul și a putea respinge toate atacurile îndreptate asupra sa de sectanți, trebuie ca statul să o întărească din punct de vedere material. Conferința D-lui Profesor Hudiță a fost îndelung ovaționată.

S'a dat apoi cuvântul Păr. *Ec. M. Zăhărescu* fost Protoereu care dezvoltă subiectul „starea actuală a bisericii ortodoxe române“ C. Sa a arătat fazele prin care a trecut biserica ortodoxă română de la 1859 până astăzi, dovedind cu cifre și cu

citate din diferiți autori situația de inferioritate pe teren material în care se găsește biserica ortodoxă față de celelalte culte, care au găsit în totdeauna mai multă sollicitudine de la guvernele ce s'au perindat la cârma țerei față de cât cele 14.000.000 ortodocși. Inzistă și asupra pericolului sectelor cu tendințe anarhice și subversive și face apel la unirea întregului cler ortodox pentru ridicarea prestigiului bisericii ortodoxe și întărirea sa spre a putea fi și în viitor așa cum a fost și în trecutul Neamului, ajutor și sprijin în toate împrejurările.

Păr. *Ștefan Rafailă* paroh, Boroaia, a citit un referat asupra pericolului sectelor și mijloacelor de combatere. C. Sa a arătat primejdia sectelor, alimentate sau ajutate de criza religioasă ce se arată pe unele locuri, ca urmare a îndreptării calendarului.

În chestia aceasta arată câtă pagubă și câtă tulburare s'a adus prin sate de către conducătorii politici care în dorința de câpătuială au speculat și această chestiune, și au făcut carana sufletească provocată de îndreptarea calendarului în loc să se cicatrizeze, din contra a sîngerat neconținut și încă va mai sîngera, alimentată fiind și de propaganda unor Călugări inculți și cu suflet rățacit care nu mai puțin speculează acesată chestiune. — Față fiind și D-l Profesor V. Tempeanu Prefectul județului, o persoană cu însușiri superioare și un creștin bun cu dor de liniște în biserică, C. Sa face apel la D-sa cu rugămintea a da clerului tot concursul efectiv pentru liniștirea spiritelor.

D-l *V. Tempeanu* prefectul județului Baia luând cuvântul declară că a studiat și cunoaște după date precise evoluția prin care a trecut chestia calendaristică și sectară și că e convins de cât rău s'a făcut prin amestecul politicei în această chestiune și promite tot sprijinul efectiv indicând și unele dispozițiuni care ar trebui luate pentru reușită.

D-l *L. Colonel Șeicărescu*, comandantul cercului de recrutare Fălticeni cerând cuvântul se arată foarte animat de rolul cel mare al bisericii pentru moralizarea poporului și pentru întărirea sufletească a ostașului și face apel la o colaborare între cler, învățătorime și armată, ca împreună să lucreze în această direcție: luminarea maselor poporului și moralizarea lor prin religie. Ideia D-lui L-t Colonel Șeicărescu a fost

primită cu entusiasm de toți cei prezenți. Sa hotărât ca în curând să se convoace o întrunire la care să participe cler, învățători și ofițeri, spre a se lua măsurile cele mai nimerite în vederea unei propagande religioase morale și culturale în popor.

Păr. Ec. M. Grigoraș Președintele asociației mulțumește în numele preoților tuturor conferențiarilor, ia act cu deosebită satisfacție de promisiunile D-lui Prefect în chestia calendaristică, asemenea și de propunerea D-lui Lt Colonel Șeicărescu făgăduind că va căuta a fi adusă la îndeplinire și la ora 2 ridică ședința.

A urmat apoi o agapă în unul din saloanele Federalei, „Buciumul Moldovei“, la care au participat și conferențarii împreună cu preoții și unde s'au rostit cuvinte simțite cu îndemnuri la unire de către Păr. M. Grigoraș, M. Zăhărescu, Prof Hudiță, Revizor Școlar Gh. Holban, Preot Claudiu Petrovici.

La ora 4, tot în amfiteatrul Liceului s'a continuat ședința cu următoarea ordine de zi:

Păr. Președinte M. Grigoraș a făcut darea de seamă, arătând între altele că în cursul anului expirat prin intervenția asociației s'a înființat banca preoților din jud. Baia „Mitropolitul Veniamin“ a căreia statute s'au aprobat și sunt depuse la judecătorie pentru îndeplinirea formelor legale, iar în curând va începe a funcționa.

Păr. Iacob Chiticariu a cetit darea de seamă de gestiunea bănească, asemenea raportul comisiunii cenzorilor și apoi adunarea a dat descărcare comitetului de gestiunea sa.

S'a reînnoit comisiunea cenzorilor prin realegerea Păr. V. Varganici, H. Teodoriu și V. Dăscălescu.

Au urmat apoi mai multe discuțiuni și s'au propus mai multe deziderate, care au fost consemnate în procesul-verbal ce s'a încheiat, după care păr. Președinte M. Grigoraș a ridicat ședința mulțumind preoților pentru osteneala de a participa în număr așa de mare și pentru entusiasmul cu care au luat parte la discuțiunile care au avut loc.

Ec. M. GRIGORAȘ.

CERCUL PĂSTORAL CĂCIULEȘTI I. JUD. NEAMȚ

Incă o ocazie de fericită vedere pentru frații preoți și cântăreți, cum și de bogată învățatură pentru enoriași, a fost ședința cercului cultural preoțesc ținută la parohia Căciulești I. Jud-Neamț. Duminică 12 Iulie 1931.

Potrivit regulamentului cercurilor pastorale și cu considerațiunea orarului de vară pentru serviciul divin, toți frații preoți și cântăreți au fost la datorie. Mâna de oameni ce alcătuește satul *Turtueștii* unde s'a oficiat sf. slujbă și s'a ținut ședință publică au dovedit cu prisosință că merită numele de răzeși ai celui mai viteaz și evlavios domnitor moldovean. Reparația radicală făcută bisericei în mai puțin de un an și împodobirea ei cu toate odoarele necesare, ar fi destul ca să ne încredințeze despre aceasta. Netăgăduit cea mai mare parte de merit revine sârguinciosului paroh pr. V. Negrea, care după cuvântul Sf. Ap. Pavel, „propovăduiește cuvântul cu timp și fără timp, mustră, ceartă etc cu toată blândețea și îndelungă răbdare“.

Desfășurarea programului la acest cerc a fost în genere cel cunoscut:

Oficierea în sobor a Sf. Liturghii, predică, ședință intimă ședință publică, împărțire de reviste și cărți folositoare etc.

Cercul cultural Căciulești însă, nu este numai un organ de execuție a unor ordine trimise de autoritățile respective, ci frații preoți din acest cerc au înțeles încă dela început că pentru reușita acestor soboare trebuie de avut în vedere situația locală cu aspirațiile și nevoile enoriașilor, în sufletul cărora influența mănăstirilor încă are un loc de frunte. De aceea cercul acesta preoțesc, credem că toate sunt la fel, își are pe lângă regulament și o tradiție bine definită care, spre marea mulțumire a tuturor, dă viață și face din regulament un organ viu care lucrează cu folos pentru îndreptarea oilor celor cuvântătoare pe calea mântuirii. Dar să venim la desfășurarea programului. Până la ora 7¹/₂ dim. credincioșii în număr destul de mare — dacă avem în vedere că satul are 50 capi de familie — s'au delectat cu cântările Utreniei, măestrit executate de cei mai talentați cântăreți ai cercului. După utrenie s'a săvârșit în sobor Sf. Maslu, în curtea bisericei, cu care ocazie s'au cetit rugăciuni de mulțumire pentru darurile ce Dumnezeu din belșug

le-a revărsat asupra noastră--oamenii sunt sănătoși iar țarina mai bogată ca oricând—, cum și alte rugăciuni pentru păzirea de vrăjmași și întărirea în dreapta credință a pravoslavnicilor creștini. La ora 8^{1/2} s'a terminat Sf. Maslu și ne-am întors în biserică. Într'o atmosferă de pietate și de deosebită înălțime sufletească, părintele D. Calapăr—Negrești ca cel mai vechi în hirotonie dă bine cuvântarea pentru Sf. Liturghie. La sfârșitul Liturghiei a vorbit părintele Matasă. În cuvinte deosebit de simțite și pe înțelesul tuturor, spune că în vremea noastră lumea, întunecată de păcat, aleargă neîncetat după bunuri și plăceri materiale uitând că trupul este neputincios iar duhul osârditor. În învălmășeala lucrurilor pământești chiar și părinții uită datoriile, ce le au, de a-și crește copiii în frica lui Dumnezeu. Pilda rea din familie destramă complect sufletul celor micuți și-i face ca pe zi ce cresc să crească în ei și răutățile.

Vrem să avem copii buni? Să ne învățăm întâi noi a fi buni. Să ne iubim unii pe alții și cu toți să iubim pe Dumnezeu dacă vrem să fim fericiți. Incheie cu citatul: „Căutați mai întâi împărăția lui D-zeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă“ (Luca XII 31). Ca o ploaie răcoritoare au căzut cuvintele părintelui Matasă în sufletele credincioșilor.

La ora zece s'a terminat Sf. slujbă. Fiind încă timp și lumea fiind încă dornică a mai asculta cuvinte de învățătură și sfaturi creștinești, la 10^{1/2} se începe ședința publică. Primul la cuvântul părintele Mihai Gavrilescu președintele cercului care lămurește însemnătatea soborului preoțesc dela Turturești.

El este, zice Sf. Sa 1) o răsplată pentru devotamentul cu care enoriașii acestui sat au știut să-și îndeplinească datoriile de buni creștini și 2) un indemn pentru continuarea trăirii în duh a locuitorilor dela Turturești, care pot servi de pildă și altor enorii. Apoi în cuvinte călduroase recomandă tuturor să primească cu bucurie „*Vestea cea Bună*“ foaia de învățătură creștinească dela Bodești—pe care părintele Manoilescu le-o aduce. Preotul I. C. Manoilescu dela Bodeștii de Jos, spune enoriașilor că unul din luminații preoți ai orașului Piatra Neamț, părintele Matasă, înfruntând cheltuiala și obosala drumului vine în mijlocul poporului ca să-i spună un cuvânt de mângâiere, de sfătuire și de întărire sufletească.

Dar părintele Matasă nu este numai un luptător cu cuvântul.

Acolo unde, din lipsă de timp nu poate vorbi față către față, trimite cuvântul său de învățătură, scris. „Noua Floare a Darurilor“ este roada acestui venerabil slujitor al Domnului.

Cel din urmă ia cuvântul tot părintele M. Gavrilescu care mulțumește părintelui Matasă pentru cinstea făcută „Cercului“ cu vizita P. C. Sale; apoi mulțumește preoților și cântăreților pentru concursul dat și în cele din urmă tuturor enoriașilor care au știut să cinstească cum se cuvine o slujbă așa de însemnată ca cea făcută de preoți în sobor cu ocazia cercului preoțesc.

Credincioșii și-au manifestat recunoștința prin strigătul obișnuit cu care cinstesc Moldovenii pe preoți: „Sărutăm dreapta părinților“.

Ședința intimă s'a ținut acasă la părintele paroh V. Negrea în satul Gura-Văei, limitrof Tutureștilor. Deși tânăr părintele Negrea a reușit să-și alcătuiască o gospodărie cum mai mulți preoți bătrâni de prin partea locului n'au. Într'o atmosferă de adevărată colegialitate s'a luat masa frățească oferită de părintele Negrea. La masă a vorbit părintele Matasă arătând importanța solidarității preoților în timpurile grele prin care trecem. În acelaș sens au mai vorbit pr. Iosif Țincoca, Ec. Gh. Gheorghiu și pr. I. C. Manoilescu. Părintele Gavrilescu mulțumește călduros pentru bună voința cu care D-na și pr. Negrea a știut să primească vizita preoților cu ocazia cercului. Părintele Negrea adânc mișcat spune că nu poate limba să tâlcăiască bucuria ce a adus această vizită tuturor a lor săi.

În ședința intimă ce a urmat imediat între altele:

S'a ales secretar al cercului Pr. I. C. Manoilescu în locul părintelui V. Negrea — aceasta avându-se în vedere principiul rotației.

3) Ședințele cercului viitor se va ține la parohia Girov în ziua de 26 August, a. c. Pr. Iosif Țincoca va predica.

Fie ca cuvintele semănate de preoți în sufletele credincioșilor cu ocazia acestor cercuri pastorale să crească și să rodească spre slava și cinstea sf. noastre Biserici.

PR. I. C. MANOILESCU
Bodești Neamț

CERCUL PASTORAL RUGINOASA — Jud. BAIA

Cercul preoțesc „Ruginoasa“ își începe munca anului 1931 cu două ședințe vrednice de însemnat aici.

Întăia ședință a cercului s'a ținut la parohia *Blăgești*, în ziua de 24 Mai a. c.

Au fost toți preoții de față; slujba s'a desfășurat într'o curgere solemnă și plină de căldură, terminându-se cu un Te-Deum de mulțămire către Dumnezeu. După Evanghelie, cu subiectul zilei a vorbit părintele C. Grigorescu-Costești iar după terminarea sf. slujbe a cuvântat C. Sa Preotul Gh. Popovici, președ. cercului. C. Sa a arătat în cuvinte frumoase munca pastorală rodnică, vreme de 50 de ani a vrednicului paroh local Pr. Gh. Bicleanu — pe care confrății săi și toți credincioșii, au găsit nimerit să-l sărbătorească cu acest prilej. Din partea credincioșilor a vorbit d. Jimca episcopul bisericii.

Tuturor a răspuns sărbătoritul. Cei ce nu-i cunosc bună-tatea și felul de a fi preot al sfinției sale, vor înțelege prea puțin din simțirea acelor clipe, când părintele Bicleanu în ascultarea cucernică a tuturor, își deapănă firul amintirilor celor 50 de ani de rodnică viață preoțească.

În timpul mesei s'a primit din partea d-lui *Prim ministru N. Iorga* o telegramă de felicitare și conferirea medaliei „Răsplata muncii pentru biserică“.

Ședința publică s'a ținut la școala satului întovărășită de o frumoasă serbare cu o piesă. Conferința publică a fost ținută de părintele C. Popovici—Stroești. E bine a arăta că tot cu prilejul împlinirii a 50 de ani în preoție sfânta Mitropolie, în urma intervenției Protoeriei de județ, a conferit părintelui Bicleanu gradul de econom stavrofor.

Al doilea cerc s'a ținut la parohia *Vascani*, în ziua de 5 Iulie.

Acestui cerc i s'a dat pe cât cu putință însemnătatea unei adevărate sărbători.

Soborul de dimineață a fost prezidat de P. C. Sa părintele Mihail Grigoraș, președintele asociației preoțești din jud. Baia.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc local de sub conducerea d. V-le Roșu despre a cărui pregătire muzicală am mai vorbit aici. La sf. Liturghie au vorbit sfințiile lor Pr. Gh. Popovici și Pr. Mihail Grigoraș. Ambele cuvântări, rostite cu un ales dar de propovăduire, au mișcat adânc inimile celor prezenți.

La slujba de dimineață au luat parte autorități și oameni de carte din Județ.

După masa, luată de către toți în casele preotului paroh Cl. Petrovici, la ciasurile 2 toată lumea s'a strâns la școala din *Boldești*, vecină bisericii parohiale. Serbarea de aici a constat din coruri, recitări și o piesă de teatru, anume aleasă pentru săteni.

Este de folos să scriu aici, că serbarea a fost dată de către preotul paroh în tovărășia plină de dragoste a d. învățători din comună: C. Boșteanu, Tr. Țintilă, Armeanu, Oblăncescu și a unui element cu un larg talent teatral, d. Gh. Zaharia notar comunal.

La serbare a conferențiat pr. C. Grigorescu cu tema „*Educarea tineretului*“, apoi domnul dr. Samson, un cunoscut și apreciat conferențiar popular.

După d-sa a vorbit mulțimei distinsul scriitor și profesor, domnul Virgil Tempeanu, prefect al județului, arătând nesecata d-sale dragoste către biserică și interesul ce-l poartă tuturor mișcărilor culturale; vine apoi d. Colonel Șeicărescu, care face frumoasa propunere ca peste o lună ofițerimea, învățătorii și preoții jud. Baia să se întrunească într'un *mare congres județean*, pentru progresul neamului și al ortodoxiei. De asemenea mai vorbesc d. medic primar județean, C. Sa Pr. Gh. Popovici președintele cercului, C. Sa Pr. Claudiu Petrovici parohul local și d. învățător C. Boșteanu dirijor al corului și membru preștit al societății culturale din parohie.

Preot CLAUDIU PETROVICI

Unui Coleg...

Parcă'l văd ca atunci când eram elevi... Ședea întodeauna în prima bancă. Era primul cu care începea catalogul. A fost printre cei dintâiu ai primei serii de absolvenți, al tânărului Seminar Dorohoian „Pimen Mitropolitul” și printre primii preoți, lucrători harnici și cu spor în Viea Domnului,—pe colegul Dumitru, mult iubit și botezat de noi Truță Afrăsinei!..

De atunci sunt patru ani... Am fost nedespărțiți și la Facultatea de Teologie din Cernăuți, pe care o părăsește cu un ceas mai de vreme, pentru cele veșnice!

Il vedeam adesea grăbit la examen, dar niciodată cu atâta grabă ca să poposească printre noi, să nu și păstreze oricând veselia și să nu arunce cu talent jocuri de vorbe, ce ne înveselea în ori ce stare.

Era grăbit la examene și cu drept, căci nu era numai student colegul Truță, ci era și preot al urbei Mihăileni din Dorohoi, era învățător, a fost și ajutor în buna conducere a „Băncii” locale, în calitate de casier.

A înțeles ca preot și ca dascăl, să pregătească stâlpi tari pentru viitorul Bisericii căci nu puțin năduf și muncă grea, i-au pricinuit rătăciții în credință, care erau presurați în parohie.

A converti familii dela rătăcire nu-i ușor, și e tot ce poate un vrednic păstor ca Pr. Afrăsinei.

A ajuta orfanii și văduvile de sub sechestru, a da sprinjal și a nu-și uita părinții, cei ce l-au trimis din Totoești-Iașului la carte, e tot ce poate arata o inimă, un suflet, un urmaș adevărat al Mântuitorului, un caracter ce-l căutăm astăzi.

Indată după petrecerea sf. Sărbători, a doua zi după Bobotează, boala ascunsă ce nu și-a arătat până acum gravitatea, își înputernicește boldul. Grăbit pentru însănătoșare, pleacă la Iași, unde primește operația, în urma căreia i se curmă suflarea. Conștient până la moarte, își vede sfârșitul, își trimite numai gândul ferbinte la acei de acasă — soție și copilași, și-și vrea sălașul în Totoești dragi ai copilăriei, lângă acei ce l-au născut, crescut, iubit și-l plâng,—unde odihnește.

Durerea, lipsa și amintirea, noi nu o putem șterge...

Dar în rugă, noi nu vom slăbi.

Doamne,—celor scumpi ai lui, soției și la cei doi copilași, dă-le mângâere.

Lui, dă-i odihna și petrecerea cu sfinții!

Pr. ILIE ANISESCU

Slătioara-Baia

DISPOZIȚIUNI PRIVITOARE LA ALEGERILE EPARHIALE

Copie de pe adresa Consiliului Central Bisericesc No. 3427
din 9 Mai 1931 către Sf. Mitropolie a Moldovei și Suceve

INALT PREA SFINȚITE

În conformitate cu hotărârea Consiliului Central Bisericesc luată în ședințele sale dela 25 Octombrie 1930 și 12 Martie 1931, pe ziua de 31 Decembrie 1931 expiră periodul de 6 ani pentru care au fost constituite organele reprezentative și executive bisericești din parohiile, protopopiatele (Mitropolia Ardealului) și eparhiile din Patriarhia Română. Urmează deci, ca în lunele Ianuarie și Februarie 1932 aceste organe să se constituie din nou, pentru un nou period de 6 ani alegându-se persoanele respective în conformitate cu prevederile „Regulamentului pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia Română”, întocmit pe baza legii și Statutului pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române și care se înaintează J. P. S. Voastre odată cu aceasta în numărul de exemplare cerut de Inalt Prea Sfinția Voastră. ¹⁾

Pentru a duce la bun sfârșit și în cea mai bună rânduială efectuarea acestor alegeri și constituirea organelor reprezentative în întreaga Biserică Ortodoxă Română, este necesar ca să se procedeze unitar și cu cea mai mare atențiune pentru ca dispozițiunile din lege și statut precum și regulamentul la care ne referăm mai sus să fie aplicate întocmai. În acest scop este absolut trebuitor ca să se facă din vreme toate pregătirile necesare dându-se instrucțiunile cuvenite organelor subalterne și luându-se toate măsurile dictate de împrejurări.

I.

Listele electorale

Chestiunea ce dintăi care trebuie să se aibă în vedere este lista electorală a tuturor credincioșilor din parohie. Această listă este temelia tuturor celorlalte lucrări în vederea con-

1) Câte un exemplar din Regulament s'a trimis fiecărei parohii prin Protopopiile respective. R.

stituirii organelor parohiale și eparhiale. Credem, de altfel, că fiecare parohie a întocmit aceste liste la timpul convenit. Acolo, însă unde din cauză de forță majoră, listele electorale n'ar fi fost întocmite, s'au n'ar fi în regulă, trebuie să se procedeze imediat la alcătuirea lor potrivit Art. 2—9 inclusiv din „Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor parohiale și eparhiale”. Lista se întocmește de către preotul paroh și se revede de către consiliul parohial care poate adăuga pe cei omiși sau poate șterge pe cei ce nu îndeplinesc condițiunile legale. Despre toate acestea el încheie proces-verbal menționând lucrările făcute. După aceea, lista se citește în Biserică, într'o Dumănică sau zi de sărbătoare, după Sf. Liturghie și se afișează în biserică și la oficiul parohial, unde stă timp de 14 zile libere, încheindu-se deasemenea convenitul proces-verbal despre data afișării și numărul total al alegătorilor. După expirarea termenului lista se întocmește în 3 exemplare, se subscrie și se certifică de paroh, se sigilează și apoi se trimite un exemplar protoeriei respective, altul Consiliului eparhial, iar al treilea exemplar deasemenea certificat se păstrează în cancelaria parohiei.

Contestațiile se adresează Consiliului Eparhial prin scrisoarea recomandată în termen de 14 zile libere dala data când lista a fost afișată.

Consiliul eparhial, secția bisericească, cercetează motivele și hotărăște definitiv, fie direct, fie după o anchetă prealabilă. Contestația nu împiedică însă aplicarea listei în cazul când între timp s'ar ține o adunare parohială. Dacă Consiliul eparhial găsind contestațiile întemeiate, aduce modificări listei electorale, el comunică acestea Potropopului și parohului respectiv, care sunt obligați a introduce în liste modificările necesare. Astfel lista este definitivă și servește pentru toate adunările parohiale din cursul unui an.

II.

Potrivit Art. 11 din legea pentru organizarea Bisericii constituirea tuturor adunărilor reprezentative și executive trebuind să fie aceiași pentru întreaga biserică, de aceea este bine ca alegerile să aibă loc la aceeași dată. În acest scop Consiliul Central Bisericesc în ședința dela 12 Martie a. c. a fixat următoarele date și modalități pentru efectuarea alegerii și constituirea acestor organe.

a) Parohia

Pentru ziua de 3 Ianuarie 1932 (Duminică) se va face convocarea adunării parohiale de către preotul paroh sau locțiitorul său pentru alegerea membrilor Consiliului parohial și a epitropilor parohiali. Această convocare se va face cu 8 zile înainte procedându-se apoi potrivit Art. 10-35 din Regulamentul electoral. În caz când la prima adunare n'ar lua parte cel puțin a zecea parte a membrilor înscriși pe listă, se va convoca o nouă adunare potrivit Art. 42 din Statut și 13 din Regulament, adică la 10 Ianuarie 1932 (Duminică) când se vor lua hotărâri cu orice număr de membrii, nu însă mai mic decât numărul membrilor din consiliul parohial. În ceia ce privește parohiile vacante, adică lipsite de preoți titulari, alegerile se vor efectua acolo în aceeași zi, adică la 3 Ianuarie 1932 și vor fi prezidate de către delegați desemnați de Consiliul eparhial în acest scop dintre preoții ajutători (cooperatori) din circumscripția protopopească respectivă sau dintre alți clerici disponibili, iar în caz de imposibilitate de a se recruta asemenea delegați, alegerile în aceste parohii se vor face de către preoții parohi vecini în ziua de 24 Ianuarie (Duminică) 1932, anunțându-se convocarea adunării electorale cu 8 zile înainte, adică la 17 Ianuarie. În caz de neprezentare cel puțin a 10 parte a membrilor înscriși pe listă, o a doua adunare va fi convocată în aceste parohii pe ziua de 31 Ianuarie a. c.

Se menționează că aceste adunări parohiale fiind convocate pentru alegere și constituire, nu se pot pune la ordinea zilei chestiuni cari se pot discuta în adunările ordinare. De asemenea este necesar să se atragă atențiunea preoților parohi că membrii dela bisericile filiale înscriși în listele electorale votează tot la biserică parohială potrivit Art. 28 din Statut.

b) Protopopiate

În conformitate cu art.65 din Statut și 73 din Regulament protopopiatele au organele reprezentative și executive numai acolo „unde trebuințele vor cere și împrejurările vor îngădui” De aceia fiindcă aceste organe există și funcționează numai în Mitropolia Ardealului, rămâne ca această Mitropolie să dispună ea singură cum va crede de cuviință atât în ce privește timpul când se vor efectua alegerile cât și modalitățile după care va trebui să procedeze conform împrejurărilor locale.

c) Eparhia.

Potrivit Art. 129 al. 3 din Statut și 124 din Regulament, eparhiile : Argeș, Buzău, Cetatea Albă, Dunărea de Jos și Huși aleg în adunarea eparhială câte 45 membrii, din care 30 mireni și 15 clerici, iar eparhiile : Arad, București, Iași, Cernăuți, Caransebeș, Kișinău, Cluj, Constanța, Holin, Oradia-Mare, Râmnic, Roman și Sibiu, aleg câte 60 de membrii (40 mireni și 20 clerici).

În vederea acestor alegeri teritoriul eparhiei se împarte în circumscripții electorale, după numărul membrilor adunărilor eparhiale arătat mai sus și în așa chip, în cât fiecare circumscripție electorală să aleagă doi membrii mireni și un membru cleric. Așa dar eparhiile cu 45 de membrii, vor avea 15 circumscripții electorale, iar cele cu 60 de membrii, vor avea 20 de circumscripții. Înainte de alegeri, Consiliul eparhial trebuie să se îngrijească din vreme pentru fixarea acestor circumscripții electorale, ele pot fi aceleași care au fost la primele alegeri din anul 1925, dacă în teritoriul eparhiei n'a intervenit între timp vre'o schimbare.

Fixând circumscripțiile electorale, Consiliul eparhial va arăta în acelaș timp data și locul alegerilor preoțești, data și locul alegerilor mirenești, precum și termenul și localitatea unde se vor centraliza voturile mirenești împreună cu numele delegaților împuterniciți a conduce atât alegerile de preoți cât și alegerile mirenilor.

Toate aceste măsuri se iau de către Consiliul eparhial cu aprobarea Chiriarhului respectiv.

Înainte de a se proceda la alegere, Consiliul eparhial trebuie să se îngrijească de întocmirea listei electorale pentru colegiul preoțesc, știut că sunt alegători în acest colegiu toți preoții și diaconii în funcțiune din circumscripția electorală respectivă, precum și preoții cari au preoția lucrătoare, deși sunt în alte funcțiuni. În acest din urmă caz înscrierea pe listă se face cu aprobarea Chiriarhului respectiv. Tot așa se va proceda și în ceea ce privește preoții pensionari, cari pot fi membrii și pot vota numai cu aprobarea Chiriarhului respectiv. Nu vor fi înscriși în aceste liste preoții monahi, de oarece ei au organizația lor proprie. Dacă însă vreunul din monahi suplinește o parohie și exercită astfel în mod provizoriu funcțiu-

nea de paroh precum și preoții călugări dela catedrale Mitropolitane și Episcopale în funcțiune, cum și personalul preoțesc din cancelaria eparhială și Patriarhală (Consiliul Central Bisericesc) vor fi trecuți pe listele electorale. Diaconii au aceleași drepturi ca și preoții.

Convocarea colegiului electoral pentru alegerea membrilor clerici se va face pe ziua de Joi 21 Ianuarie 1932, în întreaga Patriarhie Română, când va avea loc în toate circumscripțiile alegerea unui deputat cleric în adunarea eparhială respectivă, pe un period de 6 ani. Atât convocarea cât și operațiunile alegeret vor fi conduse de către delegatul episcopesc, care se va conforma întocmai tuturor dispozițiunilor din regulamentul electoral.

În ziua de 14 Februarie 1932 (Duminică) după Sf. Liturghie se va efectua alegerea a doi deputați mireni pentru adunarea eparhială din fiecare circumscripție electorală și în întreaga Patriarhie Română. Alegerile se vor face de către adunarea parohială electorală, convocându-se anume în acest scop de către preotul paroh cu 8 zile înainte, adică în ziua de 7 Februarie 1932. Se menționează că această alegere nu se poate face în adunarea parohială de constituire a organelor parohiale din parohia care a fost convocată deja pe ziua de 3 Ianuarie sau pentru 24 Ianuarie pentru parohiile vacante, pe de o parte, iar de pe altă parte, adunarea special convocată în ziua de 14 Februarie 1932 în vederea alegerii membrilor mireni în adunarea eparhială, nu va putea discuta alte chestiuni decât numai efectuarea alegerilor.

Fiecare circumscripție electorală din eparhie, formată din mai multe parohii, alege doi membrii mireni. În acest scop alegătorii nu se adună într-o localitate determinată, ci alegerea se face în fiecare parohie și în aceeași zi de către toate adunările parohiale respective, sub președenția parohului respectiv, iar în parohiile vacante sub președenția unui preot delegat de Consiliul eparhial, care se va conform art. 146-162 inclusiv din Regulament.

În lipsa unui delegat pentru parohiile vacante sau dacă din cauză de forță majoră nu s'ar putea întruni la prima anulare majoritatea alegătorilor cerută de regulament, termenul alegerii se va amâna cu 8 zile mai târziu.

După efectuarea alegerii se va încheia cuvenitul proces-

verbal care va cuprinde data convocării, ziua întrunirii, locul unde s'a făcut alegerea precum și celelalte amănunte prevăzute în Art. 160 din Regulament. Procesul verbal verificat și scris de președinte și membrii biuroului, se pune în plic sigilat, încredințându-se unei persoane de încredere care să-l ducă personal și să-l prezinte delegatului episcopesc, în ziua, ora și locul desemnat demai înainte de către consiliul eparhial pentru despuieră scrutinului mirenesc.

Bărbatul de încredere care a primit plicul cu rezultatul alegerii dela parohie este obligat a păstra acest plic intact și a-l preda astel delegatului episcopesc în ziua despuierii scrutinului.

Aceasta spre a se evita contestații și reclamațiuni care ar putea să zădărnicească alegerea.

În scopul acesta Adunarea electorală va desemna și un supleant pe lângă bărbatul de încredere, ca astfel — atunci când cel din urmă ar fi împedat de împrejurări de forță majoră să ducă plicul la Delegatul Episcopiei — misiunea aceasta s'o îndeplinească supleantul.

În ziua ds Joi 25 Februarie 1932 se va face despuieră scrutinului cu voturile membrilor mireni, votat pentru adunarea eparhială.

Această despuiere va avea loc sub președenția unui delegat cleric trimis anume în acest scop de către Consiliul eparhial respectiv și care va trebui să se conformeze art. 163—175 din regulamentul electoral.

III

Pentru bunul mers al operațiunilor de alegere, atât al colegiului preoțesc cât și al colegiului mirenesc, este nevoie să se fie seamă de următoarele lucruri:

a) Consiliul eparhial trebuie să se îngrijească a tipări și trimite din vreme atât președinților adunărilor parohiale, cât și delegatului episcopesc pentru alegerile dela colegiul preoțesc și mirenesc pentru adunarea eparhială, toate imprimatele necesare, și în special următoarele : 1) formulare de proces verbal pentru ținerea adunării parohiale de constituire, 2) formulare pentru adunarea parohială în vederea alegerii în colegiul mirenesc, 3) formulare pentru adunarea colegiului preoțesc, 4) liste electorale ale alegătorilor în colegiul preoțesc, 5) pentru

dispuierea scrutinului la colegiul mirenesc, 6) formulare de mandate pentru cei aleși de colegiul clerical pentru adunarea eparhială, 7) idem pentru cei aleși în colegiul mirenesc tot pentru adunarea eparhială, etc. .)

b) Numirea delegatului episcopesc și desemnarea localității unde se fac alegerile atât pentru colegiul preoțesc cât și pentru dispuierea scrutinului la colegiul mirenesc, trebuie să se facă din vreme, numindu-se persoane despre care există siguranța că nu vor lipsi și că vor conduce operațiunile electorale cu toată băgarea de seamă și grija de a se aplica cu stricteță dispozițiunile legii, Statutului și Regulamentului electoral.

c) Lucrările cu privire la alegerile efectuate pentru ambele colegii se vor înainta din vreme consiliului eparhial pentru a le examina și a întocmi dosarele necesare în vederea adunării eparhiale.

Iar în ceea ce privește convocarea adunării eparhiale de constituire, vă propunem cu frățească dragoste să binevoiți a o convoca îndată ce veți primi la consiliul eparhial toate procesele verbale cu alegerile preoțești și mirenești împreună cu numele membrilor aleși pentru adunarea eparhială însă neapărat să procedați în așa fel ca până la Sărbătorile Sf. Paști să fie terminate toate alegerile bisericesti. Adunarea eparhială de constituire să fie convocată în termeni legali pentru a efectua alegerile membrilor pentru Consiliul eparhial, în afară de Consilierii Referenți cei definitivai, Consistorul spiritual eparhial, Consistorul spiritual mitropolitan și apoi toate eparhiile pentru Congresul Național Bisericesc, anunțând numele acestora din urmă în termenul cel mai scurt Consiliului Central Bisericesc.

Dela sine se înțelege că până la alegerea și constituirea legală a corporațiunilor și organelor pe noul period de 6 ani, vechile corporațiuni și organe își exercită toate atribuțiunile lor legale pe temeiul vechilor mandate.

Constituind astfel toate organele reprezentative și executive din eparhie pe un period de 6 ani, adică până la 31 Decembrie 1937 se va proceda mai departe la convocarea Adunării Eparhiale ordinare conform prevederilor legii și Statutului Bisericesc.

Dacă în diferite împrejurări și motive bine întemeiate unele eparhii nu vor putea efectua alegerile la datele speci-

ificate mai sus în acest program de alegeri, se lasă la latitudinea Inalt Prea Sfinției Voastre de a fixa alte termene dar neapărat, ca toate alegerile să fie terminate până la finele lunii Martie 1932.

Primiți etc.

Președinte, PATRIARH (ss) MIRON

Consilier Referent (ss) Comerzan

INDEMN CĂTRĂ CREDINCIOȘI

spre a face declarațiile de naștere a copiilor la timp

Ministerul de Culte pe lângă adresa No. 83816 a. c. trimite în copie următoarea adresă cu No. 37831 a. c. a Ministerului Sănătății și Ocrotirilor sociale cu rugămintea ca preoții, luând cunoștință de cuprinsul ei, să îndemne credincioși a declara la timp nașterile de copii spre a fi feriți de amenzile, prevăzute de legea civilă:

Avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele observațiuni făcute cu privire la vaccinul B. C. C. ce se administrează noilor născuți de multe ori cu întârziere, adică dela 7—10 a zi dela naștere, și vă rog să binevoiți a lua măsuri în ceia ce vă privește.

1) *Unii părinți fac declarația de naștere la oficiul stărei civile la 4—6 zile după naștere și chiar mai târziu.*

2) *Agenții sanitari și moașele însărcinate cu administrarea B. C. C. se duc rar la oficiul stărei civile, pentru a culege adresele noilor născuți, adică la câte 3—3 zile chiar și mai rar.*

Pentru remedierea acestei stări de lucruri propunem:

1) *Să se aplice riguros legea stărei civile care prevede declarațiunea în termen de trei zile, dând în judecată pe contravenienți, făcându-se în prealabil anunțuri prin ziare.*

2) *Preoții să lumineze publicul și să-l îndemne să facă declarația imediat după naștere.*

3) *Moașele particulare și cele empirice, care au asistat la naștere, să anunțe imediat în prima zi faptul la Circumscripția sanitară respectivă sub sancțiuni.*

4) *Personulul sanitar însărcinat cu operațiile B. C. G.*

să ridice cel puțin de trei ori pe săptămână adresele noilor născuți dela oficiul stărei civile.

Ministru (ss) Indescifrabil.

Șeful Serviciului (ss) Indescifrabil.

Teama de vaccinare, care-i fac pe unii săteni a nu declara la timp pe noii născuți, trebuie înlăturată ca neîntemeiată și dăunătoare.

Preoții sunt invitați a da lămuriri și bune îndemnuri pe această chestiune enoriașilor.

Au apărut :

Sectele din România — de *Arhiepiscopul Grigorie Leu Botoșăneanu* (Tip. eparhială Chișinău, 129 pagini).

Este o broșură de mult interes, tratând chestiunea rătăcirilor religioase dela noi. Se descrie în parte fie care sectă cu doctrina, învățătura și cultul ei.

După studiul dezvoltat *Confesiuni și secte*, apărut mai de mult, noua lucrare a P. S. Arhiepiscopului Grigorie este o contribuție bine venită, la cunoașterea de aproape a unor curente primordiale, devenite atât de actuale în Biserica noastră.

Preoții vor găsi în ea o prețioasă călăuză pentru lucrul lor misionar.

Hazael piesă în două acte de *monahia Irina Lecca* dela mănăstirea Agapia (Tip. M-rei Neamțu).

E o frumoasă alcătuire teatrală cu caracter religios, evocând momente și împrejurări din timpul Mântuitorului.

Simplă ca înjghebare și fără greutăți scenice, această piesă, scrisă cu real talent, se poate juca cu succes în școli și în centrele unde se face teatru popular.

Fiind o reușită încercare de a da pe calea artei teatrale idei și sentimente religioase—, pentru folosul ei educativ, o recomandăm preoților și învățătorilor spre a fi jucată cu elevii la serbările școlare.

A fost tipărită și în *Almanahul Arhiepiscopiei Iașilor* pe anul 1931. În broșură se găsește la autoare (m-rea Agapia). Costul 10 lei.

Istoria sfântă a Vechiului și N. Testament și Parabolele și Invățăturile Domnului nostru Isus Hristos de *Preotul N. Hodoroabă* (Iași editura „Opinia“ 1931)

Două manuale de Religie pentru clasa I și II secundară, aprobate de Sf. Sinod și Ministerul Instrucțiunii și cultelor.

Literatura didactică a învățământului nostru religios, care în ultimii ani a luat un avânt îmbucurător, a adăos anul acesta încă două lucrări. Ambele de bună calitate. Căci manualele Păr. Hodoroabă, scrise în grai literar ales, cu imagini și asemănări sugestive, sunt o lectură ușoară și plăcută. Sunt atractive. Materia peste tot e prezentată clar, în stil simplu și colorat. E întâia condiție a unui bun manual.

De altfel nici o materie de învățământ nu cere în tratarea ei, mai multă îndemânare și chiar artă spre a putea fi gustată, ca cea a religiunii, și ne pare bine, că Păr. Hodoroabă, un scriitor apreciat, a căutat să-și valorifice meșteșugul condeiului și în genul arid al cărților de școală. Invățământul religios va fi în câștig.

Confrații profesori vor găsi în nouile manuale un bun sprijin în misiunea lor.

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor din anul 1931. (Tip. m-rei Neamț 70 pag.) cuprinzând *Desbaterile* din Ședința adunării dela 11 Iunie a. c, *Referatele* celor trei secțiuni: culturală, administrativă și economică, *Gestiunea* de pe anul 1930 și *Bugetul* pe anul 1931.

Broșura este o oglindă fidelă a lucrului bisericesc din cuprinsul eparhiei noastre în cursul anului 1930.

Se trimite gratuit la toate oficiile parohiale, la mănăstiri și membrilor adunării eparhiale. C. R.

I N F O R M A Ț I U N I

Subiectele conferințelor pastorale

I. P. S. Mitropolit a aprobat, ca conferințele generale pastorale din anul acesta să aibă loc în zilele de 20, 21 și 22 Octombrie viitor, tratându-se următoarele două subiecte:

1. *Intărirea educației religioase și a autorității pastorale*

a preoșilor între credincioși, ca mijloc de a preveni invazia rătăcirilor sectare ca și a ateismului bolșevic.

2. Nevoia și mijloacele de a se crea Bisericii noastre ortodoxe române fonduri materiale proprii, atât pentru susținerea ei, cât și pentru promovarea vieții religioase în popor.

Conferințele pastorale vor avea loc în capitalele de județ după normele urmate din trecut.

În ziua de 21 Oct. va avea loc adunarea Generală a Societății clerului „Ocrotirea”.

Valoarea învățământului religios

Cu prilejul discuțiunii modificării unor articole din legea învățământului secundar, au avut loc la Cameră discuțiuni deosebit de interesante. S'au arătat de către persoane competente, păreri diferite cu privire la scopul învățământului în genere și la mijloacele de a face din școala noastră o reală putere de progres, prin instruire și educație.

Vrednică de atențiune a fost mai ales cuvântarea rostită de d. deputat prof. A. C. Cuza.

După o serie de observațiuni critice asupra stării actuale a învățământului nostru, d-sa stabilește că scopul ultim al școlii trebuie să fie de a forma *omul*—omul român, omul național și omul creștin. Acest scop nu se pot atinge de cât prin o intensă educație. Iar baza naturală a educației în școală, arată d-sa, n'o poate oferi nici filosofia cu scepticismul ei, nici științele pozitive cu clasificațiunile lor artificiale și sterpe, ci numai *religiunea*.

„... Este inutil să căutați d-voastră se alergați după oameni, căroro le veți fi bagat în cap cine știe câte formule de chimie și câte clasificări botanice și geologice. Dacă d-voastră nu veți forma pe acei individ ca gândire și simțire, dacă nu-l veți pune în fața vieții, care nu se reduce numai la grija agonisirei zilnice pentru un trai cât mai bun, ci se rezumă în problema marelui întrebări: ce devine individul după această alergare inutilă, materială? Nu veți avea oamenii necesari vieții noastre.

Prin urmare, *religia este baza învățământului, pentru că este baza vieții sociale și baza înțelegerii ei superioare*” (v. Monit. Oficial).

Făcând rezerve asupra vederelor d-sale cu privire la rostul V. Testament, exprimate și de data aceasta, recunoaștem

că dl. prof. A. C. Cuza, prin discursul rostit, a făcut o adevărată apologie a religiei creștine ca putere educativă.

Întro vreme ca cea da azi, când în viața socială se desenează atâtea curenți, protivnice religiei, un glas autorizat ca al d-lui Cuza pentru consolidarea învățământului religios în școală e binevenit și îmbucurător.

De altfel D. sa a fost în toate împrejurările un puternic sprijinitor, prin scris și prin grai, al religiei și Bisericii noastre, pentru care îi păstrăm toată recunoștința.

Revenire la dreapta credință

Locuitorii *Ioan Burcă* și *Dimitrie Avram* din Tg. Ștefănești, Jud. Botoșani, care au fost atrași la secta adventistă, dându-și seama de rățacirea lor, au cerut a fi reprimiți în sânul Bisericii ortodoxe împreună cu familiile lor, — ceia ce li s'a încuviințat.

Economice.

— Ministerul Instrucțiunii și Cultelor a dispus plata a 50% din salar tuturor cântăreților bisericești, ce au două servicii.

Așa fiind, se vor întocmi pentru acești cântăreți state suplimentare de diferență pe primele 6 luni ale anului curent 1931, și se vor înainta Mitropoliei pentru ordonanțare.

— Se face cunoscut, că *salariile personalului bisericesc pe luna Iulie a.c. nu se pot ardonanța*, până la noi dispozițiuni.

Aceasta, în legătură cu noua rectificare a bugetului Cultelor, pe anul acesta.

În legătură cu întocmirea bugetelor pe 1932, până astăzi nu s'a primit nici-o dispoziție la Mitropolie, nici dela Minister și nici dela Consiliul central Bisericesc.

La timp, se vor da instrucțiunile necesare; totuși, preoții și cântăreții ce au noi drepturi de gradații și ajutoare de familie pe 1932, sunt invitați, ca imediat să-și procure actele necesare în susținerea acestor drepturi și anume: Certificat de anii serviți, eliberat de Mitropolie pentru gradații și extrase de Naștere pentru ajutorul de familie.

Mulțumiri Publice

Sf. Mitropolia Moldovei aduce mulțumiri publice D-lui *Dumitru Nenicu* din Iași, care a donat o *Evangelhie* foarte frumoasă bisericii cu hramul „Sf. Nicolae“ din parohia Zbereni Jud. Iași.

Sf Mitropolie a Moldovei aduce mulțumiri publice d. *Vasile Zaharia* din *Osoi*, Jud. Iași pentru *policandrul* în valoare de 13000 lei, ce a dăruit bisericei din acel sat.

Hirotonii și Numiri

— C. S. Ierodiaconul *Dosoftei Tincu* dela bis. Sf. Spiridon din Iași, fiind hirotonit preot, a fost numit superior al schitului, *Cozancea* din jud. Botoșani.

— In postul vacant de diacon dela bis. Sf. Spiridon din Iași, I. P. S. Mitropolit al Moldovei a aprobat a fi hirotonit d. *Gr. Panțiru* licențiat în teologie, profesor de muzică vocală la Seminar.

Parohii vacante

— Parohia *Holda* jud. Neamț, vacantă prin demisia parohului.
Are o singură biserică parohială construită din lemn, în stare mijlocie
Are casă parohială degradată.
Pământ bisericesc 12 Ha.

Se compunc din 205 capi familii cu 731 suflet .

— Parohia *Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești Balanu, Marginea și Nichid .

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale: în satul Balan cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid. ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.

— Parohia *Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani. Biserică parohială construită din piatră și cărămidă în stare mijlocie.

— Parohia *Stroești* jud. Botoșani, vacantă dela 15 Aprilie a. c. prin demisia parohului.

Este compusă din 3 sate, cu o singură biserică în bună stare.

Are 24 Ha. pământ bisericesc și Casă parohială în bună stare.

Populația e de 319 capi de familii cu 1415 suflete.

In atențiunea c. preoți parohi

Toți cucernicii preoți parohi, care n'au achitat încă sumele încasate din destacerea cărților religioase, primite dela Tip. M-rei Neamț prin secția culturală, sunt rugați insistent a le expedia neîntârziat—fie și în parte dacă nu integral—la adresa Casieriei Mitropoliei, dela care vor primi chitanțe.

Odată cu expedierea sumei prin mandat vor face și o notificare oficială către secția culturală, menționând suma trimisă.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

NOU AN ȘCOLAR

Cu 1 Septembrie a început un nou an școlar. În desfășurarea vieții noastre sociale nici o altă dată de peste an nu marchează un moment de mai vii preocupări și frământări ca începutul lui Septembrie.

După trecerea lunilor de vară, în care mai toată lumea și mai ales păturile intelectuale, află un răstimp de reculegere, de aparentă întrerupere a ocupațiilor obișnuite, venirea lui Septembrie e ca un adevărat semnal de viață nouă. Peste tot freamăt și înfrigurare. Fiecare simte, că se află la începutul unei noi perioade de muncă; fiecare încearcă fiorii grijilor și a răspunderii în legătură cu rostul ce are, căutând instinctiv parcă să-și cerceteze și să-și sporească puterile de lucru.

Firește însă, că nicăeri mișcarea și viața nu e mai intensă ca în lumea școlară. Cu legăturile ei întinse în toate straturile și direcțiile sociale, această lume școlară, atât de complexă — elevi, dascăli și părinți de toate treptele — rezumă parcă laturea cea mai vie, cea mai animată din organismul societății. Mișcarea ei, e ca o trezire generală; dă tonul și altor ramuri de ocupații.

Anul acesta, prin o aplicare strictă a legii, școala s'a deschis, ca niciodată, exact la 1 Septembrie. Faptul a surprins pe mulți; ba multora a adus și supărare. S'au luat macar două săptămâni din tradiționala vacanță — totdeauna prelungită. Și era așa de comodă vechea obișnuință de a se începe lucrul cât de târziu!

Să recunoaștem, că punctualitatea strictă în împlinirea datoriei — impusă azi peste tot — e tocmai la timp venită. Căci, orice s'ar zice, marile greutăți economice și financiare, ce ne apasă, nu vor fi înlăturate — ori cât de ingenioase mijloace

și rețete s'ar produce — fără o generală încordare a tuturor puterilor de muncă și fără o mai vie conștiință în împlinirea rosturilor, ce fiecare avem.

Fără acest spor de muncă în toate direcțiile de lucru, silințele specialiștilor nu mult vor ajuta. Vremea tembelismului cu toate deficitele, ce el aduce, trebuie să apună.

Și, negreșit, școala, așezământ de cultură și educație, trebuie să fie cea dintâi cu pilda.

Inovația de anul acesta deci a d-lui prim-ministru N. Iorga — însuși simbol al datoriei — e fericită. Și senzul ei educativ nu poate nimănui scăpa. *Fiecare la post, fără zăbavă* — acesta-i senzul.

Dar începutul unei noi perioade de muncă pentru instruirea imensei oștiri a școlarilor noștri are un adânc înțeles și pentru noi cei bisericești. Tineretul de azi reprezintă Țara și Biserica de mâine. El e viitorul în formație. Acest mare laborator în care se făurește sufletul tinerimii noastre — școala — nu poate rămâne în afară de cadrul preocupărilor și năzuințelor noastre. Lucrarea ce aici se îndeplinește, e covârșitoare prin importanța și urmările ei. E vorba doar de pregătirea noilor generații, a viitorilor cetățeni și fii ai Bisericii noastre. Se plămădește aici însăși viața morală-religioasă a credincioșilor noștri de mâine, se angajează deci în bună măsură însăși tăria și autoritatea Bisericii ca așezământ. E admisibil atunci, ca atare operă de educație a fiilor noștri sufletești să se îndeplinească fără efectivă și atenta noastră participare?

Principiul, că o temeinică educație morală nu se poate face decât pe baze religioase, e din fericire deplin recunoscut. Cărmuirea școlară și politică a țării a aderat complet și dintru început la acest adevăr și i-a dat aplicație. Faptul că învățământul religios figurează în programul de studii la toate școlile statului din clasa întâia primară până în ultima clasă de liceu și că pentru cursul secundar se prevăd profesori de religie, preoți, iar la cursul primar nu ni se oprește accesul spre a face ore de educație religioasă — are tocmai senzul acesta. Ce imens câmp de lucru misionar pentru noi — lumea aceasta a tineretului, ce ne stă, obligator, la dispoziție spre a o apropia și cuceri!

Să recunoaștem însă că dreptul acesta, firesc și legal,

l-am valorificat prea puțin. În orice caz, insuficient în cursul secundar ; aproape de loc în cel primar.

Și nu insistăm asupra diverselor aspecte ale chestiunii. Nu e locul. Constatăm numai, mai ales în ceea ce privește școala primară, că marea mulțime a copilașilor depe această primă treaptă de învățatură, cu voia noastră, își face educația religioasă-morală departe de orice părintească asistență și participare din parte-ne. Ci numai prin lucrarea, bună-rea, a dascălilor respectivi, laici. Nu vorbim de cazul preoților învățători nici de al confrăților, puțini la număr, cari predau religia și catehizează din propriu îndemn. Ci de regula generală.

Situația nu e deci de loc încântătoare. Și ea nu ar putea dăinui decât cu cea mai mare pagubă pentru interesele superioare și permanente ale Bisericii. Căci ar fi s'o lipsim noi înșine, cu voie și știință, de principalul temelie, care-i asigură tăria și autoritatea în viitor.

Când toate cultele și toate propagandele văd în tineret obiectivul de totdeauna al silințelor lor, nu se poate ca noi să prețuim mai puțin bogăția acestui imens tezaur de forțe sufletești, ce se lasă atât de ușor modelat și valorificat.

Când atâtea curențe vrăjmașe amenință unitatea și chiar viitorul Așezământului sfânt ; când peste Nistru suflete nevinovate a milioane de copii se otrăvesc sistematic cu virusul necredinții ca să se pregătească pe mâine o generație nouă—sinistra oștire a ateismului activ, care să dea lovitura de grație Bisericii lui Hristos, exterminându-se orice principiu sfânt din suflete și din lume—și când în Spania, țara clasică a creștinismului catolic răbufnește din plin ecoul aceleiași diabolice tendinți de distrucție,—nu ne e îngăduit să continuăm a lua în ușor această gravă și capitală problemă—educarea creștină a tineretului nostru, ca mijloc suveran de a întări pozițiunea Bisericii față de cercările, ce se arată.

Obiecțiunile ce ni se ridică, le cunoaștem. Căci ca totdeauna justificările nu lipsesc... Nu e încă o regulamentare a catechizării, nu sunt manuale, nu e încă un acord formal între autoritatea bisericească și cea școlară pe această chestie... etc. Și toate sunt adevărate. Nici una însă valabilă. Nu le discutăm.

Un fapt e sigur, că preoții care au înțeles chemarea conștiinței lor și a ceasului de față, au intrat deja în școală, în mijlocul copiilor și fac operă bună. Cu sau fără manuale speciale. Nimeni nu le-a stat în cale.

Alât numai că *sunt pușini..* Și-i păcat, când *secerișul e mult!*

1 Septembrie știm că e și începutul anului bisericesc. E o simplă potrivire de calendar. Dar poate fi și ceva mai mult. O potrivire de lucrare și de comune năzuinți.

Ce-ar fi ca această dată s'o privim și altfel decât ca punct de plecare în rânduirea sărbătorilor? Ce-ar fi ca punându-ne la unison cu nota de freamăt general și de nouă încordare a silințelor, ce aduce Septembrie, să înoim și noi și să dublăm munca noastră în ogorul vieții sufletești a poporului, ce păstorim! Ca mai ales în latura educației tineretului, să punem un început bun de activitate misionară, pășind cu grabă fiecare între copiii școlii celei mai apropiate spre a-i lumina și încălzi cu lumina învățătorei sfinte; ca peste tot, la sate și în orașe, să purcedem, în șfârșit, la o largă și sistematecă lucrare cu acest suprem obiectiv, al cuceririi tineretului pentru biserică!

Ce util și măreț lucru s'ar face!

Căci oricum, e sigur, în mâna noastră stă viitorul nostru. Avântul și duhul de jertfă desleagă și îndeplinește toate.

Problema catehizării, o repetăm, e *actuală și presantă*. Amânare nu mai suferă.

Cuvintele Domnului „*Lăsați copii să vină la mine*“... sunt prea frumoase. Să înțelegem însă, că ele cuprind nu numai un cald sentiment de duioșie față de cei mici, dar azi, mai mult ca oricând, rezumă un *program și o poruncă*.

Pr. CONST. ROȘESCU

ARHIEREUL GHENADIE ARGEȘ CA PREDICATOR

I

Predicatorii noștri.

Biserica noastră ortodoxă românească nu se poate lăuda cu chipuri de mari și meșteri propoveduitori ai cuvântului Domnului pa care i-ar fi avut în sânul ei. Dacă grecii se pot lăuda cu Episcopul *Ilie Miniat* al lor, dacă Rușii se pot lăuda cu Mitropolitul *Filaret* al Moscovei, cu Arhiepiscopul *Inochentie* al Odesei, cu *Amvrosie* al Harcovului și cu mulți alții, Biseri-

ca noastră nu poate pomeni pe cineva din sânul ei care să stea la înălțimea marilor predicatori de aiurea.

Noi îl avem cu adevărat pe *Antim Ivireanul*. El este un nelăgăduit chip de cinste în sânul predicii noastre. Cu toate acestea, dacă el strălucește în vremea când atât de puțini erau cei ce se încercau cu propoveduirea este pentru că era aproape singurul și după el amvonul bisericesc iar tace. Nu a fost însă un predicator de măsura lui Miniat sau a altora.

Nu-l vom pune între cei de mărimea întâia, dar în locul al doilea fără îndoială că va putea sta. Trăind în vremea când Apusul se fălea cu mari predicatori în Franca și Italia, îl avem și noi pe el pentru a putea spune că și în amvoanele noastre se auzea un glas vrednic, care mărturisea despre înțelegerea noastră că în Biserică trebuie să se propoveduiască cuvântul lui Dumnezeu.

După Antim Ivireanu însă, în Biserică nu s'a mai ivit un chip ca al lui. După cum spune d. *N. Iorga*, „dintre mitropolii cari i-au urmat — și unii erau totuși oameni cunoscători și iubitori de carte, păstori, sufletești plini de râvnă, — nimeni n'a mai urcat treptele ce duceau către amvon pentru a întări și mângâia în românește sufletele credincioșilor“¹⁾ De aceia noi nu putem pomeni încă un nume pe lângă al lui Antim Ivireanu, cu care să ne putem cinsti pentru o predicare statornică a cuvântului lui Dumnezeu.

Am putea numi numai o licărire ivirea Arhimandritului *Vartolomei Măzăreanu* spre sfârșitul veacului lui Antim Ivireanu, prin cuvântarea sa la pomenirea lui Ștefan cel Mare în 1777. Aceasta este o bucată, ca nici una alta în propovedania noastră bisericească. Ea poate sta cu vrednicie alătura de alte grăiri străine la astfel de împrejurări.

Cu toate acestea păcat că nu avem mai multe. Printr'o singură cuvântare, nu putem spune că am avut un cuvântător bisericesc, care să-și fi încrestat ființa lui pe acest ogor de lucru al Bisericii. Dacă Vartolomei Măzăreanu ar fi lucrat ani de rând și am avea dela el mai multe cuvântări, am putea spune dacă cuvântul lui s'a simțit cu putere dealungul anilor în Biserica noastră. Atunci am fi putut spune că am avut și noi un glas la înălțimea glasurilor cuvântătorilor de aiurea.

1) Vezi *Istoria Literaturii Române în veacul XVIII*, vol. I. pag. 433.

Dar așa, printr'o singură cuvântare, nu putem spune decât că am avut o licărire.

În curgerea veacului XVIII, noi nu găsim un nume de cuvântător bisericesc la care să ne oprim. Abia în veacul XIX sunt pomeniți unii. Vom vedea dacă aceștia pot fi puși alături de marii cuvântători de aiurea.

Având acum acestea în vedere, am putea să ne umplem de întristare că Biserica noastră nu se poate lăuda cu podoba unor astfel de bărbați, care să fi lăsat în sânul ei această dâră de lumină.

Cu toate acestea, întristați pe de o parte, ne putem mângâia pe de altă parte. Căci dacă nu am avut glasurile care să răsunе înaripat în cuprinsul bisericilor noastre, am avut însă altceva. Am avut dorul de propoveduire, am avut cinstirea graiului bisericesc, am avut căutarea lui. Că nu am avut pe înșiși bărbații care să ni-l poată rosti, e altă vorbă. Acesta este un dar dela Dumnezeu, care nu se ivește în orice vreme. Chiar popoare care l-au avut într'o vreme, nu l-au mai avut în aceiași măsură în altă vreme. Astfel, ceiace Francezii au avut odată, n'au mai avut în aceiași măsură după aceia. Dacă Italianii au avut odată pe *Segneri*, degeabă ai căuta unul ca el sute de ani după aceia.

Este totuși un fapt îmbucurător când propoveduirea este cerută și căutată. Aceasta nu se poate tăgădui că a fost la noi. Dovadă este faptul că, dacă n'am avut propoveduitori, am avut însă material de propovedanie. În limba noastră tot s'au turnat cuvântările bisericesti din alte limbi, învățăături și sfătuiri pentru purtarea creștinească. Bărbați doritori de a vedea propoveduire în Biserica noastră au tradus din Sfinții Părinți, din alți cuvântători bisericesti, așa că, dacă cineva ar fi fost apucat de dorul de a propovedui și ar fi dorit să se apuce de propovedanie, avea de unde să învețe. Cărți ca *Impărțirea de grâu*, *Cazaniile*, *Chiriacordomion*, *Cuvântările lui Ilie Miniati* (în 3 edițiuni pe românește) dovedesc că propoveduirea n'a fost perdută din vedere și că neîncetat se lucra pentru aducerea ei în Biserică. Dacă ne mai gândim apoi că noi am avut în trecut chiar reviste (*Predicatorul*) cu singura sarcină luată asupra lor de a da predici pentru îndrumarea preoților, afară de alte reviste, (revista *Biserica ortodoxă Română*) care fără a fi avut această singură sarcină, dar dădeau mult material de

predici, — înseamnă că noi, dacă n'am avut predicatori, dar material pentru predicare am avut.

Se înțelege, cineva ar fi putut spune: Nu e mare folosul dacă material de predicare ai avut, dar nu însăși predicarea. Folosul este când cuvântul bisericesc răsună, nu când este scris.

Așa este. Cu toate acestea am putea spune oare că nu este nimic că avem predici scrise, dar fără predicatori? Este și aceasta ceva. Este măcar mărturisirea că propovedania nu trebuie să lipsească din Biserică.

E adevărat că așteptarea a fost cam lungă. S'au tot dat predici, dar grăitorii au întârziat de a se ivi în Biserică. Întârzierea este cam lungă. E de sute de ani. Vremea trece, iar predicatorii nu se ivesc. Cu toate acestea, dacă ceice au lipsit au fost predicatorii de mare măsură, dela o vreme au început a se ivi și cuvântătorii despre care lumea a început a vorbi că are dela cine asculta învățătură bisericască. Buni-răi, cum a fost aceștia, slabi sau răsăriți, trebuie să luăm cunoștință de ei și să vorbim despre ei. Lumea din vremea aceea s'a dus să asculte cuvântul lor, prețuia grăirea bisericască prin ei și de aceea e bine să ne oprim puțin asupra lor.

(va urma)

Arhimandrit SCRIBAN

DESPRE VIAȚA MĂNĂSTIREASCĂ

Duhul lumii nu e ca să cinstească viața duhovnicească din mănăstiri. Cu toate acestea ajunge uneori să se închine în fața ei. Așa, un redactor al ziarului *Viitorul* dela noi, d. *Ion Totu*, s'a dus și a văzut pe seară o mănăstire din Florența. La un sunet al clopotului, călugării au ieșit din chilia ca să se mai răsuflă.

„Ce mai viață duc și ei!“ și-a zis în gând ziaristul. Mai îi venea să-i întrebe cum stau ei așa despărțiți de o lume care colcăie de viață, de putere, de rodnicie, de noutate?

Dar s'a sfiit să-i întrebe. Cu toate acestea, tot trecând pe lângă ei și privind-i, a văzut că oamenii aceștia se îndestulează din alte plaiuri și nu pot dori ce doresc oamenii pe lume. De aceea scrie el: „Le-am văzut privirea și am înțeles că soarele pe care ei îl poartă în suflet nu poate fi întunecat de niciun nor, iar că sub masca impetrită se ascunde sărbătoarea bucuriilor mistice“.

A văzut foarte bine,

A. S.

Sfânta Biserică și vrăjmașii ei ¹⁾

„Atuncea, de vă va zice cineva: *iată Hristosul este aicea, sau acolo* — să nu credeți! Căci se vor scula Hriștoși mincinoși și vor arăta semne mari și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea și pe cei aleși“. (Matei, 24. v. 23).

Vremurile și crângurile se prăvălesc în felurite chipuri și, ceia ce mintea noastră a crezut că nu se va întâmpla niciodată, s'a întâmplat și se întâmplă.

Nu mai departe, dacă ne gândim la așezământul străvechiu al sfintei noastre biserici, cine a putut crede vreodată, că împotriva lui se vor ridica graiuri protivnice și vrăjmășia va fi pornită cu aprigie chiar de unii din fiii ei, cari până mai eri, alaltăeri, au făcut parte din acest așezământ.

Mintea dumnezeiască însă a prevăzut totul și a glăsuț în slovele de aur al sfintei Evanghelii:

„*Cu neputință să nu se ivească smintele*“ (Luca, cap. 17, V. 1.)

Maica noastră, Biserica, a cărei vechime trece de mai bine de 1900 ani, are astăzi nemărginita durere, să vadă pe unele din vlăstarele ei, că s'au rupt dela sânul părintesc, care i-a adăpostit în vremuri de urgie și i-a încălzit totdeauna cu dragoste prisoselnică.

Se înțelege, că nu putem fi bucuroși pentru asta și nu putem zice decât ca și regele David:

„*Mâhnire m'a cuprins de cătră cei păcătoși, care părăsesc legea Ta*“. (Psalmi 118 vers. 53).

Și fiindcă lucrurile așa se petrec, spre paguba trupească și sufletească a aceloră, cari mânați de anumite învățături greșite și de încăpăținare de cele mai multe ori, s'au despărțit de ceia ce ar fi trebuit să le fie scump și drag pe lumea asta vremelnică, se cuvine să grăim astăzi despre: *Sfânta biserică și vrăjmașii ei*.

Cea dintăi întrebare, ce se cuvine să ne-o punem, este: *Ce înțelegem prin cuvântul Biserică?*

1) Cuvânt ținut în ziua de 11 Sept. 1930, la adunarea preoțească din satul Unșeni — Botoșani.

Nu putem grăi și nu putem fi pe deplin înțeleși asupra acestui lucru, dacă nu-l vom cunoaște în toate amănuntele lui.

Așa fiind, ne vom sili, pe cât puterile ne vor sluji, să cercetăm cu luare aminte locurile din sfânta Scriptură, ce ne vor lumina asupra înțelesului acestui cuvânt.

Cuvântul „*biserică*“, își are în sfintele scrieri un înțeles larg și, cine se mulțumește să se oprească numai la un înțeles într'un anumit fel, acela lasă la o parte celelalte înțelesuri, în care mai trebuie luat acest cuvânt și lămurirea ce o capătă nu numai că nu-i deplină, dar e și primejdioasă pentru sufletul său.

Ne vom opri și vom stărui cât de puțin asupra fiecărui fel de înțelegere a cuvântului „*biserică*“ și după asta, vom arăta pricinile vrăjmașiei, ce s'au ridicat în contra bisericii moșilor și strămoșilor noștri.

Cel dintăi înțeles, în care vom lua biserica și la care poate vă gândiți și unii dintre credincioșii de față, *este biserică de zid, ca locaș de închinare.*

Încă din cele mai depărtate vremuri, omenirea a recunoscut că această lume măreață, cu cer presărat de stele, cu soare, pământ și apă, în sfârșit, cu atâtea vietăți și lucruri, cari te uimesc prin minunata lor alcătuire, nu s'a făcut singură, n'a căzut și n'a fost cu puțință să cadă ca din senin.

Orice s'ar zice, ori cât s'ar frământa mintea omului, să dovedească, că lumea și-a luat ființa dela sine, că a avut într'ansa puterea de a se naște și de a fi, nu este de crezut de un om care judecă adânc și sănătos.

E în afară de orice îndoială, *că o ființă mai presus de tot și de toate*, a dat naștere lucrurilor mari și minunate și, această ființă, fără hotărnicire în puterea ei nu este de cât *Dumnezeu.*

Omenirea, din toate vremurile, și-a dat mai mult sau mai puțin seama de asta și s'a gândit, cum să-și arăte recunoștința cătră Cel ce a zidit-o.

În ce chip s'a gândit lumea ca să-și arăte mulțămirea ei? *Prin rugăciuni și jertfe.*

Rugăciuni și jertfe au adus toate noroadele. Și unde, de obicei, își făceau popoarele aceste rugăciuni și aduceau aceste jertfe? În orice loc se întâmpla, ori în anumite locuri și locașuri, rânduite anume pentru scopul acesta?

Nici vorbă că numai în anumite locuri și în anumite locașuri, numite *temple.*

Poporul evreiesc, ca popor cu credința cea mai înaltă și cu învățatură descoperită lui în sfintele scripturi de Duhul lui Dumnezeu, avea ca loc de rugăciune sinagoga și templul din Ierusalim.

Ei bine, acum întrebarea se pune altfel. Oamenii, au crezut în adevăr că fac bine ridicând aceste lăcașuri; dar oare erau ele și plăcute lui Dumnezeu? Se bucură El de înălțarea lor, spre Slava Sa? *Nici vorbă că se bucură.* și iată, n'avem decât să cercetăm cartea sfântă și ne vom încredința despre asta.

„*Iehova a ales Sionul, (templul). Poftitu-l-a de scaun al Său. Acesta este locul meu de odihnă, în veci. Aici voi locui, căci de acesta am poftit*“. Auziți, ce se spune la psalmul 132, versetul 13 și 14, despre lăcașul de închinare? Dumnezeu *l-a poftit*, adică *l-a dorit*; prin urmare nu-i ceva care să nu placă Lui Dumnezeu, ridicarea de sfinte locașuri.

Psalmistul David, intratât este de iubitor de astfel de locuri dorite și poftite de Tatăl de sus, încât zice plin de însuflețire:

„Un lucru cer dela Dumnezeu, o dorință ferbinte am:

De a locui toată viața în casa Domnului, ca să privesc frumusețea Domnului și să mă minunez de lăcașul Său“ (Psalm 27 versetul 4).

Și fiindcă dorința psalmistului David, este așa de arzătoare după Casa lui Dumnezeu, în care ar vrea să locuiască *toată viața*, din pricina asta, sufletul său, i se mistue și i se sfârșește aproape, de dragostea asta nepotolită ce l-a cuprins.

„Cât sunt de iubite lăcașurile Tale Doamne! *Sufletul meu dorește și se sfârșește după curțile Domnului*“ (Psalm 84 1 și 2).

Sufletul Regelui David, se topește de dragostea către lăcașul lui Dumnezeu, iar sufletele celor ce s'au rătăcit, tot se topește, *însă nu de dragoste, ci de ură* neîmpăcată, împotriva sfintelor lăcașuri, iubite de Dumnezeu și îndrăgite de psalmistul David atât de mult!

Ei, ce să le faci, dacă unii din cei de azi au ajuns să schimbe dorința lui Dumnezeu și a lui David, după dorința și greșala lor?! Se poate una ca asta? Nu.

De acela, schimbarea asta s'a făcut numai în capul lor; în Scriptură, ce s'a scris despre lăcașul Domnului, rămâne adevăr neștrămutat.

Locașuri de rugă s'au înălțat și se vor înălța, pentru că bine se face că se înalță și, în nume de bine ia Dumnezeu înălțarea lor, după cum a grăit lui David:

„Fiindcă este în inima ta, să zidești casa numelui meu, bine faci, că aceasta este în inima ta“ (II Cronice, cap. 6 vers 8-9).

Dumnezeu nu găsește de rău, că se înalță astfel de locașuri, ba dimpotrivă, zice că bine se face că se înalță!

Nu mai puțin și Mântuitorul venind pe pământ și-a arătat dragoste față de casa lui Dumnezeu.

La vârsta de 12 ani, îl găsim în templul din Ierusalim, stând de vorbă și punând întrebări învățaților poporului evreiesc, cari se uimeau de înțelepciunea lui.

Când Maica Domnului, după cătare îndelungată, l-a aflat în biserică, l-a zis oarecum cu puțină nedumerire și amărăciune:

„Fiule, de ce ai făcut nouă una ca asta?“ Iar Isus a zis:

„Au n'ați știut că întru cele ale Tatălui meu mi se cade să flu?!“ (Luca cap. 2 vers. 48 și 49).

Din răspunsul Mântuitorului, înțelegem că templul era din lucrurile Tatălui și, lucrurile Tatălui, nu se pot pierde și nu se pot nimici, ele trebuie să dureze din veac în veac.

Așa fiind, Isus, n'a grăit un cuvânt de rău împotriva templului din Ierusalim. Cuvintele din Evanghelie, ce le-a zis Domnul despre templu, că de se va strica, îl va zidi iarăși, nu pot fi luate în înțelesul, că Hristos a stricat biserica lui Dumnezeu; pentru că, tot pe aceeași pagină a sfintei Cărți, dacă se ostenește cineva să citească, dă peste cuvintele acestea.

„Iar El grăia lor despre templu, trupul Său“ (Ioan cap. 2, v. 14, 20 și 21).

Apoi, aici, e cu totul altceva. Deci, nu e vorba de nimicirea templului în trei zile, ci, de șederea Sa în groapă cu trupul și de învierea Sa.

Incotro părea că o abate la început și, cum a eșit la urmă!

Mântuitorului l-a fost așa de drag templul, încât l-a apărat cu strășnicie de batjocura celor ce au găsit cu cale, să vândă în încăperile lui mărfuri, ca și la o casă oarecare de negustorie.

Sfânta Evanghelie, ne spune că Mântuitorul, cu toată răbdarea și bunătatea Sa, n'a mai putut suferi ticăloșia asta: a făcut biciu gros, de ștreanguri, ca pentru adevărate dobitoace și a început a-i lovi și a-i scoate afară, zicând:

„Casa Tatălui meu, este casă de rugăciune pentru toate popoarele, iar voi, ați făcut-o peșteră de tâlhari!“ (Marcu, cap. 11, vers. 15, 16 și 17).

Dacă-i vorba, că templul e casă de rugăciune pentru toate popoarele și dacă Evangelia nu pune opreliște și nu zice că numai pentru popoarele de atunci, asta înseamnă, că *Ea poate fi casă de rugă și pentru toate noroadele de mai târziu*, după cum și este astăzi în creștinătatea cea adevărată.

E limpede deci, pentru cine judecă bine, că o casă de rugăciune, va trebui să aibă fiecare popor.

Dacă n'ar fi fost nevoie de casa asta, Isus n'o apăra și-i lăsa pe negustori s'o batjocorească înainte cu vânzarea lor.

Dacă a apărat-o așa de strașnic și a spus că-i casă de rugăciune pentru toate noroadele, înseamnă că ea va dura ori care ar fi uneltirile și minciunile unor rătăciți. Căci dreptul ei i l-a dăruit însuși scumpul nostru Mântuitor.

Și fiindcă am pomenit așa de des de *casa de rugăciune* să nu se creadă cumva, că e vorba de o casă oarecare, apărată de Domnul, ci e vorba de o casă sfințită de arhieru, după anumite rândueli, poruncite de Dumnezeu.

Pe temeiul cuvântului sf. scripturi, că plăcute sunt Domnului asemenea locașuri și, pe temeiul că Isus în tot timpul vieții Sale de pe pământ, a urmat la templu și l-a apărat, Biserica noastră s'a găsit pe deplin îndreptățită să ridice locașuri de închinare și lea ridicat cu mila și dania voievozilor, cu ajutoarele boierilor bogați și milostivi de pe vremuri, iar în timpurile din urmă cu milostivirea bunilor credincioși, ai sfinței noastre biserici, creștine—ortodoxe!

Cu cele spuse până aici, s'a lămurit credem, înțelesul cuvântului biserică, ca loc de adunare a credincioșilor.

Nici vorbă, că dovezi s'ar fi putut aduce și mai multe în sprijinul ridicării sfintelor locașuri, dacă am fi stărut asupra tuturor locurilor, din sfânta scriptură, dar ar fi fost poate prea obositor pentru răbdarea unora din cei adunați aici.

În afară de biserică, ca locaș de închinăciune, în ce alt înțeles mai putem lua cuvântul acesta?

Îl mai putem lua în înțelesul de „*adunare a credincioșilor*“

În acest înțeles se spune la Faptele Apostolilor, cap. 11 vers. 26, despre Varnava și despre sfântul apostol Pavel, că *veniră în biserică și învățară gloată multă*.

In care biserică, deci au venit? In adunarea credincioşilor. La cap. 14, 27, tot din aceeaşi scriere, se spune:

„Ajungând dar şi adunând biserica, spuse câte a făcut Dumnezeu cu dânsii şi că a deschis neamurilor uşa credinţei“

Din locurile aceste, ne putem încredinţa, că e vorba de biserica vie, de adunarea credincioşilor, de turma cea cuvântătoare a bisericei întemeiată de Domnul!

Dar turma, fraţilor, dacă e turmă, are nevoie de păstor, care s'o ducă la păşune duhovnicească.

Ea nu poate merge de capul ei, fiindcă se primejduşte şi se rătăceşte repede dela cărarea cea dreaptă.

Mântuitorul, din început s'a gândit la nevoia unei cărmuiri şi şi-a ales 12 ucenici, ca să-i fie urmaşi şi ducători mai departe a lucrării minunate, începute de El. Ucenicii, După Înălţarea Domnului la ceruri şi după pogorârea sfântului Duh, nu şi-au luat singuri *slujba de apostoli*, — cum fac unii astăzi, — ci li s'a dat acest drept de către Mântuitorul; prin urmare au fost împuterniciţi pentru aşa ceva.

In afară de asta, n'au fost luaţi, la întâmplare *ci aleşi*.

E vorba, deci de o alegere a celor chemaţi pentru slujba vestirei cuvântului Lui Dumnezeu şi pentru săvârşirea sfintelor taine.

Şi s'a suit în munte şi a chemat pe care a vrut El însuşi şi au venit la Dânsul. Şi a orânduit doisprezece ca să fie cu El şi să-i trimită pe dânsii să propoveduiască. Şi să aibă putere a vindeca boalele şi a goni dracii (Marcu cap. 3 vers. 13, 14 şi 15).

„Precum m'a trimis pe mine Tatăl şi eu vă trimit pre voi“ (Ioan cap. 20, vers. 21),

„Eu v'am ales pe voi şi v'am pus ca să mergeţi şi roadă să aduceţi şi roada voastră va rămânea“ (Ioan, cap. 15, vers. 16).

Deci, cinstea asta de propoveditor al Evangheliei şi de săvârşitor al sfintelor taine, nimeni nu şi-o poate lua singur, dacă nu este chemat de Dumnezeu, după cum prea bine se spune la epistola către Evrei, cap. 5, vers. 4.):

„Nimeni nu-şi ia lui şi cinstea aceasta, ci cel chemat de Dumnezeu, ca şi Avram“

Dacă n'ai această chemare, nu eşti sfinţit prin har şi o faci pe preotul cu dela sine putere, mai multă osândă îţi agoniseşti.

Apostolii, de ce credeți oare că la rândul lor, au avut grija să-și lase urmași aleși și sfințiți prin dar?

Pentru ca turma credincioșilor să nu rămână fără povățuitor și oile cele cuvântătoare să se cărmuiască după voia lor, — care și cum le-a ajunge capul.

Dacă ar fi fost așa, s'ar fi dat naștere unui haos de păreri și de obiceiuri, de nu le-ai mai fi putut da de capăt.

Era cu puțință în asemenea caz, să se știe care este biserica cea adevărată? Nici vorbă că nu.

Sfinții Apostoli, nu numai că s'au gândit la nevoia unei conduceri a popoarelor ce se vor creștina, dar, potrivit descoperirilor ce le-a făcut Tatăl, au și hotărât cum să se împartă această cârmă, după darul primit și ce împuternicire să se deie fiecărui din membrii acestei împărțiri.

Ca atare, au rânduit ca această cârmă sau mai bine zis *biserica conducătoare*, să se împartă în trei și anume:

Diaconatul, presbiteratul și episcopatul.

Despre alegerea celor dintâi diaconi, se spune la faptele apostolilor, cap. 6, vers. 6.:

„*Au fost înfățișați înaintea Apostolilor, cari, după ce s'au rugat, — și au pus mânele peste ei*“.

Taina sf. preoții, este iarăși bine lămurită:

Pentru aceasta, te-am lăsat în Creta, ca să îndrepteze cele ce lipsesc și să așezi preoți prin cetăți, precum ți-am rânduit. (Tit. cap. 1, vers. 5).

Despre episcopat, ca a treia și cea mai înaltă treaptă ierarhică, sfânta Carte, grăește deasemenea hotărâtor. :

„*Luați aminte de voi înșivă și de toată turma, peste care Duhul sfânt v'a pus episcopi, ca să păstoriți biserica Lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu scump sângele Său*“ (Faptele Apostolilor, cap. 20 vers. 28).

În acest loc, se arată limpede și deosebirea mare ce este între biserica cuvântătoare a credincioșilor, — cari trebuie numai să asculte, nu să învețe pe alții și între biserica cărmuitoare, pusă de Duhul sfânt, să păstorească turma.

Așa dar, slujba întregii biserici cărmuitoare, sau a ierarhiei, este acesta, de a păstori, adică de a învăța pe credincioși cuvântul Lui Dumnezeu și de a săvârși sfintele taine.

Tainele bisericeii sunt 7 și anume:

Botezul, — care-l putem numi și poartă prin care se intră

în legea creștină, — *Ungerea cu sfântul Mir, Sfânta Impărtașirei, Pocăința, Preoția. Nunta și taina sf. Maslu.*

Ar fi bine, se înțelege, să stăruim mai mult asupra fiecăreia din aceste 7 taine.

Dar pentrucă s'ar lungi prea mult lămurirea ce am face-o la fiecare taină, ne mulțumim să facem numai înșiruirea lor și, vă rugăm să ne iertați pentru prescurtare.

În ceia ce privește biserica cărmuitoare, este vre-o deosebire de darurile ce le-am primit fiecare din membri ei?

Se înțelege că este mare deosebire.

Episcopul, este cel dintâi slujitor și săvârșitor al sfintelor taine. Ba sunt taine, ca sfințirea în preoție a celui pregătit, sau hirotonia, cum se mai zice, — ce nu se poate săvârși decât de episcop.

Sfințirea sfântului Mir, a antemiselor, ce se pune pe sfânta Masă, iarăș intră în drepturile și datoriile episcopale.

Episcopul, în afară de cele spuse, este și cel mai mare peste preoții și credincioșii dintr'un ținut mai întins.

Preoții, au dreptul să învețe norodul și să săvârșească sfintele taine, nu însă și taina preoției, sfințirea antemisului și a sfântului Mir.

Diaconul, ca cel mai de jos în treptele cărmuitoare ale bisericeii, nu poate săvârși din taine, decât botezul, cu învoirea episcopului, sau a preotului.

În cazuri grabnice și când lipsește preotul, poate da sfintele celor bolnavi.

Cu toate că însărcinările diaconilor sunt așa de mici și deși ei la drept grăind, nu sunt decât ajutorii preoților și ai episcopilor la slujbele bisericești, să nu credeți că pentru pricina asta nu trebuie să fie înconjurați de cinste și că slujba lor este de disprețuit. Nu.

Precum în trupul omenesc sunt multe mădulare și mai de seamă și mai de mâna a doua, însă toate trebuesc, pentrucă-s în strânsă legătură și se ajută unul pe altul în rostul ce-l împlinesc, așa și aici.

Dacă spune sfânta carte, la Timoteiu, cap. 5 v. 17, că *preoții cari cărmuiesc bine, să se învrednicească la deosebită cinste*, nu mai puțină cinste se cuvine, să li-o dăm și diaconilor noștri!

Deosebit de biserica luată în înțelesurile arătate până acum, mai are ea ai alt înțeles? Da. Acela de „*biserică triumfătoare*“.

Când anume, este în drept biserica, să poarte acest nume? Atunci când credincioșii ei, fie clerici, fie mireni, s'au luptat cu ispitele și cu păcatele în viața asta și au izbutit ca cu harul ce se revarsă prin tainele creștinești, cât și cu dorințelor, de a se lăsa de răutăți, să treacă în viața de dincolo, mai ușurați și curățiți de tina păcatelor.

(Va urma)

Preot, MINA GAȘPAR
Costești—Botoșani

Cercul preoțesc „Mălini“

Fac parte din acest cerc următorii preoți: V. Dăscălescu vice președinte, Gh. Todicescu, V. Hatman, Gr. Niculescu, Gh. Șulea, V. Miron și M. Grădinaru.

S'au ținut două ședințe consecutive: în Găinești în ziua de 2 August și la Mănăstirea Slatina în ziua de 6 August.

Găineștii sunt la o distanță de 30 km. de Fălticeni în o pozițiune minunată între munți cu păduri de brad. Biserica e din lemn și încă în reparație; e o clădire frumoasă și încăpătoare.

Cu această ocazie biserica părintelui Șulea se umplu de credincioși.

Lumea la sate este foarte doritoare de slujbe în sobor, săvârșite cu oarecare fast. Printre asistența remarcăm pe dl. inginer silvic Popescu cu familia, învățători și învățătoarele din localitate, studenți și lume streină, veniți pentru aer.

Sfânta Liturghie s'a săvârșit în o atmosferă înălțătoare. Răspunsurile lirturgice au fost date de corul mixt din Botești dirijat de dl. I. Totulea student. Printr'o muncă vrednică de remarcat și cu o iscusință neîntrecută, d-sa a reușit să scoată din elementele de sat din Botești o înjghebare corală cum nu se poate mai bună.

Predica zilei a rostit'o preotul Mihail Grădinaru.

Lumea a plecat impresionată și mulțumită.

După masă a urmat o frumoasă serbare dată de societatea

corală din Botești. Școala primară cu sala spațioasă și cu o scenă bine amenajată, deveni neîncăpătoare pentru mulțimea adunată: săteni și intelectuali.

Serbarea începe cu un imn religios. Pr. *V. Dăscălescu* rostește o cuvântare prin care arată, că cercurile păstorale pe lângă slujba dela Sf. Biserică, mai au în program și preocuparea de a lumina și cultiva poporul prin șezători și serbări artistice-culturale. Relevă dragostea pe care o au poporării Sfinției Sale de au venit dela o distanță de peste 30 km, în număr așa de mare, pentru ca să dea din ce au putut și ei realiza mai bun pe tărâmul sufletesc: muzică, producțiuni artistice și culturale.

În masele poporului nostru sunt multe talente necunoscute, adevărate mărgaritare; totul e ca să se găsească un cercetător, care să le scoată la lumină; lucru pe care în Botești l'a făcut Dl. I. Totulea.

Urmează apoi coruri populare foarte frumoase și recitări pline de haz și învățăminte. Serbarea se termină cu o piesă de teatru în 3 acte. „Păcatul Beției,” foarte reușită și moralizatoare.

* *
*

Cercul ținut în ziua de 6 August la *Mănăstirea Slatina* a fost convocat după dorința Prea Sfințitului arhiepiscop Grigorie Botoșeneanul.

Ziua de 6 August e hramul Mănăstirei. A fost lume foarte multă. Încă din ajun au sosit credincioși dela depărtări mari.

Seara s'a săvârșit Vecernia de mai mulți preoți în frunte cu *Prea Sfințitul Grigorie*; cu această ocazie a predicat preotul *V. Dăscălescu*.

Utrenia și Sf. Liturghie s'a săvârșit în sobor de 12 preoți — slujba frumoasă cu arhiepiscopul și doi diaconi.

Răspunsurile au fost date de corul cantorilor dirijat de neîntrecutul cantor Fecioru din Fălticeni. Interiorul Bisericii era neîncăpător față de marea mulțime a credincioșilor.

În timp ce înlăuntru se săvârșia Sf. Liturghie, afară se oficia Sfântul Maslu de mai mulți preoți în frunte cu *Protoiereul* județului *Pr. Er. Grigorescu*, care a predicat la urmă stăpânind atenția mulțimei și mișcând sufletele ascultătorilor prin cuvinte pline de însuflețire.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită înălțător realizându-se momente de puternică concentrare sufletească.

Remarcăm între slujitori pe diaconii *Dr. Ilie Ghiorghiță* și *Ciopron*, cari au dat slujbei o notă de deosebită frumusețe.

Predica a fost rostită de preotul *Mihail Grădinaru*, care a scos în evidență însemnătatea și semnificația sărbătoarei „Schimbării la Față”.

După terminarea slujbei urmează oficierea Panachidei citorilor.

În fața unei asistențe numeroase, în fruntea careia remarcăm pe *Dl. Prefect Prof. V. Tempeanu*, *Pretor Simionescu*, *Medicul spitalului Slatina*, etc., *Prea Sf. arhieru Grigore* rostește cuvinte pline de duhul blândeții; cuvinte părintești adresate fiilor și fraților duhovnicești; îndemn către o schimbare în bine a felului de viață și către o veghere atentă față de lupii îmbrăcați în piei de oae, cari căută să risipească turma cuvântătoare a Domnului. Cuvintele *Prea Sfinției Sale* au pătruns în inima tuturor celor ce au fost de față.

A urmat apoi masa servită de către harnicul și blândul *stareț părintele Teofil*.

Ne-am despărțit sub seară, când soarele dispăre după munte prin desişul brazilor, îmbrățișând cu ultimile-i raze turnurile ctitoreștilor așezăminte.

Preot. M. Grădinaru

Biserica și sfetnicii dreptății

În cursul acestei luni s'a ținut la Iași Congresul Uniunii Avocaților din România. Congresul a început la 7 Septembrie și lucrările au durat mai multe zile. S'au întrunit cu acest prilej, numeroși avocați, din toate ținuturile țării. Sarcina de cunoscător al legilor și apărător al dreptății este o indeletnicire anevoioasă și cere silințe excepționale.

Prin urmare provinciilor românești, care au stat atâta vreme sub regim strein, s'au adus leguiri diferite și stări de drept variate, care nu vor să cedeze ușor, la cerințele de unificare.

Intrunirea avocaților în congres, înfățișa pe lângă necesi-

tatea apărării intereselor de breaslă, și pe aceea de a găsi mijloacele cele mai potrivite pentru îndeplinirea rolului lor.

Ceiace este vrednic de înregistrat cu deosebire de mulțumire sufletească, este faptul, că acest corp select, a socotit necesar, că înainte de începerea lucrărilor, să treacă pela catedrală, rugând să se officieze un serviciu devin, pentru chemarea ajutorului dumnezeesc.

Președintele uniunii venerabilul domn I. Naumescu a și menținut-o în cuvintele de mulțumire, adresate înlesrig I. P. S. Mitropolit că era firesc, ca avocații, ca apărători ai dreptății, să-și îndrepte gândurile în primul rând, către ajutorul lui Dumnezeu, care este isvorul dreptății.

Serviciul religios a fost oficiat de însuși I.P.S. Mitropolit însoțit de P. S. Vicar și înconjurat de clerul catedralei. Cu această ocazie I. P. S. Mitropolit a rostit o rugăciune întocmită ad-hoc și al cărei cuprins este acesta.

«Doamne Dumnezeul nostru, cela ce înainte de zidirea lumii și de începutul vremii, ai poruncit să fie lumină și lumină fu, și supt strălucirea ei toate le-ai făcut prin cuvânt. Cela ce te îmbraci cu lumina, ca cu o haină și te împodobești cu înțelepciunea, cu adevărul și cu știința, ca cu niște podoabe neprețuite, căci însuși ești lumină, înțelepciune, adevăr și știință, caută spre noi și spre membrii Congresului corpului avocaților din România întregită, adunați aici la Iași, vechea cetate a Moldovei, oraș cu adânci tradiții religioase și culturale naționale, pentru toate cerințele vieții de obște, între care și aceea a împărțirii dreptății între oameni.

Te rugăm, dar, ajută-le ca prin muncă chibzuită, împreună cu judecătorii legiuitori ai țării, să scoată la lumină dreptatea și adevărul care asigură temelia sănătoasei propășiri, pentru binele țării și fericirea poporului român.

Și precum în trecut ai binecuvântat și ai întărit cu vitejie brațele strămoșilor noștri pentru apărarea și păstrarea Țării acesteia și a dreptei credințe ceai întru Tine, așa și acum rugăm-Te, binecuvintează lucrările Congresului avocaților din cuprinsul țării noastre, isvorâte din năzuința către adevărata lumină, cea întru Tine, ca așa neamul nostru românesc să propășească către idealurile vieții întemiate pe dreptatea dintre oameni, precum este voia Ta, în veci, Amin».

După citirea rugăciunii care'a făcut o adâncă impresie, I. P. S. Mitropolit a rostit o frumoasă cuvântare, în legătură cu scopul acestei întruniri a avocaților din România întregită.

Intre altele I. P. S. Sa a spus că „în Catedrala în care ne-am adunat azi, s'au înalțat în timpul marelui război rugăciuni fierbinți către Dumnezeu, pentru realizarea României mari, pentru cu azi să avem puțința să vedem strănși la un loc, pe avocații din toate provinciile României întregite“.

Dl. I. Naumescu Președintele Uniunii avocaților, a mulțumit I. P. S. Mitropolit, pentru cinstea ce a făcut-o adunării, de a fi oficiat personal. Ca creștin socotește o datorie ca lucrările congresului să înceapă prin binecuvântarea bisericii, căci cei ce urmăresc cunoașterea legilor și apărarea dreptății, au nevoie de lumina pe care o revarsă Dumnezeu asupra celor ce o cer prin rugăciune.

La ieșirea din biserică, membrii congresului s'au fotografiat în grup, în fața catedralei.

După aceea, la invitația I. P. S. Mitropolit, au vizitat palatul mitropolitan, admirând lucrările artistice vechi, cu care e împodobită reședința mitropolitană a Moldovei.

În după amiaza din ziua întâi, cași în zilele următoare, membrii Congresului au ținut să viziteze bisericile monumente istorice ale Iașilor, între care au făcut o covârșitoare impresie, bisericile Sf. Trei Ierarhi și Nicolae Domnesc.

A fost vizitată și Mănăstirea Cetățuia de lângă Iași, unde congresiștilor li s'a făcut o frumoasă primire, pentru care baroul avocaților din Iași, s'a simțit obligat să și exprime cele mai vii mulțumiri, printr-o adresă scrisă trimisă Mănăstirii.

Ca un ecou al bunelor impresii, pe care contribuția bisericii le-a lăsat între membrii Congresului, credem util să extragem câteva părți dintr-o scrisoare, pe care un congresist, Dl. Avocat Radu Popescu Dumitrașcu, a trimis-o după aceea din București, I. P. S. Mitropolit :

«Părăsind Iașul-trumos și bătrân, păstrător al sufletului românesc și recapitulând impresiile zilelor petrecute la congresul general al avocaților, mintea mi s'a oprit asupra înălțătoarei primiri cu care Înalt Prea Sfinția Voastră, cu bunătatea creștinească în vorbă și privire, ne-a înconjurat.

Nu mi se va șterge din inimă, impresionantul serviciu di-

vin, cu ale cărui rugăciuni, ați invocat puterea Celui de sus, propovăduind ascultare de stăpân, care de Dumnezeu este pus, să rânduiască cele omenești.

Cuvintele de îmbărbătare ce ni le-ați adresat, precum și binecuvântarea arhierescă, adusă străduințelor noastre, au fost auzite de Dumnezeu și El, trimițând pacea și harul Său între noi, ne-a arătat calea înțelepciunii și a făcut ca osârdia noastră să fie încununată cu rezultat frumos, mai presus de așteptările noastre.

Constatați încă odată Înalt Prea Sfințite, că avocații, acești luptători cu cuvântul pentru drept și dreptate, au în sufletul și inima lor, mai presus de orice, dragostea de neam și iubirea de Patrie.

Rugați pe Dumnezeu, cu Înaltul Dar Arhieresc, ca trimițând bunătatea sa Dumnezeiască întru apărarea Țării și Tronului, să aibă întru a Sa grijă și pe acești păzitori ai legilor omenești.

Admirația ce am pentru Înalt Prea Sfinția Voastră, încă din timpul grelelor zile ale războiului, m'a îndemnat să vă trimit aceste mărturisiri și ca umil soldat al Domnului Nostru Isus Christus, cu suflet creștinesc curat, Il rog ferbinte, să aibă în a Sa grijă, sănătatea Înalt Prea Sfinției Voastre și să o păzească, pentruca să ne fiți și deaci înaintea, pildă de înțelepciune, păzitor al credinței și demn reprezentant al Său, între noi».

La aceste frumoase rânduri, I. P. S. Mitropolit a răspuns D. lui Radu Popescu Dumitrașcu —, printr-o telegramă, în care spunea următoarele :

„Mulțumesc din suflet, pentru bunele amintiri, ce aveți despre vizita D-voastră la Iași și serviciile mele“.

Lucrările congresului uniunii avocaților, începute sub auspicii atât de pline de făgădueli, au fost precum au arătat după aceea ziarele, din cele mai rodnice și la înălțimea renumelui acestei adunări de elită cum pe drept cuvânt, a fost socotită reuniunea sftnicilor dreptății.

C. V.

Inscripțiune nouă la mănăstirea Râșca.

Spre a fixa în chip durabil principalele date și momente din trecutul îndepărtat ca și din cel apropiat al mănăstirii Râșca, Jud, Baia, I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei a dispus alcătuirea și saparea în piatră a următoarei *Inscripțiuni*, ce se va așeza în incinta acestui așezământ, la loc potrivit, slujind ca ghid pentru vizitatori în cunoașterea sumară a istoricului acestei mănăstiri:

SPRE ȘTIINȚĂ

Mănăstirea Râșca — la început numită Bogdănești — a fost înființată în 1359 de Bogdan Vodă, venit din Maramureș ca întemeiator al principatului Moldovei. Distrusă fiind de Tătari prin foc, a fost refăcută în 1511, de Bogdan Vodă, fiul lui Ștefan cel Mare.

Dar și aceasta, pustiită fiind de Turci, s'a zidit din temelie în 1540 actuala mănăstire, dincolo de râul Râșca, pe un dâmb, de Petru Rareș Voevodul Moldovei, dându-i-se numele : mănăstirea Râșca.

Știut să fie, că mănăstirea Râșca, prin poziția ei, retrasă fiind, i s'a dat și destinația a fi închisoare pentru călugării vagabonzi și în deosebi pentru boerii răzvrățiți împotriva Domnitorului. Din ordinul Voevodului Mihai Sturdza, a fost închis aici, în 1844 pe 6 luni, în celula din zidul clopotniței care se vede și azi, Mihail Cogălniceanu, marele om de stat, pentru ideile sale politice prea înaintate.

În 1921, un groaznic foc a ars acoperișul bisericii, casa de oaspeți și chiliile cu întreaga gospodărie, așa că mănăstirea era amenințată cu pustiirea. Din îndemnul și stăruința I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, a fost refăcută prin munca și osârdua călugărilor, ajutați de popor și autorități, terminându-se în timpul domniei M. S. Regelui Carol II, prim-ministru fiind d. N. Iorga, stareț al mănăstirii fiind Arhimandritul Paisie Cozma.

În vremea marelui război pentru întregirea neamului 1916-1919, călugării din această mănăstire au mers ca infirmieri pe câmpul de luptă pentru îngrijirea răniților, iar chiliile mănăstirii au servit ca spital militar, îngrijit de călugării bătrâni, pentru ca toți, în acele vremuri grele pentru țară ca buni români să-și facă datoria

Nesocotința vinovată

Sunt fapte ciudate, pe care cu greu le poți clasifica. Nu știi dacă trebuie să le pui pe seama inconștienței sau a unei vinovate tendinți. Iată unul dintr'acestea.

Cu ocazia unei serbări populare educative a cercului cooperatist din Bicz, jud. Neamț, între alte producțiuni, s'a jucat și piesa intitulată „Opera diavolului“ scrisă de învățătorul Drăgușanu din com. m-rea Bistrița.

După relațiile oficiale ce au sosit la Mitropolie, piesa aceasta, jucată de școlari, înfățișa pe scenă călugări cu potcap și călugărițe, dansând și petrecând în sunetul muzicii. Nu știm care va fi fost cadrul întreg al alcătuirii ei, dar scena aceasta, se vede bine, a fost nota principală și caracteristică a întregii lucrări. Tendința de a ridiculiza persoane bisericești a fost vădită. Asistenții, între care se numarau și mulți intelectuali, fruntași cooperatiști din Piatra, au fost, se zice, profund jigniți de exhibițiile dezgustătoare ce li s'au oferit. Si cu drept cuvânt.

Trebue să mărturisim, că un fapt ca acesta care înseamnă în fond deridare față de Biserică și slujitorii ei, petrecut la o serbare sătească, zisă culturală-educativă și care era patronată, de sigur, de factori de îndrumare ai poporului, și încă pe Domeniul Coronei — e ceva straniu și neînțeles. Nu știi ce să crezi !

Căci te întrebi, aceasta să fie contribuția pe care școala, prin învățătorii ei, o dau la opera de moralizare a poporului, alături de Biserică și în strânsă legătură cu ea ? Astfel de „opere“ se servesc sătenilor la adunările culturale pentru educarea lor sufletească ?

Iar cooperația, această tânără mișcare cu o misiune atât de frumoasă, crede ea că poate consolida viața economică a satelor, ignorând până la dispreț laturea morală, ba consimțând a patrona, prin fruntașii ei — dacă acesta e cazul — jignirea brutală a simțului religios din sufletele sătenilor ?

De sigur, nu confundăm pe d. Drăgușan cu însăși școala satelor și cu învățătorii colegi, după cum ne place să credem că și cooperatorii au fost surprinși de programul „artistic“ ce li s'au servit la Bicz. Dar totuși e ciudat, că o astfel de provocare s'a putut produce, și mai ales, că ea a putut veni

din partea unui dascal de școală, care o fi știind doar bine, că problema morală nu e cea din urmă în complexul vieții noastre sociale și că rezolvirea ei, în ordinea normală și firească, n'o poți obține, ori ce-ai face, în afară de respectul religiei și a tradițiilor de veacuri ale poporului nostru.

Aceasta, bine înțeles, afară de cazul, când te inspire din ideile cine știe căror molime sociale, ceia ce ar fi altă ceva.

Cazul, negreșit, nu va rămâne necercetat și nici fără urmări. Organele în drept, care au fost sesizate, vor ști să cântărească faptul după adevărata lui semnificație.

Căci oricum e necesar să se stabilească, dacă acesta e singurul lucru ce mai e de făcut la noi — batjocorirea credinței; cum dealtă parte iarăși să se vadă, dacă dispozițiile artistice ale d. învățător, în cazul când se mențin atât de navalnice, n'ar putea fi supuse unei disciplini oarecare, ca să fie cheltuite mai cu folos în opere cu altfel de obiective, dăunând mai puțin simțului moral și de decență ale celor dinprejur.

Pr. C. ROȘESCU.

FIECARE PE SOCOTEALA LUI,

În ziarul *Curentul Bacăului* (27 Oct. 1930), cunoscutul preot N. C. Munteanu-Muntmarg, care umple multe reviste și ziare cu scrisul său harnic, arăta păcatul că preoții nu lucrează în unire și după un program. De lucrat lucrează, se sfătuiesc în cercuri pastorale, dar apoi fiecare face acasă tot după cum știe el. Nu avem o tabără de lucru încheiat al mai multora la un loc, și aici e paguba. Muncind răzleț, lucrul se vede mai puțin, nu are înfățișarea impunătoare prin care mișcă sufletele.

Din această pricină, unii din ai noștri fug la secte, unde lucrul în ceată se săvârșește mult mai viu.

Are dreptate și am ținut să pomenim acest gând al său, pentruca să se ia aminte la el și să se folosească.

Intr'un art. al său mai nou, din acelaș ziar (2 Aug. a. c.), Păr. N. C. Munteanu-Muntmarg tratează, pe două coloane, teme religioase. Sf. Sa are în seamă la acel ziar să scrie despre partea religioasă. În acest nr., tratează despre umblarea pe mare a Mântuitorului, despre cartea *Introducere în viața duhov-*

nicească de Francisc de Sales; cuvinte dela Sf. Vasile cel Mare și despre rugăciunea pentru alții. La sfârșit, Păr. Munteanu aduce la cunoștință că va face cercetare despre orice carte care i se va trimite la redacție și pomenește de cartea despre sfântul catolic *Anton din Padus*, pe care a scos-o preotul catolic *Bișoc* din Săbăoani, Roman,

Iată-l pe Păr. Munteanu scriitor regulat și redactor la un ziar. Va face să pătrundă prin el scrisul creștinesc, cum fac preoții din Ploiești în *Propășirea*.

Arhim. SCRIBAN.

Biserica-cheie în câmpul cărții sfinte

de Pr. Gh. Gheorghiu

Distinsul preot și talentatul predicator al Catedralei din Botoșani Preotul Gh. T. Gheorghiu, parohul bisericii „Uspenia“, a scos de curând de sub tipar, o nouă lucrare: „*Biserica*“ (chee în câmpul cărții sfinte).

Lucrarea aceasta a părintelui Gheorghiu este cu adevărat o chee, cu care teologul, preotul, credinciosul cult sau chiar mai puțin cult, poate să deschidă Sf-ta Scriptură, s'o citească și s'o înțeleagă. Ortodoxul își poate explica credința sa și-și formează convingerile și temeiurile credinței sale. Cartea e mai mult decât un catechism ortodox, e o lucrare edificatoare chiar pentru intelectualii noștri care dacă au cunoștințe literare științifice și filosofice îndestulătoare apoi prea puține au din cele teologice, ce privesc una din cele mai importante laturi sufletești, a omului, credința. Cartea mai poate fi socotită ca un dicționar biblic, de documente scripturistice a tuturor fețelor problemei „Biserica“.

Autorul tratează cu un deosebit talent și putere de pătrundere în 12 capitole: ființa bisericeii, temeiurile și însușirile ei, conținutul și împărțirea ei. Meritele sângelui lui; Hristos în sânul bisericeii, ortodoxe, mântuirea numai în ortodoxie. Către sfârșit, lucrarea are un caracter apologetic, despre adversarii bisericeii adevărate și soarta lor, despre prorocii mincinoși și atitudinea creștinului ortodox față de tot felul de rătăciți.

Osteneala părintelui Gheorghiu poate fi de un real folos

și o armă pentru tot ortodoxul cu dragoste de biserica lui, felul cum e alcătuită îți inlesnește mânăuirea bibliei în atacul cu nelegiuții și ereticii. Puțină pricepere numai, și poate oricine contrapune în fața vrăjmașilor bisericii cele mai puternice argumente din cuvântul lui Dumnezeu. Cât privește pentru preoți și teologi, cartea, putem spune, că este o concentrare a tuturor cunoștințelor, necesare pentru apărarea celui mai sfânt ideal căruia slujesc. Lucrarea e venită la vreme, în timpurile de anarhie dogmatică și politică, de distrugere, a bisericii și statului, cum intentionează prietenii neamului românesc, mascați în mantia sectelor și diferitelor curente sociale. Ii aducem părintelui Gh. Ghiorghiu laudele și mulțumirile noastre, pentru truda Sf-sale rugând pe Dumnezeu, să-l țină cu zile și cu putere de muncă, căci face cinste Sf. noastre biserici ¹⁾

În curând va eși de sub tipar lucrarea Părintelui icon. Hristofor Manolescu, decedat. „Acatistul Sf-lor Trei Ierarhi aprobat de Sf-tul Sinod.

Diacon I. BUHACIUC

Chestiuni care se pun și se uită

De multe ori s'a discutat în ziare chestiunea moșilor noștri, adică a locuitorilor munteni din opusul ținuturilor românești, numiți Munții Apuseni. S'a scris despre sărăcia lor, despre greul vieții lor, dar în acelaș timp s-a arătat că au păstrat bine viața românească și că acum, după unire trebuie să avem grijă de ei. Aceasta cu atât mai mult, cu cât străini de neamul nostru folosesc munca lor, îi storc și-i imping la cea mai neagră neputință. Un neam nu se poate lupta până la capăt cu împrejurări prea grele, și dacă nu este cine să-l ajute, se poate stinge. Moșii noștri sunt amenințați, din pricină că nu au pământ și trebuie să fie slugi la alții. Lucrările acestea s'au arătat cu multă amănunțime și asprime în ziarul Cuvântul de acum 2 ani și ceva (8 Octomvrie 1929). Tot despre ei citim și în nr. dela 11 Oct. al acelu ziar, sub iscălitura redactorului N. Davidescu. Acesta arată cum Moșii din 6 comune românești

1) Am dori să se trimeată și secției culturale, pentru bibliotecă un exemplar. R.

stau în mâinile asupritorilor noștri. 8000 de jugăre de pământ au rămas neexpropriate, pentruca să fie lăsate în folosința călugărilor catolici benedectini din abația Melc din Austria. Aflând aceasta, d. Davidescu scrie cu drept cuvânt:

„Au rămas astfel lipsite de pământ comunele Spurcani Popești, Voevozi, Varviz, Budac și Sacalasău, pentru ca 75 de călugări benedictini grași, să se poată întreține înainte în țara românească, cu avuții românești, în timp ce Academia noastră, spitalele noastre, instituțiile noastre de bine-facere, au fost expropriate și lăsate în neputință de ași mai îndeplini rolurile lor, opera lor de propagandă anti-românească în interiorul țării și defăimare, poate, a țării peste graniță“.

Dar de unde dreptul unor litfe catolice ca să fie atât de ocrotite în țara românească și să fie păstrat pentru ele un pământ care trebuie să fie al moșilor noștri? Și acum, după ce cetim aceste lucruri de acum doi ani, ne întrebăm: Oare făcutu-s'a dreptate? Noi ne îndoim, fiindcă suntem în țara unde catolicilor li s'au făcut toate înlesnirile, au fost desmerdați și alintați fără a se înțelege de ce, decât doar pentru slăbăciunea noastră de a ne ploconi în fața străinilor.

Intru cât deci socotim chestiunea aceasta nedezlegată, întru cât despre ea s'a vorbit, dar, ca multe altele a rămas de nu mai știi ce e cu ea, o numim chestiune care se pune și se uită.

Câte ca aceasta!

Arhim. SCRIBAN

INFORMAȚIUNI

Diacon care a luat câmpii. — *In Universul dela 14 August a. c., redactorul Nicolae Grecu vestește că Diaconul Georgescu dela Mănăstirea Negru-Vodă din Câmpu-lung răspândește învățături protivnice Bisericii ortodoxe în satul Brădeșul din jud. Argeș. Face aceasta în tovărășia soției sale, care e învățătoare. Cel care a apucat pe calea aceasta a fost mai întâi soția. Dela ea s'a molipsit Diaconul.*

Va să zică avem a face cu un cleric convertit. Da priceput trebuie să mai fi fost în ale lui, dacă, în loc de a converti el pe alții, alții l-au putut converti pe el!

Cum se vede, tudorismul încă face stricăciuni în Muscel și Argeș. Căci deși nu se spune, dar bănuim că, în rătăcirea răspîndită, este vorba tot de tudorism. Acesta poposise bine, acum câțiva ani, în Câmpu-lung. Inpotriva lui, s'a luat măsuri de apărare printr'o echipă misionară, în frunte cu Vlădica Platon, care a lucrat în Câmpu-lung acum doi ani. O clipă păruse că cuibul s'a stârpit. Dacă acum și un diacon trece la rătăcire, înseamnă că tot nu s'a făcut îndreptare deplină. Deci preoții din Câmpu-lung trebuie s'o ia mai sănătos la picior.

Mitropolitul Sofiei pentru Bulgarii din Dobrogea. — *În ziarul La Bulgarie dela 5 August a. c., Mitropolitul Ștefan al Sofiei a scris despre Bulgarii din Dobrogea că ar fi prizoniți de Români. Din partea noastră, ziarele îndată au luat cunoștință și au răspuns: Cuvântul prin G. Racoveanu. Epoca prin subsemnatul și pseudonimul gam. Neamul Românesc prin art. neiscălit, Mișcarea prin Timon.*

Repausul duminical mai slab ca ori când. — *După câte plângeri au fost în țara noastră că repausul duminical se calcă pe capete, tot nu este nici o îndreptare. Dovadă știrea pe care o dau funcționarii comerciali că, după întrunirea lor din București dela 9 August a. c, (vezi Dimineața dela 10 August a. c.) că în curgerea lunii August au să fie întruniri în 54 de orașe din țară, unde au secțiuni ale Uniunii lor, pentru a protesta că repausul duminical e luat în bătae de joc.*

Așa de greu merge la noi cu urmatul legilor! Preoții însă trebuie să însoțească cu toată dragostea lor pe funcționarii comerciali și să le dea tot ajutorul.

Sălbătăcii în întocmirile noastre. — *Mainainte, acum 5 luni ziarul Dimineața a scris despre chipul sălbatic cum se ucid bieteze vite la zahanaua din București. Sunt amănunte îngrozitoare despre chinurile la care sunt supuse de prisos bietezele dobitoace a căror carne o căutăm. Ce deosebire până la chipul milos cum se face aceasta în străinătate!*

Despre aceasta, sub iscălitura M. I. L. a scris apoi și Neamul Românesc din 19 Iulie a. c. Cu acest prilej, autorul se rosteste pentru învățătura creștină despre posturi ca mai potrivite pentru sănătatea omului. „Atât religia cât și știința, scrie d. nia Sa, sunt împotriva carnivorismului. Sf. Matei,

Sf. Ioan Crisostomul Sf. Jérôme s'au hrănit numai cu fructe, legume și cereale !

De unde o fi știind însă acestadespre Sf. Matei că nu mânca și carne? Matei era evreu și Evreii mâncau.

Arhim. SCRIBAN

Mizeria apasă preoțimea.

Zilele trecute, preotul paroh Boris Lizo din Comuna Rediului Tatar Iași, s'a prezentat I. P. S. Mitropolit Pimen, plângând că i-a murit o copilă și n'are bani, pentru cele trebuincioase la mormântare căci, n'a primit leafa pe mai multe luni și n'are de la cine, să împrumute 1000 de lei.

Mitropolitul înduioșat, i'a dat 2000 lei, spunându-i cuvinte de încurajare preotului: Că în aceste vremuri grele, — după război o mizerie ne mai pomenită se simte în toată lumea și la noi.

Să așteptăm de la Dumnezeu vremuri mai bune. Și preotul mulțumind, s'a dus mângâiat, că a găsit ajutorul trebuincios, ca să înmormânteze copila.

Modificare de parohie

DECIZIUNE No. 4623

Noi Pimen Mitropolit al Moldovei și Sucevei, având în vedere raportul Protopopiei Botoșani, cu No. 910 din 17 Octombrie 1930, prin care se cere alipirea la Parohia Lehnești din jud. Botoșani, a satului nou înființat Andreeni, de lângă acea parohie;

Având în vedere consimțământul locuitorilor din satul Andreeni, în număr de 12, anexat la raportul Protopopiei menționat mai sus;

în urma avizului Consiliului Eparhial plenar al Arhiepiscopiei Iașilor, din ședința dela 8 Mai a.c. luând în considerare hotărârea Adunării Eparhiale, din ședința dela 11 Iunie a. c.

în temeiul tuturor celor arătate mai sus și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și Sf. Canoane;

decidem:

alipirea satului nou înfișat Andreeni la parohia Lehnești din jud. Botoșani, pe data de 1 Octombrie 1931

P. C. Protopop al jud. Botoșani, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei noastre.

Data în reședința Noastră metropolitană din Iași, astăzi 7 Septembrie anul 1931.

PIMEN

Consilier referent

Pr. C. Gr. Vuescu

Mulțumiri Publice

Sf. Mitropolie a Moldovei aduce mulțumiri publice următoarelor persoane care au făcut donațiuni bisericei *sf. Spiridon* din Botoșani:

Doamnei *D-r Adela Arbureanu*, care a dăruit un *acoperemânt de pluș pe sf. masă* în valoare de 12000 lei; soților *Aurela și Dimitrie Zeoianu* — un *serafim* de alpaca în valoare de 3500 lei și *d nei Maria Gh. Babiuc*, care a dăruit un *sfeșnic de argint* cu 9 lumini 2700 lei.

De asemenea Sf. Mitropolie aduce vii mulțumiri publice *D-lui Gh. Barnea* din București (str. Uranus 46) care a dăruit bis. *Adormirea Maicii Domnului* din parohia *Molnița*, jud. Dorohoi un *rând de vestminte* complet, un *rând acopereminte* pentru sf. vase și două *fețe* pentru *iconistas*, toate lucrate artistic.

Biserica *sf. Varvara* din parohia *Mogoșești*, jud. Iași a fost înzestrată cu un *rând vestminte* complet, stofă de fir împletit iar stiharul de matasă, un *rând acopereminte* pentru sf. vase de stofă de fir, un *acoperemânt* pentru *sf. Masă* de pluș vișiniu și una *cadelniță de argint* toate în valoare de 14000 lei.

La procurarea lor au contribuit: *D-l D. Dobrinescu* proprietar 1000 lei, *I. Cărăușu* 1000, *Ruxanda Blăgeanu* 1000 lei, *Elena Gh. Tofan* 1000 lei, *Maria Al. Donici* 1200 lei, *Gr. Th. Macovei* 600, *M. Diamescu* 500, *N. Panu* 500, *Dim. Aron* 400. *Th. Macovei* 300, *Leonida Gr. V. Popa* 1000, *Nec. V. Miron*

(Brânză) 1000, *Const. Bordeeanu* 700, *M. N. Aron* 580, *Nec. V. Rusu* 500, *Gh. Mărgărint* 500, *Gh. C. I. Lupu Greco* 500, lei cum și alți buni credincioși cu sume mai mici.

Asemenea d. *Const. Popa* a dăruit aceleiaș biserici un sfeșnic de alamă, o cuvertură la iconostas ș'o masă pentru jertfă, d. *Dim. Dobrinescu* un milieu pentru sf. masă iar d-na *Ruxanda Gh. Blăgeanu* una duvră de pluș la ușile împărătești în valoare de 2500 lei.

Sf. Mitropolie a Moldovei exprimă tuturor acestora vii mulțămiri publice pentru faptele creștinești, demne de pildă, ce au săvârșit.

D I V E R S E

Congres creștinesc pentru înfrățirea popoarelor.

În zilele de 1-4 Septembrie a avut loc la Cambridge lângă Londra un mare congres creștinesc cu scopul de a netezi calea de apropiere și înfrățire între popoare. Au participat 500 delegați din 31 de țări între care mulți preoți și episcopi, aparținând diferitelor confesiuni creștine, afară de catolici. De asemenea au luat parte și mai mulți profesori universitari, sociologi și juriști. S'au discutat chestiuni de interes general, privind problema păcii între state, concepută pe baze creștine. Delegația bisericilor ortodoxe a fost destul de numeroasă și aleasă. Din partea bisericii române au luat parte ca reprezentanți: P. C. Arhim. Iuliu Scriban, Păr. I. Mihălcescu, d. d. V. Ispir și Șerban Ionescu, profesori universitari.

Moartea Patriarhului Damianos al Ierusalimului

A încetat din viață la 14 August I. P. S. Sa Damianos, Patriarhul Ierusalimului în vârstă de 83 ani. Veneratul Patriarh a fost una dintre figurile distinse ale Bisericii ortodoxe, deosebit de respectat și iubit nu numai de credincioșii bisericii sale ci și de cei de alte credinți, din Palestina.

În anul 1924 a vizitat țara noastră fiind primit cu mare cinste de către Sf. Sinod, A. S. R. Prin-

cipele Carol, miniștrii și mare mulțime de norod. Cu aceeași ocazie a vizitat și Iașul, unde de asemenea a fost primit cu multă cinste și dragoste, fiind oaspetele I.P.S. Mitropolit Pimen.

Defunctul a lasat în toate cercurile, ce l au cunoscut, scumpe amintiri și regrete. La vestea morții sale I. P. S. Mitropolit Pimen a expediat Sf. Sinod de Ierusalim o telegramă de condoleanță.

Dumnezeu să-l odihnească cu cei fericiți!

Suprimarea burselor dela Seminarii

Pentru motive de economie Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor a suprimat din buget pe noul an școlar bursele dela seminarii ca și dela școlile normale, păstrându-se acest drept numai elevilor orfani sau fii de văduve din război. Intreținerea elevilor se face din taxele de solvă, ce trebuie să achite comitetelor școlare.

Dispoziția aceasta aduce multă apăsare, dat fiind că elevii acestor școli, în majoritate fii de săteni și mici funcționari, sunt saraci.

Cinematograful în opera misionară

In dorința de a intensifica lucrul său misionar, tânărul paroh pr. Iosif Țincoca dela parohia Dănești-Neamț și-a procurat un aparat cinematografic cu scopul de a înfățișa în adunările educative cu enoriașii filme religioase și vederi de pe la locurile sfinte. Sf. Sa intenționează să filmeze și principalele mănăstiri și monumente religioase din Moldova —ceia ce ar fi în adevăr minunat.

I. P. S. Mitropolit, apreciind scopul bun urmărit, a aprobat inițiativa laudabilă a harnicului paroh. Ii dorim tot succesul.

Maica dela Agapia -- conferențiară la Vălenii de Munte.

Intre persoanele, care au conferențiat vara aceasta la universitatea populară din Văleni, afigurat și C. Sa Maica *Irina Lecca* dela mănăstirea Agapia.

Prelegerea sa *Este Dumnezeu?* dela 2 August, publicată în foaia religioasă „Curentul Ortodoxiei“ din Văleni — concentrată ca idei și dată într'o formă literară aleasă, este o admirabilă pagină de apolgetică. Se poate citi cu interes și cu folos de orice intelectual.

Noua manifestare a maicei Lecca ne bucură fără să ne surprindă. C.Sa, se știe, este o apreciată scriitoare și are un loc de cinste în cercurile literare, câștigat încă înainte de a intra în monahism.

Nedumeriri legitime

Se știe, că fixarea datei Sf. Paști anul acesta după vechea Pascalie, socotită însă pe baza calendarului îndreptat, aduce situații cu totul neobișnuite în așezarea câtorva sărbători și mai ales a postului Săn-Petru.

Preoții sunt întrebați de credincioși, cum va fi cu respectarea rânduirilor bisericesti, ce par a primi oarecare modificări. La rândul lor, neavând încă deslușirile necesare, ei cer autorităților bisericesti în drept să li se dea din timp toate lămuririle de nevoie spre a le putea împărtăși credincioșilor nedumeriți.

Credem că Sf. Sinod, sesizat de această chestiune, nu va întârzia să dea preoțimei cuvenita orientare spre a ști cum să procedeze, evitându-se orice neînțelegeri.

O nouă biserică la Costești-Argeș

Marea nenorocire dela Costești Argeș, îniâmplată anul trecut în Vinerea Paștelor, când s'a mistuit prin foc vechea bisericuță de lemn împreună cu 114 credincioși, departe de a produce descurajare față de rânduelile lui D-zeu și datoriile creștinești, a trezit un elan de credință și jertfă, vrednic de admirat.

Prin subscripție publică s'a adunat în timp de un an suma de 9 milioane lei pentru ridicarea unui nou Sf locaș în locul celui ars. La 4 Septembrie a avut loc punerea temeliei la noua biserică cu hramul *Adormirea Maicii Domnului* oficiind Insuși I. P. S. Sa Patriarhul Miron.

Ziarele arată că solemnitatea a fost măreață și adânc mișcătoare. Mulțimea credincioșilor era cuprinsă de mare bucurie la privirea faptei de credință ce se săvârșia, dar și de jale la amintirea durerii nesfârșite ce încă stăpâna.

Predica rostită de către I. P. S. Patriarh, de o bogată inspirație creștină și bine potrivită momentului, a fost cu adevărat înălțătoare.

Pr. C. R.

Știri Oficiale

Transferări de Preoți

1. Preotul *N. Grigorescu* dela parohia *Perlipca*, jud. Dorohoi a fost transferat după cerere, la parohia *Holda* jud. Neamț, pe data de 1 Septembrie a. c.

Preotul *D. Bușincu* dela parohia *Homița*, jud. Baia a fost transferat după cerere la par. *Perlipca* jud. Dorohoi pe data de 1. Septembrie.

Hirotonii și numiri de Preoți

1. Tânărul *Vasile Ștefan*, licențiat în teologie, a fost hirotonit preot și numit paroh la parohia *Stroești*, jud. Botoșani pe 15 Septembrie a. c.

2. Tânărul *Mircea Dimitriu*, licențiat în teologie, a fost hirotonit preot și numit paroh la parohia *Sf. Gheorghe* din orașul Botoșani, pe data de 15 Septembrie a. c.

3. Protosinghelul *Veniamin Mihăilescu* din Mănăstirea Râșca, a fost numit superior la *schitul Preutești* jud. Baia pe data de 1 Septembrie a. c. în locul lui Nicanor Vlădeanu.

Demisii

1. Preotul *V. Mihăilescu* paroh al parohiei *Petru Rareș*, jud. Baia, a demisionat din postul său pe ziua de 1 Octombrie a. c.

Demisiunea a fost primită.

2. Pr. *Anton Corbu* paroh al parohiei *Arama* jud. Iași a demisionat de la postul său pe ziua de 1 Oct. Demisia a fost primită.

Intârzierea salarizării clerului pe trim. Iulie a. c.

Se știe că din cauza greutăților financiare salarizarea clerului pe trim. Iulie a. c. nu s'a făcut nici până în prezent.

Față de această întârziere neobișnuită și având în vedere nevoile preoțimei, atât de constrângătoare, mai ales acum la începutul anului școlar, I. P. S. Mitropolit al Moldovei a intervenit telegrafic în două rânduri (la 22 și 27 August) către Ministerul Cultelor spre a se dispune de urgență achitarea salariilor preoților, care se află în suferință.

Răspunzând ultimei telegrame, Ministerul prin adresa No. 105023 a. c. arată că „de îndată ce se va promulga legea pentru deschiderea creditului și pentru rectificările salariilor clerului, se vor da instrucțiuni pentru ordonanțare“.

Cum această promulgare s'a făcut deja prin Monit Oficial No. 1770 a. c. Sf. Mitropolie prin adresa No. 4720 din 12 Septembrie, amintind faptul, mijlocește din nou către Minister spre a se grăbi cu plata personalului Bisericesc.

Avem încrederea că dispozițiile pentru salarizarea pe trim. ultim vor sosi în cel mai scurt timp.

R.

Parohii vacante

—*Parohia Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești Balanu, Marginea și Nichid .

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale : în satul Balan cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid. ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.

2. *Parohia Petru Rareș* — Comuna Baia, jud, Baia, vacantă dela 1 Octombrie a. c. prin demisia preotului. Are o singură biserică în stare bună. Casă parohială nu este. Se compune din 300 familii.

3. *Parohia Homița* jud. Baia vacantă dela 1. Septembrie a. c. prin transferarea parohului. Are biserică parohială construită din lemn și o biserică filială de zid. N'are casă parohială. Pământ bisericesc 17 fălci. Se compune din 300 familii.

4) *Parohia Aramă* Comuna Coarnele Caprei Județul Iași, vacantă dela 1 Octombrie a. c. prin demisia titularului

Are biserică parohială în stare bună și o biserică filială în stare mijlocie.

Are 2 ha. pământ bisericesc. Se compune din 3 sate având în toae 650 capi de familie.

Are casă parohială.

Universitare

Dela Facultatea de Teologie din Cernăuți.

Inscrierile la Facultatea de Teologie din Cernăuți se fac în intervalul dela 1 — 31 Octombrie.

Actele necesare pentru înscriere în anul preparator, resp. în anul I sunt :

Diploma de absolvirea Seminarului sau a liceului (diploma de bacalaureat).

CertIFICATELE de naștere ,de botez și de naționalitate.

Transferări dela o altă Facultate de Teologie se pot admite numai în cursul lunii Octombrie.

Instrucții în chestiunea salarizării

În ultimul moment au sosit la Sf. Mitropolie *Instrucțiunile* așteptate în chestiunea salarizării. În rezumat din circulara Ministerului rezultă, că se revine asupra dispozițiunii de a se ridica curba de 12% iar sumele luate în plus, pe primele 6 luni, să fie restituite, astfel că salariul pe luna Iulie a. c. se va scădea cu 24% (aproape $\frac{1}{4}$). O circulară lămuritoare se trimite tuturor preoților.

INȘTIINȚARE

Asociația Preoteselor ortodoxe Române a început înscrierile pentru căminul de studenți din str. Pitar-Moș No. 27 București; Taxa anuală de 20.000 lei, plătită în rate după situația materială a părinților.

Deschiderea căminului la 1 Oct.

Informațiunile la cancelaria căminului.

In atențiunea c. preoți parohi

Toți cucernicii preoți parohi, care n'au achitat încă sumele încasate din destacarea cărților religioase, primite de la Tip. M-rei Neamț prin secția culturală, sunt rugați insistent a le expedia neîntârziat—fie și în parte dacă nu integral—la adresa Casieriei Mitropoliei, de la care vor primi chitanțe.

Odată cu expedierea sumei prin mandat vor face și o notificare oficială către secția culturală, menționând suma trimisă.

Rectificare

Din eroare s'a înserat în No. trecut al foaiei data conferințelor pastorale din anul acesta la 20, 21, 22 Oct.

Data adevărată e la 21 (Mercuri) 22 (Joi) și 23 (Vineri) Octombrie viitor, cum s'a comunicat Protopopiilor.

Spre știință.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Catene pe marginea unui mormânt proaspăt pecetluit

† **Atanasie Mironescu**
Fost Mitropolit Primat
al României

Cu începutul primelor îngălbîniri și căderi de frunze a pomilor dela Mănăstirea Cernica, — semn de început de toamnă —, s'a stins viața unui Prinț al Bisericii Române, a fostului Mitropolit Primat, Athanasie Mironescu.

De 20 de ani, în Mănăstirea Cernica, își depăna firul zilelor lasate de Dumnezeu, Căruia cu dragoste și înțelegere apostolică îi slujise.

Cântările slujbelor divine și vaerul clopotelor mănăstirei i-au fost desfătarea. Prietenii i-au fost cărțile. (Nu prietenia oamenilor i-a fost vre-o mângâere, din contra Mitropolitul Athanasie Mironescu a simțit cu amar consecințele prietenilor după moda lumii aceștia).

A avut însă o mare meteahnă, de eare ce-i drept se păzesc teologumenii și teologii de astăzi: munca titanică și cu rost în domeniul științei teologice.

Fiu de preot din Trohanul Vasluiului, el însuși a slujit la Altarul Bisericii părintești, pe care și astăzi tot un preot din osul Mironesților o păstorește. Și-a făcut studiile la Socola, în Seminarul vestit și la Cernăuți. Pelângă studiile de teologie a aprofundat în deosebi jurisprudența și filosofia.

Elev al renumitului între renumiți prof. Eus. Popovici (pe a cărui monumentală „Istoria bis. universale“ tradusă în românește și pusă la curent de către Mitropolitul Athanasie învață studenții, licențiații, doctorii, și mai ales răsdoctorii în teologie!), Mitropolitul Athanasie Mironescu a înțeles dela

profesorul său, ce este demnitate, muncă și dragoste pentru Hristos.

Acum trei decenii și mai bine, ogorul literaturii și științei noastre teologice, era complectă pârloagă.

Inarmat cu studii temeinice — după calapod german — Mitropolitul Athanasie a înțeles, că numai o muncă cu perseverență va aduce roade.

Și a început cu curaj. Lucrări originale și traduceri bine alese și bine făcute, au început să iasă din pana lui. Muncă ce a continuat-o, până când moartea i-a luat condeiul.

Treptele spre marile demnități le-a urcat cu merit și deferență. Nu se aflau pentru conștiința acestui Prinț „portite pe din dos“ nici n'au cunoscut metamorfoza situațiilor cu lungă durată de „o noapte“.

În 1911 era Athanasie Mironescu, Mitropolit Primat al României. În al 2-lea an în această demnitate.

Istoria ne spune — celor ce o înțeleg — că soarele Bisericii Ortodoxe Române a fost eclipsat de mârșăvenia lumii.

Eclipsa a fost de scurtă durată. Mitropolitul Athanasie Mironescu s'a retras la Cernica. Soarele iorăși a apărut mai clar și încălzind cu razele sale pe cei bine credincioși. De astă dată numai dela Cernica!

Acum el apune pentru noi viețuitoarii și răsari-va iarăși în lumea dreptilor, în care noi credem și sperăm la viață veșnică.

Se cuvine deci din partea celor ce iubesc Biserica și pe Ierarhii bine conducători a acestei Biserici, în fața mormântului marelui Mitropolit Athanasie Mironescu, pe care trohănenii și vasluienii de pe valea Pungeștilor și a Stemnicului l-au trecut în viață fiind, în rândul mucenicilor și sfinților să îngenunchem și să vărsăm o lacrimă sinceră.

Und jetzt, alles ist schon vorüber... und doch...

Și totuși o reflecție ți se impune cugetării la gândul morții marelui Mitropolit Athanasie,

Noi cei de astăzi suntem generatorii evenimentelor, pe care istoria bisericească le va destila, cataloga și fixa pentru posteritate cea de mâine și poimâne. După al ei criteriu, imparțial și just.

Calomnia, injuria, bârfeala, pizma, certurile, neînțelgirile, desbinăriile (Gal 5, 19 s.) par a exercita acum mai mult ca ori-

când teroarea. Invăța-vom noi cei din 1931, ceva, ceva din istoria evenimentelor din 1911?

Căci, de și spun unii învățați că istoria nu se repetă, ea nu ascultă și vrea să dovedească contrarul. Și o dovedește, când oamenii nu înțeleg trecutul și se lasă amăgiți de prezent.

Pe spinarea lor, pe a noastră va fi în cazul de față,

Căci nori grei burzuluiesc deasupra Bisericii noastre și nu surtucarii sau cei ce pot fi trecuți în registre tainice asociațiilor cu caracter umanitarist fie cu trei stele mici (.*.) sau cu două triunghiuri, ne-o vor apăra.*

Ci credincioși adevărați și noi ce purtăm în suflet pe Hristos și rasa preoțească.

Și orice greșală neîndreptată la timp duce la prăpastie. Căci nu trebuie uitat Psalmistul:

„Abyssus abyssum invocat“ (Ps. XL!)

Pr. Const. Nonea

ARHIEREUL GHENADIE ARGEȘ CA PREDICATOR ¹⁾

II.

Cuvântarea bisericească în veacul XIX.

Ne putem plânge că n'am avut bărbați de seamă care să străluciască prin darul și prin munca propoveduirii creștinești. Cu toate acestea în veacul trecut lumea noastră se ferecea că poate să asculte pe niște grăitori care străluceau la București și la Iași. Dela unii avem ceva material ca să putem judeca cum era predicarea lor, dela alții mai puțin. Totuși lumea din vremea lor pomenește cu mari laude despre răsunetul cuvântului lor.

Pe la jumătatea veacului trecut, propoveduia în Iași Arhimandritul *Sofronie Barbouschi* (lumea obișnuit îi zicea *Bârbo-su*). N'a rămas dela el mare lucru. Se spune că a rămas material, dar până acum n'a dat nimenea de el. Așa spunea răposatul *Constantin Erbiceanu*. Predicile rămase dela el ar fi în arhivele Mitropoliei dela Iași. Dar dacă materialul acesta

¹⁾ V. No. 9 „Mitropolia Moldovei“

nu mai este, este însă amintirea despre puterea lui de vorbitor, încât poate fi pomenit ca un chip care, prin graiul lui, a făcut lumea să privească spre el. Despre dânsul mai pe larg a scris Păr. C. Bobulescu din București, așa că tot celce dorește să afle amănunte mai multe, să caute în cartea Sfinției Sale. ¹⁾

În București, 20-30 de ani mai târziu, strălucea prin graiul său Arhimandritul (mai târziu Arhiereul) *Ghenadie Țeposu, Argeșiu*. Rămânând ca să scriem altă dată despre predicatorul pomenit dela Iași, voim să scriem aici numai despre Arhiereul Ghenadie, despre care și până azi pomenesc cu mari laude bărbați care, la vremea lui, l-au auzit vorbind.

Viața acestuia a fost scrisă de răposatul Diacon (mai târziu Economul) *Ștefan Călinescu*, în revista *Biserica Ortodoxă Română* din Ianuarie 1878.

Deci noi nu ne mai oprim asupra datelor despre viața fostului predicator, ci voim să stăm de vorbă numai despre meșteșugul său de propoveduitor.

Dacă ascultăm pe ceice au scris despre acest mare dar al său, precum pe biograful său, sau pe ceice l-au auzit, trebuie să ne facem părerea că fostul predicator a fost un bărbat de mare îndemânare în acest meșteșug al cuvântării. Aceleași lucruri ne aducem aminte că le am citit acum vreo 20 de ani într-un amănunțit articol din ziarul *Universul*, cum lumea alerga la biserica *Sf. Gheorghe-Nou* din București ca să asculte pe Ghenadie. Și dacă astfel de mărturisiri păreau umflate, fiindcă și în străinătate s'au întâmplat cazuri cu predicatori de de care lumea să se minuneze, fără ca ei să fi fost chiar așa de sus, dar despre Ghenadie ni s'a povestit, de pildă, că fostul profesor *Georgian* dela Seminarul „Nifon“ din București, bărbat care a lăsat mari amintiri despre învățătura sa, spunea că se duce cu mare plăcere la biserică să asculte pe Ghenadie.

Deci, după cum în alte părți se vorbea de cutare mare predicator, la care lumea alerga să asculte, și la noi a fost o năvală de felul acesta, în ce-l privește pe Ghenadie. Păr. Si. Călinescu, în zugrăvirea vieții sale, de care am pomenit, scrie că „mulțimea auzitorilor era așa de mare în cât nu mai putea încăpea în biserica Sf. Gheorghe-Nou. În zilele de sărbătoare nu se auzea decât: „aideți să auzim pe Ghenadie!“

1) C. Bobulescu, *Neamul Holbăneștilor*. Chișinău, 1929, pag. 22-34.

„Ca orator bisericesc, Prea Sfințitul Ghenadie ocupă un loc foarte destins, dacă nu putem zice că face epocă în oratoria eclesiastică a României. Până la venirea Prea Sfințitului Ghenadie din Lipsca, în București mai nu se auzia de pe tribuna bisericii decât vocea cea plăcută și simpatică a predicatorului Veniamin Cătulescu.

De acum începe a răsună și a detuna vocea Arhimandritului Ghenadie.

Predicatorul din Lipsca apare acum ca un adevărat fenomen în mijlocul publicului bucureștean. O dicțiune clară și energică, o voce puternică sonoră și pătrunzătoare, o cuvîntare independentă și demnă de un adevărat orator eclesiastic în cununa pe predicatorul Ghenadie. Talentul său oratoric făcea ca atunci chiar cînd vorbea despre o chestiune de multă adîncime și mare însemnătate, să fie ascultat cu o lăcomie ne-spusă.

„Vocea puternică și talentul oratoric al Prea Sfințitului Ghenadie făceau ca toate ideile și chiar toate cuvintele sale să se sape adînc în inima auditorului. Cînd oratorul, în Duminica lăsatului de brînză, pronunță primele cuvinte ale discursului său: *„Oceanul este îndelungat, valurile sunt furioase, stîncile sunt dese și ascuțite... mi-e teamă de naufragiu“* ! le pronunță cu atîta înălțime, cu atîta artă oratorică, în cît senzațiunile pătrundeau sufletul și trupul ascultătorilor și-i făcea să fie într'o liniște și tăcere pe care nu le poate afla cineva nici chiar în singurătatea cea mai pronunțată“. 1)

Acestea nu sunt numai părerile răposatului Ecom. Călinescu. Cum am arătat mai sus, erau foarte mulți care vedeau și vorbeau așa. Li întâlnești pînă în ziua de astăzi.

Tot la Păr. St. Călinescu citim că erau și stenografi anume însărcinați care să scrie cuvîntările lui. Cu oarecare scurtări și potriviri, ele s'au prefăcut și s'au tipărit în revista *Biserica Ortodoxă Română* chiar în nr. cel dintăi al revistei, Octombrie 1874.

III.

Au vreo însemnătate predicile arhierelui Ghenadie ?

Deși ceice au trăit în vremea lui Ghenadie s'au rostit asupra lui și l-au gustat, în felul cum am arătat, cu toate acestea nu

1) Vezi *Biserica Ortodoxă Română* din Ianuarie 1878, pag. 243-243.

e fără folos să cercetăm și noi tot ce ne-a lăsat el ca predici și să vedem întru cât era întemeiată întipărirea lăsată de Ghenadie și dacă putem fi de aceeași părere cu cei ce l-au gustat.

Dela început trebuie să spunem: Noi suntem departe de a împărtăși această admirațiune și chiar ne minunăm cum predicile lui au putut fi gustate așa cum s'a scris și cum se vorbește. Starea aceasta însă nu e fără explicație și nu e întâia oară când cântăreala lumii din vremea săvârșirii faptelor se deosebește mult de ce s'a spus mai târziu.

Pe vremea când s'a ivit Bourdaloue, lumea ascultase pe Bossuet, care după părerea celor de azi, e mai pre sus de toți predicatorii din vremea lui. Cu toate acestea minți luminate și gusturi alese, ca al doamnei *de Sèvigné*, vorbeau cu o grozavă însuflețire de Burdaloue, ¹⁾ cum nu se vorbise despre Bossuet.

Care să fi fost pricina?

După cum spune autorul cursului de literatură franceză care pomenește faptul acesta, nu fiecare vreme are un gust sănătos. In unele vremuri oamenii văd mai strâmb ca altădată, simt mai greșit. Se însuflețesc după lucruri care după dreptate nu merită atîta însuflețire. De multe ori laturi din afară trag greu la cântar și nu sunt băgate în seamă laturi temeinice. Prin lucruri de acestea, Bourdaloue a putut amăgi pe unii până a fi socotit mai pre sus de Bossuet.

Alt caz a fost cu un predicator italian *Agostino da Montefeltro*, care, deși era un vorbitor cu frumoase daruri ale vorbirii, cu toate acestea lumea alearga după el vrăjită, nu de cuprinsul celor ce vorbea, ci uimită de iuțeala cuvântului său. Vorbea așa de iute, că ascultătorul nu putea prinde mai nimic. Cu toate acestea niciodată nu i-au lipsit ascultătorii care năvăleau să asculte vâjâiala vorbirii sale. S'a zvonit că vorbește grozav și lumea dădea goana să-l audă.

Tot temeiuri din afară trebuie să fi fost cele care umpleau pe oameni de însuflețire ca să asculte pe Ghenadie. Căci noi am luat de-a-fir-a-păru cuvântările sale, le-am citit cu toată amănunțimea și trebuie să mărturisim, că ele nu îndreptățesc de loc însuflețirea cu care scria Păr. Călinescu. Afară de cîteva

1) Vezi Ch. M. Des Granges, *Histoire Il lustrée de la Littérature française*, ed. 10, Paris 1926, pag. 398.

din ele (nici 10 %), care pot fi socotite că abia ajung la gra• nița de a fi numite mulțămitoare, încolo mai toate sunt numai sunet de frazeologie duhovnicească fără nicio putere de a răscoli ceva în suflet ori a da ceva temeinic minții.

Dar să lăsăm aceasta pe mai târziu. Să vedem mai întâi în ce se cuprind predicile lui, ce ne spune în ele, și apoi, după ce vom fi dat bucăți dintr'însele, să stăm de vorbă să vedem dacă li se poate arăta îmbrățișarea care li s'a mărturisit așa de viu.

Anul I din revista *Biserica Ortodoxă* are o mulțime de predici ale lui Ghenadie. Număr cu număr, găsim până și până la 6 predici într'un singur număr. Aceasta în cele 10 numere dela început ale revistei, pentrucă în celelalte două dela urmă nu mai vedem predicile lui, ci un nou predicator iese la iveală Preotul *Spiridon Bădescu*.

Aceasta a luat asupra lui să facă ce făcea mai nainte Arhiereul Ghenadie, adică să dea mai multe predici în fiecare număr al revistei. De aci încolo, în anii următori, ne întâlnim tot cu Spiridon Bădescu, fost pe vremea lui preot la biserica Curtea-Veche din București. Invățase în Rusia și era socotit drept unul care poate lua asupra lui sarcina de a înzestra revista cu predici.

Alți predicatori de asemenea încep a ieși la iveală, ale căror nume le întâlnim pe paginile revistei, iar Ghenadie rămâne în umbră. Nici nu mai era mult până la moartea lui. În 30 Noemvrie 1877 a trecut din această viață.

Predicile lui Ghenadie sunt numeroase în anul acela dintâi al revistei *Biserica Ortodoxă*. Nu sunt mai puține de 41 așa că avem înaintea noastră ca o carte întreagă cu predicile lui. Avem după ce-l cîntări.

Ghenadie își ticluiește predicile lui pe dâra evangheliilor duminicale. Iși ia temeiul cuvântării din ce s'a citit în evanghelie și apoi parafrazează cuprinsul bucății. Il însoțește cu câteva socotințe ale minții sale și apoi trece a arăta cum e starea de față a creștinilor față de cele arătate de învățătura Domnului în evanghelie. Răposatul propoveduitor însă face acesta fără nici o adâncire a materiei. Nu are niciun meșteșug de a dezghioca cuprinsul pe care marii predicatori știu să-l scoată la iveală și să te uluiască prin bogăția celor ce au găsit acolo.

Așa face Inochentie al Odesei la ortodocși, așa face *Gerrock* la protestanți, așa *Leonardo de Porto Maurizio* la catolici. Ca și cum n'ar fi citit predicile altora, ca să vadă cum se lucrează. Ghenadie pășește foarte molatec. Nu-l ajută puterea închipuirii, nu-l ajută ochiul să vadă temeiturile prin care o materie se lămurește mai bine.

El nu știe să facă analiză. Inșiră ce este în evanghelie fără a putea răzbi în adâncuri și a te face să vezi ceiace ochiul omului de rând nu descopere, și apoi odată, fără a fi tratat materia în tot largul ei, trece la starea creștinilor pentru a muștra felul de viață pe care ei îl duc. Deci am putea spune că toate predicile lui sunt neisprăvite. Sunt numai niște înșăilări pe care altul trebuie să vie să le desfășoare.

Cât de departe suntem de *Robertson* al Englejilor. care știa să răzbească în ițele înțelegerii unui text din Scriptură, încât să te uimească prin analiza pe care a știut s'o facă! Trăiau în aceeași vreme amândoi, dar Ghenadie, oricât de învățat o fi fost, cum se vede că scriu biografii săi, departe era de școală unei bune predicări. Ne pare rău că trebuie să scriem așa despre un bărbat care a fost un chip cinstit al vremii sale, dar trebuie să spunem lucrurilor așa cum le găsim.

Judecat după calapoadele noastre, după ce trebuie să fie predica, Ghenadie este numai ca o calfă care cârpăcește și el ici și colo câte ceva. Nu poate face un lucru întreg, nu are vederea largă și nu este lămurit el singur despre ce trebuie să fie o predică.

Noi nu putem numi predicile lui Ghenadie decât numai tocană de vorbe, din auzirea căroră, fără îndoială, creștinii nu aveau mult de ales. Aveau în ele câteva graiuri duhovnicești curate, dar fără nicio viață, fără armătura care este meșteșugul vorbitorului pentru a face ca niște idei să fie simțite mai viu.

E ușor a ocără lumea pentru păcatele de care le are. Dar aceasta nu ajunge.

Mai trebuiesc aici câteva temeaturi prin care omul să vadă urâtenia vieții sale, să se scârbească de ea și să dorească a o schimba pe alta. Aceasta însă nu se face spunând lucrurile ca adevăruri obișnuite.

Nu este vorba numai să știe omul că ceva e rău, fiindcă pe multe le știe că sunt bune. Este vorba să se simtă ca în-

tepat, ființa lui să se simtă îmboldită, îngrozită de starea în care se află.

Este așa de amorțită desfășurarea în care Ghenadie vorbește despre credință la evanghelia a șaptea dela Luca! După ce, în mai puțin de două pagini, arată cum s'a înfățișat aceasta în femeia cea bolnavă de curgerea sângelui și în Iair, în mai puțin de o pagină trece la mustrarea vremii noastre. Nu este isprăvită chestiunea pentru a ne arăta însemnătatea credinței și iute sare la vremea noastră, când sufletul încă nu era doborât în învârtoșarea lui. Rânduiala este însă că toată tratarea slujește ca, una câte una, să dărâmi proptelele păcătosului una câte una, să arăți cu cât mai vrednice sunt căile dreptilor, cu cât mai mărețe sunt faptele credinței, și apoi, după ce i-ai luat omului temeiurile prin care el se lipește de lumea aceasta, vii la viața lui, la vremea de față în care trăiește, i-o pui față în față și-l îngrozești prin prăpădul spre care se mișcă fără să vadă.

Aci vin partea care se numește *perorația*, adică finalul, în care se hotărăște biruința între predicator și ascultător.

Toată predica are a fi o luptă între aceștia doi. Măestria este cum îți întrebuințezi armele pentru a dezarma pe ascultător, a-i răpi gustul de dulceața lumi, a-l face să simtă ca neînchipuit mai pre sus culmea de viață creștinească pe care i-o înfățișezi tu. Pentru aceasta trebuie o tratare amănunțită, în care dărâmi tot ce lumea pune înaintea ca temeiuri ale ei, pentruca lumea s'o iubească și să tragă într'acolo.

Ghenadie e străin de perorație, tratarea o isprăvește numai în câteva trăsături. La el nu ai zugrăvirile acelea înfricoșate și amănunțite prin care predicatorii meșteri scutură lumea.

Predica la evanghelia a cincea dela Luca (pag. 37-40 în *Bis Ort.*, Octomvrie 1874) are câteva licăriri mai mult ca cealaltă, dar ca întreg este tot neputincioasă. Niciun farmec n'are și niciu temei mai simțit pentruca să zmulgă arma din mâna păcătosului. Se târie ca râma pe pământ și nici putere nu are ca să salte mai sus.

Predica următoare, la Duminica a opta dela Luca are și mai multe cusururi. Are materiale așa de frumoase despre dragostea creștinească, dar nu știe să le întrebuințeze cum se cade. Are fraze (pag. 42) prea lungi pentru rostire și de aceia

grele de urmărit cu urechea. Nu mai vorbesc că tratarea lui este cu toptanul. El nu are un meșteșug de a-și depăna materia cu rânduială, ca să se desprindă una din alta și să păsești din treaptă în treaptă. El știe una și bună : tâlcuirea evangheliei la început, cam o jumătate de predică, și apoi muștrarea vremii noastre cealaltă jumătate. Acesta e sistemul său.

Nu ar fi fost mare greșală nici așa, dacă avea măestria să facă o bună tratare în întâia jumătate și apoi să arate primejdia vieții de azi în celaltă jumătate. El însă nu are decât niște muștrări sarbede, fără vlagă, niște moșnegării, cum ar zice unii. Sunt predici fără psihologie, fără pătrundere.

Rânduiala ar fi fost cum am arătat : să scoată deplin la iveală înțelesul bucății și apoi să puie pe privitori în fața oglinzii să-și măsoare sufletul lor. El însă nu face cu temeinicie nici una nici alta.

Intocmai cași în celelalte, Ghenadie își urmează calapodul lui și în predica la evanghelia a noua dela Luca. Este o ocară împotriva bogăților care nu-și întrebunțează bine averea. Dar face aceasta cu gânduri de toate zilele, fără nici o noutate prin care starea aceasta să fie simțită ca o vie primejdie. Ba încă aici îl descoperim pe Ghenadie și ca puțin îndrumat în înțelegerea Scripturii. El spune (pag. 47) că bogatul căruia îi rodise țarina „se presupune că era din secta Saducheilor“. El credea că aceasta a fost persoană în carne și oase. Nu știa că persoanele din pildele Mântuitorului sunt numai persoane închipuite, figuri literare, nu oameni care au trăit pe atunci.

La pag. 51, în predica despre buna creștere a copiilor, la sărbătoarea Intrării în Biserică a Maicii Domnului, Ghenadie zice că „vaca și crește vițelul prezentându-i ugerul“! Vaca prezintă ugerul!... iacă ce fel ciudat de vorbirea avea.

Despre această predică și următoarea pe care le-m cercetat, am scris pe exemplarul cu care am umblat : „Aceste 2 predici din urmă sunt vorbărie cucernică, chisăliță de cazanie, fără vlagă și fără chiag“.

Ce să-i faci? Are în mână mari adevăruri, dar le tratează prea de rând. Cu astfel de materie, a umplut 14 foi în numărul I al revistei *Biserica Ortodoxă*, întâia oară când a ieșit ea la iveală.

La predica dela paginile 116-123, am scris : „Această predică ar putea fi bună, pentru că e bine împărțită, și cugetările

ei mai miezoase și sistematic desfășurate. Dar ce să faci cu stilul acesta nerotunzit, care îngreuiază înțelegerea, și cu limba aceasta nenorocită?”

Până acum n'am atins laturea stilului și limbii. Ea însă te izbește dela început. Am voit să urmărim fondul și numai apoi să judecăm și cele din afară. Trebuie să spunem însă de pe acum că și în această privință Ghenadie nu se înfățișează mai bine. Într-o privință însă, vom spune că așa stăteau lucrurile pe vremea lui. Erau mulți care scriau așa. Și răposatul Păr. Călinescu scria tot așa. La Ghenadie însă era și mai rău.

Pentru un om cucernic, deprins cu graiul Scripturii și al Bisericii, o limbă ca a lui Ghenadie era și grea de ascultat. Dar să nu intrăm în aceasta de pe acum.

La predica dela pag. 124-130 am scris: „Predică de rând cu ceva mai multă viață spre sfârșit? La cea următoare acesteia am scris; „Sistematic împărțită, dar slabă ca idei“.

Mai cum se cade se înfățișează predica dela 1 Ianuarie. La cea dela 6 Ianuarie, scrie:

„Veniți dar, fraților, să filosofim și noi astăzi puțin asupra, tainei celei mai mari a creștinismului, asupra Sfântului Botez, care este ușa tuturor tainilor Bisericii creștine, după cum zice Mântuitorul către Nicodim, că dacă cineva nu se va naște din apă și din duh, nu va putea intra întru împărăția lui Dumnezeu“.

Credem că Ghenadie greșește. Dacă botezul e cea dintâi taină, nu înseamnă că e cea mai mare. Mai mare este euharistia, în care primim însăși ființa Domnului Hristos, nu numai darul Sfântului Duh. Totuși predica în sine are ceva mai multă viață, dar e fără o largă zare creștinească. Cum am mai scris el știe numai a se târa pe pământ, fără a privi zările cele largi.

Predica la ziua Sfinților Trei-Ierarhi este o înfățișare istorică cum se cade, dar mai puțin predică. Ii lipsește îndemnarea de încheiere, învățătura practică, lucrarea asupra inimii, prin care căutăm să răsturnăm nepăsarea păcătosului și să muiem inima lui.

În nr. 4 al revistei din 1875, avem patru predici la rând, care nu se ridică cu nimic peste vorbăria amorțită. Ceva licărire este numai la paginile 267-68. Incolo, nimic care să învioreze inima.

Toate cele patru predici din nr. 5 al revistei și alte șase

din nr. 6 nu sunt în puterea să ne schimbe părerea de mai sus. Ele sunt numai neîndemânatică pașiri pe marginea evangheliei, fără puterea de a ne lăsa o întipărire mai vie, de a ne face să tresărim. Doar despre predica dela Duminica a cincea a Postului celui Mare (pag. 427-432) și despre cea dela Florii (pag. 433-436) putem spune că răsar în ele câteva cugetări mai luminoase. Predica la înviere (448-451) este o încercare apologetică și e mai puțin lipsită de trăsătura unei predici. Are însă câteva trăsături de vioiciune.

În nr. 7, are trei predici. Întâia cea dela Duminica Mironosiților, ar sălta ceva. A doua e slabă (pag. 515-517), iar a treia dureros de slabă.

Iată în ea o frază care nici macar nu e isprăvită: „Când mulți din clerici de toate treptele, prin purtarea lor, se par a nu avea altă misiunea (sic) în lumea aceasta de cât a sluji lui mamona, cu toate că Mântuitorul Christos zice că cei bogăți nu pot intra întru împărăția lui Dumnezeu; și dacă ei nu pot intra, apoi cu atât mai puțin vor putea introduce pe alții“. Cum se va vede, fraza nu are un înțeles.

Aici mai face greșala de ocărăște pe preoți în predică.

Tot ștearsă e și cea de mai puțin de două pagini de la Înălțarea Domnului.

Nu putem spune nimic bine nici despre cele 3 predici din nr. 8. Ghenadie nu vede largul învățaturii creștinești, care se poate înfățișa în fel de fel firicele.

Așa de greu este a scoate o învățătură mai amănunțită! Parcă ar curge picătură din peatră. În schimb, e gata cu ocară asupra vremii de față.

Am văzut mai nainte cum ocăra pe preoți, ceiace nu merge în predică. Urmează să ne batjocnim noi pe noi înșine? La predica însă dela Duminica Sfinților Părinți, (593-596) ocărăște pe episcopi. Pornind dela fapta Sfântului Spiridon cu cărămida, zice: „Strângă în mână și păstorii noștri cărămizi și nu metale, și vor vedea, că Dumnezeu va face minuni și printr'înșii cași prin cei vechi“.1)

1) Omul, după înseși apucăturile lui, e mai degrabă pornit să se lase de împlinirea datoriilor lui religioase de cât să se grăbească cu ele.

Silința noastră trebuie să fie de a-i înlătura lenea, îngreuiarea și a-l face săritor la îndeplinirea datoriilor lui către Dumnezeu. Aceasta fiind felul omului, el e foarte bucuros de tertipurile pe care le-ar găsi ca s'o lase mai

Increderea prea mare, ce o pune omul în puterile lui, în câte greșeli nu-l vâără?!...

Știe bietul om câteva buchi, le bâiguie de nici singur nu înțelege bine ce spune și cu toate acestea nu-și dă seama de sărăcia minții lui, ba dimpotrivă, e foarte încântat de asta, și de acum, nimeni nu-i mai trece pe diante.... Ce, nu știe și el carte? Numai profesorul să citească și „popa“?!... Las că se luminează și singur; n'are nevoie de dâșii!..

Și-i drept, fraților, că se luminează și i se face pe dinaintea ochilor o lumină scânteietoare mai ceva ca'n tartăr!

Să poștească de acum părintele să-l lumineze, că el e luminat din cap până'n picioare și.. o ține una și bună înainte..

Ce poți să faci unui astfel de om, cu asemenea trafie și pornire în suflet?! Nimic, sau aproape nimic..

Și, chiar de se și izbutește să se tragă câte unul înapoiu, n-ai nici o hasnă dintr'nsul. Prea puțini sunt dintre acei care-și văd greșala și vin cu sufletul curat, sub aripele calde ale macii lor.

Dacă temelia sufletească a credinței cuiva s'a zdrucinat rău, cu anevoie mai poate fi așezată la loc.

Intr'un greu hal de rătăcire poate să-l aducă pe om o încredere nesocotită.

Noi nu vrem să spunem, că omul nu trebuie să aibă încredere într'ansul. Poate oricine să facă și să priciapă ceva, dar asta, luați bine seama, numai atât cât îl slujește priceperea, și puterea.

Apoi, unii nici odată nu-și măsură puterea de înțelegere și se cred la fel cu acei, cari ani dearândul, în școli cu trudă și cu migăială, au izbutit să pătrundă și să înțeleagă adâncul Sfintelor Scripturi.

Și, să nu uităm că chiar dintre preoți, în ceia ce privește cunoștința, este osebire mare. Planul e acelaș la toți, dar, învățătura, nu-i tot una.

Înainte se făceau preoți cu 4 clase de seminar, mai încoace cu 8 clase și, pentru oraș, preoții mai învățau 4 ani Teologia, adică o cunoștință mai adâncă și mai pe larg despre Dumnezeu și tainile Lui.

În total, fac 12 ani de învățatură și cu școala primară, socotindu-a 4 ani, ajungem la numărul de ani 16, vețuiți pe băncile școlii.

După cum trăesc oamenii astăzi, am putea spune că preoții teologi, și-au petrecut un sfert din viața lor cu învățutura.

Dacă e așa, cum de îndrăznesc unii să se măsoare în cunoștință cu preoții, când n'au decât câteva clase primare, dacă le mai au și pe acelea?!.. Din pricina asta e bine să nu înghită nimeni, mai mult decât poate să treacă pe gâttej; nici să-și încarce capul cu gânduri grele, cari trec cu mult măsura priceperii și înțelegerii lui, pentrucă prăpădește drumul și n'ar să găsească nici cărarea.

Am spus că diavolul, în afară de slăbăciunea ce o are omul, de a se încrede peste socoteală într'ânsul, se mai folosește și de păcatul mândriei care-l ațâță, îl înflăcărează și-l ridică, până la cel mai de sus fuștel al scării.

Mândria este cel mai greu și nesocotit păcat care ne face să privim totul anapoda și să se vadă numai la alții negreața păcatelor; iar pe noi, să ne credem rupți din soare...

Păcatul mândriei de care sunt stăpâniți mai cu seamă ră-tăciții de azi, îi face să se creadă grozav de sfinți înaintea Lui Dumnezeu.

De ce, mă rog, nu s'ar crede, dacă sunt copilașii Lui, cari știu să deie și să strângă daruri și zeciueli „*pentru Domnul*“.. Doar Domnului, în ceruri, îi trebuiesc aceste daruri, fiindcă și acolo îi frământătura și osteneala pentru gură, ca și aici pe pământ.

Intr'atât sunt de orbiți de cei cari iau înșelat, încât, nici nu-și dau socoteală ce înseamnă „*daruri pentru Domnul*“.

Are nevoie Hristos de paraua lor, de fasola lor, de grăuncioarele câștigate cu trudă amară?!..

Se adună în numele Domnului, însă, pentru domnișorii lor, cești de pe pământ, ca să poată trăi mai ușurel și, de ce n'ar trăi, dacă este rost și dacă frații sunt în stare că-și deie și cămașa pentrucă-s „copii Lui Dumnezeu“; căci doar, ai lor le-a spus, că au sfințenie până'n măduva oaselor, ce le mai trebuie altceva?!...

Câtă întunecare de minte la acești oameni!..

E cu puțință oare ca omul să fie sfânt?

Pot crede acești nenorociți, că pentru darurile ce le rup dela gura copiilor și le dau hrăpăreților lor, fără nici o socoteală și fără să primească ceva la mână, capătă sfințenie?

Am ajuns să cumpărăm sfințenia cu zeciueli și daruri ?!..
Nu !

Dacă ar fi să fie astfel, bogătașii ar fi printre cei dintâi sfinți de pe fața pământului și, cu toate acestea, nu e cam așa!

Toată întunecarea lor de minte, vine din credința greșită, că ei sunt copiii Lui Dumnezeu, mielușei nevinovați, gata să se arunce în brațele Domnului !..

Mândria lor amestecată și cu puțină slăbăciune de minte nu mai are margine...

Este o pasăre, numită păun, care grozav se bucură și se fălește când se uită la penele frumoase, dar aruncându-și privirea spre picioare și văzându-le atât de arătoase, — de parcă-s muiate în păcură, sau catran, scoate un țipăt de groază.

Dacă oamenii, din pățania păunului, ar trage o învățătură și s'ar desmetici, n'ar desprețui pe semenii lor și n'ar zice că numai ei au parte de fericirea cerească, cum zic adventiștii și toți ceilalți rătăciți iviți dela război încoace.

Nu putem să ne înșelăm în nici un chip; pe pământul acesta, om care să fie fără greșală nu-i, și știm că, inima fiecăruia dintre noi, mai mult, sau mai puțin, este întinată de păcat.

Cu multă dreptate, se iutreabă înțeleptul Solomon :

„Cine poate zice : „*Curățitu-mi-am inima, curățit sunt de păcatul meu ?*“ (Proverbe, cap. 20 vers. 9.)

„*Nici un om nu este pe pământ atât de drept, încât să facă numai bine și să nu greșească*“ (Ecleziast, cap. 7 vers. 20).

Ce a zis Domnul cărturarilor și fariseilor, cari au adus la El o femeie prinsă în desfrânare?

Iată ce a zis : *Care dintre voi este fără păcat, să arunce întâiu cu piatra asupra ei !*“

Nimeni n'a cugetat să facă asta, ci, s'a cărat unul câte unul, până n'a rămas decât Domnul Isus cu femeia, stând în mijocul mulțimei. (Ioan, cap. 8. vers. 3—10).

Odată, a venit la Mântuitorul un tânăr și L-a întrebat, zicând :

„Invățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața de veci ?“

Isus i-a răspuns : „*Ce-mi zici bun ? Nimene nu este bun, fără numai unul Dumnezeu*“ (Marcu, cap. 10, vers. 17 și 18).

Auziți ? Mântuitorul nu suferă să I se zică bun, cu toate

că avea tot dreptul să fie bun, sfânt, pentru că era Dumnezeu, dar, noi, cari nu suntem vrednici, să cădem cum se cade nici la picioarele crucei Lui, putem să ne lăudăm cu sfințenie?

Vă las să judecați singuri greșeala și lauda acelor, cărora le place să se numească sfinți și copilași ai Domnului...

„De se cuvine să mă laud, cu neputințele mele mă voi lauda“. (II-a Corinteni, cap. 11, vers. 30).

Sfântul apostol Pavel se laudă cu neputința, iar noi e cu cale să ne lăudăm cu sfințenie?!

Deci, vrând, nevrând trebuie s'o mai slăbim cu lauda și cu disprețuirea celorlalți oameni.

Cine crede, c'ar fi mai ceva ca sfântul apostol Pavel, și ar avea cu ce să se laude, să n'o facă asta singur, ci altul să-l ridice în slăvi.

„Altul să te laude, iar nu gura ta, străinul, iar nu buzele tale.“ (Proverbe, cap. 27, vers. 2)

Nu putem sfârși tâlcul nostru, fără a îndrepta o rugă ferbinte către fii noștri sufletești, de a nu se înstrăina de Sf. Biserică.

Veniți cu dragoste curată la maica voastră!..

Și puișorii de pasăre, cât sunt mici, se adăpostesc sub aripele mamei lor.

Copilașii, de cum se nasc și până la creșterea deplină a trupului și a minții, sunt sub îngrijirea părintească,

Fără mama lor, care să-i hrănească și să-i încălzească, puii de pasăre, na'r putea trăi.

De asemeni și copilașii, lipsiți de părinți na'r ajunge decât cu anevoință mari.

Dacă viața puișorilor de pasăre și a copilașilor atârnă de îngrijirea părinților, așa și din viața noastră, a oamenilor în toată firea, atârnă de Domnul nostru Isus Christos și de maica Sa, Sf. Biserică.

Ei sunt părinți adevărați, care ne privesc și ne folosesc.

Vor găsi în lume mulți părinți și multe mame învățătoare, cari prin fel de fel de glasuri ademenitoare, vor căuta să ne tragă la sânul lor.

Feriți-vă de ei, căci sunt părinți vi'regi și vor peirea sufletului nostru!...

A văzut cineva îngrijire bună și părintească dela o mamă străină?

Va avea milă de copilași — aceia care nu-i are născuți din trupul și sângele ei? Niciodată!

Așa n'au milă de credincioși și-i jăcmănesc ca'n codrul Vlăsiei sectanții mincinoși cari s'au ivit dela război încoace.

În timp ce unii își petrec vremea în adunări rătăcite, dându-și ultimul ban și ultima bucățică dela gură, biserica noastră, ca o duioasă măică, își chiamă credincioșii rătăciți iar la sânul ei, precum cloșca își chiamă puii sub aripi.

Fi-vor ei așa de împetriți, ca să nu audă acest glas?

Domnul îi va judeca și-i va osândi, dacă nici în ceasul unsprezecelea n'au să se deștepte!...

Noi însă, improspătăm tuturor îndemnul și celor ce s'au rătăcit și celor ce urmează pe făgășul străvechiu și sănătos.

Creștinilor dragi, *veniți la sfânta biserică!*...

Apropiați-vă cu toată încrederea de sânul ei părintesc, care v'a încălzit din pruncie și vrea încă să vă încălzească cu căldura dragostei sale.

Veți sta, oare, multă vreme departe de mângâietoarele sale brațe și de inima ei, ce bate numai pentru voi?!...

Cât de duios și tânguitor, vă cheamă ea prin glasul clopotelor de aramă, ca să veniți la dânsă și să-i ascultați graiul!

Răcitu-vi-s'au inimile într'atâta și dragostea de ea vi s'a stâns cu desăvârșire?

Să nu fie una ca asta.

Cât mai sunteți în viața asta atât de vremelnică, cât timp ochii nu vi s'au închis și mâinile nu s'au încrucișat pe piept, veniți la sânul primitor al mamei voastre, pentru că venind moartea și strângându-vă în cătușele ei, nu veți mai pute face nimic și tocmai atunci vi se va rosti, de cătră Mântuitorul, muștrătoarele cuvinte:

„V'am chemat și n'ați venit la mine. Glasul bisericii celei întemeiate de mine nu l'ați ascultat. În locașuri străine voi ați petrecut viața voastră. Nu vă cunosc pe voi. Duceți-vă dela mine, bleșetmaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și slugilor lui!“...

Preot, MINA GAȘPAR
Costești-Botoșani

Conferințele Generale ale preoților din jud. Botoșani ¹⁾

În ziua de 21 Octombrie a. c. s'au deschis în Botoșani conferințele generale preoțești, oficiindu-se dimineața în sobor slujba sfintei Liturghii și cuvenitul Te-Deum de mulțumire. Pr. Ioan Al. Simionescu Protoereul județului printr'o cuvântare ocazională, arată foloasele ce rezultă din asemenea conferințe pentru *lucrul pastoral, mai ales în aceste vremuri de materialism și egoism*. Urează ani mulți M. S. Regelui Carol II, I. P. S. Mitropolit Pimen, D-lui Prim Ministru N. Iorga și tuturor acelor ce lucrează pentru binele bisericii. După prânz ședința s'a deschis în localul federalei „Infrățirea Plugarilor“ sub președenția Ioan Al. Simionescu protoiereul județului. *Sf. Să luând cuvântul face o expunere asupra dezvoltării ideilor socialiste în decursul vremii și mai ales asupra teoriei Comunismului care s'a răspândit mai ales în Rusia unde a evoluat sub denumirea de nihilism, anarhism și bolșevism*. Insistă asupra încercării bolșevismului de a pătrunde în țara noastră făcând un istoric amănunțit asupra acestor încercări. Preotul trebuie să vegheze ca nu cumva, asemenea idei utopice să pătrundă în popor, în acest scop avem nevoie de un popor bine pregătit sufletește și de păstori cu deplină autoritate pastorală. Anunță subiectele ce sunt de discutat :

1) *Intărirea educației religioase și autorității pastorale a preoților între credincioși, ca mijloc de a preveni invazia rătăcirilor sectare ca și a ateismului bolșevic.*

2) *Nevoia și mijloacele de a crea bisericii noastre ortodoxe fonduri materiale proprii pentru promovarea vieții religioase în popor și pentru susținerea ei.*

S'au exprimat telegrame : M. S. Regelui Carol II-lea, pentru devotament și credință, I. P. S. Mitropolit și D-lui Prim Ministru N. Iorga.

Primul subiect fu dezvoltat de către preoții ; Hristofor

1) Rapoartele despre mersul Conferințelor Generale pastorale ce s'au ținut în zilele de 21, 22 și 23 Oct. a. c. n'au sosit toate la vreme. Cum aceste Conferințe Generale prezintă o deosebită importanță prin problemele discernate în cursul dezbaterilor lor, se impune o minuțioasă cercetare a rezultatelor acestor Conferințe. Ne vom ocupa de aceste în N-o. viitor al revistei. Aici dau darea de seamă, a Conferințelor din Jud. Botoșani, dare de seamă ce a sosit întâiu.

Deliu-Botoșani, V. Arnăutu-Botoșani, P. Ursachi-Leorda, C. Constantinescu-Hârlău și Gh. Costiniu-Stamate.

Al doilea subiect fu tratat de preoții: C. Constantinescu-Hârlău, Al. Dolinescu-Botoșani și Eug. Munteanu-Albești.

In genere s'a insistat de conferințieri asupra mijloacelor prin care se dobândește autoritatea pastorală și asupra necesității de a se educa din punct de vedere religios moral poporul prin predici, conferințe, predarea învățământului religios în școlile primare, etc.,

Cu privire la al doilea subiect, conferințierii și-au exprimat părerea că e o necesitate de a se aduna fonduri pentru întreținerea bisericii și pentru îndeplinirea activității ei misionare, iar nici de cum pentru salarizarea personalului ei de serviciu, care este și trebuie să fie plătit de stat, ca o recompensă pentru serviciul de necontestat ce-l aduce Țării.

In ziua de 23 Octombrie s'a continuat conferințele generale cu preoții din seria doua.

Subiectul prim fu tratat de preoții Gh. Gheorghiu-USpenia-Botoșani, M. Gherman-Buhăceni și C. Posa.

Subiectul al doilea fu tratat de preoții C. Posa, M. M. Lăpușneanu, Toma Ionescu-Poiana, M. Gherman, M. Compătă-Drăgășani, D. Simionescu-Corocăești și Em. Dragan-Flămânzi.

Păr. Protoereu anunță preoșimea că M. S. Regele, a binevoit, a răspunde la telegrama ce I s'a trimis de preoții botoșăneni și dă cetire telegramei, fiind ascultată în semn de respect prin ridicare în picioare.

Iată textul: Iconom Al. Simionescu-Botoșani — *M. S. Regele mă autoriză să vă transmit înaltele Sale mulțumiri pentru sentimentele de omagii exprimate de Dv., din partea preoșimei jud. Botoșani, întrunită în conferință generală.*

Secretar particular al M. S. Regelui.

(ss) C. DUMITRESCU

După aceasta S. Sa face rezumatul tuturor discuțiilor urmate, incheind seria conferințelor din anul acesta.

Adunarea generală a societății preoțești „Ocrotirea“ din jud Botoșani. Punerea pietrei fundamentale a Căminului preoțesc județian.

In ziua de 22 Octombrie a. c. s'a ținut în biserica „Sf. Dimitrie“ din Botoșani, adunarea generală a societății preoțești „Ocrotirea“. Ședința a fost precedată de oficierea Sf. Leturgii

în sobor, de un parastas pentru membri decedați ai Societății ținându-se cu acest prilej o cuvântare ocazională de Iconom Const. Constantinescu din Hârlău. S'a oficiat apoi un Te-Deum de mulțămire pentru propășirea Sf. Biserici, a Țării și a societății. Au luat parte Dl. M. Ciutea Prefectul Județului, dl. General N. Todiriță Comandantul Garnizoanei Botoșani, dl. I. Missir primarul orașului și toți preoții din oraș și județ.

După aceasta s'a procedat la *punerea pietrei fundamentale a căminului preoțesc ce se construiește în fața bisericii „Sf. Dimitrie“*. Păr. Icon. Al. Simionescu președintele Societății, luând cuvântul, face un scurt istoric al acestei Societăți care a fost înființată în anul 1909 de către I. P. S. Mitropolit Pimen, pentru înlesnirea culturii și ajutorarea reciprocă a preoțimii. Insistă asupra necesității căminului preoțesc care va fi în orașul Botoșani; nu numai un loc de găzduire a preoților și a copiilor lor ce vor urma în școlile secundare din Botoșani, dar și un institut de cultură națională-religioasă, atât prin biblioteca ce va adăposti cât și prin sala spațioasă, unde se vor ține conferințe și șezători religioase.

Mulțumește D-lui Prefect, care a binevoit, a prevedea în bugetul județului suma de 20.000 lei ca ajutor pentru cămin pe anul curent. Mulțumește D-lui Primar, care a binevoit, a scuti Societatea „Ocrotirea“ de taxele cuvenite comunei pentru apă, canal și construirea căminului. Mulțumește D-lui General pentru dragostea ce arată preoțimei asigurându-l că alături de oștire ce apără granițele, preoțimea este o a doua oștire pentru întărirea ostașilor cu credința și iubirea de neam.

Se dă cetire actului de temelie.

D-l Prefect M. Ciulea laudă gestul preoților botoșăneni, de a înființa o nouă instituție de cultură și de înfrățire și făgăduiește tot sprijinul posibil pentru construirea acestui cămin.

D-l General N. Todiriță, comandantul garnizoanei, mulțumește preoțimei pentru invitația ce i s'a făcut de a lua parte la solemnitatea punerii pietrei fundamentale a Căminului preoțesc, fapt ce-l consideră ca un act însemnat de cultură națională. *Își exprimă convingerea că preoțimea formează sufletul plin de credință în Dumnezeu și în viitorul patriei al soldatului român.*

D-l Primar I. Misir relevă însemnătatea gestului preoțimei botoșănene, de a înființa Căminul, mai ales în aceste vremuri

de egoism și materialism. Are nădejdea că acest cămin va fi locul de unde va porni întotdeauna acțiunea sănătoasă ce se va opune diferitelor curente protivnice bisericii și neamului.

Trecând cu toții la locul, unde se construște Căminul, după oficierea serviciului divin, s'a așezat documentul semnat de toti cei prezenți și piatra fundamentală căminului.

După această solemnitate, preoții trecând în biserica „Sf. Dumitru“, au continuat ședința adunării generale a Societății. S'a votat darea de seamă a comitetului pe anul expirat și bugetul pe anul viitor.

S'a ales pe un nou period de 3 ani următorul Comitet: Icon. Alex. Simionescu președinte, Icon. C. Posa vice-președinte, pr. Icon. Grig. Deliu casier, pr. Alexandru Dolinescu, Icon. C. Constantinescu și Chr. Deliu membri.

Pr. V. Arnăutu și pr. Gh. Nepotescu membri supleanți. Preoții Grig. Hatmann, Gh. Gheorghiu și Gh Costiniu, cenzori.

ASISTENT 1)

Din nevoile școlii Secundare

E lucru dovedit, că tablourile intuitive, au mare însemnătate în predarea învățămîntului de orice soi și de aceea oamenii școlii au și înzestrat școlile de orice grad cu astfel de tablouri.

Dacă s'ar cerceta, s'ar vedea că mai pentru fiecare materie de învățămînt, se găsesc — tablouri intuitive și încă multe.

Pentru predarea învățămîntului religios însă nu se găsesc decît foarte puține, ca să nu zic de loc — ceace constitue un rău și o inferioritate față de celelalte materii de învățămînt.

Câte scene din Vechiul și mai ales din Noul Testament nu s'ar putea reda elevilor prin tablouri, cari i-ar impresiona adânc și cari în acelaș timp, i-ar face să priceapă mai ușor lecția predată, dar cari totuși nu se găsesc !?

Câteva tablouri ca : „Isus între Cărturari“, „Isus chemând copiii la El“, „Sfântul Pavel în areopag“ și încă alte câteva,

1). „Asistenții“ ar fi de dorit să și semneze cu numele dările de seamă; căci trebuie să se știe cine lucrează. Modestia e bună și frumoasă; însă omul sârguincios trebuie relevat.

formează aproape tot materialul intuitiv religios în școlile secundare.

Și dacă laicii nu se gândesc la îmbogățirea acestui material; atunci măcar oamenii bisericii ar trebui să se gândească la aceasta — pentru a împlini astfel un gol simțit în școala secundară și a face în acelaș timp mai plăcută predarea învățământului religios.

22/IX 931

Iconom N. DĂRÂNGĂ
Preot și Profesor
Tg. Frumos.

American despre rezultatele beției în America

Părerile sunt foarte împărțite dacă oprirea băutului în America a dus la vreun rezultat îmbucurător. Despre aceasta scrie și d. *Vion*, ziarist în București, care, din New-York, a trimis mai multe corespondențe ziarului *Universul*. După ce dă păreri și ale unora și ale altora, domnia sa spune cu toată dreptatea:

„E greu pentru călătorul care în 15-20 de zile are atât de multe de văzut, să-și poată face o convingere temeinică despre roadele, avantajile ori inutilitatea măsurilor ce se iau de autorități, ca să ferească pe cetățeni de ispita alcoolului“

Deci face foarte cuminte că se ferește a se rosti. Dar că părerea unui american care a studiat chestiunea și care spune că, deși sunt multe contrabande, în popor însă se bea mai puțin ca înainte, pentru că 1. nu are prilejul, 2. nu găsește băutura care se găsește greu, 3. banii pentru cărciumar acum sunt dați la cumpărare de case, automobile, radio. Și adaugă autorul *Siegfried* în studiul său: „Prohibiția a contribuit să ridice lucrătorul american la cel mai înalt nivel de viață pe care l-a cunoscut lumea“.

Cum o filă americani, cum n'o fi, un fapt este: că cine e prins e pedepsit. Avem și noi o lege împotriva beției. Cel prins beat pe stradă trebuie pedepsit. Ați auzit însă vreodată că cineva a fost pedepsit pentru beție? Ferit-a Sfântul! Cu toate acestea ziarele dela 14 August a. c. vesteau din America despre vestitul contrabandist de băuturi *Jack Diamond* că a

fost pedepsit cu 4 ani închisoare și 11.000 de dolari amendă.

Vedeți că acolo nu te joci cu legea.

Și încă și aiurea nu te joci cu acestea. *Universul* dela 15 Aug. a. c. vestește că Prințul *Paul Urusov* a fost pedepsit în Paris cu închisoare pentru beție.

Noi râdem de alții că nu merge cu legile împotriva beției la ei. Dar tot merge ceva. La noi însă nu merge de loc.

Tot în scrisorile d-lui Vion din New-York se spunea că unui polițist de acolo i s'au dat 10,000 de dolari ca să nu dea de gol pe unul prins pe stradă cu butoaiele cu vin. 10,000 de dolari sunt o sumă grozavă. Polițistul însă n'a primit. Iată pildă măreață. El însă tot a fost păcălit, fiindcă cel cu vinul s'a dus să vorbească la telefon, iar polițistul după el. Cel rămas cu camionul a dat drumul vinului și a fugit. Așa i-a spus *pe românește* cel mers la telefon. Când s'a întors polițistul, n'a putut decât să culeagă cu greu ceva din vinul curs pe stradă.

Ajunși la judecată, avocatul, alt român, poate mozaic, a spus că nu se dovedește al cui era camionul, fiindcă camionagiul a fugit. De aceasta nu poate răspunde cel învinuit de negoț cu vin. Despre vinul cules de polițist, nu se poate dovedi că e de acolo, fiindcă trebuia făcut proces-verbal și pecetluit chiar atunci. Judecătorul, în lipsă de alte dovezi, a achitat. Eșind dela proces, negustorul a spus polițistului: Nu era mai bine să primești cei 10,000 de dolari? Așa, eu am pierdut, dumneata ai pierdut, iar de câștigat a câștigat numai avocatul.

Cuind acestea, noi facem haz pe scoteala polițistului. Cu toate acestea el este celce și-a făcut datoria, n'a căzut în fața ispitei, iar 3 români au fost acei care au făcut toate chipurile ca să ocoloească legea.

Suntem de laudat? Iată că o țintă au românii în fața beției, alta americanii. Urmează deci că acolo se duce mai cum se cade lupta împotriva beției. Cum o fi, cum n'o fi cu izbânda, dar sunt de cinste ceice luptă pentru stârpirea ei și de ocară rămânem noi.

Arhim. SCRIBAN.

Echipa misionară a studenților dela M-tirea Neamțu.

Asociația misionară a studenților creștini, înființată în anul 1926 din inițiativa D-lui Prof. V. G. Ispir, dela Facultatea de Teologie din București, își are activitatea ei bine definită, în mijlocul societăților similare.

E de ajuns a aminti de lecțiile Duminecale din capitală ce se țin de către studenți, copiilor dela școlile primare, muncitorilor din fabrici și soldaților din arsenalul armatei spre a înfățișa câmpul acestei misiuni.*)

Un grup de studenți ce fac parte din această asociației, urmând poruncea de a stărui „cu timp și fără timp” în cuvântul Evangheliei, s’au hotărât a activa și în timpul vacanței, pe cât va fi posibil.

Cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen, care a primit cu bucurie vestea acestei injghebări și cu purtarea de grijă a P. S. Nicodem starețul sf. mănăstiri Neamțu, au fost găzduiți acești studenți, timp de o lună la această sf. mănăstire. Astfel, alimentați de entuziasmul lor tineresc, ia ființă o echipă misionară, formată din studenți teologi.

Scopul, care era pentru studii și meditații, a fost întregit în zilele de sărbătoare prin predici și conferințe, precum și discuții libere cu credincioșii localităților din împrejurimi.

P. S. Grigorie Leu Botoșăneanul care sfătuia deseori pe acești studenți, i-a dus la sf. m-tire Slatina, cu ocazia zilei de 6 August — patronul bisericii — spre a cunoaște starea psihologică a credincioșilor adunați din Ardeal, Bucovina și V. Regat.

Timpul petrecut la M-tirea Neamțu și în vizitarea celorlalte sfinte locașuri mănăstirești din apropiere, când totodată s’a desfășurat și o frumoasă activitate, se va vedea din darea de seamă ce se va publica în revista „Raze de lumină” a stud. teologi din București.

Cuvântul studențimei, ce a luat parte în această misiune, se îndreaptă acum către toți cei ce au ajutat-o în lucrul ei, pentru care le mulțumește.

M. TEODORIU

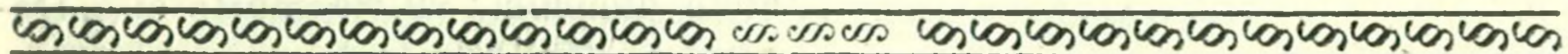
*) V. revista stud. teologi din București „Raze de lumină” din Ianuar-Febr. 1929 pag. 37.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Cartea Pastorală a Sf. Sinod al Sf. Biserici Ortodoxe Române

După anii imediat de după război, când îmbogățirea pe neașteptate nu mai înspăimânta pe nimeni, au survenit timpurile relativ grele prin care trecem. Criza economică și financiară, (a cărei rădăcini își trag seva din criza morală) ce bântue în întreaga lume, a atins destul de simțitor și țara noastră. În alte țări s'au observat încercări de a înlocui sistemele financiare cu altele noi spre a înlătura această criză. Fiecare conducere a Statelor lovite caută să găsească metodele cele mai adevărate timpului și cerințelor, pentru a înlătura criza și a deschide drum prosperării popoarelor. Și oamenii noștri de seamă, însărcinați cu conducerea treburilor Statului își dau silința din răspuțeri de a pune capăt acestei crize generale.

Cum Biserica a fost totdeauna, atât în vremuri bune cât mai ales în vremuri de strâmtorare lângă credincioșii ei, și de data aceasta ea vine să aline suferințele credincioșilor prin sfaturile sale.

Sfântul Sinod al sf. Biserici-Ortodoxe Române a trimis o Carte Pastorală spre a fi citită poporului în Biserici, de către preoți, îndemnând pe credincioși să fie cu răbdare și să aibă încredere în îndurarea lui Dumnezeu și că aceste timpuri sunt trecătoare. Iată conținutul întregii Cărți Pastorale:

No. 1578

12 Noembrie 1931

Preoții sunt obligați a ceti, negreșit, această carte pastorală a Sf. Sinod, poporului adunat în biserică, în trei sărbători și anume: Sâmbătă 21 Noembrie (Intrarea în Biserică) și în cele două duminici: 29 Noembrie și 6 Decembrie (Sf. Nicolae).

PIMEN

Mitropolitul Moldovei

CARTE PASTORALA

SFÂNTUL SINOD AL SFINTEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE

CĂTRE

IUBITUL CLER ȘI POPOR DREPT CREDINCIOS DIN CUPRINSUL DE DUMNEZEU PAZITULUI REGAT AL ROMÂNIEI

„Har, pace și milă de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh“.

În cei din urmă doi ani țara noastră trece — la fel cu celelalte țări din Europa—printr'o criză sau strâmtorare economică și financiară, de care se vorbește la fiecare pas și se scrie în fiecare pagină de gazetă, în cât ea a intrat în gândul și conștiința tuturor. Unii se grăbesc să spue, să anunțe, că omenirea cu orânduirea sa de până acum, organizația socială de azi, a ajuns la o răspântie, și că o nouă orientare de viață se impune. Alții se mulțumesc, să arate felurite mijloace de îndreptare, anunțând diferite soroace pentru sfârșitul crizei. Toate opintirile omenești par însă zadarnice, pentru că boala își face cursul nestâjenită. Din această pricină o anumită descurajare a cuprins sufletele de toate stările și păturile.

În mijlocul acestei sbuciumări sufletești, Biserica ortodoxă, maica sufletească a poporului român, ca așezământ dumnezeesc, ce are menire veșnică de a fi călăuza poporului în calea mântuirii, se îndreaptă către iubiții săi fii sufletești cu sfatul său lămuritor, scos din nesecata comoară a cuvântului dumnezeesc, pe care îl păstrează în sfintele sale scripturi. Dar—precum din lupta cu valurile furioase ale mării numai acea co-

rabie ajunge la liman, care se şti ferì de stâncile ameninţătoare şi ai cărei cârmaci şi călători încrezători îşi păstrează tot calmul, tot sângele rece,— aşa şi din încercările grele de azi, abătute asupra omenirii, numai acea ţară va eşi fără pierdere, a-i căror cârmuitori înţelepţi vor avea sprijinul unor *supuşi ascultători şi înzestraţi cu toată răbdarea.*

Criza, ce bântue aproape în toată lumea, în unele ţări cu mai multă, în altele cu mai puţină putere şi ale cărei efecte şi urmări grele, le resimte şi ţara noastră, îşi are pricina între multe altele şi în modul de *producţiune şi desfacere a mărfurilor şi a bucatelor.* După războiu toate ţările au început să producă diferite cereale şi mărfuri, cari la un moment dat nu şi-au mai găsit cumpărători deajuns. De aci provine: scăderea preţurilor, închiderea multor fabrici, conciedierea lucrătorilor, retragerea din circulaţie a banului, lipsa de credit etc, care toate au dat naştere la strâmtoarea de azi. Precum vedem, boala e de provenienţă omenească; vindecarea ei însă nu se va putea face decât întrebuiţând mijloace dumnezeieşti, adică întărind şi lucrând între oameni *virtuţile sufleteşti.*

Bărbaţii de Stat, conducătorii ţărilor, înşişi recunosc, că la temelia tuturor relelor zace rătăcirea sufletelor, alunecarea dela drumul drept al poveştelor creştine: *criza morală.* Sufărinţa de acum este pricinuită de: nesaţiul omenesc, de egoism neîncredere, invidie şi de lipsa de iubire şi milă faţă de aproapele. Aceste toate sunt urmări ale înstreinării multora de Dumnezeu şi de învăţătura Mântuitorului Hristos, care s'a jertfit pentru răscumpărarea noastră din starea de blestem, vărsând câte o picătură din scump sângele Său pentru fiecare om din lume. Dumnezeu nu este deci pricina strâmtorării de acum, fiindcă El, „*aşa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul Său, Unul născut, pentru ca ori cine care crede într'însul să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică*“, (Ioan III-16). „*El face să răsară soarele peste răi şi peste buni, şi trimite ploaie peste drepti şi peste nedrepti*“, (Mat. V-45), pentru că El „*voieşte, ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vină la cunoştinţa adevărului*“ (I. Tim. II. 4). Totuşi nimic nu se petrece în lume fără ştirea lui Dumnezeu; însă „*pentru cei ce iubesc pe Dumnezeu toate se întorc spre bine*“ (Gal. IV. 1-5). Adeseori Dumnezeu prin amărăciunea suferinţelor vrea să trezească omenirea din starea de rătăcire, îndemnându-ne ca la ura şi invidia dintre oameni să opunem iubirea şi mila creştină.

I.

Iubiți fii sufletești,

Glasul nostru se îndreaptă către toți aceia, ce poartă numele de „creștin ortodox“, reamintindu-le, că aceasta nu este un nume gol, ci el trebuie dovedit prin viață și fapte corespunzătoare, sunt anumite împrejurări, când fiecare creștin trebuie să facă dovadă de credința sa.

Vremurile de azi sunt un prilej de încercare acelor mai alese virtuți creștine, a milei și iubirei față de aproapele. Cuvintele Sf. Apostol Iacov sunt azi mai vrednice de amintit ca oricând: *„Ce folos, fraților, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința poate să-l mântuească? Dacă un frate sau o soră sânt goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele, și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți cu pace! Încălziți-vă și vă săturați, dar fără să le dați cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul? Așa e și cu credința: Dacă nu are fapte, e moartă în ea însăși“*. (Iac. II. 14—17). *„Căci precum trupul fără de suflet este mort, așa și credința fără de fapte moartă este“* (Idem. V. 26) *Iar „dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște: mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său, pe cari l-a văzut pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească“*. (I. Ioan IV—20).

Să ne gândim, că iarna care ne stă în prag este un semn de întrebare pentru creștinismul nostru. Să ne gândim la mulțimea de copii nevinovați,—nădejdea zilelor de mâine,—la văduve, orfani, precum și la muncitorii fără de lucru, din cari mulți nu din vina lor, ci din pricina împrejurărilor vitrege au ajuns în fața iernei, fără de a-și avea asigurate: codrul de pâine, îmbrăcămintea și căldura.

Datoria noastră de creștini este, să le venim în ajutor. Dumnezeu a ascuns multă bucurie și mângâiere în faptele bune, de răsplată cărora se face părtaș numai sufletul miluiitorului. El a întocmit așa fel sufletul omenesc, încât fericirea lui împărtășită și altuia crește în tărie, iar suferința împărtășită cu altul își pierde din povară și amar.

O podoabă a sufletului creștin sunt faptele îndurării trupești și sufletești. Deodată cu codrul de pâine, se cade să

întindem și sufletului deaproapeleui mângâiere și îmbărbătare, că scris este: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care ese din gura lui Dumnezeu“ (Mat. IV—II).

Dumnezeu ne cheamă pe toți la conlucrare. El ne invită, să conlucrăm cu dânsul la înlăturarea suferințelor din lume. „Cine pe sărac ojută, pe Dumnezeu împrumută“, zice proverbul român. Să nu uităm, că faptele bune ne aduc și răsplată cerească. Mântuitorul Hristos a zis, că orice faptă bună, făcută unuia dintre semenii noștri, Lui o facem. „Adevăr grăiesc vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai mei, prea mici, mie mi-ați făcut“. (Mat. XXV—40). Dumnezeu a dat și anul acesta roadă bogată pământului românesc; depinde numai de inimile noastre creștinești, ca nimeni să nu moară de foame și de frig.

De aceia invităm pe toți fii noștri sufletești, fie unul câte unul, fie întovărășiți în societăți de binefacere, să-și facă mai mult ca oricând datoria creștinească față de frații lor aflați în lipsă, asigurându-le hrana și îmbrăcămintea. „Căci—dacă e la mijloc bunăvoință bine prieste darul, după cât are fiecare, nu după cât nu are. Nu doar că altora să le fie ușurare, iar vouă să vă fie greu: ci ca să fiți deopotrivă. In ceasul de acum prisosul vostru să umple lipsa aceloră. Precum este scris: Cel cu multul n'a avut mai mult și cel cu puținul n'a avut mai puțin“. (II Cor. VIII. 12—15). „Fiecare să dea precum s'a hotărât în inima sa, nu cu părere de rău sau de silă, căci pe cine dă cu voe bună, Dumnezeu îl iubește“. (II. Cor. IX—7).

II.

La greutățile de natură materială se mai adaogă și mai multe ispite sufletești, care toate sporesc desorientare și măresc suferințele. Ca totdeauna în vremuri de strâmtoare, așa și azi se ivesc prooroci mincinoși, cari pescuesc în apă turbure. Sub masca unei false fericiri, aceștia seamănă printre oameni vorbe și lozinci ispititoare, îndemn la răsturnarea rânduelilor obștești, moștenite dela strămoși, a ordinii sociale de azi. Vorbele lor ademenitoare trebuie să ne amintească ispita diavolului în raiu, a căror victime au fost protopărinții noștri. Urmările căderii lor le simțim și azi în firea noastră.

Indemnurile, poveștile și teoriile politice și economice pentru

binele obştesc—ori cât de ideal ticluite ar fi,—s'au dovedit totdeauna neputincioase de a schimba în mai bine soarta omenirii, dacă n'au avut ca temelie sufletească *bunătatea, iubirea şi mila* faţă de aproapele. Aceste virtuţi le poate cultiva numai religia creştină care singură propovăduieşte adevărata egalitate şi frăţietate între oameni. Cine crede, că fericirea de mâine ar putea răsări numai din foc şi din sabie, precum şi din ruinele alcătuirilor omeneşti, sociale de azi? Starea de azi şi orânduelile noastre obşteşti,—sau—cum s'ar mai zice; Organizaţia noastră socială—este rezultatul frământărilor de multe veacuri ale înaintaşilor noştri, al experienţelor şi sforţărilor făcute de multe generaţii omeneşti; şi—dacă ea nu este desăvârşită,—ca tot ce este omenesc—şi are nevoie de unele schimbări şi îndreptări—acestea trebuiesc făcute nu prin voinicie, ci prin frăţeşti poveţuri întemeiate pe iubirea aproapelui căci scris este: „că toţi cei ce scot sabia de sabie vor pieri“. (Mat. XXVI—52).

Ispititorii şi mulţi venetici suflaşi de vânt pe pământul nostru şi fără rădăcini în glia acestui pământ udat cu sângele strămoşilor şi fiilor noştri, află prilej de a specula necazurile de azi şi în faptul, că—în urma crizei banului—o mulţime de muncitori au rămas fără de lucru şi că peste tot marea mulţime o duce mai greu ca altă dată. Biserica se gândeşte cu toată iubirea părintească la acei fii ai ei, care fără vina lor au ajuns să îndure mizerie din pricina lipsei de lucru. Biserica cinsteşte munca şi preţueşte valoarea ei morală; deaceia s'a născut vorba înţeleaptă: *Roagăte şi lucrează!* Precum rugăciunea fără lucrare este fără rod, tot aşa şi munca şi numai prin rugăciune se încununează. Apostolul Pavel zice: „*Cine nu vrea să lucreze, acela să nu mănânce*“. (II Tes. III, 10).

Greutatea stărilor de azi a provenit şi din lipsa de coordonare a muncii între indivizi şi popoare. În un loc sunt oameni fără muncă; în alte părţi ori ţări e muncă şi nu se găsesc braţe de om. Egoismul, lăcomia şi concurenţa invidioasă au dus la criza muncii de azi. Singura scăpare din această stare este: revenirea la sentimentul creştin de frăţietate, de solidaritate între popoare, şi de ajutorare împrumutată.

Fiecare popor, care suferă greutăţile crizei de acum, se aseamănă cu acel călător care—trecând prin munţi—a ajuns într'un loc, unde o stâncă mare şi grea, prăvălilă din munte,

ii astupă calea, făcându-i cu neputință ieșirea, nici în dreapta nici în stânga. Omul, văzând că nu-și poate continua drumul, încearcă să miște stânca, spre ași deschide calea, însă se obosește; și toate încercările lui fură zădarnice. Văzând aceasta, fu cuprins de tristeță; șezu și-și zize: Ce va fi de mine, dacă noaptea mă va cuprinde în această singurătate, fără hrană și adăpost, și fără apărare în ceasul când fiarele sălbatece vor ieși să-și caute prada? Și pe când era, adâncit în acest gând, iată se ivi un alt călător, care—după ce făcu la fel ca cel dintâi, fără de a putea urni stânca—se așeză și dânsul în tăcere, plecându-și capul. După aceasta venură alții și nici unul nu putu mișca stânca, și teama lor fu mare. Insfârșit unul din ei grăi: Fraților, să ne rugăm către Tatăl nostru cel ceresc, poate că el va avea milă de noi în această strâmtoare. Cuvântul acesta fu ascultat și ei se rugară din toată inima către Tatăl lor cel ceresc. După ce se rugă, cel ce grăise: „Să ne rugăm“, mai adăuse: Fraților, ceace n'a putut face singur fiecare dintre noi, cine știe dacă nu vom putea săvârși toți laolaltă? Și sculându-se, toți împreună, urniră piatra din loc; și ei își urmară drumul. Călătorul e omul, călătoria lui e viața, iar stânca sunt greutățile, ce le întâmpină omul la fiecare pas în drumul său. Nici un om n'ar putea urni singur această stâncă; însă Dumnezeu a măsurat în așa fel greutatea ei, încât ea niciodată nu va opri pe loc pe cei ce călătoresc împreună¹). adecă pe cei ce se ajutură unii pe alții.

III

Un cronicar al nostru a spus, că nu vremurile sunt sub stăpânirea omului, ci bietul om sub stăpânirea lor. Aceasta din pricină, că omul e muritor. Stăpânul vremurilor este însă Dumnezeu cel veșnic, care după planul său și cu înțelepciunea sa, necuprinsă de mintea omenească, conduce pașii omenirii. Deaceea creștinul trebuie să se încreadă în *pronia dumnezească*, în mijlocul oricăror greutăți s'ar găsi. Iată ce zice Sf. Iacob: „*Drept mare încurie să socotiți, fraților, feliuritele încercări, în care cădeți, știind că încercarea credinței voastre lucrează răbdarea*“. Iar Sf. Apostol Pavel adaugă: „*Nu v'a apucat ispita, care să fi fost peste puterea omenească*

1. Din pilda unui învățat.

Dumnezeu este credincios! El nu va îngădui, ca să fiți încercați mai mult decât puteți, ci odată cu ispita va face și albie ispitei, ca să puteți răbda“.

Dumnezeu a sădit în sufletul omului o mare putere, ca să-l ferească de desnădejdie, și aceasta este răbdarea, despre care Mântuitorul a zis: „*Cel ce va răbda până la urmă, acela se va mântui*“. Răbdarea a fost virtutea poporului nostru în toate greutățile trecutului, fiindcă era izvorâtă din adâncă încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Ea ne-a făcut să biruim—precum în tot trecutul zbuciumat al neamului nostru plin de necazuri și jertfe,—așa și în războiul din urmă cel sângeros pentru întregirea țării și a neamului. Acum ni se cere, ca prin răbdare creștinească, în mijlocul încercărilor grele, să desăvârșim roadele războiului de întregire.

Nimeni să nu-și piardă deci răbdarea și încrederea în Dumnezeu. Să păstrăm toată supunerea față de conducătorii și legile țării, „*nu numai de frica pedepsei, dar și din convingere*“; știind „*că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu, iar cele ce sunt: de Dumnezeu sunt rânduite*“, căci „*dirigătorul este slujitorul lui Dumnezeu spre binele tău*“. Iată această conștiință, că sunt în slujba lui Dumnezeu, le va întări tuturor —mari și mici—simțul de răspundere, că țara trebuie condusă cu dreptate și cruțare; și că banul public intrat în visteria țării, cu atâtea sudori, trebuie folosit și dat numai pentru scopurile sfinte și trebuințele adevărate ale țării. Precum vedem, să și fac cruțări mari pe toată linia.

Să avem încrederea în viitorul țării și al neamului, pe care Dumnezeu le-a ocrotit totdeauna. Să ne arătăm vrednici și în viitor de această ocrotire a Celui de sus. Să trăim în *cumpătare și cruțare*, pentru a putea ajuta și pe aproapele nostru, care duce lipsă. Să aruncăm fiecare câte un pumn de țărână pentru a umplea cât mai curând prăpastia ce desparte suferința de azi de fericirea de mâine; și să vărsăm fiecare câte o lacrimă pentru a stinge vâpaia ce desparte durerea de azi a multora de bucuria zilei de mâine.

În deosebi,—încât privește organele bisericii după noile ei legiuri: Consilii și adunări parohiale, epitropii, comitete de ajutoare, corporațiile dela eparhii etc.—să facă tot ce pot pentru a porni pretutindenea și a organiza statornic, o *mișcare de caritate și ajutoare. Discul milelor*, introdus în unele

eparhii pentru a aduna și împărți ajutoare la toate ocaziile binevenite, precum și crearea unui *fond central, al milelor*, să se introducă în toate eparhiile, căci—unde s'a făcut—s'au ridicat la milioane sumele, ce se împart an de an. De sigur aceste milioane sunt *picuri* neînsemnați în *marea* enormele trebuințe și suferințe de azi. Dar ele sunt un bun început, care mereu se va spori și desvolta, încât ajutoarele date se fac tot mai simțite. Ajutoarele de câteva milioane din o eparhie, generalizate în toate eparhiile, vor da zeci de milioane, ceace ar fi foarte îmbucurător. Mai ales s'ar putea obține azi bune rezultate, adunând bucate de cari a dat Dumnezeu, dela cei ce au, și împărțiindu-le la cei ce n'au nici barem un pumn de făină pentru ziua de mâine.

Dealtă parte singuratici creștini, cărora li se cer ajutoare de cei nevoiași, să nu creadă că și-au împlinit datoria, trimițând rugarea la parohie sau episcopie—unde sunt mii de asemenea cereri încât numai pentru o mică parte ajung sumele adunate, ci fiecare să facă direct pe miluitorul deaproapelui lipsit, cu ceace poate.

Nădăjduind, că veți da ascultare cuvintelor și sfaturilor noastre părintești, precum zice Sf. Apostol Pavel :

„*Ascultați pe învățătorii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre având să dea seama de ele, ca să facă acesta cu bucurie și nu suspinând, lucru care n'ar fi spre folosul vostru*“, implorăm: Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tată și împărțășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu cu toți. Amin.

București, Noembrie 1931

† M I R O N

Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungaro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii ortodoxe române.

† PIMEN

Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

† NECTARIE

Arhiepiscop al Cernăușilor și Mitropolit al Bucovinei.

† NICOLAE

Arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

† GURIE

Arhiepiscop al Chișinăului și Mitropolit al Basarabiei.

† VARTOLOMEU Episcop al Râmnicului Noului Severin	† COSMA Episcop al Dunării de Jos	† VISARION Episcop de Hotin
† LUCIAN Episcop de Roman	† GRIGORIE Episcop al Aradului, Ie- noplei și Halmagiului	† JUSTINIAN Episcop al Cetății Albe Ismail
† GHENADIE Episcop de Buzău	† IOSIF Episcop de Caransebeș	† GHERONTIE Episcop de Constanța
† IACOV Episcop de Huși	† ROMAN Episcop de Oradea	† IOAN Episcopul Armatei
† NICHITA Episcop de Argeș	† NICOLAE Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului	
† PLATON PLOEȘTEANU	† TIT TÂRGOVIȘTEANU	
† IPOLIT RĂDAUȚEANU	† ANDREI CRIȘANUL	
† ILARION BACAOANU	† VASILE DE RAȘINARI	
† DIONISIE TIGHINEANU	† NIFON CRAIOVEANU	
† GRIGORIE BOTOȘĂNEANU	† VENIAMIN BÂRLADEANU	

ARHIEREUL GHENADIE ARGEȘ CA PREDICATOR ¹⁾

IV

Da unde Arhiereul Ghenadie mare predicator ?

Nu este întâia oară la noi că lumea a putut vorbi cu mare minunare despre vorbirea cuiva, fără ca cuprinsul vorbirii să fi dat vreo îndreptățire pentru aceasta. Răpoșatul Titu Maiorescu în *Criticele* lui, pomenește de felul cum socotea lumea pe *Nicolae Ionescu*, care trăia tot pe vremea lui Ghenadie. În ochii lui Maiorescu, vorbirea aceluia era vorbărie goală, limbuție, cum îi zice el. Cu toate acestea, pe vremea aceea, se scria că N. Ionescu este sirena parlamentului României.

Lumea nu are nevoie să fii temeinic în vorbire, pentruca să te prețuiască, ci trebuie să te vadă vorbitor cu mișcare, cu grai viu, săltat, cu ridicarea și scoborarea glasului, cu îndrăzneală în ținută, cu vorba curgând și vol. Ai acestea, ești bun vorbitor.

¹⁾ V. No. 9 „Mitropolia Moldovei“.

Se vede că Ghenadie avea darurile din afară ale vorbirii. Va fi avut pășirea măreață spre amvon, înfățișarea de om care cugetă, cu privirea spre adâncimi. Va fi avut un glas de frumos sunet, pe care știa să-l salte ca valurile, să-l lase domol când trebuia. Va fi avut frumosul joc al mișcării, brațelor, al ținutei trupului, al înseninării și încruntării ochilor. Toate acestea sunt daruri, care, întrebuintate cu meșteșug, dau putere și viață. Fără ele, o cuvântare, chiar frumoasă, se perde în neștire.

Ghenadie trebuie să fi avut daruri din acestea, cele dintâi pe care largul mulțimii le prețuiește. Acestea o izbesc, acestea îi lasă întipăriri și prin ele te cîntărește.

Mai iute decît mintea, grabnicii judecători ai vorbirii cuiva sunt urechile și ochii. Înfațișarea și călcătura omului, sunetul glasului fac foarte mult. Sunt oamenii care-ți plac numai prin dulceața glasului cu care-ți mângâie auzul. Judecarea unei cuvântări după cuprins este mai grea și nu o fac decît pușini.

Toate acestea nu le mai ai când citești predica. Aici urmărești ideia și, dacă ea nu este prea deosebită, rămâi fără întipărire.

Nu numai cu Ghenadie se întâmplă așa, ci și cu toți predicatorii, chiar și cu cei cu nume răsunătoare. Ce nume, de pildă, are Lacordaire! Cu toate acestea, după cum se rostește chiar *Des Granges*, cel pe care l-am pomenit mai sus, nu-ți mai rămâne mult din cititul cuvântărilor lui. Omul avea meșteșugul oratoric, știa să scoată la iveală cugetarea, prin viața pe care o dădea el cuvântului, iar acum, când nu mai este omul, când nu mai ai înaintea chipul viu, cititul e mai slab.

Trebuie să judecăm pe Ghenadie având în vedere și acestea. Ne vom dumeri atunci de ce lumea a putut vorbi despre el că a fost mare predicator, fără să fi fost măcar de mijloc.

Mai trebuie să avem în vedere vremea noastră, fără tradițiune de predică, fără un gust format. Ce va fi fost predica pentru cei mai mulți din vremea aceia? Un decor, o grăire de podoabă pentru slujba Bisericii, nu ceva cu miez, în care să se cuprindă ceva. Fraze cu sunet frumos, dar nu și un cuprins încheșat pe care să-l primești ca o hrană pentru minte.

Dacă lumea te auzea că ai vorbit $\frac{1}{4}$ de ceas, $\frac{1}{2}$ de ceas,

fără să te oprești, legând vorbă de vorbă, pentru mulți va fi însemnat că ai vorbit bine. Când asemenea înădituri de vorbe le iei azi la citit, cum să găsești ceva în ele ?

Și acestea trebuie să fie pricini pentru care Ghenadie a putut trece drept mare predicator.

Că a vorbit așa cum a vorbit însă, era vinovat nu numai el, ci și vremea în care a vorbit. Nu era o școală întemeiată pentru buna plămădire a predicatorului. Ghenadie era om care învățase singur. Va fi citit el multe, dar fără alegere, nu material bun.

Ce să spunem însă că, deși dela el sunt peste 50 de ani, nici azi nu se predică mai bine ? Foarete multe din predicile tipărite sub ochii noștri sunt ca și ale lui Ghenadie.. vorbe, vorbe, vorbe și nici un chiag în ele. Trebuie să spunem și aici, cași în cazul lui Ghenadie : oamenii n'au avut înainte chipurile cele frumoase și vrednice ale predicii. Se știe o teorie moartă despre predică, dar sufletul n'a fost călăuzit în aceasta de marile chipuri. Câși, de pildă, au cetit cu grijă și amănunțime pe Ilie Miniat, pe Antim Ivireanul, pe Inochentie al Odesei ! Vorbesc numai de cei pe care îi avem pe românește. Iată, pe aceștia îi avem. Cititu-i-a cineva cu grijă ?

Niminea nu se poate croi un vorbitor de preț dela sine. Trebuie să te plămădești după vorbitorii cei care au lăsat dâră. Prin ei guști ce poate fi și ce trebuie să fie o cuvântare.

Fără îndoială că Ghenadie va fi citit predici sarbede tot ca și ale lui. Ei aici e paguba și pentru el și pentru toți ceice fac ca el.

Cum ai să înțelegi că predica este o bucată de gust subțire, de cercetare meșteră a amănuntelor sufletești, de pătrundere în dedesupturi pe care ochiul de rând nu le bagă-de-seamă ? Numai citind și văzând cum alți predicatori au fost niște exploratori ai adâncurilor sufletului, niște călători pe căile spre Dumnezeu cum pușini se găsesc.

A predica, este a pătrunde, a răzbi, a ajunge unde privirea neîndrumată nu vede nimic. Când *Charles Kingsley*¹⁾ s'a apucat să rostească o cuvântare pentru multele nenorociri care au izbit satul lui și voia să-și mângâie credincioșii, n'a

1) Predicator Englez din veacul trecut, fost preot la Eversley autorul romanului *Hypatin*.

rostit niște cuvinte obișnuite pe care le desprinzi din gura ta ca vorbe de toate zilele, ca niște foi pe care le rupi din calendar. Nu. A rostit o cuvântare care uimește prin adâncimea ei. El, preotul de sat, stă cu o asemenea cuvântare, ca o pildă care trebuie urmată.

A predica, mai însemnă a trăi în mare atingere sufletească cu Sf. Scriptură, a o cunoaște bine, a o avea carte de căpătâi deseori, a fi străbătut de graiul și cugetările ei. Din aceasta, iei zbor, iei mireazma veșniciei, care totdeauna trebuie să se simtă în predică.

Ce departe este Ghenadie de o asemenea întrebuințare a Scripturii.

Predicatorii cei mari tocmai că au Scriptura ca pe cuvântul cel mai des care le vine pe buze. Ea este împletită în toată cuvântarea și cugetarea lor. Prin ea judecă faptele și întâmplările.

De aceia cum să știi să predici, dacă nu ți-ai făcut ucenicia la acești mari grăitcri? Până nu i-ai cunoscut pe aceștia de unde vrei să știi ce este și ce poate fi predica?

Socotim că Ghenadie n'a avut această școală, după cum n'au avut-o toți ceice merg pe căile lui. Vorbim, dar fără vlagă fiindcă ne plămădim în această dotorie la oameni de rând oameni care cred că a vlămpani este a cuvânta.

10 cuvântări ale unui grăitor însemnat să citești și vei vedea ce dulce și mângâitor, ce puternic și îndemnător sună graiul creștinesc. Dar aceasta trebuie făcută. Deci ca să încheiem despre Gghenadie, vom spune că noi credem despre el că n'a avut școala întru aceasta. Nu că n'a urmat la vreo școală înaltă de unde să fi luat teșcherea școlărească. Nu, fiindcă și acesta sunt lucruri formale. Dacă însă și ar fi făcut această școală stngur dacă ar fi citit cu luare-aminte un volum însemnat, vedea că predica nu e jucărie, că ea nu trebuie să fie numai sunet de vorbe.

El va fi citit, dar nu ce era bun. Dacă, de pildă, în zilele noastre cineva se va apuca să citească predicile lui Spiridon Bădescu și se va mângâia că a citit ceva și că a străbătut cu mintea printr'un volum de predici, noi îi vom spune că e muncă perduță. Prin asemenea citiri, cineva nu se formează. Mai degrabă îți strici gustul, nu te înveți cum să faci și nu te dumerești cum are să fie o predică. Aceiași muncă

însă, dacă o vei fi întrebuințat citind pe Inochentie al Odesei ei, ești cu alt câștig!

Citirea predicatorilor slabi ne poate fi doar de folos ca să știm să nu facem ca ei, să vedem cum greșesc alții și să ne ferim de a cădea în aceleași păcate.

Cu acestea noi am isprăvit ce aveam de spus despre Ghenadie. Să-i facem doar dreptatea de a spune că omul s'a muncit să facă treaba vrednică, dar că pe vremea lui nu se putea mai bine, după îndrumarea pe care o aveau ai noștri. Cu toate acestea singurul lucru ciudat este că veacul XIX a fost tocmai un veac de mari predicatori. Era de unde să înveți. Cum Dumnezeu de n'a răsunat la noi!

Preotul Spiridon Bădescu învățase în Rusia. În vremea ui, cași a lui Ghenadie, trăia Inochentie al Odesei. N'a auzit de el? N'avea de unde să învețe?

După câte am descoperit despre Ghenadie, nu mai simțim nici-o plăcere acum să l mai judecăm și din punctul de vedere al limbii sau al stilului. Am spus ceva mai nainte și socotim de ajuns. Nu voim să pătrundem mai departe. Va trebui numai să spunem că și aici este cu mari scăderi, pe care de asemenea trebuie să le dăm pe socoteala vremii. Nu se poate tăgădui însă că, cu oarecare grijă, cu oarecare studii, se putea ticlui un gust mai subțire, care scutea de multe siăbănogeli, care fac azi citirea foarte neplăcută.

Rămâne acum numai să culegem ceva din scrisul lui Ghenadie, pentruca cititorul să guste nu numai prin spusele altuia, ci și prin el însuși.

V.

Bucăți din predicile Arhiereului Ghenadie.

Am ajuns la punctul de care era vorba, ca să citim înșine din cuvintele lui Ghenadie. Socotim că este mai bine să dăm și ce este mai bun, dar și ce este mai slab, pentruca cititorul să poată gusta singur ce a putut face mai bine și ce a greșit Ghenadie. De oarece am spus că în nr. 9 al revistei *Biserica Ortodoxă* găsim cea mai bună predică a lui, socotim de folos s'o lăsăm pe aceia să urmeze aici. Deci cititorul să ia osteneala și să citească mai departe însuși graiul lui Ghenadie.

CUVÂNT

la Duminica a doua după rusalii.

Veniți după mine, și
vă voi face pescari de
oameni. Matei 4, 19.

Fraților,

Un împărat pământesc, când voiește a se război contra altui împărat, mai întâi își recrutează o armată cât se poate de numeroasă, o disciplinează, o armează și o pregătește cu toate cele trebuincioase, pentru a-și asigura biruința. Asemenea și Christos, împăratul împăraților, vrând să dea război Diavolului, ca să scape pe neamul omenesc din sclavia păcatului și a închinării de idoli, mai nainte de a începe lupta generală, și-a recrutat o mică armată de doisprezece apostoli, începând recrutajia cu Petru, cu Andrei, și cu cei doi fii ai lui Zevedeu și în timp de trei ani i-a disciplinat, i-a învățat, i-a armat, și după învierea sa i-a trimis în toată lumea să combată idoli, să le zdrobească altarele, să botoze toate națiile, și să le învețe a se închina adevăratului Dumnezeu celui în trei ipostasuri.

Insă deosebirea între aceste două pregătiri de rebel este foarte mare, și iată cum: împăratul cel pământesc recrutează ostași cât se poate mai mulți, pentru că puterea lui este în numărul și vitejia lor; Christos cheamă numai doisprezece, pentru că puterea lor era el însuși, a căruia putere întru neputință se cunoaște: un împărat pregătește oștire ca să pearză oameni. Christos o pregătește ca să mântuiască pre oameni: împăratul recrutează cu sila; Christos îi chiamă, și ei urmează de bună voie: împăratul armează pe ai săi cu puști, cu tunuri și cu săbii de oțel; Christos armează pe ai săi numai cu sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu: împăratul trimite pe ai săi, ca pe niște lei în mijlocul oilor; Christos trimite pe ai săi ca pe niște miei în mijlocul lupilor: ostașii împăraților sunt cei mai învățați și esercitați la toate științele omenești; ostașii lui Christos sunt niște pescari proști și cu totul necunosători de științele omenești. Cu toate acestea armatele cele mari ale împăraților adesea se întorc zdrobite și bătute și, pe când mica cohortă a lui Christos a biruit împărății, a prădat capiștile de idoli, a făcut pe toate națiile Europei, și ale Asiei până în Mesopotania, tributare, adică, adoratoare adevăratului Dumnezeu; și aceasta, fiindcă cei doisprezece pescari au fost investiți cu puterea cea de sus a Duhului Sfânt.

Veniți după mine, zise Christos pescarilor, și vă voi face capabili de a vâna oameni cu rețeaua (mreja) cuvântului. Grea și neobicită sarcină se propune pescarilor, dar ei o primesc, deși nu o cunosc, pentru că cel ce i-a chemat le-a înșuflat puterea de a avea încredere în cuvântul său. La pescuirea de oameni, ei nu aveau trebuință de mreji și năvoade, și de aceea le și lășaseră, și plecară după Christos îndată ce au fost chemați.

Veniți după mine, zice Christos și către păcătoși, și eu vă voi odihni pre voi, lăsați mrejele păcatului, care vă leagă și vă târăsc în fundul iadului; dar păcătoșii nu voesc să-și părăsească relele lor obiceiuri, în care sunt încurcați ca în niște mreji, ci preferă a rămânea și a muri într'ânsele, preferă a se perde în păcatul lor decât a asculta chemarea Evangheliei, și a se mântui și pre sine, și a mântui și pre alții prin exemplul lor.

Dar pentru ce oare se arată atât de surzi păcătoșii la chemarea ce Christos le face în toate zilele prin Evanghelie? Pentru că cei mai mulți dintr'ânșii nu cunosc Evanghelia, fiindcă nici ei nu o citesc, nici la biserică nu se duc să o audă citindu-se de alții, ci își petrec viața acolo unde mreja păcatului îi târăște.

Dar e ceva și mai rău decât aceasta, și putem zice, rădăcina acestui rău: Christos este același ieri și azi și în veci; el zice și astăzi ucenicilor săi din cele trei trepte ierarhice; „Veniți după mine, și vă voi face vânători de oameni“. Cei mai mulți însă, unii pleacă după Christos cu mreji cu tot, alții pleacă numai cu numele, dar cu realitatea rămân încurcați în mrejele lor cele lumești, și pentru aceasta ei devin apoi vânători, nu de oameni, ci de lucruri lumești. Aceasta contribuște foarte mult la asurzirea păcătoșilor: căci vai, zice celor ce se smintesc; dar mai vai acelora prin care vine sminteala;

Nimica mai condamabil decât aceia, care s'au legat a predica cu fapta și cu cuvântul, iubirea, dreptatea, adevărul și neinteresarea, și apoi cu fapta și cu cuvântul a arăta, ura, nedreptatea, neadevărul și interesul. Celce este chemat să vâneze oameni, acela neapărat trebuie cu fapta și cu cuvântul să arate pe cele dintâi, ca să mântuiască pe cei vânați; iar de va propaga pe cele după urmă, atunci va perde pe cei

vânați cu mreja viciului, și mărimea răspunderii va fi în proporție cu mărimea pierderii.

Vai dar, și de trei ori vai! acelor clerici, de orice treaptă ierarhică, cari socotesc înalta misiune de a vâna oameni, de o meserie de chivernisală a vieții, sau un mijloc de a-și satisface ambițiunea! Câte trele treptele ierarhice bisericesti sunt chemate de a vâna oameni pentru împărăția lui Dumnezeu, și vai de aceia cari prin cuvintele și faptele lor, vor vâna sufletele oamenilor pentru împărăția celui Rău!

Să rugăm dar cu umilință pe celce a făcut să pătrunză chemarea sa în urechile celor patru pescari dela marea Tiberiadei, să facă să răsunе cu aceiași putere și la urechile celor chemați și acum spre a vâna oameni, ca și aceștia să urmeze după dânsul cu aceiași osârdie, și să vâneze cu năvodul Evangheliei peștii cei cuvântători, pentru cinacea mare a Stăpânului. Amin.

Asta e tot ce găsim mai răsărit la Ghenadie. Ar putea imputa cineva ca și aceasta are lipsuri. Nici vorbă că are. Intre altele, aceia de a batjocori pe clerici în fața credincioșilor. Aici însă cel puțin mai are un citat din Scriptură, ceiace este o mare greșală. Predicatorul, fiind un vestitor al evangheliei, nu trebuie să vorbească dela sine; ci tot ce spune trebuie să sprijine pe Scriptură. Intru aceasta se arată că el vorbește în numele lui Hristos, că este un trimes al lui. Prin aceasta, spusele noastre au altă autoritate, altă tărie. De aceia toți predicatorii de seamă lucrează în felul aceasta. Ghenadie nu face așa.

Să trecem acum la altă predică, mai slabă decât cea de mai sus.

CUVÂNT

la Serbătoarea Sf. Mare Profet Ilie Thesbiteanul.

la 20 ale lunii Iulie.

Până când veți șchiopăta de amândouă glesnele voastre?

3. Impăr. 16, 21.

Fraților!

Sfânta noastră Biserică, punând astăzi înaintea noastră înfocata râvnă și miraculoasele fapte ale Marelui Profet Ilie, a voit să ne invedereze lămurirea adevăratei credințe în Dum-

nezeu. Această lămurire a credinței a fost pururea trebuincioasă în Biserică, dar mai cu osebire astăzi, când mulți din creștini se mulțănesc a se rezima pe o credință eronată, iar alții mai fără rușine păstrează numai numele de creștin, fără vreo altă obligațiune, astfel că cu numele sunt creștini, iar cu viața păgâni.

Israelii din timpul lui Ilie Thesbiteanul se credeau de buni adoratori ai lui Iehova, aducându-i câte un sacrificiu, și viețuind apoi ca adoratori lui Vaal, chiar și după teribila secetă de trei ani și șase luni. Ilie, aducându-i în muntele Carmilului, le-a arătat că nu este cu puțință a se închina și Dumnezeului lui Abraam și idolului Fenicienilor, și că trebuie să-și aleagă pe unul din doi, pe care îl vor crede de adevărat Dumnezeu. Israelii însă, după atâtea minuni făcute de Dumnezeu în favoarea lor, și după atâtea pedepse ce le aplicase, și din care cea mai proaspătă și care încă dura, era secetă și foametea ce îi biciuia teribel de trei ani și jumătate, se prefăceau că nu cunosc care din doi este adevăratul Dumnezeu. Ilie, după învoiala făcută cu dânșii, prin rugăciune pogorând foc din Cer, i-a constrâns să mărturisească cu toții, cum că Iehova este Dumnezeu adevărat, și că lui se cuvine a se închina. Dar oare poporul lui Israel rămas-a el credincios acestui angajament atât de solemn luat în fața lui Dumnezeu și a Profetului său? Ba nici de cum. În câte adulterii religioase n'a căzut și după aceia! la câți idoli ai desfrânării nu și-a plecat genunchii!

Dar creștinii oare, după atâtea minuni și binefaceri ce Dumnezeu a făcut în favoarea lor până a-i și renaște din apă și din Duh, și a-i nutri cu însuși trupul și sângele său, și a le da dreptul de a se face fii ai lui Dumnezeu și moșteni ai fericirii eterne; creștinii care, sunt ei mai recunoscători, mai credincioși angajamentului lor? Nu cumva oare au găsit și ei vreun Vaal, vreo Astarte, spre a-și pleca genunchii? Nu, creștini nu se închină la niciun idol, dar mulți dintr'înșii își adoră patimele lor, încât au ajuns, nu a șciopăta, ci a ologi cu totul de indiferentismul religios.

Lămurirea credinței a fost pururea necesară în Biserica lui Dumnezeu, dar mai cu osebire astăzi, când am ajuns să vedem acest haos de necredință și nepăsare în ale religiei; când mulți din creștini viețuiesc ca cum n'ar fi creștini: dar

unde mai este un Ilie înfocat de râvna lui Dumnezeu, ca să strige către cei necredincioși și indiferenți; — Până când veți schiopăta între două opinii, pe de o parte numindu-vă creștini, și pe de alta, viețuind ca necredincioșii? Până când, pe de o parte vă arătați că vă închinați lui Christos Dumnezeu, iar pe de altă parte huliti și batjocoriți tot ce este sacru și adorabil în legea creștinească? Dacă recunoașteți și mărturișiți, că Christos este adevăratul Dumnezeu și Mântuitor al vostru, atunci mergeți după dânsul, și viețuiți, ca fi ai luminei, conform prescripțiunilor Evangheliei sale; iar nu vă adorați patimele, și plăcerile voastre pe care le satisfaceți cu atâta îngrijire, încât ați uitat până și cele mai elementare datorii către Dumnezeu.

Dar oare în lipsa lui Ilie, păstorii Bisericii lui Christos, cărora li s'a încredințat pascera turmei celei cuvântătoare, ce fac ei de nu întreabă pe oile cele bolnave: — Până când tot schiopătați din dreapta credință? Pentru ce nu intrați și voi în turma cea sănătoasă? Pentru ce vă rătăciți afară din staulul lui Christos, și vă expuneți la pericolul de a fi prada lupilor celor infernali, cari devoră și trupul și sufletul? Dar nu cumva oare unii din profeții lui Christos s'au făcut profeți ai minciunii și ai lăcomiei? nu cumva vreunii din preoții lui Christos s'au făcut preoți ai rușinii ospătându-se din masa lezavelei, și al cărora exemplu încuragează și mai mult pe ceice înclină către cultul lui Mamon, al lui Bacus și al Venerii? Nu cumva oare acea voce profetică se va auzi și în mijlocul nostru strigând; din tine, Israile, este pieirea ta? Nimenea dar să nu aștepte focul din cer, spre a-i arde împetrirea necredinței; nimenea să nu aștepte junghierea cea dela raul Kison, spre a se spăla de rușinea cultului desfrânării. — Veniți toți, câți în Christos v'ați botezat, veniți să ne închinăm, și să cădem la Christos, unul adevăratul Dumnezeu și Mântuitor al nostru. Amin.

Iată predici ale lui Ghenadie, care, cum se văd, nu au în ele nimic viață. Dacă cititorul va lua osteneala să puie mâna pe volumul pomenit din *Biserica Ortodoxă* și să citească și mai multe predici decât am înșirat noi aici, încă și mai mult va simți ce departe sunt asemenea predici de ce trebuie ele să fie și cum nu poți învăța și îndruma pe oameni prin bucăți atât de reci și uscate.

Dacă în predică nu se va simți mai multă viață, mai mult suflet, ele nu-și vor ajunge ținta pentru care sunt ținute.

Cu aceasta, noi am isprăvit ce avem de spus despre Ghenadie și acum putem face încheierea.

VI.

Incheiere,

După toate cele scrise mai sus, ar urma că, despre predicarea lui Ghenadie, am rămas cu cea mai rea întipărire și că tot binele care s'a spus despre predica lui nu se înțelege pe nimic. În adevăr, trebuie să spunem că nu a fost un simț de bună cântărire care s'a rostit așa de ușor despre predicarea lui că a fost la înălțime.

Și cu toate acestea nu putem încheia fără a spune un cuvânt bun despre el. Nu dintr'o mărinimie, nu din părerea-de-rău că bărbatul a murit de mult și că se cuvine să avem un cuvânt de pietate pentru celce a fost un dregător vrednic în Biserica lui și merită un cuvânt bun. Nu din această socoteală, ci din însăși socoteala dreptății, cu toate cele am spus mai scris mai sus, trebuie să adăogăm și un cuvânt dulce.

Trebuie să ne gândim că, chiar dacă a predicat slab, Ghenadie a sprijinit învățătura că în Biserică trebuie să se predice. În vremea lui, se apăsa mult asupra datoriei de a predica. Se înțelegea nevoia de a se predica și se căutau pilde vii de bărbați care să predice. Totuși predicatorii erau puțini. Cu toate îndemnurile care se dădeau, cu toate revistele care lucrau mult ca să dea preoților material de predicare, totuși nu se predica.

Iată însă că Ghenadie este unul, rar între alții, care ține sus steagul predicii. Bun-rău, e un predicator. El este o mărturisire vie că în Biserică trăiește cugetul că trebuie să se predice. Tot din pricina aceasta, Ghenadie și-a și tipărit cuvântările sale. A avut gândul să stea altora în ajutor.

Că n'a putut mai mult, pe cine să faci vinovat. A făcut omul ce a putut. Că noi acum îl judecăm mai pre jos de ce socotim că trebuie, o facem din datorie de a cunoaște ce am avut. Dar, pe altă parte, trebuie să mărturisim că cei din

vremea lui l-au gustat așa cum era. Deci a răspuns nevoilor și gustului de atunci. El a fost un muncitor harnic și vrednic. Așa fiind, noi încheiem cu un cuvânt bun și zicem: Să ne mai dea Dumnezeu predicatori harnici ca Ghenadie, care, răspunzând pregătirii din vremea de acum, să facă măcar atâta cât a făcut Ghenadie pe vremea lui!

Arhim. SCRIBAN.

Oficiale

Alegerea nouilor organe reprezentative pentru parohii

CIRCULARA

PP. CC. protopopi, preoți parohi și suplinitori de parohii

În foaia oficială Mitropolia Moldovei No. 7 și 8, de pe lunile Iulie și August din acest an, s'a publicat în copie, *adresa Consiliului Central, Bisericesc, No. 3427 din 9 Mai a. c.*, în care se arată datele fixate pentru întreaga Biserică Ortodoxă, la care se vor face alegerile organelor reprezentative bisericești dela parohii și eparhii, pe un nou period de 6 ani, începând cu anul 1932.

Tot în legătură cu noile alegeri bisericești, s'a trimis fiecărei parohii, un exemplar din „*Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia română*”.

Adresa Consiliului Central Bisericesc, prin care se fixează datele la care se fac noile alegeri și regulamentul cu normele de procedare, conțin toate instrucțiunile trebuitoare, ca un preot paroh să-și poată îndeplini la vreme și în condițiuni legale, îndatoririle ce i se cer, în legătură cu aceste alegeri bisericești.

1. Lista membrilor adunării parohiale

Cea dintâi lucrare, pe care trebuie s'o facă preotul paroh, împreună cu consiliul parohial respectiv, este întocmirea *listei membrilor adunării parohiale*. În fruntea acestei liste, se trec preoții, diaconii și cântăreții, atât dela biserica parohială, cât

și dela bisericile filiale. După aceea se trec în ordinea alfabetică, toți bărbații majori din parohie, arătându-se numele și pronumele, ocupația, locuința, (comuna și satul sau str. și No.) și etatea. Instrucțiuni de toate condițiunile legale, în care să se întocmească aceste liste, se găsesc în art. 2—9, din „Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative” ce s'a trimis din vreme fiecărei parohii.

În parohiile vacante, listele se vor întocmi de către preoții, cari suplinesc parohia și de către consiliul parohial respectiv.

Se atrage atenția preoților parohi, că față de datele fixate pentru noile alegeri, cel mai târziu până Duminică 6 Decembrie, listele electorale trebuie să fie întocmite și revăzute de consiliul parohial, încheindu-se un proces verbal de aceste lucrări.

În ziua de Duminică 6 Decembrie — lista se va citi în biserică, după Sf. Liturghie și apoi se va afișa la biserică și la oficiul parohial, unde va sta 14 zile libere. Despre afișarea listei, data afișării și numărul de membri trecuți în listă, se va încheia deasemenea un proces verbal.

În timpul de 14 zile, în care lista se află afișată, cine este nemulțumit de întocmirea listei, fie că au fost trecute persoane care nu îndeplinesc condițiunile de a fi membri ai adunării parohiale, fie că s'au făcut omisiuni, netrecându-se persoane care ar fi avut dreptul, poate face întâmpinare prin scrisoare recomandată, adresată cancelariei Mitropoliei.

După 14 zile dela afișarea listei, adică cel mai târziu până la 20 Decembrie, lista se întocmește definitiv în trei exemplare, se subscrie și se certifică de preotul paroh, se învestește cu sigiliul și se trimite un exemplar protopopiei respective, al doilea exemplar se trimite cancelariei Mitropoliei pentru consiliul eparhial, iar al treilea exemplar, se păstrează la cancelaria parohiei, spre a se folosi pentru alegeri la datele stabilite

2. Convocarea Adunării Parohiale

În ziua de Duminică 27 Decembrie a. c, se va face convocarea adunării parohiale, pentru ziua de *Duminică 3 Ianuarie 1932*. Convocarea se va anunța de către preotul paroh, sau preotul suplinitor al parohiei, în Duminica de 27 Decembrie, după oficierea Sf. Liturghii. Convocarea se va face și în

scris, afișându-se tot în această Duminică la biserică. În convocarea scrisă se va arăta locul, ziua, ora și ordinea de zi, și va purta un număr de ieșire, din registrul parohiei, fiind semnată de paroh și având sigiliul parohiei.

Pentru cazul special al alegerilor bisericești pentru noul period, adunarea va fi convocată precum s'a arătat, în ziua de Duminică 3 Ianuarie, ora 11 dimineața, în biserică, sau alt local potrivit (Art. 16 din Regulamentul de alegere) după terminarea Sf. Liturghii. Ordinea de zi va fi deci, alegerea consiliului și epitropiei parohiale.

Despre îndeplinirea acestor formalități, se va încheia un proces verbal, semnat de paroh și de doi membrii din cei înscriși pe lista membrilor adunării parohiale.

Copie de pe convocare și procesul verbal de îndeplinirea formelor de convocare, se va atașa la dosarul alegerii.

3. Alegerea Consiliului și Epitropiei Parohiale

În ziua de Duminică -- 3 Ianuarie 1932, după terminarea serviciului Sf. Liturghii, va avea loc ședința adunării parohiale. Ședința se va ține sub președinția preotului paroh, sau a preotului suplinitor, în caz că parohia e vacantă. Modalitatea ținerii ședinței adunării parohiale este arătată amănunțit în Art. 12-38, din „Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative”. Se atrage atenția, că ședința adunării parohiale dela 3 Ianuarie, este cu destinația specială, de a se alege noul consiliu și noua epitropie parohială, așa că nu se vor pune la ordinea de zi și nu se vor discuta în acea adunare, alte chestiuni,

Numărul membrilor consiliului parohial, ce urmează a se alege, este în raport cu populația parohiei. În parohiile cari au o populație creștină, până la 1000 de suflete, consiliul parohial va avea 10 membri; în parohiile ce au până la 1500 suflete, se vor alege 15 membri consilieri; în parohiile ce au până la 2000 suflete, se vor alege 20 membri; în parohiile ce au până la 2500 suflete, se vor alege 25 membri, iar în parohiile ce vor avea delă 2500 suflete în sus, numărul consilierilor parohiali, va fi de 30 membri.

Tatăl și fiul, frații, socrul și ginerile, nu pot fi membri în acelaș consiliu parohial.

Numărul epitropilor e de 3, în parohiile care au până la

300 capi de familie, iar în parohiile cu un număr mai mare de enoriași, vor fi 5 epitropi. Nu pot fi aleși împreună epitropi parohiali, cei înrudiți între sine, până la IV-lea grad de sânge și al 2-lea grad de cuscrenie.

În cazul când în ziua de 3 Ianuarie, nu se va întruni numărul legal de membrii, adică cel puțin a zecea parte din numărul total al membrilor adunării parohiale înscrși în listă, atunci se va convoca chiar de la acea dată, o nouă adunare parohială, în Duminică următoare adică la 10 Ianuarie.

Atunci se va face alegerea cu orice număr de membrii vor fi prezenți, nu însă mai mic decât numărul membrilor din consiliul parohial.

În parohiile vacante, care sunt suplinite de preoți parohi dela parohiile vecine, datele la care se vor face aceste alegeri vor fi următoarele :

La 17 Ianuarie se va anunța în condițiile arătate, convocarea adunării parohiale, pentru ziua de Duminică 24 Ianuarie.

În ziua de Duminică 24 Ianuarie, se va ține ședința adunării parohiale și se va alege consiliul și epitropia parohială.

În cazul când la această dată, nu se va întruni a 10-a parte, din numărul membrilor înscrși pe listă, atunci adunarea parohială va fi convocată din nou, pentru Duminică următoare, adică în ziua de 31 Ianuarie.

Rezultatul alegerii de consilieri și epitropi parohiali, se trece în procesul verbal de ședință, semnându-se de președinte, de secretarii ședinței și de doi bărbați de încredere. Procesul verbal se întocmește în două exemplare, din care unul se înaintează cancelariei Mitropoliei, spre a se supune aprobării consiliului eparhial, iar al doilea exemplar, se păstrează în arhiva parohiei.

Orice contestație în privința alegerii efectuate, se ve adresa de către cei interesați Consiliului eparhial, în termen de cel mult 14 zile, dela data alegerii.

Imprimare de procesele verbale pentru ședința de constituire a adunărilor parohiale, se vor trimite din timp fiecărei parohii, de către Cancelaria Mitropoliei.

Prezenta circulară nu are decât rolul de a stabili datele la care să se facă în toate parohiile aceste alegeri, iar instrucțiunile complete, în privința modului de procedare, se găsesc în „Regulamentul pentru alegerea și constituirea or-

ganelor reprezentative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia română", care a fost trimis din vreme fiecărei parohii și pe care preoții parohi, sunt înduțorați, să-l urmărească cu atențiune, spre a conduce aceste alegeri, după normele prevederilor legale.

În consiliile și epitropiile parohiale, adunarea parohială va avea grijă, ca să aleagă dintre cei mai buni fii ai bisericii, fără să aibă în vedere starea lor socială, sau vederile lor politice, ci să aleagă pe acei credincioși fruntași, cari să fie preotului paroh, ajutoare prețioase pentru sprijinirea bisericii străbune și cari să prezinte garanții, că vor fi buni administratori ai averii bisericii, pe care vor căuta nu numai să o păstreze, dar să o și sporească.

În ceea ce privește alegerea reprezentanților clerici și mireni, pentru adunarea eparhială, se vor da instrucțiuni, în foaia oficială de pe luna următoare.

PIMEN Mitropolitul Moldovei

CONSILIER REFERENT,

Pr. C. Gr. Vuiescu

No. 5880
19 Noembrie 1931

Conferințele generale pastorale **din jud. Neamț**

În ziua de 21 Octombrie a. c., 1931 după slujirea cununării Te-Deum la ora 8 ½, în biserica din Precista, toți preoții prevăzuți în tablou la seria I. au trecut în sala Cassei Naționale din Precista.

Aici pâr. Protopop G. Popovici, Președintele conferințelor preoțești, complectând biuroul cu doi secretari aleși de adunare, preoții Cez. Andronic și Lică Ungureanu, deschide ședința publică.

Înainte de-a intra în dezvoltarea subiectelor date spre tratare, adunarea aduce omagii de adânc devotament Arhiepiscopului ei I. P. S. Mitropolit al Moldovei, inițiatorul și întemeie-

torul conferințelor preoțești și Domnului Prim Ministru N. Iorga - marele cărturar al nației Române, expediindu-se telegrame.

Păr. președinte face apoi introducerea la subiectele :

I. „Intărirea educației Religioase și a autorității pastorale a preoților între credincioși, ca mijloc de-a preveni invazia rătăcirilor sectare ca și a ateismului bolșevic“, și

II. „Nevoea și mijloacele de-a se creia Bisericii noastre Ortodoxe Române fonduri materiale proprii—atât pentru susținerea ei cât și pentru promovarea vieții religioase în popor“.

P. C. Sa constată, că în aceste timpuri grele e absolută nevoe ca preoții să se solidarizeze și mai ales să se silească în intărirea educației Religioase prin cunoașterea cât se poate mai bine a sf. Scripturi, care nu trebuie să lipsească din geanta în care preotul poartă cărțile liturgice.

Face aprecieri însemnate asupra autorității pastorale a preoțimei și îndeamnă pe preoți a fi cu bagare de samă asupra veșuirei lor familiare și sociale, căci creștinii privesc cu mare atențiune aceasta, scandalizându-i cea mai mică scădere din purtarea preoților.

Pr. T. Borș, tratează despre mijloacele prin care preotul poate să facă o educație religioasă credincioșilor, enumerând, predica după cerințele vremii, catihizarea și apoi societățile filantropice și prin „Oastea Domnului“.

Economul Ștef, Romanescu, enumeră între mijloacele de promovare a educației Religioase a creștinilor catihizarea în școlile primare și adunările săptămânale a tineretului care este baza bisericii în viitor.

Preotul M. Gavrilescu din Căciulești, dezvoltă subiectul cu o măiestrie deosebită, arătând că, francmazonia, sectarismul și politicianismul sunt acei ce asasinează idealul bisericii creștine. Preotul trebuie să fie bun teolog și apologet, pentru ca să poată lupta cu succes contra rătăcirilor sectare și a ateismului bolșevic. Incheie cu o rugăciune către Domnul Isus Hristos, pentru a ne da puteri de jertfă și de luptă, care a fost foarte mult gustată de auditori, producând o pioasă atmosferă.

În ședința de după prânz, s'a tratat subiectul al II-lea de Econ. V. Constantinescu și preoții M. Gavrilescu și V. Rădășanu, scoțând în evidență, că după împrejurări, preoțimea este datoră să se îngrijească pentru adunare de fonduri, însă Statul

să salarizeze pe preoți, pentru ca să-i aibă conlucrători la buna ordine și prosperare.

A doua zi 22 Octombrie, s'a ținut adunarea societății „Ocrotirea” când s'a slujit parastasul pentru preoții decedați membri ai societății, iară ședința s'a continuat tot în casa Națională, cu care ocaziune s'a discutat și atribuțiunile Asociației preoților, alegându-se ca președinte Econ. D. Matasă.

În ziua de 23 Octombrie, s'a deschis conferințele generale cu preoții din seria II-a.

Subiectul I a fost tratat de preoții: Victor Gervescu, Em. Vasiliu, Nichita Fu.orea, neadăugând nimic mai mult decât cele discutate de preoții din seria I.

Econ. Alex. Romanescu din Grințieș, arată că în casa de sfat din ograda bisericii sf. Sale, în fiecare săptămână—Sâmbăta—între orele 2—6 p. m., adună copii din parohie și face lecții de catihizare, reușind în chip deosebit, de-a atrage pe enoriași la biserică, care vin cu dragoste, când văd că odraslele lor sunt îndrumate atât de bine.

Preotul Iosif Țincoca tratează subiectul al II, cu deosebită competență, propunând pentru îmbunătățirea și crearea de fonduri parohiale următoarele:

I. Înființarea unui institut Bancar pe județe, de unde preoții să poată și împrumuta la nevoie și să se poată forma și un fond Bisericesc.

II. Salința preoților de-a înființa în fiecare parohie cooperative de desfacere a diferitelor produse, de unde Biserica să poată avea un profit.

III. Lupta pentru îmbunătățirea stării materiale a sătenilor pentru ca să poată ajuta Biserica și instituțiile de binefacere,

Părintele președinte dă cetre telegramei Domnului Prim Ministru Iorga, care cuprinde următoarele:

„Preoților, care credincioși tradiției vechiului nostru cler, să pun în serviciul nevoilor de astăzi ale nației, le arăt toată recunoștința mea”. N. Iorga.

Astfel s'au terminat aceste conferințe generale pastorale, contribuind într'o măsură însemnată la întărirea nădejdei preoților într'un viitor mai prielnic lor și credincioșilor.

Asistent

Recenzie

Omilii duhovnicești de Sf. Macarie Egipteanu. Traducere din grecește de Pr. Cicerone Iordăchescu. 242 pag. Tip. eparhială Chișinău Prețul 100 lei'

Literatura noastră teologică, atât cea originală cât și cea a traducerilor, e destul de saracă. Atâtea încă ne lipsesc. Dela tratatele speciale pentru studiul diverselor ramuri teologice până la măruntele scrieri de pietate pentru cultivarea credinței în popor—numai goluri de împlinit.

Mai mult însă de cât toate ne lipsesc în românește acele bogate scrieri ale Sf. Părinți, — isvorul și călăuza de totdeauna a ori cărei adevarate culturi religioase-creștine.

Tesaurul patristic din veacul de aur al Bisericei, ne e aproape străin. Prea puțin și numai sporadic s'a lucrat în această direcție. Și înțelegem bine ce lipsă înseamnă pentru noi necunoașterea acelor scrieri de adâncă știință și inspirație religioasă care au fixat pentru totdeauna bazele doctrinei creștine, ca interpretare și senz. Căci doar nimic mai mult ca scrisul sf. Părinți nu poate fecunda viața și cultura religioasă a unui popor creștin.

Și dacă pentru studiul problemelor religioase curente ne putem ușor îndrepta spre literatura teologică din Apus—dată în limbi cunoscute—nu tot așa e cu vechile scrieri, a căror limbă originală nu e accesibilă decât la prea puțini.

Iată de ce salutăm cu bucurie deosebită apariția de curând a scrierei „*Omilii Duhovnicești*” a Sf. Macarie, tradusă de Păr. Cicerone Iordăchescu, profesor universitar. Ea înseamnă nu numai un câștig pretios pentru publicațiile noastre teologice ci și un bun început în direcția traducerii comorilor patristice.

Precedate de un temeinic studiu al Păr. traducător asupra valorii literaturii patristice și asupra autorului lor—cele 50 de omilii constituie un material de idei și sugestii religioase, dintre cele mai bogate.

Temele și aspectele cele mai variate ale vieții sufletești sunt pe rând înfățișate; mai ales superioritatea vieții creștine e pusă în lumină cu o deosebită grijă și artă.

Cartea nu e operă de erudiție și nici una de cuvântări bisericesti, propriu zise, întru cât omiliile nu se desfășură după un anumit plan ci după jocul liber, plin de avânt, al spiritului. Astfel ea mai curând s'ar numi o carte de *meditații religioase* adică de reușite încercări de a prinde și reda în formă aleasă senzul adevarat al vieții creștine.

Dar prin aceasta, nu e mai puțin utilă și plăcută. Tocmai din potrivă. Cetind o singură omilie capeți atâtea sugestii și idei în cât ușor poți schița pe baza lor o predică.

Să adăogăm că și forma lor e simplă și ușoară; că abundă în asămănări și figuri literare de un farmec cu totul deosebit și că traducerea însăși e făcută cu multă grijă și pricepere.

„Omiliile duhovnicești ale sf. Macarie, ne călăuzesc, cettindu-le, prin grădinile înflorite ale adevaratei vieți religioase, ne descopăr atâtea din tainele și frumusețile ei și ne arată în ce măsură suntem noi religioși. Adevarate perle de simțire religioasă, ele sunt expresiune vie ale unui suflet, ce a trăit viața evanghelică cu toată seriozitatea și adâncimea” spune Păr. traducător în Precuvântare.

„Teologii de azi, care se sbat să împace Scriptura cu știința, luptându-se pentru cuvinte și nu căutând înțelesul lor, au mult de învățat dela acest pios scriitor din veac. IV. Cine caută în Scriptură alt ceva de cât simțul religios-moral al lumii și al vieții, greșește azi, ca și pe vremea marilor figuri creștine”.

Astfel, pentru cultura personală a preotului ca și pentru latura practică a lucrului seu, *Omiliile* sf. Macarie sunt binevenite și deosebit de utile.

Păr. Cicerone Iordăchescu a făcut mare serviciu lit. noastre bisericești, dându-le în românește.

Profesor de Patrologie la facultatea de teologie din Chișinău, stăpân deplin al limbilor clasice, P. C. Sa a înțeles că explorarea vastului câmp al scrierilor patristice nu poate fi numai o strictă îndeletnicire de catedră, rezervând numai pentru sine mulțămirea de a gusta din bogata gândire religioasă a marilor dascali creștini, ci a înțeles să iasă cu lucrul seu din cadrul strict profesional, ostenindu-se a pune și la îndămâna noastră, a celor mai puțin inițiați—preoți și credincioși—opere alese din veacul de aur al Bisericii. Căci P. C. Sa arată că e gata a da pe românește și alte lucrări din acea slăvită vreme a scrisului creștin, îmbogățind lit. noastră.

Iată deci meritul deosebit al Păr. Iordăchescu pentru care trebuie să-i arătăm toată recunoștința.

Și pentru că o astfel de bunăvoință, unită cu deplină competență, nu întâlnim oricând, fiind vorba de o lucrare de durată și de însemnătatea traducerei Sf. Părinți, se cuvine a prețui la dreapta valoare prilejul ce ni se oferă, încurajând munca și bunul început al P. C. Sale.

Preoțimea, societățile noastre culturale, în frunte cu Inalții noștri Chiriarhi, datorează un sprijin larg și cât mai efectiv meritorului traducător.

Pr. C. Roșescu

„Cele mai vechi case din Chişinău“

Editura : „Cartea Românească“, Chişinău 1931.

Autorul acestui studiu, Dl. P. Constantinescu-Iaşi, e unul din cei mai fecunzi cercetători în domeniul Istoriei Artei. Cunoscător temeinic şi serios în acest domeniu, profesor la Facultatea de Teologie din Chişinău, după alese studii date la iveală, asupra Istoriei artei bizantine (1927) şi apusene (1929) după studii asupra evoluţiei stilului moldovinesc (1927) şi relaţiilor Țărilor Româneşti cu Bulgaria (1928)—ca să ne oprim asupra studiilor domniei sale, numai în acest domeniu—după toate aceste studii, ne dă la iveală, acum un nou volum, în care face o foarte reuşită cercetare istorico-archiologică, asupra : celor mai vechi case din oraşul Chişinău.

Studii de asemenea natură, în țara noastră sunt așa de puține, că nu se pot număra, nici pe degetele unei singure mâni. Afară de : O. Tafrali, I. T. Socolescu și Horia Teodoru, alte nume nu se mai cunosc. Și mai ales, că asupra oraşului Chişinău, în afară de o monografie apărută în 1925, datorită d-lui St. Ciobanu, nu mai avem nici un studiu, iată pentru ce trebuie să primim și din acest punct de vedere, studiul d-lui Constantinescu, cu o vie bucurie.

Domnul Constantinescu, în acest studiu istorico-archiologic —apărut mai întâi în : Bul. Comis. Mon. Ist. Secția Basarabia—se ocupă de : „cele mai vechi case din Chişinău“ ; adică, de casele construite dinainte de 1834—dată fixată pentru considerarea monumentelor istorice.

Domnia sa, împarte toate aceste case, după cele trei tipuri de case româneşti, ocupându-se în lucrarea de faţă, numai de primele două tipuri. Astfel, primul tip și cel mai interesant și mai vechiu, derivă din tipul românesc, cunoscut sub numele de : „culă“, de un aspect orășenesc, însă mai mult locuință, decât casă fortăreață cum sunt culele boeresti dela țară. Au de obicei un etaj împărțit în două apartamente printr'un coridor mijlociu, cu ceardac și balcon deasupra gârliciului și cu subsolul—pivniță—... zidărie masivă, zebrele de fer la ferestre și hrube largi... (Ex. Casele Zogorodnii, Stoianov, Mincu, Păt-lăgeanu, etc.).

Al doilea tip de case, prezintă un aspect mai simplu : cu un singur rând, dar totdeauna cu ceardac susținut de stâlpi, de cele mai multe ori îngrijit lucrați—*care deseori este elementul principal artistic și singurul*—are intrarea înălțată pe o prispă ce susține ceardacul și care formează un soclu înalt de 1 metru—tip intermediar—sau deadreptul la parter, având în acest caz aspectul unei case țărănești, transpusă la oraș. (Ex. casa din ograda armenească, casa Paravanov, casa Comerzan,

etc.). Și în cele din urmă, al treilea tip de casă, iau un aspect străin de vechea tradiție arhitectonică, prin influențele occidentale, care pătrunseră la începutul sec. XIX, în toate orașele românești. Sub influența târzie a Renașterii, stâlpii ceardacului românesc—amintind entass-isul coloanelor grecești—sunt înlocuiți cu coloane rotunde, cu un ușor capitel, pe care se sprijină o arhitravă simplă, împodobită cu triglife decadente și mai general cu gute sau mutule, ca la templele grecești.

Toate aceste case sunt aproape dărâmate, nemaiputându-se reconstrui și pentru aceasta, nu mai prezintă, spune autorul, decât un interes istorico-archiologic.

Ele au aparținut însă, diferitelor tipuri construite la fel pretutindeni în restul ținuturilor românești și pentru aceasta domnia sa, compară din punct de vedere arhitectonic—pe bună dreptate—casa Zogorodnii din Chișinău, cu casa Dobrescu din Ploești, cu casa din Călimănești, Vâlcea și altele.

Intru ceia ce privește tavanul casei—un însemnat element artistic—la fel compară domnia sa, plafonul casei Hagi-drodan din Ploești cu casa Constanțialev din Arbănași, dela finele sec. 18; apoi cu plafonul casei Dascalov din Treavna, dela începutul sec. 19 și cu altele. Toate aceste elemente artistice ca și cele arhitectonice, fac odată mai mult dovada cum că influențele se pot întâlni la mari distanțe de timp și loc.

Din acest studiu, domnul Constantinescu, de reușită cercetare asupra vechilor case din orașul Chișinău, ne-a mulțumit din belșug și deprinderea ce ne-o făcuse, ca în fiecare an să ne dea la iveală câte un nou volum de studii. Stilul frumos, tipărită în condițiuni tehnice excelente, cu clișeie și planuri reușite, fac ca acest studiu să fie citit cu plăcere și cu folos de ori și cine, nefiind deci sortit să cadă numai în cercul așa de restrâns al specialiștilor.

Pr. D. M. Axinte

Ce declară o fostă adventistă

Pentru a se vedea cum sectanții amăgesc și speculează pe creștinii naivi pe care îi atrag în curse, cu fel de fel de înșălăciuni, publicăm mai jos, această emoționantă scrisoare a unei foaste adventiste, care a revenit în rândul creștinilor.

Cucernice Părinte,

Subsemnata Natalia G. Neculai Bubuțanu din parohia Răchiți satul Răchiți, comuna Botoșani, vin prin aceasta a vă ruga următoarele :

După cum cunoașteți și sf. voastră încă din anul 1923, am fost atrasă de noua învățătură adventistă care se ivise pe atunci în părțile noastre. Crezând în mintea mea tinerească că, în noua învățătură îmi voi găsi mântuirea sufletească, am îmbrățoșat-o cu tot focul tinereței, fără a mai cerceta dacă cu mine este adevărul sau nu.

Am mers până aco'lo cu orbirea sufletului încât în anul 1924 am primit chiar a fi botezată în noua lege de către predicatorul Ștefan Dimitrescu din București.

Am urmat la școala adventistă din Botoșani în mod regulat până în anul 1929-1930, când am început a mă convinge că în noua credință, este o născocire omească de parte de adevărurile veșnice. Toate citatele din sfânta scriptură sunt tălmăcite în așa fel încât să poată folosi interesele predicatorilor, iar pe noi să ne poată ținea în întunec, apoi învățăturile predicatorilor m'am încredințat că nu se potrivesc unele cu altele căci fiecare explică sfânta scriptură cum îl ajunge mintea. Zăciuelele care se iau apoi nu se știe ce se face cu ele. Din această pricină s'au retras rând pe rând aproape toți din satul nostru și urmează ca și cei câțiva care au mai rămas încă să se retragă și ei.

Eu m'am retras dela comunitatea adventistă încă de acum un an și jumătate.

Nu am umblat la sfânta biserică fiindu-mi rușine de locuitorii din sat, de multe ori m'am gândit că trebuie să fac pasul acesta întrucât biserica creștină ortodoxă este singura care predică învățătura cea adevărată.

Făgăduiesc că reîntată în sânul Bisericii ortodoxe voi urma întocmai sfintele Sale învățături, voi asculta de sfaturile mai marilor biserice și mă voi supune hotărârilor ei. Imi voi boteza și crește copiii în această credință și voi sfătui și pe alții să se ferească de învățăturile rătăcite.

Acest pas îl fac nesilită de nimeni și din convingerea sufletului meu, sărut mâna părinte.

7 Octombrie 1931

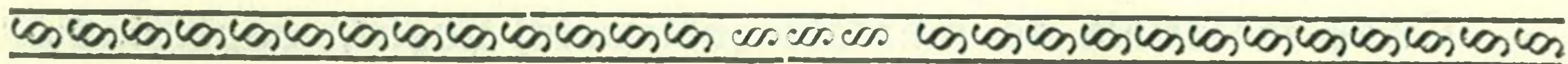
(ss) Natalia Bubușanu
Răchii-Botoșani

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

*Pastorală de sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului Iisus
și Anului Nou*)*

P I M E N

Din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei

Cătră

Iubitul cler și popor

Dar și milă dela Domnul nostru Iisus Hristos

În fiecare an, Biserica noastră strămoșească, ne chiamă să slăvim după cuviință Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului Iisus Hristos și ale Anului Nou. Încă din sărbătoarea numită *Intrarea în Biserică*, Ea, începe cântarea dulce a *Catavasierii „Hristos se naște slăviți-L“* pregătind astfel sufletele noastre, pentru luminatele zile ale Crăciunului. Din moși strămoși, noi știm că aceste zile mari, au fost zile de multă bucurie duhovnicească pentru toți creștinii și de îmbelșugare în casele lor. Dar dela marele război, în care țara noastră a făcut multe jertfe pentru ajungerea idealului strămoșesc — adică unitatea tuturor românilor într'o singură țară — toate s'au schimbat. Vremurile care au urmat, din ce în ce, au devenit mai grele, și în deosebi aceia care o trăim acum, este neînchipuit de grea. Scumpa noastră țară, trece printr'o situație plină de îngrijorare. La crașe și la sate precum vedem, se simte lipsa, tot mai mult, că nu se poate face față atâtor gre-

*) Această pastorală, se va citi de C. Preoți în toate zilele Crăciunului

utăți. Fruntașii și marii patrioți ai țării noastre, își frământă mintea, căutând cele mai bune căi, pe care să ne ducă la liman și să ne ferească de prăpastie. Jurnalele ne vestesc, că nu numai noi suntem singura țară din lume, ajunsă în situație așa de grea, ci mai toate țările, unele chiar mai mari și mai bogate decât țara noastră, trec prin vremuri cumplite de grele.

Criza materială se mărește sub ochii noștri, copleșindu-ne pe toți sub loviturile ei. Cu tot dreptul se impune să ne întrebăm, care să fie pricina unei astfel de situații? Aș vrea să ne oprim o clipă și să ne gândim mai serios, asupra acestei întrebări pusă mai sus.

Au fost vremuri mult mai bune înainte, dar noi n'am știut ale prețui. Pe atunci, lumea avea mai multă credință în Dumnezeu, iubire de oameni și teamă de păcat. În trecut au fost vremuri, când, dacă se găsea vre'un om rățacit, care încerca să batjocorească numele Lui Dumnezeu cu o vorbă nechibzuită, era disprețuit de toată lumea și socotit ca un om rău; astăzi, o parte din tineretul nostru în mare parte nepregătit și ușuratic, are îndrăzneala să spue cu mândrie încăpăținată, că nu este Dumnezeu. Proorocul David spune în Ps. 14 „*Zis'a cel nebun în inima sa, nu este Dumnezeu*“, astăzi însă, aceștia strigă în gura mare; iar strigătul lor aduce atâta durere în sufletele noastre. Au nu vedeți voi, cum necredința pășește cu nerușinare în toate straturile societății? Aduceți-vă aminte cum în vremea marelui război, fiecare din noi spuneam, că la întoarcere la casele lor, oamenii, se vor cuminți se vor pocăi și vor trăi în pace, iubindu-se ca frații. Ce crud ne-am înșelat cu toții!, Nu știu ce duh de răutate, de pizmuire, de ură a intrat puternic în toți, că întorși la casele lor, mulți s'au înrăit și mai grozav. S'au mărit lefurile, s'au înmulțit banii, dar au început și fără de legile. De acuma fiecare avea bani mulți și cu ei, a început dezmățul. Aduceți-vă aminte cum a început îndată să se întindă la sate și la orașe, luxul ca o molimă, au început petrecerile fără sfârșit, bežiile cu scandaluri sau crime, au început judecățile pentru toate nimicurile. Nimeni nu s'a gândit la aceea ce poate aduce vremea. E prea adevărat aceea ce vă spun: *criza materială a țării noastre, se datorește numai și numai crizei morale*. Am pierdut cărarea care duce la Dumnezeu și la împlinirea voiei Lui sfinte și de aceea ne-am rățacit, așa de cumplit.

Ce vom face oare ca să ieșim din o situație așa de grea? Eu vă pun dinainte cuvintele Mântuitorului: „*Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă*”. (Mat. cap. 6 v. 33). Suntem un neam de oameni, care totdeauna am știut să ne oprim, atunci când a trebuit. Se impune mai puțină risipă în toate ale vieți, mai multă cuminenție și mai multă credință în Dumnezeu.

Au nu vedeți voi ce s'a întâmplat în vecina noastră, Rusia, unde a lipsit cuminenția și iubirea de Dumnezeu? Vai! acoto astăzi, bisericile sunt dărămate sau arse; iar unile sunt prefăcute în săli de petrecere ori grajduri de cai. Acolo nu mai este slăvit numele lui Dumnezeu, cum îl slăvea odată Rusia pravoslavnică. Acolo s'a desființat familia, s'a dărămat iubirea de oament și în locul creștinătății, s'a introdus păgânătatea bolșevismului. Iar ceeace-i mai trist, e faptul că scânteia bolșevică a sărit și în altă țară—în Spania,—care sa lăuda că e inima credinții catolice, aducând atâta turburare. Ce trebuie să facem noi românii, care ne tragem dintr'n neam mare, din timpuri vechi, urmași a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, a lui Cuza-Vodă, ai marilor regi, Carol I și Ferdinand întregitorul neamului? Nimic mai mult, decât aceia ce au făcut strămoșii noștri. Ei s'au adunat totdeauna lângă altarul credinței strămoșești unde cu ajutorul și prin puterea lui Dumnezeu, au biruit toate greutățile.

Iubiții mei fii în Domnul!

Știți că printre voi, s'au pripășit dușmani străini de neam și de lege, care vor să vă rățăcească dela calea adevărului. Iată unii, au părăsit învățătura Sfintei noastre Biserici Ortodoxe și s'au dus după învățători mincinoși. Prin safele de munte, unii nu voiesc nici astăzi, să respecte calendarul îndreptat de Si. Sinod, ci au rămas tot cu stilul vechi, ascultând mai mult de niște călugări răi și vagabonzi, care pentru relele lor purtări, au fost dați afară din monastiri și scoși din rândul călugărilor. Mă doare inima, când aud că unii din fiii mei sufletești, nu vor să asculte de preoții lor, ci ascultă de niște înșelători și stricați la minte, care îi speculează în chipul cel mai neomenos. Iată alții, au trecut în tabăra ereticilor: adventiști, evangheliști, baptiști etc. ne mai voind să cinstească

Biserica cu întocmirile ei și fiind primejdioși pentru păstrarea ordinii de stat. Tuturora, le spun, în aceste zile mari și sfinte: *ați greșit, o fii mei, v'ați rătăcit dela drumul cel drept, întoarceți-vă la sânul Bisericii, căci noi vă iertăm și vă primim iarăși între noi, ca pe fiul cel pierdut din Evangheliei. Stați strânși, în jurul Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, pe care strămoșii noștri au apărat-o contra dușmanilor, căci ea a veghiat la trăinicia acestui neam și pe ea „porțile iadului nu o vor birui”. (Mat. cap. 16 v. 18). În toate Duminicile și toate Duminicile și Sărbătorile Sfinte, luați-vă de mână copilaștii voștri, mergeți cu ei de vă închinați la Sfintele biserici, ca să faceți dint'rânșii oameni buni, pentru viitorul acestei țări. Să știți că numai prin credința în Dumnezeu, prin viață curată și prin economie, părăsind toate patimile care ne-au slabănit neamul nostru—îndeosebi beția din care izvorăsc toate boalele sufletești și trupești—vremea grea de azi, se va îndrepta spre binele nostru. Se cuvine să vă feriți de aceste rele care vă slabănesc, dacă vreți să trăiți bine în această țară mare și frumoasă, întemeiată pe jertfa celor 800.000 de vieți ale fiilor voștri, căzuți în luptă vitejească pe câmpul de răzoi.*

Iubiții mei fii în Domnul!

Cu acest fericit prilej al Sfintelor Sărbători ale Nașterii Domnului, în care toți trebuie să ne bucurăm slăvind pe Dumnezeu, socot că voi adăuga la bucuria voastră de buni creștini și buni români, aducându-vă la cunoștință că ni se impune ca o sfântă datorie, de a ne aduce aminte de virtuțile marilor noștri voievozi din trecut, a căror chipuri le găsim ridicate în bronz, împodobind multe părți ale țării noastre.

Veți ști că s'a găsit de cuviință, ca și celor doi mari regi pe care i-am văzut și am trăit sub conducerea lor: Carol I—sub comanda căruia, pe câmpiile Bulgariei s'a câștigat independența și regalitatea țării și Ferdinand I, sub comanda căruia la Mărăști, Mărășești, Oituz etc. s'au desrobii frații noștri din provinciile alipite și s'a întemeiat România Mare,—s'a hotărât să li se ridice un mare și strălucit monument.

De aceea ca părinte al vostru duhovnicesc, care sunt dator să vă atrag atenția asupra virtuților celor doi mari regi, m'am gândit că trebuie să vă îndemn cu stăruință, ca împreună

cu toți să contribuim cu bani, din puținul nostru, pentru ridicarea acestui măreț monument, pe care îl vom lăsa urmașilor noștri, ca o pildă vie și vorbitoare despre domnia lor glorioasă.

Am hotărât ca în Sfintele zile ale Crăciunului, să se facă o chemare, către voi toți, în toate bisericile Mitropoliei Moldovei și Sucevei, prin iubiții mei preoți, pentru a putea strânge și noi o sumă frumoasă, cu care să ajutăm ridicarea cât mai grabnică a aceluia monument. Știu că astăzi, este multă lipsă pretutindeni, dar mai știu că românul nostru, totdeauna a fost darnic, pentru toate lucrurile cele mai bune și mari. De aceea vă îndemn, cu toată căldura sufletului meu, să dați fiecare după putință, având încredințarea că faceți o faptă înălțătoare, pentru care veți bine merita dela urmașii voștri.

Dea Dumnezeu, ca sfaturile mele, să prindă loc adânc în inimile voastre, împlinindu-le.

Dea Dumnezeu, ca aceste sărbători sfinte, să vă renască viața spre o viață sfântă.

Dea Dumnezeu, ca Anul Nou ce vine, să fie un an aducător de sănătate, de pace de îmbelșugare pe câmpiile țării noastre, de iubire între voi toți, păstrând sfântă și curată, credința strămoșilor voștri!

Inchei aceste povățuiri bune, făcându-vă urări, ca părinte duhovnicesc și Mitropolit al Moldovei, pentru sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou.

Darul și binecuvântarea lui Dumnezeu, să fie cu voi cu toți!

Amin.

P I M E N

Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Sucevei

Dată în reședința Noastră metropolitană din Iași, astăzi
20 Decembrie 1931.

Tâlcul umilei Nașteri a Mântuitorului

Intr'o peșteră cu pereții grosolani, în cari, mâna unui meșter iscusit, n'a făcut cea mai mică înfrumusețare și, în preajma unor animale necuvântătoare, s'a născut Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Până și lumina razelor de soare, care aiurea se dăruia cu prisosință, aici, pătrundea cu sfială și cu mare zgârcenie.

Toate își dădeau par'că concurs, ca să poată lua fără milă și cât mai mult cu putință, din slava unei nașteri covârșitor de minunată și de însemnată.

Animalele din peșteră, surprinse de o întâmplare atât de neașteptată, își îndreptau priviri curioase spre Pruncul de curând născut, răspândind cu răsufierea lor domoală, în jurul trupușorului Său, valuri de aer căldicel, din căldura trupului lor dobitocesc.

Cel rânduit de pronia cerească să izbăvească lumea, este nevoit să privească o peșteră bătărană, dobitoace și necurățenie destul de multă, care stârnește în sufletele noastre desgust și îngreșare, *pentru că gândul nostru, niciodată nu se va potrivi cu gândul lui Dumnezeu.*

Noi, vom găsi chiar pricină de cărtire că, Creatorul, n'a ales un loc mai plin de farmec și de strălucire pentru Nașterea Fiului Său.

Cum, El, Stăpânul a toate, n'a fost în stare să facă așa ceva și, n'a tăiat singur aripile gloriei unicului Copil, prin Nașterea Lui, într'o peșteră cu iz de mușegai, și în mirosul greu al băligarului dela vitele dintr'ânsa?!..

Și totuși, spre surprinderea și marea noastră nedumerire, nu este așa.

Ne-am deprins să vedem strălucire și frumuseță *ce provine, mai totdeauna, din ajara eului nostru și cu veștmântul acesta, neaparținător nouă ne place să ne înpopoșonăm și să ne jălim.*

Un fiu de rege, care s'ar naște (datorită cine știe căror împrejurări) într'o colibă, ori într'altă locuință umilă, nu mai este rege și, nu mai poate fi conducător de popoare, după judecata noastră.

În cazul unei nașteri strălucitoare, dimpotrivă, l-am în-

cărca cu toate laudele și cu toate talentele posibile și imposibile!... Ce n'ar descoperi fantezia noastră creatoare, în astfel de împrejurări... Lingușirilor acestora, nespuse de scârboase, trebuie să li se pună hotar odată.

Nerone, cu ce belșug de talente se credea înzestrat și, cât de mult îi plăcea, când roiurile de lingușitori ticăloși, îl întâriau în această credință! Dar, ce opere au rămas de pe urma lui, și, ce pagini strălucitoare a înscris el cu faptele sale, în străvechea carte a Istoriei?!...

Deci, pentru o judecată adâncă și sănătoasă, un împărat, ori un rege, își poate vădi însușirile de cărmuitor, *chiar și printr'o naștere lipsită de orice măreție, dacă în ei, în sufletele lor, se găsește în stare embrionară, întreaga comoară a însușirilor regești, sau împărătești*. Pentru că, trebuie să știm, strălucire de rege, ori de împărat, *nu vor putea da lucrurile din afară*. Că vor ascunde lipsurile pentru câtăva vreme, e foarte adevărat; dar, nici într'un caz *nu le vor înlătura*.

Cândva, ele, vor ieși la iveală cu putere așa, cum ies la la iveală stricăciunile orașelor, cari privite și judecate după înfățișarea lor strălucitoare, și se par străine de aceste stricăciuni și dedesubturi negrăit de urâte.

Regele pământesc, cu toată strălucirea lui, cu tot luxul străin celorlalți muritori, *nu este și nu va fi decât ceia ce a moștenit prin naștere și îmbogățit prin învățatură sănătoasă*.

Comoara însușirilor sufletești a cuiva, comoară rămâne și ea, *se arată în toată plenitudinea, ori de câte ori i se dă, maximum posibilităților de valorificare*.

De aceea, să nu ne mire faptul că în cursul vremurilor, au fost bărbați de seamă, cari au iubit modestia și umilința și au urât de moarte fasturile deșarte, *strălucirile de împrumut*.

David, a fost chemat la treapta de rege al poporului evreu dela păstorie!... Din păstor de oi ajunge, dirigitor de noroade... L-a împedecat cu ceva, umila îndeletnicire, de unde a plecat, de a-și arăta toată frumuseța însușirilor lui sufletești? Și, a fost el oare, din pricina aceasta, lipsit de faimă și de adevărată strălucire?

Sub care alt rege, a mai ajuns Iudeia la atâta lărgire de hotare și, la o glorie atât de mare?!...

Dar, nu numai ca cărmuitor înțelept, ci, și ca cântăreț din

harpă și mai cu seamă ca poet, regele David a dovedit că este neîntrecut.

Cine a cântat în stihuri mai fermecătoare, lucrul mâinilor lui Dumnezeu.

Poezia psalmilor, nu e întrecută de nici o literatură.

Și toate aceste perle literare, menite să rămână dealungul veacurilor, *sunt opera genială a unui păstor de oi, ajuns rege!...*

Cum așa? Un fost păstor, al celor mai prostănace dobitoace, simțitu-s'a în stare să creieze neperitoare frumuseți literare?! Da! Pentru că David, era o puternică și complexă personalitate, o adevărată valoare.

Valoarea, totdeauna valorează prin sine, n'are nevoie de lucruri, cari să dea numai aparența acestei valori.

Un bulgăre de aur o piatră prețioasă, nici vorbă că nu-și vor putea arăta toată strălucirea lor, dacă le vom duce în fața razelor soarelui. A cui va fi strălucirea în cazul acesta, a lor, a soarelui ce scânteiază pe ele?

O sticlă lipsită de această strălucire, dusă în fața razelor solare, și-o capătă, dar nu ține decât atât, cât lovesc razele de soare într'ânsa. Imediat ce o retragi, ea, nu rămâne decât ceia ce a fost: o simplă sticlă și nimic mai mult.

Iată că strălucirile de împrumut, nu adaugă nimic lucrurilor, nici ființelor, dacă ele nu au aceste străluciri, ca o însușire fundamentală.

Așa fiind, Dumnezeu,—valoare veșnică—a avut nevoie să se îngrijească la Nașterea Fiului Său de un loc cât mai frumos împodobit când obârșia Lui, era orbitor de strălucitoare?!... E de prisos credem, să mai insistăm.

N'avem graiuri potrivite să slăvim înțelepciunea divină, *care înadins a vrut așa, pentru ca să nu se creadă cumva, că Fiul Său însetează de străluciri deșarte, cu toată plinătea adevăratelor străluciri pe cari le avea în Sine.*

Vom înțelege oare aceasta, și va căuta mult lumea să ia ceia ce nu e de prețuit drept valoare maximă, normă de conduită în viață?!...

Vremurile de acum par să întărească acest adevăr.

In mijlocul vălmășagului de valorificări, rămâne pentru noi, obiectiv criteriu de judecată și de valorificare, Nașterea umilă, în peștera din împrejurimile Betleemului, a Domnului și Mântuitorului nostru Jisus Hristos.

Strigăt îndreptăţit

Cu ocazia inaugurării *) celui de al doilea ciclu de conferinţi religioase şi sociale ale Societăţii Clerului, ce se ţin la Biserica Sf. Ilie, I. P. S. Mitropolit a citat ca semn trist al vremurilor noastre spintecate de crizele morale, economică financiară, etc. nemaipomenitele până acum crime în care dispar părinţii sub loviturile omorâtoare ale fiilor, fiii sub ascuţişul topoarelor scoborâte de părinţi peste capul lor, fraţii sub gloanţele trimise cu o ură de vrăjmaş de către fraţii lor. Cu crimele dintre soţi, amorezi, vrăjmaşi, suntem mai de mult obicinuiţi—obicinuiţi şi cu apărările ce li se fac cu jurisprudenţe române şi sirăine, cu răstălmăciri de stări sufleteşti şi cu fel de fel manevre pentru a face justiţia blândă şi prea blândă...

Societatea cu curţile ei cu juri cu toate că este chemată a ocroti existenţa fizică şi morală a poporului român, achită, achită şi răsachttă.

Din aceste cauze liniştea satelor, târgurilor, a oraşelor, apoi siguranţa, care altă dată domnea de la munte până la mare, pacea neînfricată din văile şi dealurile mănoase ale scumpii noastre Românie, zicea Ierarhul nostru, s-au topit şi ascuns de la ochii noştri. Pretutindeni grozăvie.

Da, aşa este. Mărturisesc şi eu care de aproape 30 ani citesc gazete din dorinţi de a şti ce se petrece în lume, că aşa nelegiuiri ca acum nu s'au petrecut în ţară nici ca număr, nici ca cruzime. Acest semn trist este un stigmat pe fruntea politicianilor, care în felurite moduri şi pentru felurite considerente s'au eschivat de la aplicarea legilor avute de ţară, de la făurirea celor de nevoie pentru înfrânarea bestiei şi pentru ţinerea ei în situaţia de a nu fi periculoasă prin deslănţuirea pornirilor ei feroce. Este un stigmat pe fruntea profesorimei de toate gradele care nu şi-a cheltuit tot timpul, toată energia ca să lumineze şi să disciplineze pe cât se va fi putut judecata şi voinţa nu numai a copilului ce-i venea în răstimpuri la şcoală, dar şi a bărbatului. Cum au putut face gărzi clubiste ale unor anumite partide tot aşa ar fi putut face gărzi de oameni cuminţi şi iubitori a dreptăţii, adevărului, ordinei şi armoniei sociale.

*) Care a avut loc în ziua de Duminică 1 Noembrie cr.

Spunând acestea cu toată îndrăzneala celui ce-l doare așa o stare morală nenorocită, ce n-a fost în trecut și care pătează civilizația cu care ne mândrim azi, nu mă dau în lături de a găsi vinovați și pe ai biserici.

Da, suntem vinovați de sus până jos, de la călugăr până la creștinul simplu. O ochire la viața noastră bisericească și convingerea se face imediat oricui. Lăsând bunului Dumnezeu să judece și să osândiască cum a făgăduit, eu fac apel la confracții noștri preoți din această eparhie, ca și din întreaga Moldovă să asculte și să mediteze la strigătul dat de Ierarhul nostru, să mediteze îndelung pentru ca să smulgă din inimă hotărârea de a porni la lucru înțelept cu răbdare, cu perseverență pentru a readuce în staul oile ce s'au rătăcit. Să ne coborâm în casele enoriașilor noștri, mai ales iarna ne favorizează la aceasta. Să ne ducem la ei cu învățătură, cu îndemnul, cu mustrarea de este nevoie și să roadem în ei până îi vom putea urca pe umere și aduce la staulul lui Hristos. A sosit vremea să purtăm cea mai grea răspundere și sarcină, a sosit momentul când a lăsa poporul să se afunde în nelegiuiri este faptic o apostasie față de Dumnezeu și de Evanghelie, este o dezertare de la patriotismul ce datorăm neamului.

Că sunt greutăți în cale, că mulți confracți sunt deprimăți de sărăcie și indiferența credincioșilor, că autoritățile nu ne încurajează, este prea adevărat. Dar ce sunt acestea față de puhoiul de destrăbălare în credință și morală, care tinde să înece satele și arașele? Și dacă noi preoți nu ne sezizăm, nu ne înarmăm și nu eșim la lucru, cine să facă aceasta? Nu ne știn noi oare chemați din pântecel maicei noastre la apostolie?

Simțiți care-va lipsă de curaj, de experiență, de încordare? Să ne rugăm ca Cel ce ne-a făgăduit prezența Sa între noi, pe Duhul Sf. și ne-a asigurat de biruință, să vie în inimile noastre, în bisericile noastre, în parohiile noastre și să ne ajute la mântuirea poporului,

Econ. Ioan P. Țincoca

Păstorul cel Bun

O nevoie a vremii de azi.

Preoția Apostolică

„Noi dar, facem slujba, ca niște soli ai lui Hristos; și ca și cum Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm ferbinte, în numele lui Hristos: împăcați-vă cu Dumnezeu.“

2 Corint. 5²⁰.

Versetul acesta prea însemnat din epistola Apostolului Pavel, pune sub ochii noștri, într'un chip simplu și sublim în acelaș timp, trei lucruri : subiectul, scopul și metoda preoției creștine.

Subiectul, este Dumnezeu, care împacă lumea cu sine însuși, *scopul preoției*, este acesta : aducerea păcătoșilor la o împăcare cu Dumnezeu prin Iisus Hristos și în fine *metoda preoției* este : o activitate arzătoare, pentru a convinge inima împetrită a omului, pentru a-l sili să părăsească, poziția sa dușmănoasă față de stăpânul său pe care l-a jignit, fiind gata a primi milostivirea divină. Unirea și armonia acestor trei puncte în privința preoției, e ceva *cu totul minunat pentru vremea de azi*. Acela care, în exercițiul preoției sale, nu bagă în seamă planul dumnezeesc al împăcării în Hristos, deci pune la o parte un subiect fixat de voința lui Dumnezeu, acela care nu are ca scop suprem, restabilirea legăturii bune între păcătos și Dumnezeu, dovedește că nu-și cunoaște datoria sa. Acela care nu întrebuițează toate mijloacele pe care biserica i le pune la îndemână, care nu face toate eforturile pentru a convinge sufletele de însemnătatea mântuirii, acela se dovedește că nu are o metodă după care lucrează.

Versetul pe care l-am pus la început, înseamnă mai pe larg acestea : ori în ce loc am merge, găsim oameni într'o dușmănie neprovocată, o dușmănie veche, o revoltare nebună contra naturei sfinte, a legii și a stăpânirii lui Dumnezeu. Ca împuterniciți ai săi, purtăm chemarea lui Dumnezeu către toți,

prin mijlocirea lui Isus Hristos. Le spunem că suntem întăriți și trimiși de Dumnezeu pe care l-au jignit și care ar putea să-i nimicească prin bătăile dreptății sale, pentru a-i convinge să înceteze lupta contra Creatorului și să primească o pace veșnică. Inșă pentru că-i găsim pe oameni, pretutindenea așa de ocupați de păcatele lor, așa de robiți de ocupațiile lor și de plăcerile lumești, suntem nevoiți adesea să întrebuițăm limbajul cel mai puternic, rugămintile și îndemnurile cele mai vii, în numele lui Dumnezeu și ca trimiși ai lui Hristos, pentru a-i aduce la o împăcare.

Ăpostolul, se adresează oamenilor cu dragoste deosebită, nu numai din cauza interesului pe care personal îl are pentru mântuirea lor, ci și pentru că zice el, această dragoste, nu-i de cât expresia aceleia a lui Dumnezeu ; iar îndemnurile sale sunt acelea ale lui Isus Hristos, a căruia împuternicit este.

Intr'adevăr, aceasta-i cea mai admirabilă priveliște pe care o poate vedea omenirea : *Dumnezeu rugându-se, Mântuitorul îndemnând inimile oamenilor de-a-l primi cu mântuirea pe care o aduce* ; Atotputernicul creator al Universului, rugând pe un vermișor—omul—, pe care cea mai mică atingere a voinței sale l-ar putea perde pe vecie, ca să primească milostivirea sa, așteptând ani de zile cu răbdare, pentru ca păcătosul să se reîntoarcă. *O ceruri ! minunați-vă de această milă fără de sfârșit a lui Dumnezeu, și tu o pământule !, tremură de groază înaintea neexplicabilei răutăți a omului.* Aiei, se vede deoparte plinătatea iubirei lui Dumnezeu și de alta, grozava cădere a omului. Nu, bunătatea mare nu se vede numai în răstignirea lui Isus pe cruce, ci mai ales în priveliștea care ni-i prezentată aici.

Ași putea să mă opresc mai mult asupra acestor considerații, care umplu inima mea de o bucurie nespusă, însă trebuie să trec mai departe la alte aplicații ale versetului așa de apropiat de subiectul pe care-l tratăm. Preoția este un fel de ambasadă a lui Dumnezeu către om. Ce demnitate ! Ce cinstitoare ? Preoții nu sunt de cât niște ambasadori, e adevărat. Ei au ordinul să facă întocmai aceia ce-ar face Hristos, dacă ar fi personal, prezent.

Ei, au de vestit aceleași binecuvântări, de propus aceiași pace, pe care ar face-o Isus, dac'ar fi pe pământ. Dacă onoa-

rea unui ambasador lumesc, este condiționată și proporționată de puterea și mărirea Regelui său, care este demnitatea unui reprezentant al Regelui Regilor, Domnul Domnilor și în acelaș timp cât de mare, trebuie să fie sfințenia purtării sale și înălțimea caracterului său. Dacă personajul trimis la o curte străină în mijlocul unui popor străin, nu trebuie să facă nimica nedemn de regele ce-l'a trimis sau a națiunii pe care o reprezintă, cu câtă prudență și dragoste trebuie să vegheze asupra lor însăși, pentru a nu face nimic nedemn de Dumnezeu și de Hristos, acei care au ca misiune, sarcina de a împăca pe om cu Dumnezeu. Imbrăcat cu demnitatea oficiului său — el trebuie să aibă și demnitatea caracterului.

Cât de naturală, dreaptă și esențială este această cugutare ;

„Eu sunt ambasadorul lui Hristos, cum trebuie să fie vorbele mele, și evlavia mea?...”

În acest text, preotul bisericii lui Hristos este înfățișat ca un om al păcii. Caracterul său de a fi e „solul împăcării”. Niciodată, nimic, n'a fost mai frumos conceput și exprimat. Pare că nimic nu-i posibil de ași putea închipui cineva, ceva care să arunce asupra preoției, o lumină mai distinsă.

Dacă preotul ține cu o mână sabia Duhului, pentru a distruge păcatul, apoi cu cealaltă ține ramura de măslin, semnul vieții și al păcii pentru cel păcătos. El se coboară în arena vieții, nu pentru a combate, ci pentru a împăca părțile. Lucrul său este acesta de a vesti cu tărie tratatul de pace între om și Dumnezeu, de a-i explica conținutul, de a-l îndemna să-l primească, de a împăca pe păcătos cu legiitorul jignit de a pune pacea în inima agitată a omului, de a-l împăca cu propria lui conștiință, de a alunga simțirile dușmane din el și din inima lui mândră și stricată, și de a-l uni, prin iubire, cu semenii săi.

(Va urma)

După tratatul englez „Păstorul bun” a preotului
I. A. James din Birmingham
de Preotul P. Chirica

Către frații preoți din întreaga Eparhie a Moldovei și Sucevei

Am pornit cu multă îndrăzneală să ridic o piatră de scandal din mijlocul orașului și să reabilitez preoțimea, în special cea eșană, în meritul ei. De 38 ani stătea biserica Sf. Ilie închisă, crăpată, cu ferestrele și ușile stricate, toate bătute în scânduri. În timpul din urmă pustiirea începuse să despoae acoperișul clopotniței și a Bisericii, iar împrejmuirea să o sprijine cu prăjini și cu scânduri de lăzi.

M'am adresat Sf. Mitropolii, Ministerului Cultelor, Primăriei, preoțimei din întreaga eparhie și creștinilor milostivi. Mi au dat 400 mii lei cu care am restaurat-o complet rămânând de făcut pictura pereților, catapeteasma, veșmintele și de acoperit o datorie de 100 mii lei.

Exprim aici tuturor celor care știu, că m-au ajutat și cu mult și cu puțin toată recunoaștința mea.

Nădăjduesc, că ori de câte ori vor auzi vorbindu-se de această biserică, vor simți o mulțumire adâncă: au scăpat biserica de la o ruină ce păta și preoțimea și pe creștinii Iașului. Voi publica spre mângâierea lor și o broșură cu numele și sumele tuturor donatorilor.

Acum fac un călduros apel către acei frați preoți și către bunii creștini, care se simt datori față de această biserică, ori cu un ajutor bănesc, ori cu o listă de subscripție ce li s'a trimis și până acum n-a înapoiat-o, să mi-o înaintze cu ori ce rezultat va fi având. Cu foarte greutatele de azi 1—2 sute lei nu este prea împovărător a-i aduna și a-i trimite, precum nu-i o greutate a trimite ce s'a adunat. Pentru mine însă este o mare greutate: nu pot reintra în posesiunea listelor fie subscrise, fie albe ca să pot încheia contul lor și a reparațiilor.

De aceia conjur pe frații preoți și i oblig cu legământ preoțesc a le scoate de prin saltare și închizându-le în plicuri să mi le trimită direct pe adresa bisericii Talpăralari—Iași. Și pentru aceasta le voi fi recunoscători.

Doamne, ajută-ne tuturor să fim fiii Tăi și binecuvântații Tăi!

Econ. Ioan P. Țincoca

Virtutea dragostei creștine

Fără îndoială că cele trei virtuți teologice: credința, nădejdea și dragostea, au toate o însemnătate covârșitoare, ele fiind temelia religiei creștine, totuși Mântuitorul Hristos, în diferite împrejurări ale activității sale pământești, a accentuat în chip deosebit virtutea dragostei. Apoi Sf. Apostol Pavel, adresându-se Corintenilor și amintindu-le despre foloasele dragostei creștine, face încheerea: „*Și acum rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea, dar cea mai mare dintre ele este dragostea*“ (I. Corinteni 13.13). Și cu drept cuvânt trebuia să fie așa, căci pentru a arăta că într'adevăr credem și nădăjduim, e nevoie să dovedim acest lucru prin faptele noastre, prin dragostea noastră.

Când Mântuitorul Hristos a zis: „*Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are decât să-și dea cineva sufletul său pentru prietenul său*“ (Ioan 15.13), a arătat cât de mare valoare are virtutea dragostei creștine, dusă până la suferința și jertfirea pentru semenii noștri. Intr'adevăr, cine n'a simțit o duioasă plecare a inimii spre a ajuta pe cei suferinzi? Cine n'a simțit o mulțămire sufletească profundă când a avut prilejul să dea un ajutor unuia care se găsea într'o mare greutate? Avem cu bună samă, datorii de indeplinit și către noi înșine, însă ele nu se rezumă la calcule exclusiv egoiste. Trebuie să ne apărăm drepturile noastre, dar în același timp ni se cere să sacrificăm o parte din ele, când s'ar afla în conflict cu drepturile cele mai sfinte. Trebuie să ne îngrijim de nevoile noastre personale, însă această datorie se oprește acolo unde folosul nostru ar aduce altora o pagubă mai mare. Ne este îngăduit de a ne bucura de plăceri nevinovate și de petreceri cuviincioase pe care ni le oferă viața, dar trebuie să luăm parte activă și la nenorocirile obștești, renunțând la bucuriile noastre, dacă prin această jertfă aducem o contribuție pentru binele general. Dacă cineva nu este în stare să pună în practică astfel de obligațiuni ale dragostei, nu poate să se numească creștin în înțelesul adevărat al cuvântului. Aceste obligațiuni ni le impune însăși conștiința noastră, care ne spune că este de demnitatea unui membru al societății creștine de a

se purta și lucra astfel ; apoi Sf. Scriptură, ne spune că Mântuitorul Hristos a fost însuflețit de acelaș duh și în afară de acestea, este în judecata fiecăruia că, dacă toți oamenii ar trăi și lucra după aceste principii, atunci împărăția lui Dumnezeu ar fi cu adevărat în mijlocul nostru.

Se înțelege că unii se vor fi gândind că prin punerea în aplicare riguroasă a principiilor dragostei creștine s'ar expune la nesocotința unora cari, fie că nu cunosc valoarea acestor principii, fie că din răutate vor să lucreze intenționat contra lor. Dar cazurile de asemenea natură sunt izolate și de aceea nu merită o atențiune prea mare. În general, noi știm că, în nici o epocă omenirea nu s'a pogorât așa de jos în cât să declare de nesocotit și ridicul pe martirul de bună voe, care sacrifică pentru binele general odihna sa, situația sau chiar și viața sa. Dinpotrivă, apărătorii drepturilor și libertăților, apărătorii legii și orice sacrificii făcute de cineva în interesul obștesc, au fost apreciate așa cum se cuvine, iar memoria respectivilor a rămas ca o pildă vie pentru generațiile următoare.

O acțiune prin care cineva își sacrifică din ce are pământesc și trecător pentru un scop mai înalt, îi inobilează sufletul și-i imprimă un caracter sublim. Acesta este triumful virtuții dragostei creștine și aceasta este viața cerească de care sufletul creștinului virtuos se bucură încă fiind pe pământ. Dragostea cu care suferă cineva pentru prietenul său, părinții pentru copiii lor, fiii recunoscători pentru părinții lor, aceiaș dragoste trebuie să facă inima noastră să bată la fel, spre a înlătura suferințele de care vor fi amenințați semenii noștri. Oricine suferă cu bucurie pentru fericirea altuia, este cel mai independent, căci nu se teme nici de durere nici de moarte dacă binele obștesc cere sacrificiul vieții sale fiindcă el se înalță mai presus de durerile morții, înaintea cărora sufletele slabe se cutremură. Deasemenea, cine sacrifică situația sa pentru a face pe alții fericiți este așa de bogat în interiorul său în cât se lipsește de bunurile acestei lumi pe carile consideră de o valoare inferioară în comparație cu sfințenia datoriei sale.

Tot omul năzuește să se înalțe. Însă treapta cea mai înaltă unde se află fericirea cea mai curată, este aceea a omului generos, a omului pătruns de duhul dragostei creștine. Cu cât jertfește mai multe foloase materiale pentru binele general cu

atât mai puțin preț pune pe bunurile pământești și pe judecățile oamenilor, care de cele mai multe ori sunt nedrepte. El poate, cu bună samă, să simtă durere văzându-se nesocotit chiar de acei pentru cari se jertfește, însă o idee trebuie să-l mângâie, aceea că lucrează pentru binele lor. De altă parte, când vede că oamenii înțelegători apreciază bunele sale intențiuni, atunci se simte încurajat și găsește astfel în dreptatea unora o recompensă pentru nedreptatea altora și se bucură că nu este cu totul izolat și că se mai găsesc suflete creștinești care îl înțeleg. În cazul când și-ar fi îndeplinit datoria sa și fără această aprobare, pacea conștiinței e deajuns pentru a-i produce mulțămirea sufletească în viață, care e premergătoare fericirii veșnice.

Pentru punerea în aplicare a dragostei creștine, ni se va întâmpla, fără îndoială, momente în cari va trebui să alegem: ori să suportăm dureri și jertfe pentru binele semenilor noștri sau să-i lăsăm expuși la mari greutăți pentru a ne putea salva interesele noastre personale. Oare ne vom sustrage dela această datorie? Oare vreuna din plăcerile vieții, speranța unui câștig, teama de vreo pierdere sau opiniunea unor oameni, toate acestea vor cântări mai greu decât sentimentul datoriei, decât legea sfântă săpată în inima noastră? De sigur că acest fapt nu trebuie să se întâmple ci cu ajutorul lui Dumnezeu vom avea curajul și puterea de a jertfi interesele noastre pentru a ne putea îndeplini datoria și de a suferi întotdeauna cu bucurie o jertfă personală pentru a înlătura un rău care s'ar fi abătut asupra semenilor noștri.

În vremurile grele prin care trecem, ni se impune, mai mult ca oricând, să urmărim pildele sublime ale oamenilor plini de duhul dragostei creștine, cari au făcut cu mult curaj sacrificiul bucuriilor vieții pe altarul sfânt al datoriei, spre a atrage binecuvântarea cerească peste generațiuni întregi și a pregăti astfel fericirea unei posterități care se găsea încă în sânul obscur al viitorului.

În orice situație, în care mâna lui Dumnezeu ne-a pus, suntem datoși a urma exemplele lor ca ale unora cari, pătrunși de virtutea dragostei au suferit ocara pentru adevăr, prigonirea și chiar moartea pentru iubirea de dreptate.

P. CIOPRON

Arhidiacon la catedrala mitr. din Iași

B I L A N Ţ

Nu de bilanţul unor întreprinderi bancare, comerciale, cooperatiste et ejusdem farinae, va fi vorba în rândurile ce înşiruesc aici.

Despre acest lucru scriu ziarele zilnic; mai ales că anul acesta justiţia prin desemnării ei a avut grija de a face bilanţul la multe bănci înainte de sfârşit de an,— contrar celor ce învaţă ştiinţa contabilităţii. Natural că aceste imixtiuni ale unei instituţii în treburile alteia sunt jenante pentru unii, consolatorii pentru alţii. Se justifică toţi că trăim circumstanţe excepţionale. Dar aici nu e treaba mea; nu sunt technician în materie şi astăzi dacă nu posezi acest atribut deviza e să taci molcom.

E recomandabil ca toţi să se mărginească numai la sfera lor de competenţă (mai explicit ar fi ca, fiecare să ajungă la cunoaşterea lungului nasului său). Lucru greu de realizat (în zilele noastre mai ales!), dar unii oameni se străduiesc. Şi stradania chiar când rămâne inoperantă, e meritorie.

Dar, cu una cu alta, a trecut şi anul 1931. Un an mai puţin din viaţă, pentru cei ce desinul le-a dat posibilităţile de hibernare, e mare lucru! Pentru cei ce n'au ce pierde aici şi de multe ori ar dori să treacă în domeniul lumii veşnice, săvârşirea unui an nu-i mare poznă; ba încă e prilej de bucurie. Dar anul 1931 a fost hărăzit de Dumnezeu să fie unul din cei mai productivi ani pe tărâmul agriculturii (asemenea cu una din cele 7 vaci grase din visul lui Faraon). Şi când lumea are ce mânca e mulţumită. Mai ales că românii sunt urmaşi ai ginteii latine şi ca atare preţuesc dictonul: panem et circenses,

Pe noi însă ne interesează anul bisericesc. Şi acesta e consumat aproape. Şi la sfârşitul lui cam despre ce s'ar putea vorbi? Momente mari, cari ar pune biserica în hipostaza ei adevărată potrivit aşezământului ei nu s'ar prea găsi. Dar totuşi sunt de amintit două care interesează întreaga biserică ortodoxă românească.

Întâiu este ţinerea unui congres general preoţesc în Capitală. (A nu se uita şi chiar trece la răboj că anul 1931 a

fost contaminat de epidemia congreselor și ca atare de ce n'ar fi avut și preoții unul?).

Și după cât spun unii participanți (revistele bisericesti nu-s toate de acord în această privință) au fost momente înălțătoare. Intreaga spumă a preoțimei, cum spune o vorbă „dela vlădică pân'la opincă“ a fost de față. Au conferențiat profesori universitari, clerici se înțelege, cari după cum era de așteptat au vorbit magistral și au cules aplauze bine meritate. Unul, tot universitar — civil se pare — (că din asemenea rare ave există o legătură) ar fi dorit probabil, să i se facă onorurile cuvenite acolo unde le-au primit și ceilalți, dar n'a fost chip. Le-a primit însă post festum, în chiar revista sa scrise de un admirator al său. Câte lapsuri nu se întâmplă, mai ales la asemenea ocazii. Dar errare humanum... și mai ales la noi creștinii.

Dar pe lângă altele s'au remarcat și talente oratorice — se spune — pe lângă cele cunoscute. Cu aceste sperăm să facem un pas mai departe în biserica noastră... Și ca urmare logică — ca la orice congres — s'au formulat deziderate adică pia desideria.

Ceea ce este de remarcat la acest congres este ținuta demnă a preoțimei, disciplina în discuție și în toate. Spun mai mulți, că a fost un adevărat congres. Celelalte din trecut nici copii nu pot să fie față de acesta. E un mare merit pentru organizatori.

Eu dacă aș avea așa o putere, aș propune ca să fie toți decorați, cu toate că în vremea veche a creștinismului nu erau decorații și nici nu umblau oamenii (creștinii) după așa ceva.

Dar ce a fost înălțător de tot — și cred că acest lucru e creare de precedent — e că a fost și Înalta Chiriarchie în mijlocul și în fruntea preoților. Aici s'a arătat pe deplin principiul statuat de Ciprian al Carthaginei: Scire debes, episcopum in ecclesia esse et ecclesia in episcopo, et si quis cum episcopo non sit, in ecclesia non esse (ep, 69).

Și dacă la congres s'a arătat binefacerile acest principiu, (de asta, a fost ordine și ținută creștinească) ce imense servicii ar aduce bisericii dacă s'ar pune în practică totdeauna, nu numai ocazional!... Nădăjduim însă.

Al doilea moment mare în legătură cu biserica petre-

cut în toamna anului 1931, (ca urmare a congresului preoțesc), este definiția clară, chibzuită și peremptorie în divanul domnesc (parlament) a unui domn Ministru că: „preoții nu formează o categorie esențială de funcționari în organismul statului. Lucru mare n'ar fi dacă aceste cuvinte ar fi fost rostite de un ateu, de pildă, Și nu știu cum îmi vine în minte, cu această ocazie, cuvintele exprimate cândva în Franța în public: écrasez l'infâme de către jacobinii intelectuali și care astăzi nu mai sunt spuse pe față decât în raiul rusesc.

Gurile rele spun că d. Ministru cu definiția e membru activ într-o societate (nu bancară) tainică cu scopuri vrajmase de moarte bisericii. Până aici nimic contra. Omul e liber să facă ce vrea (liberul arbitru). Dar cum d. Ministru respectiv e membru în Congresul național bisericesc, ba mai mult încă în Consiliul central bisericesc, lucrurile se schimbă. Căci Mântuitorul ne-a lasat moștenire cuvintele „cine nu este cu mine, contra mea este“. Le putem noi calca în picioare?

Răspunsul cred că e categoric, fără nici o exegeză: NU!

Dar cum legea de organizare a bis. ort. rom., la art. 173 nu prevede nici o incompatibilitate în a fi membru al bisericii și în același timp și al unei societăți tainice, sperăm că d. Ministru dătător de definiții va fi iarăși ales membru în torurile reprezentative ale bisericii ad majorem Dei gloriam!...

„Viitorul“ revista de lași a d-lui Boroianu discută posibilitățile unei „propuneri“ (faimoasa propunere a deputatului Mirescu care s'a îndeplinit) și a „definiției“ despre care fu vorba. Cred că încă multe se vor mai întâmpla.

Incolo anul acesta trece ca și alții precedenți. Bogatin roade ale pământului, sterp în tapse creștinești. Căci faptele creștinești bune, individuale și locale, nu se pot reliefa la un bilanț general. Ele se întâmplă sporadic, anonim și nu privesc decât pe făptuitori.

Așa stă bilanțul general bis. la sfârșitul anului 1931. Activ și pasiv, pasiv și activ; se pot trece momentele de la o rubrică la alta fără mare pagubă. De aceea cred că nu se regretă că a trecut acest an. Căci așteptăm alții mai buni.

Creștinul are nădejde și Dumnezeu prorie.

Pr. Const. Nonea

Alegerea reprezentanților clerici și mireni pentru Adunarea Eparhială

Circulară

către

*P. C. Protopopi de județe, Cucernicii preoți parohi și
către tot poporul binecredincios din Arhiepiscopia Iașilor.*

În conformitate cu dispozițiunile cuprinse în legea și statutul de organizare a bisericii ortodoxe române, la 31 Decembrie 1931, încetând mandatele membrilor clerici și mireni din Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Iașilor, dispunem convocarea colegiilor electorale preotești și mirenești, din această Eparhie, pentru alegerea a 20 membri clerici și 40 membri mireni, în adunarea Eparhială, pentru un nou period de 6 ani, adică până la 31 Decembrie 1937.

Pentru efecluarea acestor alegeri Eparhia a fost împărțită în 20 de Circumscripții electorale, câte 4 de fiecare județ urmând a se alege din partea fiecărei circumscripții, pentru Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei, câte un reprezentant cleric și câte doi reprezentanți mireni.

Procedura de urmat la aceste alegeri, se găsește arătată amănunțit, în „Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive în Parohiile, Protopopiatele și Eparhiile din Patriarhia Română” regulament ce a fost trimis din vreme, fiecărei parohii.

Impărțirea Eparhiei în circumscripții electorale, cu arătarea

sediului fiecărei circumscripții, precum și desemnarea delegatului nostru, ca președinte al circumscripției, se află publicate în foaia „Mitropolia Moldovei“ pe luna Decembrie 1931.

În ceea ce privește termenele de alegere, se fixează următoarele date :

1) În ziua de Joi 21 Ianuarie 1932, clericii alegători din fiecare circumscripție electorală, se vor prezenta la sediul circumscripției, în localul desemnat, pentru votare și vor alege sub prezența delegatului nostru, un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei pentru un nou period de 6 ani.

Imediat după proclamarea rezultatului, se va încredința celui ales, mandatul de membru al adunării eparhiale, semnat de către delegatul nostru și de biroul de alegere.

Procesul verbal împreună cu toate actele de alegere, se va înainta de către Președintele Circumscripției, cancelariei mitropolitane.

Normele de alegere și de procedare, sunt prevăzute în Art. 131-145 din „Regulamentul de alegere și constituirea organelor reprezentative“.

2) În ceea ce privește alegerea pentru Adunarea Eparhială, a câte 2 reprezentanți mireni, din partea fiecărei Circumscripții electorale, se va proceda în felul următor :

În ziua de 7 Februarie 1932, fiecare preot paroh, va convoca după normele prevăzute în regulament, adunarea parohială pentru ziua de *Duminică 14 Februarie 1932*, când după săvârșirea Sf. Liturghii, se va efectua sub președinția preotului paroh, în fiecare parohie, alegerea a doi membri mireni, pentru Adunarea Eparhială, din partea circumscripției electorale bisericesti, de care aparține parohia.

În acea adunare parohială, nu se vor aduce în discuțiune, alte chestiuni, fiind convocată numai în vederea alegerii membrilor mireni pentru Adunarea Eparhială.

În cazul când la prima convocare, nu se va întruni cel puțin a 10-a parte, din numărul alegătorilor înscriși pe lista parohiei, atunci termenul alegerii se va amâna cu 8 zile mai târziu, adică *Duminica următoare 21 Februarie*.

În parohiile vacante, alegerile vor fi efectuate la aceleași date, de către preoții suplinitori de parohii. În parohiile vacante în care suplinește un preot paroh, dintr'o parohie ve-

cină, pentru ziua de alegere, P. C. Protopop al județului, va îngriji să delege un preot liber, care să conducă operațiile de alegere, la datele stabilite. La aceste alegeri se va proceda după normele prevăzute în Art. 146-166, din Regulamentul de alegere. Poate fi ales ca membru în Adunarea Eparhială, orice creștin ortodox; care este înscris în lista electorală a vreunei parohii, din Patriarhia Română. Persoanele alese vor trebui să fie dintre acele cu nume bun și zel vădit pentru interesele bisericești, nepătate și de preferință dintre acei ce au dat concursul lor moral și material bisericești (art. 155).

După efectuarea alegerii, se va încheia un proces verbal, verificat și subscris de președinte și de membrii biroului, se pune în plic, se încheie și se sigilează, și după aceea se încredințează acest plic unei persoane de încredere, care este obligată a-l păstra neatins și a-l preda în bună stare, delegatului nostru, la sediul circumscripției electorale, în ziua de Joi 25 Februarie 1932, în localul destinat pentru dispuierea scrutinului și centralizarea rezultatelor din întreaga circumscripție.

3) În ziua de *Joi 25 Februarie 1932*, orele 10 dimineața, toți bărbații de încredere dela fiecare parohie, dintr'o circumscripție electorală, se vor întruni la centrul circumscripției, în localul stabilit sub președinția delegatului nostru și se va proceda la dispuierea scrutinului, stabilindu-se cele două persoane mirene, care vor întruni majoritatea voturilor.

Delegatul nostru va încredința acestor două persoane, semnate de cei în drept, mandatul de membre al Adunării Eparhiale.

Procesul verbal de dispuierea scrutinului, împreună cu toate actele de alegere, vor fi înaintate cancelariei Mitropoliei de către delegatul nostru cu raport în regulă.

Normele de procedare pentru dispuierea scrutinului, cu alegerea reprezentanților mireni, se găsesc în Art. 163-175 din Regulamentul de alegere.

Parohiilor li se vor trimite din vreme, imprimare pentru procesul verbal de alegerea în parohie a 2 reprezentanți mireni, în Adunarea Eparhială, iar delegaților noștri, președinți de circumscripții, li se vor trimite formulare imprimare de: proces verbal pentru alegerea unui cleric ca membru în Adunarea Eparhială, un mandat ce ce încredințează preotului ales, proces verbal de dispuierea scrutinului cu rezultatele alegerii.

a 2 mireni în Adunarea Eparhială, din partea fiecărei circumscripții electorale și mandatele pentru cei reușiți.

De această convocare vor lua cunoștință P. C. Proto-popi și C. Preoți aducând-o totdeodată și la cunoștința credincioșilor Arhiepiscopiei noastre și convocându-i la datele stabilite, pentru alegerea reprezentanților membri ai Adunării Eparhiale.

PIMEN, Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent, Pr. C. Gr. Vuiescu

No. 6335

21 Decembrie 1951

Circumscripțiile electorale

din Arhiepiscopia Iașilor—pentru alegerea reprezentanților clerici și mireni, în Adunarea Eparhială

JUDEȚUL IAȘI

Circumscripția I Nicolina

Parohii urbane

1. Sf. Andrei	8. Sf. Nicolae Ciurchi
2. Barnovschi	9. Sf. Nicolae Socola
3. Frumoasa	10. Nicorița
4. Golia	11. Sf. Sava
5. Sf. Ioan Gură de Aur	12. Sf. Trei-Ierarhi
6. Mitropolia	13. Sf. Vasile Tatarășii
7. Sf. Nicolae Domnesc	14. Sf. Vasile Nicolina

15. Ziua Crucii

Parohii rurale

16. Bucium	24. Mironeasa
16. Bârnova	25. Osoiu
17. Comarna	26. Opișeni
18. Ciurea	27. Prisacani
19. Covasna	28. Piciorul-Lupului
20. Costuleni	29. Pocreaca
21. Hilița	30. Poeni
22. Mogoșești	31. Tomești
23. Măcărești	32. Schitu Duca
	34. Socola

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este Biserica Ziua Crucii.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. C. Roșescu*

Circumscripția II Toma Cozma

Parohii urbane

1. Sf. Atanasie și Chiril	10. Patruzeci de Sfinți
2. Bărboi	11. Sf. Spiridon cu filiala
Moara de Vânt
3. Banu cu filiala Mitoc	12. Sf. Ștefan
4. Buna-Vestire	13. Sf. Teodor
5. Cuvioasa Paraschiva	14. Toma-Cozma
6. Capela Penitenciarului	15. Sf. Treime
7. Sf. Dimitrie Misai	16. Talpalari
8. Sf. Gheorghe Lozonschi	17. Sf. Voevozi Roșca
9. Sf. Haralambie	

Parohii rurale

18. Aroneanu	26. Golăești
19. Bogdănești	27. Holboca
20. Bosia	28. Lețcani
21. Cucuteni	29. Mânzătești
22. Copou	30. Mânjești
23. Ciurbești	31. Voinești
24. Dumești	32. Vorovești.
25. Galata	

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială, în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este Ateneul Toma Cozma.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului, în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Preot, Gh. Petrovanu*

Circumscripția III Tg. Frumos

Parohii urbane

1. Cuvioasa Paraschiva 2. Sf. Nicolae

Parohii rurale

3. Buhalnița	17. Mădârjești
4. Belcești	18. Munteni
5. Bădeni	19. Mădârjac
6. Brăești	20. Podul-loaei
7. Buznea	21. Păușești
8. Ceplenița	22. Popești
9. Coțnari	23. Prigoreni
10. Crucea	24. Românești
11. Cucuteni-Băiceni	25. Scobinți
12. Cârjoaia	26. Sinești
13. Doroșcani	27. Totoești
14. Erbiceni	28. Ulmi
15. Goești	29. Zbereni
16. Horodiștea	
17. Hodora	

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este cancelaria parohiei Cuvioasa Paraschiva.

Tot în acest local, se va face centralizarea și dispuierea scrutinului, în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. N. Dărăngă*

Circumscripția IV Tiganășii

Parohii rurale

1. Andrieșeni	14. Larga
2. Arama	15. Onești
3. Bivolari	16. Popricani
4. Borșa	17. Probota
5. Epureni	18. Rădeni
6. Frăsuleni	19. Reditu lui Tatar
7. Fântânele	20. Spineni
8. Focuri	21. Șipote

9. Gropnița	22. Tabăra
10. Hălțeni	23. Țiganași
11. Hermeziu	24. Zahorna
12. Iacobeni	25. Zaboloteni
13. Luceni	

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este școala primară din Țiganași.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului, în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. I. Ursu*

JUDEȚUL NEAMȚU

Circumscripția I Piatra Neamțu

Parohii urbane

1. Bordeele	4. Mărăței
2. Sf. Gheorghe	5. Precista
3. Sf. Ioan Domnesc	6. Valea-Viei

Parohii rurale

7. Bodeștii de Sus	19. Ghigoești
8. Bodeștii de Jos	20. Ghelăești
9. Bărgăoani	21. Ghindăoanii de Jos
10. Căciulești I	22. Ghindăoanii de Sus
11. Căciulești II	23. Negrești
12. Cârliți	24. Oanțu
13. Cut	25. Pângărași
14. Doamna	26. Pangărăcior
15. Dărmănești	27. Șerbești
16. Dobreni	28. Totoești
17. Dragomirești	29. Ușcați
18. Gârcina	30. Vaduri

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este casa din curtea bisericii Mărăței.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea

scrutinului, în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Econ. G. Popovici*

Circumscripția II Podoleni

Parohii urbane

1. Buhuși

Parohii rurale

2. Bârjoveni

15. Mastacăn

3. Bărcănești

16. Mărgineni

4. Borlești de Sus

17. Orbicul de Jos

5. Borlești de Jos

18. Podoleni

6. Balcani

19. Roznov

7. Costișa

20. Reditu

8. Calu

21. Slobozia

9. Căndești

22. Săvinești

10. Dochia

23. Socea

11. Dănești

24. Siliștea

12. Girov

25. Tazlău

13. Hoisești

26. Vlădiceni

14. Iapa

27. Zănești

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială, în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica Înălțarea Domnului.

Tot în acest local să va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției, *Econ. V. Constantinecu*

Circumscripția III Tg. Neamtu

Parohii urbane

1. Adormirea

3. Sf. Neculai (Tuțueni)

2. Sf. Ilie

4. Pometea

Parohii rurale

5. Agapia

18. Ocea

6. Boboești

19. Petricani

7. Blebea

20. Pipirig

8. Boiștea	21. Păstrăveni
9. Bălătești	22. Rădeni
10. Crăcăoani	23. Răuceștii de Sus
11. Cracău—Negru	24. Răuceștii de Jos
12. Davideni	25. Țibucani
13. Filioara	26. Târpești
14. Grumăzești	27. Vânătorii—Neamțu
15. Humulești	28. Valea Sacă
16. Lunca	29. Uricheni
17. Oglinzi	30. Talpa

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica Adormirea.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutnului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. N. Dobrea*

Circumscripția IV Călugăreni

Parohii rurale

1. Audia	13. Grințieș
2. Bicz	14. Galu
3. Bistricioara	15. Hangu
4. Buhalnița	16. Holda
5. Borca	17. Mădei
6. Broșteni	18. Răpciuni
7. Cotârgaș	19. Secu
8. Coroi	20. Sabașa
9. Crucea	21. Schitu—Hangu
10. Dreptu	22. Tarcău
11. Farcașa	23. Tașca
12. Gura—Largu	

Alege un reprezentant cleric, pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica parohială Sf. Nicolai din Gura Largu.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutnului în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale,

Președintele circumscripției, *Econ. P. Pantelimon*

JUDEȚUL BOTOȘANI

Circumscripția I Uspenia Botoșani

Parohii urbane

1. Duminica Mare	4. Sf. Spiridon
2. Sf. Ilie	5. Uspenia
3. S. Nicolae Popăuți	

Parohii rurale

6. Burlești	17. Epureni
7. Bâznoasa	18. Gorbănești
8. Bălușeni	19. Nicșeni
9. Buzeni	20. Răchiți
10. Cernești	21. Sulița
11. Cerchejeni	22. Starosilța
12. Călugăreni	23. Stăucent
13. Cotârgaci	24. Stănțești
14. Costești	25. Stroești
15. Dracșani	26. Unțeni
16. Dracsini	27. Zlătunoaia

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 12 Ianuarie 1932.

Localul de votare este Biserica Uspenia.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției Econom Gr. Deliu

Circumscripția II Sf. Gheorghe-Botoșani

Parohii urbane

1. Sf. Gheorghe	6. Ruset
2. Sf. Gheorghe Hârlău	7. Sf. Trei-Ierarhi
3. Sf. Ioan-Botezătorul	8. Vovidenia
4. Sf. Nicolae	9. Sf. Voevozi
5. Sf. Nicolae Hârlău	

Parohii rurale

10. Chișoveni	19. Maxut
11. Copălău	20. Orășani
12. Coșula	21. Prăjeni
13. Cristești	22. Rădeni
14. Curtești	23. Storești
15. Chiscovata	24. Slobozia-Secătura
16. Deleni	25. Tudora
17. Feredeeni	26. Uriceni
18. Flămânzi	

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este Biserica Sf. Gheorghe.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Ic. Hristofor Dăliu*

Circumscripția III Trușești**Parohii rurale**

1. Aibești	15. Lehnești
2. Bobulești	16. S-ta Maria
3. Brăteni	17. Mihălășeni
4. Băbicieni	18. Ostopceni
5. Buhăceni	19. Pleșani
6. Ciornohal	20. Ripiceni
7. Durnești	21. Rânghilești
8. Dobârceni	22. Răuseni
9. Drislea	23. Stânca
10. Dângani	24. Ștefănești Tg.
11. Hulub	25. Ștefănești Sat
12. Hlipiceni	26. Trușești
13. Ionășeni	27. Todireni
14. Iacobeni	

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica parohială din Trușești.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. Eugen Munteanu—Albești*

Circumscripția IV Bucecea

1. Agaton	13. Icușeni
2. Bucecea	14. Joldești
3. Bălușeni Stamate	15. Leorda
4. Brehuești	16. Plopeni
5. Cervicești	17. Poiana
6. Cucoreni	18. Roșcani
7. Călinești	19. Salcea
8. Corocăești	20. Siminicea Miclescu
9. Corni	21. Siminicea Balș
10. Dolina	22. Verești
11. Dumbrăveni	23. Varatec
12. Fântănele	24. Vlădeni

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica filială din Bucecea.

Tot în această local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Pr. D. Tucaliuc*

JUDEȚUL DORHOI

Circumscripția I Dorohoi

Parohii urbane

1. Grigore Ghița V. V.	4. Vârgolici
2. Ștefan cel Mare	5. Herța
3. Trestiana	

Parohii rurale

6. Broscăuți	14. Prelipca
7. Brăești	15. Pomârla
8. Busuioceni	16. Proboțești
9. Corlăteni	17. Sinihău
10. Dimăcheni	18. Șendriceni Gherghel
11. Fandolica	19. Șendriceni Cananău
12. Hilișeu Gafencu	20. Târnauca
13. Ibănești	21. Văculești

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica Grigore Ghica V. V.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Ec. Dr. D. Furtună*

Circumscripția II Mihaileni

Parohii urbane

1. Mihaileni

Parohii rurale

2. Adâncata

12. Ionășeni

3. Bălinești

13. Lozna

4. Buda

14. Mogoșești

5. Căndești

15. Mamornița

6. Dobrănuși

16. Șerbănești

7. Dersca

17. Tureatca

8. Dealu

18. Vârful Câmpului

9. Grămești

19. Zvorâștea

10. Hănțești

20. Zamostea

11. Hreața

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este biserica Mihaileni.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Econ. I. Danalache*

Circumscripția III Săveni

Parohii urbane

1. Petricani

2. Săveni

Parohii rurale

3. Adășeni

12. Manoleasa

4. Avrămeni

13. Mitoc

5. Cordăreni

14. Mileanca

6. Coțușcă	15. Plopeni
7. Crasnaleuca	16. Sârbi
8. Drăgușeni	17. Șerpenița
9. Dumeni	18. Știubeeni
10. Hănești	19. Vlăsinești
11. Hudeștii Mici	20. Vorniceni

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este cancelaria parohiei Săveni.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele circumscripției, *Econ. I. Teodorescu*

Circumscripția IV Darabani

Parohii urbane

1. Bagiura	3. Darabani
2. Concești	4. Fundu Herța

Parohii rurale

3. Arborea	13. Molnița
6. Alba	14. Oroftiana
7. Bivol	15. Păltiniș
8. Cristinești	16. Pilipăuți
9. Havârna	17. Rădăuți
10. Horodiștea	18. Suharău
11. Hudești-Mari	19. Tătărăseni
12. Lișna	

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Locul de votare este Biserica din Darabani.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției *Preot Gh. I. Ștefănescu*

JUDEȚUL BAIA**Circumscripția I Fălticeni****Parohii Urbane**

1. Adormirea	3. Oprișeni
2. Sf. Ilie	4. Șoldănești

Parohii rurale

5. Botești	13. Mălini
6. Drăcent	14. Petru Rareș
7. Dumbrăvițele	15. Pleșești
8. Fântâna-Mare	16. Rădășeni
9. Găinești	17. Rotopănești
10. Hârtop	18. Sasca
11. Horodniceni	19. Uncești
12. Lămășeni	20. Văleni Slănișoara

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispuierea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932, cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripția *Pr. Ermil Grigorescu*

Circumscripția II Boroaia**Parohii rurale**

1. Bărăști	10. Oniceni
2. Boroaia	11. Orțești
3. Bogdănești	12. Plăeșu
4. Brusturi	13. Râșca
5. Ciumulești	14. Săvești
6. Drăgănești	15. Slălioara
7. Drăgușeni	16. Timișești
8. Ioneasa	17. Țolești
9. Moișa	

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este cancelaria parohiei Boroaia.

Tot în acest local se va face centralizarea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției *Pr. I. Chiticariu*

Circumscripția III Dolhasca

Parohii rurale

1. Budeni	10. Lespezi
2. Corni	11. Liteni
3. Dolhasca	12. Proboța
4. Dolheștii-Mari	13. Preuțești-Huși
5. Dolheștii Mici	14. Preuțești Centru
6. Giurgești	15. Sirișel
7. Gulia	16. Stolniceni Ghițescu
8. Hârtoapele	17. Ștefan cel Mare
9. Heci	18. Valea Glodului

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932.

Localul de votare este Biserica din Dolhasca.

Tot în acest local se va face centralizarea și dispunerea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției *Pr. Ec. Mihai Zăhărescu.*

Circumscripția IV Pașcani

Parohii urbane

1. Blăgeștii Vechi	3. Pașcani Tg.
2. Lunca	4. Sodomeni Boșteni

Parohii rurale

5. Brătești Soci	14. Ruginoasa
6. Ciohorăni	15. Stolniceni Prăjescu
7. Cozmești	16. Stroești Laiu
8. Cristești	17. Tătăruși
9. Gâștești Topile	18. Tătăruși-Iorcani
10. Homița	19. Vascani
11. Miroslăvești	20. Valea Seacă
12. Moțca	21. Verșeni
13. Petrișurile	

Alege un reprezentant cleric pentru Adunarea Eparhială în ziua de Joi 21 Ianuarie 1932;

Locul de votare este Gimnaziul din Pașcani

Tot în acest local se va face centralizarea și dispunerea scrutinului în ziua de Joi 25 Februarie 1932 cu rezultatele alegerii a doi mireni, ca membri ai Adunării Eparhiale.

Președintele Circumscripției *Pr. Grigore Constantinescu*

Dela „Asociația Clerului“ Iași Insemnări

Organizarea preoțimei ortodoxe rămâne în *Asociația ei generală*, constituindu-se filiale în toate județele, este azi o cerință supremă.

E clar, că numai prin o bună organizare a ei ca corp social, conștient de sine, își va putea înlăptui mai lesne programul ei educativ și își va asigura în cadrul statului român o poziție, demnă de misiunea și puterea sa.

Ținând seama de acest adevăr, preoțimea din orașul și jud. Iași. a pășit la organizarea *Asociației* ei în ziua de 22 Septembrie a. c.

Prilejul a fost dat de consfătuirea, provocată de cătră Păr. Ec. I. Țincoca, Președintele Soc. „Ocrotirea“, la Bis. „Sf. Ilie“ pe chestiunea dublei curbe, aplicată salariului preoților. Au avut loc cu acest prilej luminoase discuții asupra situației jignitoare ce ni se creia printr'un tratament nedrept—și s'a putut vedea totodată și ce strictă necesitate este gruparea tuturor preoților în jurul *Asociației generale*, ca organ reprezentativ unic al întregului corp preoțesc ortodox din țară, cu sarcina de a-i înfățișa interesele pe lângă forurile conducătoare. Dând glas acestei trebuinți, s'a ales prin aclamație următorul comitet: *Pr. Valeriu Iordăchescu* președinte, *Ec. I. Țincoca*, *Gh. Niculea* și *I. Negoită*, vice-președinți, *Pr. C. Vuiescu* secretar, *Pr. V. Mihailescu*, casier, membrii: *Preoții C. Roșescu*, *C. Dinescu*, *Leon Stăcescu*, *Sava Popovici* și *P. Pralea*.

Totodată s'a delegat Păr. Valeriu Iordăchescu să alcătuiască un *Memoriu* în chestia salarizării preoților spre a fi tipărit și trimis tuturor forurilor bisericesti și politice în drept, iar ca demers imediat, în numele preoțimei și a cântăreților

b-cești din oraș și județ. s'a trimis câte o telegramă semnată de Păr. Ec. I. Țincoca către I. P. S. Patriarh, I. P. S. Mitropolit al Moldovei, D. Prim-Ministru și Mln. de Finanțe, prin care se exprimă nemulțumirea adâncă față de nedreptatea făcută preoților, cerându-se înlăturarea ei.

Memoriul alcătuit de Păr. Valeriu Iordăchescu a fost trimis tuturor membrilor Sf. Sinod, Onor. Guvern, la o parte din parlamentari, preoților, ziarelor etc.

Amintim cu satisfacție că memoriul dela Iași a fost citit cu un viu interes în toate cercurile. Comentariile presei și informațiile particulare, ce ne-au sosit, arată cu prisos aceasta. Ba pe mulți chiar i-a surprins nota de solidă argumentare și baza, oarecum nouă, de a prezenta problema Bisericii și a drepturilor ei în Stat. Și cu drept cuvânt. Căci, cât știm, pentru întâia oară, în sprijinirea Bisericii, s'a evitat vechea retorică ușoară cu poezia tradiției și a rolului ei în trecut spre a i se așeza drept temelie și rațiune supremă de a fi *adevărul* însuși—adevărul religios veșnic—singur care face necesar Așezământul sfânt, oricând și oriunde.

Rezultatul acestui memoriu ca și a celui alcătuit de comitetul central din București a fost o recunoaștere pe față a dreptății noastre de către cei în drept și o vizibilă rectificare a concepției despre rolul și drepturile Bisericii în cuprinsul statului român. Și dacă pentru moment noua curbă nu s'a înlăturat, as gurări solemne s'au primit, că atari atingeri pe viitor rămân excluse.

— Despre constituirea Asociației Clerului Iași, prin osebbit raport s'a comunicat la timp și I. P. S. Mitropolit al Moldovei cerând înalta binecuvântare. I. P. S. Sa a luat act cu mulțămire de cele îndeplinite.

— Cu prilejul conferințelor generale din Octombrie trecut preoțimea din județ a ratificat cu aclamații alegerea făcută — dând împuternicire comitetului să acționeze pe toate căile pentru buna îndrumare a intereselor preoțești, potrivit scopului Asociației.

Tot cu acest prilej, în urma observațiilor și constatărilor făcute de preoții din județ și oraș cu privire la „Oastea Domnului“ a cărei acțiune devine tot mai îngrijorătoare, s'a dat comitetului asociației mandat de a aduce la cunoștința I. P. S. Mitropolit printr'un *Memoriu* că zisa înghebare religioasă în forma ei actuală, poate fi primejdioasă.

Acest memoriu, alcătuit după date și constatări obiective, a fost înaintat I. P. S. Mitropolit — cu titlu de informație și spre a se avea în vedere la stabilirea unei atitudini definitive a autorității bisericești pe această chestie.

— La congresul anual al Asociației preoților din Noiembrie trecut, ținut la București — filiala Iași a participat prin următoarea delegație: Păr. Valeriu Iordăchescu, Ec. I. Țincoca, Pr. Gh. Niculea, Pr. I. Negoită și Pr. Gh. Tudurache.

Menționăm cu mulțămire aici, că conferința dela festivalul congresului cu subiectul „*Ideia religioasă în cugetarea modernă*” a fost încredințată Președintelui Asociației—Iași.

Felul strălucit cum Păr. Iordăchescu a dezvoltat conferința sa și care i-a atras felicitări și aclamații unanime, a fost încă o dovadă a bogatei sale pregătiri pentru înțelegerea și tratarea marilor probleme bisericești.

— Inspirată de nevoile superioare ale preoțimei și ale Bisericii, „Asociația” dela Iași, de curând înjghebată, se străduiește a fi un factor real de sprijin al corpului preoțesc, prin unire și o bună orientare în toate acțiunile de interes general.

Pr. C. R.

Parohii vacante

— *Parohia Proboțești* jud. Dorohoi, vacantă prin dacesul preotului paroh.

Are o singură biserică.

Pământ bisericesc 12 ha.

Are 450 capi de familie cu 2000 suflete.

Casă parohială nu este.

— *Parohia Păstrăveni* jud. Neamț, vacantă prin decesul parohului.

Are o singură biserică în stare bună.

Pământ bisericesc 12 ha.

Casă parohială nu este.

Se compune din 305 capi familie cu 1292 suflete.

— *Parohia Mastacăn* jud. Neamț, compusă din satele Portărești Balanu, Marginea și Nichid .

Are biserică parohială de zid în stare bună și filiale: în satul Balanu cu biserică construită de lemn și în satul Nichid, cu biserică construită din zid. ambele în stare bună.

Are pământ bisericesc 20 ha.

Casă parohială nu este.

Are 500 capi de familie.